

ŽUPANIJE

– razvojna raznolikost i gospodarski potencijali

HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

ŽUPANIJE

– razvojna raznolikost i gospodarski potencijali

2020./2021.

Izdavač Hrvatska gospodarska komora

Za izdavača dr. sc. Luka Burilović

Pripremio Sektor za financijske institucije i ekonomske analize
Odjel za makroekonomske analize
Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
tel.: +385 (0)1 4561 514
fax: +385 (0)1 4561 535
e-mail: bankarstvo@hgk.hr
web: hgk.hr

Glavni i odgovorni urednik dr. sc. Zvonimir Savić, dipl. oec.

Autori dr. sc. Zvonimir Savić, dipl. oec.
Patrik Pipp, dipl. oec.
Dubravka Zubak, dipl. oec.
Željko Hanzl, dipl. oec.
Željko Pađen, dipl. oec.
prof. dr. sc. Anđelko Akrap
Temeljem suradnje HGK i Ekonomskog fakulteta u Osijeku, stručnu podršku dala je izv. prof. dr. sc. Nataša Drvenkar

Priprema i tisak INTERGRAFIKA TTŽ, Zaprešić

Naklada 2.000 primjeraka

ISBN 978-953-7622-91-6

Prilikom korištenja podataka iz ove publikacije, molimo navedite izvor.

Zagreb, rujan 2020.

Sadržaj

1. UVOD	5
2. OPĆI PODACI O ŽUPANIJAMA	6
3. EKONOMSKI POKAZATELJI PO ŽUPANIJAMA	7
3.1. Bruto domaći proizvod (BDP)	7
3.1.1. Bruto dodana vrijednost (BDV)	10
3.2. Financijski pokazatelji poslovanja poduzetnika	12
3.3. Depoziti, poslovne jedinice i bankomati	15
3.4. Broj i gustoća širokopojasnih priključaka	17
3.5. Tržište rada	19
3.5.1. Zaposlenost i nezaposlenost	19
3.5.2. Pregled isplata potpora za očuvanje radnih mjesta u 2020. po županijama	21
3.5.3. Neto plaće	23
3.5.4. Diplomirani studenti	24
3.6. Inozemna izravna ulaganja (FDI)	25
3.6.1. Inozemna izravna ulaganja (FDI) u 2019.	25
3.6.2. FDI po djelatnostima i zemljama	26
3.7. Građevinarstvo	30
3.8. Robna razmjena	33
3.9. Turizam	34
4. DEMOGRAFSKI PODACI PO ŽUPANIJAMA	37
4.1. Prirodno kretanje stanovništva	37
4.2. Odseljeno stanovništvo	38
5. SREDSTVA FONDOVA EU U FUNKCIJI REGIONALNOG RAZVOJA	40
5.1. Sredstva fondova EU po županijama	40
5.2. Projekt Slavonija, Baranja i Srijem	43
6. MOZAIK HRVATSKIH REGIJA U VELIKOJ SLICI EU	45
6.1. BDP po stanovniku u regijama EU.....	45
6.2. Stanovništvo EU prema dobi	48
6.3. Stopa nezaposlenosti u NUTS 2 regijama EU	50
6.4. Promjena statističkih NUTS 2 regija u Hrvatskoj	52
7. OSOBNA ISKAZNICA SVAKE ŽUPANIJE	55
Grad Zagreb	56
Zagrebačka županija	58
Krapinsko-zagorska županija	60
Varaždinska županija	62
Koprivničko-križevačka županija	64
Međimurska županija	66
Bjelovarsko-bilogorska županija	68
Virovitičko-podravska županija	70

Požeško-slavonska županija	72
Brodsko-posavska županija	74
Osječko-baranjska županija	76
Vukovarsko-srijemska županija	78
Karlovačka županija	80
Sisačko-moslavačka županija	82
Primorsko-goranska županija	84
Ličko-senjska županija	86
Zadarska županija	88
Šibensko-kninska županija	90
Splitsko-dalmatinska županija	92
Istarska županija	94
Dubrovačko-neretvanska županija	96
Metodološka pojašnjenja grafova u poglavlju "Osobna iskaznica svake županije"	98
8. HGK INDEKS GOSPODARSKE SNAGE	99
9. ZNAKOVI KVALITETE HGK	101
10. PRILOG: IZABRANI POKAZATELJI PO ŽUPANIJAMA ZA POSLJEDNJIH PET GODINA (2015. – 2019.)	103
Grad Zagreb, osnovni pokazatelji	104
Zagrebačka županija, osnovni pokazatelji	105
Krapinsko-zagorska županija, osnovni pokazatelji	106
Varaždinska županija, osnovni pokazatelji	107
Koprivničko-križevačka županija, osnovni pokazatelji	108
Međimurska županija, osnovni pokazatelji	109
Bjelovarsko-bilogorska županija, osnovni pokazatelji	110
Virovitičko-podravska županija, osnovni pokazatelji	111
Požeško-slavonska županija, osnovni pokazatelji	112
Brodsko-posavska županija, osnovni pokazatelji	113
Osječko-baranjska županija, osnovni pokazatelji	114
Vukovarsko-srijemska županija, osnovni pokazatelji	115
Karlovačka županija, osnovni pokazatelji	116
Sisačko-moslavačka županija, osnovni pokazatelji	117
Primorsko-goranska županija, osnovni pokazatelji	118
Ličko-senjska županija, osnovni pokazatelji	119
Zadarska županija, osnovni pokazatelji	120
Šibensko-kninska županija, osnovni pokazatelji	121
Splitsko-dalmatinska županija, osnovni pokazatelji	122
Istarska županija, osnovni pokazatelji	123
Dubrovačko-neretvanska županija, osnovni pokazatelji	124
Republika Hrvatska, osnovni pokazatelji	125
11. DEFINICIJE POJMOVA	126
12. POPIS KRATICA, TABLICA, GRAFOVA I SLIKA	127

1. UVOD

Hrvatska je administrativno podijeljena na dvadeset županija i Grad Zagreb, što je istovremeno i statistička podjela na regije NUTS 3 razine. Te regije objedinjene su u višu statističku razinu tj. u dvije regije na NUTS 2 razini – Kontinentalnu Hrvatsku te Jadransku Hrvatsku i već prvi pogled na pojedine pokazatelje otkriva znatnu razliku među njima, kao i među županijama koje ih sačinjavaju. Postojanje znatnih regionalnih razlika je u velikoj mjeri očekivano i posljedica je primjerice zemljopisnog položaja, klimatskih uvjeta, tradicije, kulturoloških razlika, nacionalne strukture, te kvalitete regionalnih ekonomskih politika, ali te razlike pod utjecajem različitih čimbenika nisu stalne i mijenjaju se kroz vrijeme. Tako se na nacionalnoj razini puno govorilo o negativnim posljedicama Domovinskog rata, rastu gospodarstva nakon njega, globalnoj krizi i njezinim posljedicama za Hrvatsku, te pozitivnim efektima pristupanja Europskoj uniji na gospodarski oporavak, ali sve to nije imalo isti učinak na sve dijelove Hrvatske, odnosno županije. Tako se pojavila velika razlika u snazi gospodarstva pojedinih županija, odnosno tijekom godina su se neke županije gospodarski približile prosjeku RH, a neke udaljile od njega, što je utjecalo i na kretanje niza drugih socio-ekonomskih pokazatelja, poput dobro poznatog problema depopulacije određenih područja. Stoga je prisutna potreba za kvalitetnom regionalnom statistikom koja može prikazati i objasniti opisana kretanja.

Praćenje regionalne raznolikosti ili preciznije razine gospodarske razvijenosti dodatno je dobilo na važnosti posljednjih godina zbog kohezijske politike Europske unije i korištenja EU fondova, pri čemu ta razina s jedne strane određuje mogućnosti financiranja projekata tim fondovima, a s druge strane može se govoriti o uspješnosti korištenja fondova u poticanju regionalnog rasta.

Zbog svega toga je Hrvatska gospodarska komora i četvrtu godinu za redom izradila publikaciju “ŽUPANIJE – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali” kako bi omogućila uvid u regionalnu raznolikost Hrvatske, te prikazala trendove u kretanjima pojedinih pokazatelja na razini županija. Zbog toga su ovoj publikaciji prikupljeni, prikazani i uspoređeni svi najvažniji i relevantni socio-ekonomski pokazatelji na razini svake od županija, te su stavljeni u međusobne odnose, a po većem broju pokazatelja županije RH su uspoređene i s regijama drugih članica EU radi dobivanja šire slike njihovog stvarnog položaja.

2. OPĆI PODACI O ŽUPANIJAMA

Tablica 1: Površina i stanovništvo

Županija	Površina (kopna) u km ²	Rang	Broj stanovnika 2011.	Rang	Broj stanovnika 2019. (procjena)	Rang	Broj stanovnika (prema popisu iz 2011.) po km ²
Republika Hrvatska	56.594	–	4.284.889	–	4.065.253	–	75,7
Kontinentalna Hrvatska	31.889	–	2.872.954	–	2.691.339	–	90,1
Grad Zagreb	641	21	790.017	1	807.254	1	1.232,5
Zagrebačka	3.060	8	317.606	3	309.169	3	103,8
Krapinsko-zagorska	1.229	19	132.892	12	124.517	12	108,1
Varaždinska	1.262	18	175.951	8	166.112	8	139,4
Koprivničko-križevačka	1.748	17	115.584	16	106.367	16	66,1
Međimurska	729	20	113.804	17	109.232	15	156,1
Bjelovarsko-bilogorska	2.640	11	119.764	15	106.258	17	45,4
Virovitičko-podravska	2.024	14	84.836	19	73.641	19	41,9
Požeško-slavonska	1.823	15	78.034	20	66.256	20	42,8
Brodsko-posavska	2.030	13	158.575	11	137.487	11	78,1
Osječko-baranjska	4.155	4	305.032	4	272.673	5	73,4
Vukovarsko-srijemska	2.454	12	179.521	7	150.985	9	73,2
Karlovačka	3.626	6	128.899	13	115.484	14	35,5
Sisačko-moslavačka	4.468	3	172.439	9	145.904	10	38,6
Jadranska Hrvatska	24.705	–	1.411.935	–	1.373.914	–	57,2
Primorsko-goranska	3.588	7	296.195	5	282.730	4	82,6
Ličko-senjska	5.353	1	50.927	21	44.625	21	9,5
Zadarska	3.646	5	170.017	10	168.213	7	46,6
Šibensko-kninska	2.984	9	109.375	18	99.210	18	36,7
Splitsko-dalmatinska	4.540	2	454.798	2	447.747	2	100,2
Istarska	2.813	10	208.055	6	209.573	6	74,0
Dubrovačko-neretvanska	1.781	16	122.568	14	121.816	13	68,8

Izvor: DZS; obrada: HGK

Uspostava sustava lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj započela je postavljanjem temeljnoga zakonodavnog okvira 1992. godine. Sustav je uspostavljen 1993. godine, stupanjem na snagu zakona kojima se uređuje teritorijalni ustroj, samoupravni djelokrug, izborni sustav, način financiranja lokalne samouprave, a oživotvoren je provedbom prvih lokalnih izbora. Jedinice lokalne samouprave su općine i gradovi, a jedinice područne (regionalne) samouprave su županije. U Republici Hrvatskoj ustrojeno je ukupno 555 jedinica lokalne samouprave, i to: 428 općina, 127 gradova te 20 jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županija. Kao glavni grad Republike Hrvatske, Grad Zagreb ima poseban status grada i županije, tako da je u Republici Hrvatskoj ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

3. EKONOMSKI POKAZATELJI PO ŽUPANIJAMA

3.1. Bruto domaći proizvod (BDP)

Tablica 2: Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske po županijama, tekuće cijene, u mil. HRK

Županija	2015.	2016.	2017.	Prosječna stopa rasta 2015. – 2017., u %
Republika Hrvatska	339.696	351.169	366.426	3,4
Kontinentalna Hrvatska	230.685	237.787	247.188	3,2
Grad Zagreb	115.731	119.096	125.020	3,6
Zagrebačka županija	19.397	19.949	21.034	3,8
Krapinsko-zagorska	6.596	6.985	7.324	4,6
Varaždinska	11.456	12.052	12.746	4,5
Koprivničko-križevačka	6.958	7.221	7.362	2,2
Međimurska	7.498	7.864	8.250	4,1
Bjelovarsko-bilogorska	6.156	6.438	6.504	2,6
Virovitičko-podravska	3.503	3.652	3.711	2,3
Požeško-slavonska	3.346	3.411	3.463	1,6
Brodsko-posavska	6.689	6.904	7.187	3,4
Osječko-baranjska	18.540	19.151	19.190	1,9
Vukovarsko-srijemska	7.847	8.096	8.322	3,0
Karlovačka	7.310	7.584	7.660	2,4
Sisačko-moslavačka	9.657	9.382	9.414	0,4
Jadranska Hrvatska	109.012	113.382	119.239	3,8
Primorsko-goranska	29.343	29.844	31.088	1,9
Ličko-senjska	2.952	3.024	3.181	3,2
Zadarska	10.999	11.500	12.424	5,3
Šibensko-kninska	6.566	6.802	7.353	4,2
Splitsko-dalmatinska	28.251	29.463	30.703	4,0
Istarska	20.903	22.185	23.092	4,3
Dubrovačko-neretvanska	9.997	10.563	11.398	5,9

Izvor: DZS; obrada: HGK

Bruto domaći proizvod je mjera vrijednosti proizvodnje roba i usluga u pojedinoj zemlji ili regiji tijekom jedne godine. Stoga što je vrijednost BDP-a veća, radi se o gospodarski snažnijem području, a stvarne vrijednosti BDP-a pokazuju velike razlike među ekonomskim grupacijama, zemljama ili regijama. Konkretnije, ako se promatra Europska unija, gospodarstvo naj-snažnije Njemačke predstavlja približno 25 posto ukupnog BDP-a EU i čak je 260 puta veće od gospodarski najslabije Malte. Pet gospodarski najjačih članica: Njemačka, Francuska, Italija, Španjolska i Nizozemska stvaraju čak 70 posto ukupnog BDP-a EU, pa se može zaključiti da se radi o visokoj koncentraciji proizvodnje roba i usluga na mali broj članica. Hrvatska je po snazi gospodarstva među gospodarski slabijim članicama, odnosno po veličini svog BDP-a (2019.) zauzima dvadeset i prvo mjesto i u ukupnom BDP-u EU sudjeluje sa samo 0,4 posto.

Usporedbom BDP-a hrvatskih županija dobiva se prilično slična slika takvom pogledu na EU. Gospodarski najjači Grad Zagreb, prema posljednjim raspoloživim podacima za 2017.

godinu, stvara čak 34 posto ukupnog BDP-a Hrvatske i gotovo je četrdeset puta gospodarski snažniji od Ličko-senjske županije koja stvara tek 0,9 posto BDP-a RH. Visoka je koncentracija prisutna i kada se promatra pet gospodarski najjačih županija koje zajedno stvaraju 63 posto ukupnog BDP-a, dok istodobno pet gospodarski najslabijih županija zajedno stvara tek 6,6 posto nacionalnog BDP-a. Dakle, prisutne su velike regionalne razlike u gospodarskoj snazi, ali se po takvim razlikama Hrvatska ne razlikuje od niza drugih država, niti od ekonomskih integracija poput Europske unije.

Kretanje BDP-a u pojedinoj godini, ali i tijekom vremena, najčešće se prati realnim stopama rasta. S obzirom na to da se BDP prati po tržišnim cijenama, realne stope rasta eliminiraju utjecaj promjene cijena roba i usluga i daju bolju sliku stvarnog kretanja njihove proizvodnje. Za posljednje je godine važno spomenuti dobro poznatu globalnu krizu započetu krajem 2008. godine. Zbog te krize globalno je gospodarstvo u 2009. godini zabilježilo realan pad od 0,1 posto, BDP Europske unije je u toj godini realno smanjen za 4,3 posto, a za Hrvatsku je započelo šestogodišnje razdoblje pada BDP-a tijekom kojeg je izgubljeno čak 11,6 posto njegove realne vrijednosti. Tako se Hrvatska našla među zemljama s izraženijom i dugotrajnijom krizom, odnosno među članicama EU samo je Grčka osjetila veće negativne posljedice te krize.

Na razini županija RH ne obrađuju se podaci o realnom kretanju BDP-a, ali su i podaci o nominalnom kretanju BDP-a zbog relativno niske inflacije (ili deflacije) u promatranom razdoblju dovoljno dobar pokazatelj. Kretanje BDP-a po županijama nakon 2008. godine pokazuje da je u svim županijama, osim u Gradu Zagrebu i Primorsko-goranskoj županiji, nominalni BDP u 2014. godini bio manji nego u 2008. godini (realan pad zabilježen je kod svih županija). Pritom je najveći pad od čak 22 posto nominalno zabilježen kod Virovitičko-podravske županije, a tek nešto manji pad zabilježen je i kod Požeško-slavonske te Ličko-senjske županije. U 2009. godini nominalni pad zabilježen je kod svih županija, osim kod Sisačko-moslavačke županije, u 2010. iznimke su bile samo Grad Zagreb i Šibensko-kninska županija, a u iduće su četiri godine oscilacije među županijama bile znatnije. Vidljiviji oporavak započeo je tek u 2015. godini kada je nominalni pad BDP-a zabilježen samo kod jedne županije (Primorsko-goranske), isto kao u 2016. godini (Sisačko-moslavačka) i tek je u 2017. godini nominalni rast BDP-a ponovo zabilježen kod svih županija.

Zbog različitih trendova po županijama, kriza je u manjoj mjeri poremetila i odnose snage njihovih gospodarstava. Krizom su najviše pogođene gospodarski slabije županije, i to posebno pet slavonskih županija te Ličko-senjska županija. Tako podaci pokazuju da je tih šest županija u 2008. godini stvaralo 14,2 posto nacionalnog BDP-a, 2014. godine 12,7 posto, a prema posljednjim podacima za 2017. godinu, 12,3 posto. Kada se govori o 2017. godini, može se napomenuti da je najdinamičniji rast ostvaren u tri županije Jadranske Hrvatske, i to Zadarskoj, Šibensko-kninskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji, što se u najvećoj mjeri može pripisati dobrim turističkim ostvarenjima.

Tablica 3: Bruto domaći proizvod po stanovniku Republike Hrvatske po županijama, u HRK

Županija	2015.	2016.	2017.	Indeksi, RH=100, 2017.
Republika Hrvatska	80.726	84.164	88.726	100,0
Kontinentalna Hrvatska	82.102	85.485	89.984	101,4
Grad Zagreb	144.542	148.407	155.541	175,3
Zagrebačka	61.248	63.471	67.457	76,0
Krapinsko-zagorska	51.132	54.674	57.918	65,3
Varaždinska	66.587	70.663	75.514	85,1
Koprivničko-križevačka	61.905	65.077	67.363	75,9
Međimurska	66.578	70.198	74.280	83,7
Bjelovarsko-bilogorska	54.081	57.565	59.214	66,7
Virovitičko-podravska	43.407	46.186	48.080	54,2
Požeško-slavonska	45.458	47.479	49.604	55,9
Brodsko-posavska	44.213	46.638	49.885	56,2
Osječko-baranjska	62.934	66.082	67.657	76,3
Vukovarsko-srijemska	46.281	48.913	52.026	58,6
Karlovačka	59.855	63.012	64.668	72,9
Sisačko-moslavačka	60.138	59.749	61.593	69,4
Jadranska Hrvatska	77.962	81.521	86.227	97,2
Primorsko-goranska	100.531	103.106	108.365	122,1
Ličko-senjska	61.917	64.541	69.201	78,0
Zadarska	64.545	67.814	73.601	83,0
Šibensko-kninska	62.936	66.092	72.466	81,7
Splitsko-dalmatinska	62.291	65.180	68.226	76,9
Istarska	100.447	106.646	110.906	125,0
Dubrovačko-neretvanska	81.725	86.607	93.810	105,7

Izvor: DZS; obrada: HGK

Veličina BDP-a prikazuje gospodarsku snagu pojedinih zemalja ili regija, ali je taj BDP potrebno staviti u odnos s brojem stanovnika kako bi se moglo govoriti o razini gospodarske razvijenosti te korigirati kupovnom snagom valuta ako se radi o usporedbi zemalja koje koriste vlastite valute. Radi stvaranja bolje regionalne slike Hrvatske, ponovno se može napraviti usporedba s Europskom unijom, a podaci za članice EU pokazuju da se razina njihove gospodarske razvijenosti kreće u rasponu između Luksemburga, koji je 2,6 puta razvijeniji od prosjeka EU, do Bugarske koja se 2019. godine nalazila na 53 posto tog prosjeka. Dakle, najrazvijenija članica EU približno je pet puta razvijenija od najnerazvijenije. Gospodarski snažne te ujedno razvijenije članice EU znatno utječu na prosječnu razinu razvijenosti EU, tako da je deset članica razvijenije od tog prosjeka, dok je preostalih sedamnaest ispod njega. Hrvatska, nažalost, zauzima pretposljednju poziciju, te se u 2019. godini nalazila na 65 posto prosjeka EU.

Razina razvijenosti županija RH kretala se u 2017. godini u nešto manjem rasponu u odnosu na EU. Najrazvijeniji Grad Zagreb bio je 1,75 puta razvijeniji od prosjeka Hrvatske, dok se najnerazvijenija Virovitičko-podravska županija nalazila na 54,2 posto tog prosjeka. Odnosno, najrazvijenija je regija bila gospodarski 3,2 puta razvijenija od najnerazvijenije. Za Hrvatsku je ipak karakteristična velika koncentracija gospodarskih aktivnosti u Gradu Zagrebu, tako da je prisutan velik utjecaj Grada Zagreba na prosječnu razinu razvijenosti Hrvatske. Stoga su u Hrvatskoj tek

četiri regije bile razvijenije od prosjeka RH: Grad Zagreb, Istarska županija, Primorsko-goranska i Dubrovačko-neretvanska županija, dok se preostalih 17 nalazilo ispod tog prosjeka.

Osim toga, za Hrvatsku je karakteristična i niska razina razvijenosti jedne cijele šire regije, odnosno Slavonije. Naime, čak četiri od pet slavonskih županija nalaze se na razini ispod 60 posto prosječne razine razvijenosti RH i zauzimaju četiri posljednja mjesta na ljestvici razvijenosti županija. Izuzetak je samo Osječko-baranjska županija koja je u 2017. godini, po BDP-u per capita, bila na 76,3 posto prosjeka RH. Također treba napomenuti da su u ovim županijama zabilježeni relativno nepovoljni trendovi u odnosu na druge regije Hrvatske. Točnije, samo je u dvije županije među svim županijama (Virovitičko-podravskoj i Požeško-slavonskoj) razina razvijenosti u 2017. godini bila manja nego u 2008. godini. S obzirom na to da je i kod preostale tri slavonske županije porast bio nizak te ujedno niži od onog na nacionalnoj razini, prosjek razine razvijenosti slavonskih županija pao je sa 65 posto prosjeka RH u 2008. na 60 posto u 2017. godini.

3.1.1. Bruto dodana vrijednost (BDV)

Tablica 4: Najzastupljenije djelatnosti po BDV-u po županijama, 2017. godina

Županija	Najzastupljenija djelatnost po BDV-u i njezin udio u %	Druga djelatnost po zastupljenosti u BDV-u županije i njezin udio u %
Republika Hrvatska	Prerađivačka industrija (15,6%)	Trgovina na veliko i na malo, mot.vozila (11,9%)
Kontinentalna Hrvatska	Prerađivačka industrija (17,3%)	Trgovina na veliko i na malo, mot.vozila (13,2%)
Grad Zagreb	Trgovina na veliko i na malo, mot.vozila (16,2%)	Financijske djelatnosti i osiguranje (11,7%)
Bjelovarsko-bilogorska	Poljoprivreda, ribarstvo i šumarstvo (19,5%)	Prerađivačka industrija (18,2%)
Virovitičko-podravsko	Prerađivačka industrija (18,4%)	Poljoprivreda, ribarstvo i šumarstvo (15,8%)
Vukovarsko-srijemska	Poljoprivreda, ribarstvo i šumarstvo (13,4%)	Poslovanje nekretninama (13,1%)
Međimurska	Prerađivačka industrija (37,7%)	Poslovanje nekretninama (9,1%)
Varaždinska	Prerađivačka industrija (36,7%)	Trgovina na veliko i na malo, mot.vozila (7,9%)
Krapinsko-zagorska	Prerađivačka industrija (35,5%)	Poslovanje nekretninama (9,4%)
Karlovačka	Prerađivačka industrija (26,5%)	Javna uprava, obrana, socij.osiguranje (11,1%)
Koprivničko-križevačka	Prerađivačka industrija (25,8%)	Poljoprivreda, ribarstvo i šumarstvo (13,6%)
Zagrebačka	Prerađivačka industrija (24,7%)	Trgovina na veliko i na malo, mot.vozila (19,0%)
Brodsko-posavska	Prerađivačka industrija (22,8%)	Poslovanje nekretninama (13,6%)
Sisačko-moslavačka	Prerađivačka industrija (26,9%)	Poslovanje nekretninama (11,2%)
Požeško-slavonska	Prerađivačka industrija (17,3%)	Poslovanje nekretninama (14,0%)
Osječko-baranjska	Prerađivačka industrija (16,5%)	Poljoprivreda, ribarstvo i šumarstvo (11,2%)
Jadranska Hrvatska	Smještaj, priprema i usluživanje hrane (15,1%)	Poslovanje nekretninama (12,9%)
Zadarska	Poslovanje nekretninama (18,2%)	Trgovina na veliko i na malo, mot.vozila (9,9%)
Šibensko-kninska	Poslovanje nekretninama (17,7%)	Smještaj, priprema i usluživanje hrane (13,1%)
Ličko-senjska	Poslovanje nekretninama (16,9%)	Smještaj, priprema i usluživanje hrane (11,4%)
Splitsko-dalmatinska	Poslovanje nekretninama (13,6%)	Trgovina na veliko i na malo, mot.vozila (13,0%)
Primorsko-goranska	Prerađivačka industrija (22,9%)	Poslovanje nekretninama (11,6%)
Dubrovačko-neretvanska	Smještaj, priprema i usluživanje hrane (28,1%)	Poslovanje nekretninama (10,9%)
Istarska	Smještaj, priprema i usluživanje hrane (24,7%)	Prerađivačka industrija (13,8%)

Izvor: DZS; obrada: HGK

Struktura gospodarstva, odnosno bruto dodane vrijednosti (koja se od BDP-a razlikuje za iznos poreza na proizvode i dodijeljene subvencije) pokazuje koliko pojedine djelatnosti sudjeluju u ukupnoj proizvodnji roba i usluga. Kada se ta struktura za Hrvatsku uspoređi s istom strukturom za cijelu Europsku uniju, pokazuje se da nema znatnijih odstupanja, ali je kod Hrvatske ipak prisutan znatno viši udio pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane (6,6 posto u odnosu na 2,9 posto kod EU), nešto viši udio primarnih djelatnosti (3,6 posto u odnosu na 1,9 posto) te nešto niži udio prerađivačke industrije (15,6 posto u odnosu na 17,2 posto). Kod ostalih djelatnosti odstupanja su manja, uz napomenu da se radi o podacima za 2017. godinu kako bi bili usporedivi s dostupnim podacima za županije.

Znatnije su razlike u strukturi gospodarstva bile prisutne između dvije NUTS 2 regije Hrvatske; Kontinentalne i Jadranske Hrvatske. Kontinentalnu je obilježavala vodeća pozicija prerađivačke industrije u strukturi BDV-a s udjelom od 17,3 posto, znatno višim nego na razini EU. Na drugom je mjestu bila trgovina na veliko i malo s udjelom u BDV-u od 13,2 posto. U Jadranskoj Hrvatskoj vodeću je poziciju u strukturi BDV-a istodobno zauzimalo pružanje smještaja, priprema i usluživanje hrane s udjelom od čak 15,1 posto, dok je na drugoj poziciji bilo poslovanje nekretninama s 12,9 posto. Najveći dio poslovanja nekretninama čine kupnja i prodaja nekretnina te iznajmljivanje i upravljanje nekretninama, tako da je i ova djelatnost snažno povezana s turističkim ostvarenjima.

Kako je postojala znatna razlika u strukturi gospodarstva dvije NUTS 2 regije, tako su postojale i znatne razlike među županijama. Kod županija Kontinentalne Hrvatske vodeća je djelatnost najčešće bila prerađivačka industrija, a izuzetak su bile samo Bjelovarsko-bilogorska te Vukovarsko-srijemska županija, u kojima je najveći udio imala poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, te Grad Zagreb, u kojem je najveći udio u strukturi BDV-a imala trgovina na veliko i malo. Najveći su udio prerađivačke industrije u strukturi gospodarstva među županijama Kontinentalne Hrvatske (ujedno i cijele Hrvatske) imale Međimurska, Varaždinska i Krapinsko-zagorska županija, tako da se može govoriti o sjeveru Hrvatske kao proizvodno najrazvijenijoj neslužbenoj regiji. U županijama Jadranske Hrvatske istodobno su dvije vodeće djelatnosti najčešće bile pružanje smještaja, priprema i usluživanje hrane te poslovanje nekretninama. Pritom su se po visini udjela pružanja smještaja i usluživanja hrane najviše isticale Dubrovačko-neretvanska i Istarska županija, u kojima je ta djelatnost stvarala 28 posto, odnosno 25 posto ukupnog BDV-a. Međutim, i među županijama Jadranske Hrvatske bilo je onih s razvijenom prerađivačkom industrijom. Tako je kod Primorsko-goranske županije prerađivačka industrija zauzimala prvo mjesto s udjelom od 22,9 posto, a kod Istarske drugo s udjelom od 13,8 posto. S druge strane, u Dubrovačko-neretvanskoj županiji ta je djelatnost činila tek 1,5 posto BDV-a, kudikamo najniže među svim županijama RH.

3.2. Financijski pokazatelji poslovanja poduzetnika

Tablica 5: Poslovanje poduzetnika u 2018. i 2019. godini prema financijskim izvještajima za tu godinu

Županija	Broj poduzetnika	2018.			Broj poduzetnika	2019.		
		Broj zaposlenih	Ukupan prihod, u mil. HRK	Dobit/gubitak razdoblja, u mil. HRK		Broj zaposlenih	Ukupan prihod, u mil. HRK	Dobit/gubitak razdoblja, u mil. HRK
Republika Hrvatska	131.117	939.954	751.160	28.250	136.260	969.776	796.126	31.281
Kontinentalna Hrvatska	82.243	680.592	591.818	22.602	85.606	699.193	625.327	26.186
Grad Zagreb	43.927	363.093	374.962	15.927	45.608	372.776	399.899	18.510
Zagrebačka	8.589	60.182	54.048	1.867	9.019	62.700	57.895	2.308
Krapinsko-zagorska	2.267	21.044	13.011	586	2.344	21.742	13.629	662
Varaždinska	3.947	42.770	26.528	677	4.150	43.696	27.862	1.053
Koprivničko-križevačka	1.892	17.610	11.612	469	1.993	18.285	12.306	467
Međimurska	3.367	28.792	15.247	629	3.498	28.549	16.301	688
Bjelovarsko-bilogorska	2.074	14.653	7.681	204	2.202	15.336	8.340	124
Virovitičko-podravsko	1.129	8.884	4.647	145	1.147	9.154	4.991	128
Požeško-slavonska	923	8.839	4.442	76	962	9.028	4.698	137
Brodsko-posavska	2.042	18.398	9.781	162	2.085	18.712	10.409	252
Osječko-baranjska	5.551	41.473	28.567	1.081	5.787	42.786	28.144	528
Vukovarsko-srijemska	2.104	19.699	20.702	467	2.180	20.139	19.573	605
Karlovačka	2.269	17.602	10.324	625	2.323	17.817	10.326	375
Sisačko-moslavačka	2.162	17.553	10.266	-314	2.308	18.473	10.955	349
Jadranska Hrvatska	48.874	259.362	159.342	5.648	50.654	270.583	170.799	5.096
Primorsko-goranska	10.974	61.769	39.220	1.226	11.261	64.568	40.960	1.037
Ličko-senjska	904	4.676	2.540	107	950	4.855	2.638	32
Zadarska	4.755	25.584	14.996	449	5.144	27.197	16.034	823
Šibensko-kninska	2.504	12.852	7.438	-287	2.583	13.302	8.810	172
Splitsko-dalmatinska	14.518	78.358	48.040	1.954	15.077	83.229	53.584	875
Istarska	11.006	53.948	34.818	1.520	11.291	54.264	35.697	1.353
Dubrovačko-neretvanska	4.213	22.175	12.289	679	4.348	23.168	13.076	803

Izvor: FINA; obrada: HGK

Ukupne financijske rezultate poslovanja poduzetnika i u 2019. godini su donekle iskrivljavala društva iz bivše Agrokor grupe koja su u ožujku prešla u novoosnovanu Fortenova grupu te nisu uključena u statističku obradu. Kada se zanemari ta činjenica poduzetnici na razini cijele RH pozitivno su poslovali i ostvarili pozitivan konsolidirani financijski rezultat od 31,3 milijarde kuna, koji je kada se promatra isti obuhvat poduzetnika prema izvještajima za 2019. godinu bio neznatnih 0,7 posto bolji nego u prethodnoj godini.

Na razini županija RH najvažnije je primijetiti da su prvi puta od 2008. godine poduzetnici na razini svih županija poslovali s konsolidiranom dobiti. Pritom sve županije ipak nisu bile uspješnije nego u prethodnoj godini, točnije kod njih deset je ta dobit bila manja nego u 2018. Pritom se po padu dobiti najviše isticala Splitsko-dalmatinska županija s padom od 1,14 milijardi kuna te Osječko-baranjska županija s padom od 719 milijuna kuna što je u najvećoj mjeri bila posljedica gubitaka velikih tvrtki u stečaju s područja ovih županija. S druge strane, konsolidirani financijski rezultat

je na godišnjoj razini najviše poboljšana u Sisačko-moslavačkoj i Zagrebačkoj županiji pri čemu je Sisačko-moslavačka županija prema izvještajima podnesenim za 2019. godinu bila jedina županija čiji su poduzetnici u 2018. poslovali s gubitkom.

Različiti pokazatelji poslovanja i dalje su pokazivali velike razlike među županijama. Tako je u Gradu Zagrebu bilo koncentrirano 33,5 posto ukupnog broja poduzetnika, 38,4 posto ukupnog broja zaposlenih i čak 50 posto ostvarenih ukupnih prihoda, dok su poduzetnici iz Ličko-senjske i Požeško-slavonske županije činili manje od jedan posto ukupnog broja poduzetnika, a njihovi su prihodi činili tek 0,3 posto, odnosno 0,6 posto ukupnih prihoda svih poduzetnika.

Međutim, pojedini pokazatelji i njihova usporedba na godišnjoj razini pokazuju različitu uspješnost poslovanja poduzetnika. Tako u ukupni prihodi najviše rasli u Šibensko-kninskoj županiji, pri čemu su bila čak 21,3 posto veći nego u prethodnoj godini, neto dobit je najviše povećana u Primorsko-goranskoj i Zadarskoj županiji, za čak 75,5 posto odnosno 65,0 posto, dok je broj zaposlenih kod poduzetnika koji su predali izvještaje za 2019. najviše povećan u Vukovarsko-srijemskoj županiji i to za 12,9 posto. Najveću ekonomičnost poslovanja, koja prikazuje odnos ostvarenih prihoda i rashoda istodobno su imale Dubrovačko-neretvanska i Zadarska županija, a najveću vrijednost prihoda ostvarenih na inozemnom tržištu u odnosu na ukupne prihode imale su Varaždinska, Vukovarsko-srijemska te Međimurska županija.

Tablica 6: Najveće tvrtke u županijama po ukupnom prihodu i položaj među 1000 najvećih

Županija	2017.	2018.	2019.
Republika Hrvatska	INA - INDUSTRIJA NAFTE d.d. (1.)	INA - INDUSTRIJA NAFTE d.d. (1.)	INA - INDUSTRIJA NAFTE d.d. (1.)
	HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d. (2.)	KONZUM d.d. (2.)	HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d. (2.)
	PRVO PLINARSKO DRUŠTVO d.o.o. (3.)	HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d. (3.)	KONZUM PLUS d.o.o. (3.)
Grad Zagreb	INA - INDUSTRIJA NAFTE d.d. (1.)	INA - INDUSTRIJA NAFTE d.d. (1.)	INA - INDUSTRIJA NAFTE d.d. (1.)
	HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d. (2.)	KONZUM d.d. (2.)	HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d. (2.)
	ZAGREBAČKA BANKA d.d. (4.)	HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d. (3.)	KONZUM PLUS d.o.o. (3.)
Zagrebačka	LIDL HRVATSKA d.o.o. (8.)	LIDL HRVATSKA d.o.o. (9.)	LIDL HRVATSKA d.o.o. (6.)
	PORSCHE CROATIA d.o.o. (26.)	PIK VRBOVEC d.o.o. (39.)	MEDICAL INTERTRADE d.o.o. (41.)
	MEDICAL INTERTRADE d.o.o. (43.)	MEDICAL INTERTRADE d.o.o. (44.)	PIK VRBOVEC PLUS d.o.o. (54.)
Krapinsko-zagorska	VATROPACK STRAŽA d.d. (89.)	VATROPACK STRAŽA d.d. (102.)	VATROPACK STRAŽA d.d. (109.)
	OMCO CROATIA d.o.o. (150.)	OMCO CROATIA d.o.o. (164.)	OMCO CROATIA d.o.o. (155.)
	JEDINSTVO d.d. (187.)	JEDINSTVO d.d. (204.)	JEDINSTVO KRAPINA d.o.o. (201.)
Varaždinska	VINDIJA d.d. (21.)	VINDIJA d.d. (22.)	VINDIJA d.d. (23.)
	BOXMARK LEATHER d.o.o. (32.)	BOXMARK LEATHER d.o.o. (59.)	KOKA d.d., Varaždin (64.)
	KOKA, Varaždin (59.)	KOKA, Varaždin (60.)	BOXMARK LEATHER d.o.o. (67.)
Koprivničko-križevačka	PODRAVKA d.d. (28.)	PODRAVKA d.d. (32.)	PODRAVKA d.d. (33.)
	KTC d.d. (51.)	KTC d.d. (51.)	KTC d.d. (50.)
	BELUPO d.d. (115.)	BELUPO d.d. (135.)	BELUPO d.d. (133.)
Međimurska	METSS d.o.o. (182.)	LPT d.o.o. (194.)	MESNA INDUSTRIJA VAJDA d.d. (195.)
	LPT d.o.o. (192.)	METSS d.o.o. (208.)	LPT d.o.o. (204.)
	TUBLA d.o.o. (220.)	TUBLA d.o.o. (247.)	METSS d.o.o. (220.)
Bjelovarsko-bilogorska	PRIMA COMMERCE d.o.o. (215.)	PRIMA COMMERCE d.o.o. (212.)	PRIMA COMMERCE d.o.o. (194.)
	KRONOSPAN CRO d.o.o. (343.)	KRONOSPAN CRO d.o.o. (349.)	KRONOSPAN CRO d.o.o. (382.)
	INVEST SEDLIĆ d.o.o. (457.)	INVEST SEDLIĆ d.o.o. (531.)	SEDLIĆ d.o.o. (517.)

Virovitičko-podravsko	MARINADA d.o.o. (462.)	MARINADA d.o.o. (271.)	MARINADA d.o.o. (300.)
	HRVATSKI DUHANI d.d. (552.)	PP ORAHOVICA d.d. (653.)	HRVATSKI DUHANI d.d. (492.)
	PP ORAHOVICA d.d. (632.)	HRVATSKI DUHANI d.d. (662.)	PP ORAHOVICA d.o.o. (529.)
Požeško-slavonska	AGRONOM d.o.o. (245.)	AGRONOM d.o.o. (215.)	AGRONOM d.o.o. (177.)
	KUTJEVO d.d. (293.)	KUTJEVO d.d. (299.)	KUTJEVO d.d. (352.)
	PLAMEN d.o.o. (520.)	PRESOFLEX GRADNJA d.o.o. (495.)	PRESOFLEX GRADNJA d.o.o. (407.)
Brodsko-posavska	ĐURO ĐAKOVIĆ TEP d.o.o. (134.)	ĐURO ĐAKOVIĆ TEP d.o.o. (188.)	ĐURO ĐAKOVIĆ TEP d.o.o. (190.)
	ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA d.o.o. (247.)	ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA d.o.o. (196.)	AMINOLABS ATLANTIC d.o.o. (210.)
	SAINT JEAN INDUSTRIES d.o.o. (305.)	ĐURO ĐAKOVIĆ SPECIJALNA VOZILA d.d. (313.)	ĐURO ĐAKOVIĆ MONTAŽA d.o.o. (245.)
Osječko-baranjska	ŽITO d.o.o. (41.)	ŽITO d.o.o. (45.)	ŽITO d.o.o. (42.)
	DS SMITH BELIŠĆE CROATIA d.o.o. (91.)	BELJE d.d. (56.)	BELJE PLUS d.o.o. (80.)
	HARBURG-FREUDENBERGER BELIŠĆE d.o.o. (112.)	DS SMITH BELIŠĆE CROATIA d.o.o. (93.)	DS SMITH BELIŠĆE CROATIA d.o.o. (121.)
Vukovarsko-srijemska	PRVO PLINARSKO DRUŠTVO d.o.o. (3.)	PRVO PLINARSKO DRUŠTVO d.o.o. (4.)	PRVO PLINARSKO DRUŠTVO d.o.o. (4.)
	BOSO d.o.o. (142.)	PIK VINKOVCI d.d. (110.)	BOSO d.o.o. (148.)
	CEZAREJA d.o.o. (208.)	BOSO d.o.o. (148.)	PIK VINKOVCI PLUS d.o.o. (152.)
Karlovačka	PPK d.d. (68.)	PPK d.d. (74.)	PPK d.d. (70.)
	HEINEKEN HRVATSKA d.o.o. (105.)	HEINEKEN HRVATSKA d.o.o. (126.)	HEINEKEN HRVATSKA d.o.o. (146.)
	HS PRODUKT d.o.o. (148.)	HS PRODUKT d.o.o. (129.)	HS PRODUKT d.o.o. (268.)
Sisačko-moslavačka	PETROKEMIJA d.d. (31.)	PETROKEMIJA d.d. (37.)	PETROKEMIJA d.d. (35.)
	LONIA d.d. (137.)	MLIN I PEKARE d.o.o. (151.)	MLIN I PEKARE d.o.o. (149.)
	MLIN I PEKARE d.o.o. (155.)	LONIA d.d. (160.)	LONIA d.d. (163.)
Primorsko-goranska	PLODINE d.d. (11.)	PLODINE d.d. (11.)	PLODINE d.d. (13.)
	ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d. (18.)	ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d. (21.)	ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d. (26.)
	3. MAJ BRODOGRADILIŠTE d.d. (74.)	JADROLINIJA, Rijeka (88.)	JADROLINIJA, Rijeka (91.)
Ličko-senjska	CALCIT LIKA d.o.o. (436.)	CALCIT LIKA d.o.o. (320.)	CALCIT LIKA d.o.o. (328.)
	SELAN d.o.o. (-)	SELAN d.o.o. (-)	HADRIA d.o.o. (820.)
	HADRIA d.o.o. (-)	HADRIA d.o.o. (-)	SELAN d.o.o. (-)
Zadarska	OTP BANKA HRVATSKA d.d. (82.)	ALUFLEXPACK NOVI d.o.o. (86.)	ALUFLEXPACK NOVI d.o.o. (87.)
	ALUFLEXPACK NOVI d.o.o. (93.)	TANKERSKA PLOVIDBA d.d. (152.)	TANKERSKA PLOVIDBA d.d. (161.)
	TANKERSKA PLOVIDBA d.d. (175.)	CROMARIS D.D. (220.)	CROMARIS d.d. (202.)
Šibensko-kninska	SOLARIS d.d. (251.)	SOLARIS d.d. (279.)	VENTUM GRADNJA d.o.o. (123.)
	DJELO d.o.o. (315.)	DJELO d.o.o. (333.)	SOLARIS d.d. (276.)
	IMPOL-TLM d.o.o. (408.)	JOLLY AUTOLINE d.o.o. (338.)	JOLLY AUTOLINE d.o.o. (284.)
Splitsko-dalmatinska	TOMMY d.o.o. (24.)	TOMMY d.o.o. (24.)	TOMMY d.o.o. (21.)
	STUDENAC, Omiš (48.)	MESNA IND. BRAČA PIVAC d.o.o. (72.)	OTP BANKA d.d. (30.)
	SOCIETE GENERALE - SB d.d. (58.)	AD PLASTIK d.d. (79.)	STUDENAC d.o.o. (49.)
Istarska	ULJANIK d.d. (30.)	VALAMAR RIVIERA d.d. (38.)	VALAMAR RIVIERA d.d. (36.)
	VALAMAR RIVIERA d.d. (44.)	MAISTRA d.d. (67.)	MAISTRA d.d. (69.)
	TDR d.o.o. (64.)	PLAVA LAGUNA d.d. (69.)	PLAVA LAGUNA d.d. (72.)
Dubrovačko-neretvanska	ATLANSKA PLOVIDBA d.d. (173.)	JADRANSKI LUKSUZNI HOTELI d.d. (175.)	JADRANSKI LUKSUZNI HOTELI d.d. (184.)
	JADRANSKI LUKSUZNI HOTELI d.d. (177.)	ZRAČNA LUKA DUBROVNIK d.o.o. (224.)	ZRAČNA LUKA DUBROVNIK d.o.o. (213.)
	PEMO d.o.o. (243.)	ATLANSKA PLOVIDBA d.d. (260.)	PEMO d.o.o. (274.)

Izvor: FINA, 1000 najvećih Lider media d.o.o.; obrada: HGK

3.3. Depoziti, poslovne jedinice i bankomati

Tablica 7: Depoziti kućanstava, stanje krajem godine

Županija	31. 12. 2018., u mil. HRK	31. 12. 2019., u mil. HRK	Depoziti kućanstava po stanovniku krajem 2019., u tis. HRK	Struktura depozita po županijama u 2019., %
Republika Hrvatska	198.209,9	207.054,2	50,7	100,0
Kontinentalna Hrvatska	114.850,2	119.989,2	45,5	58,0
Grad Zagreb	55.116,5	57.987,3	72,1	28,0
Zagrebačka	13.788,4	13.634,9	44,1	6,6
Krapinsko-zagorska	3.503,0	3.712,6	29,6	1,8
Varaždinska	5.229,7	5.482,6	32,8	2,6
Koprivničko-križevačka	3.033,1	3.196,4	29,7	1,5
Međimurska	4.366,4	4.539,7	41,3	2,2
Bjelovarsko-bilogorska	3.288,2	3.413,3	31,6	1,6
Virovitičko-podravska	1.660,4	1.730,1	23,0	0,8
Požeško-slavonska	1.916,3	2.003,1	29,5	1,0
Brodsko-posavska	3.787,2	3.868,9	27,6	1,9
Osječko-baranjska	7.912,4	8.653,4	31,2	4,2
Vukovarsko-srijemska	3.260,6	3.402,7	22,0	1,6
Karlovačka	4.577,6	4.787,8	41,0	2,3
Sisačko-moslavačka	3.410,4	3.576,5	24,1	1,7
Jadranska Hrvatska	83.359,7	87.065,0	63,3	42,0
Primorsko-goranska	19.007,7	19.809,8	69,7	9,6
Ličko-senjska	1.896,6	1.943,5	43,0	0,9
Zadarska	9.000,2	9.430,2	56,1	4,6
Šibensko-kninska	5.057,7	5.140,1	51,3	2,5
Splitsko-dalmatinska	25.104,2	26.050,2	58,1	12,6
Istarska	15.093,5	16.081,5	77,0	7,8
Dubrovačko-neretvanska	8.199,7	8.609,7	71,0	4,2

Izvor: HNB; obrada: HGK

Depoziti kućanstava (štedni, tekući i žiroračuni) u kreditnim su institucijama krajem 2019. godine bili 4,5 posto viši nego godinu dana prije. Rast je ostvaren u svim županijama osim Zagrebačke (koja je imala najveći rast prethodne godine), a bio je gotovo isti za regiju Jadranske i Kontinentalne Hrvatske (4,4 posto odnosno 4,5 posto). Najveći je relativan rast ostvaren u Osječko-baranjskoj županiji (9,4 posto), a od županija Jadranske Hrvatske, u Istarskoj (6,5 posto). Regionalne razlike između Kontinentalne i Jadranske Hrvatske ostale su uočljive. Apsolutna je vrijednost depozita u Kontinentalnoj Hrvatskoj bila 37,8 posto viša od onih u Jadranskoj Hrvatskoj, ali samo zahvaljujući ekstremnom Gradu Zagrebu u kojemu je koncentrirano 29 posto svih depozita. Naime, bez Grada Zagreba, u preostalih je trinaest županija Kontinentalne Hrvatske apsolutna vrijednost depozita bila 28 posto niža od depozita u sedam županija Jadranske Hrvatske. Veća je sklonost takvome načinu štednje u županijama Jadranske nego u županijama Kontinentalne Hrvatske vidljiva u podatku iznosa depozita per capita. Naime, regija Jadranske Hrvatske ima 63,3 tisuće kuna depozita po stanovniku prema 45,5 tisuća u Kontinentalnoj Hrvatskoj.

Tablica 8: Poslovne jedinice i bankomati u 2019. godini (prosinao)

Županija	Broj poslovnih jedinica	Broj bankomata	Broj stanovnika na jednu poslovnu jedinicu	Broj stanovnika na jedan bankomat
Republika Hrvatska	964	5.446	4.241	751
Kontinentalna Hrvatska	562	2.772	4.826	978
Grad Zagreb	172	1.144	4.677	703
Zagrebačka	58	242	5.336	1.279
Krapinsko-zagorska	28	121	4.477	1.036
Varaždinska	33	147	5.060	1.136
Koprivničko-križevačka	22	70	4.896	1.539
Međimurska	21	103	5.234	1.067
Bjelovarsko-bilogorska	22	74	4.905	1.458
Virovitičko-podravsko	19	61	3.961	1.234
Požeško-slavonska	19	53	3.572	1.280
Brodsko-posavska	23	106	6.090	1.321
Osječko-baranjska	65	271	4.265	1.023
Vukovarsko-srijemska	25	130	6.175	1.187
Karlovačka	26	123	4.493	950
Sisačko-moslavačka	29	127	5.124	1.170
Jadranska Hrvatska	402	2.674	3.422	515
Primorsko-goranska	83	489	3.425	581
Ličko-senjska	14	93	3.227	486
Zadarska	43	314	3.911	536
Šibensko-kninska	25	217	4.006	462
Splitsko-dalmatinska	113	802	3.965	559
Istarska	82	460	2.546	454
Dubrovačko-neretvanska	42	299	2.886	405

Izvor: HNB; obrada: HGK

Napomena: Poslovne jedinice podrazumijevaju poslovne jedinice kreditnih institucija, institucija za platni promet, institucija za elektronički novac, podružnica kreditnih institucija za elektronički novac iz treće države, podružnica kreditne institucije iz države članice, podružnica institucija za elektronički novac iz države članice, podružnica institucija za platni promet iz države članice.

U odnosu na kraj prethodne godine, broj bankomata se u 2019. godini povećao (za 298), dok se broj poslovnih jedinica smanjio (za 64). To je rezultiralo povećanjem broja stanovnika na jednu poslovnu jedinicu te smanjenjem broja stanovnika na jedan bankomat. Broj stanovnika na jedan bankomat smanjio se u svim županijama, nešto više u regiji Kontinentalne (za 52) nego Jadranske Hrvatske (za 41). No Jadranska Hrvatska ostaje regija sa znatno povoljnijom pokrivenosti i poslovnim jedinicama i bankomatima od Kontinentalne Hrvatske. Naime, u regiji Jadranske Hrvatske 47 posto manje stanovnika dolazi na jedan bankomat te 29 posto manje stanovnika dolazi na jednu poslovnu jedinicu. Najbolju pokrivenost bankomatima ima Dubrovačko-neretvanska županija, nakon koje slijede sve ostale županije Jadranske Hrvatske, pa tek onda Grad Zagreb kao najbolja županija Kontinentalne Hrvatske. Poslovnim jedinicama najbolje je pokrivena Istarska županija, a od županija Kontinentalne Hrvatske tri slavonske županije (Požeško-slavonska, Osječko-baranjska i Virovitičko-podravsko) koje se suočavaju s većim problemima emigracije odnosno pada broja stanovnika.

3.4. Broj i gustoća širokopojasnih priključaka

Broj širokopojasnih priključaka u nepokretnoj komunikacijskoj mreži na razini Hrvatske u četvrtom je tromjesečju 2019. bio 2,3 posto veći u odnosu na isto tromjesečje 2018. godine. Promatrano po županijama, to je rezultat rasta koji je zabilježen u gotovo svim županijama izuzev kod Zagrebačke županije, gdje se bilježi neznatan pad. Situacija je na kraju prošle godine bolja u odnosu na kraj 2018. godine kada je pad zabilježen u šest županija. Pritom je u četvrtom tromjesečju 2019. godine najveći apsolutni rast od 4940 priključaka zabilježen je u Gradu Zagrebu. Najbrža je dinamika rasta (relativni iznosi) broja širokopojasnih priključaka zabilježena u Virovitičko-podravskoj županiji (33,6 posto, a ujedno i drugi najveći rast u apsolutnim brojkama, odnosno rast od 4198 priključaka). Osim toga, Virovitičko-podravska županija imala je u četvrtome kvartalu 2018. godine (s gustoćom od 14,7 posto procijenjenog broja stanovnika županije) najmanju gustoću priključaka u odnosu na ostale županije, dok u četvrtom tromjesečju 2019. godine to više nije slučaj zbog najvećeg rasta gustoće u usporedbi s drugim županijama.

Većina primorskih županija (izuzev Ličko-Senjske) ima vidljivo veću gustoću priključaka u nepokretnoj komunikacijskoj mreži u odnosu na gotovo sve kontinentalne (izuzev Grada Zagreba), što je djelomično rezultat znatno veće turističke aktivnosti u primorskim županijama u odnosu na kontinentalne.

Tablica 9: Broj i gustoća širokopojsnih priključaka u nepokretnoj komunikacijskoj mreži

Županija	Gustoća priključaka, u %					Broj priključaka	
	Q4 2015.	Q4 2016.	Q4 2017.	Q4 2018.	Q4 2019.	Q4 2019.	Stopa Q4 2019. / Q4 2018., u %
Republika Hrvatska	23,0	24,4	25,6	26,3	27,0	1.154.773	2,3
Kontinentalna Hrvatska	–	–	–	–	–	725.715	2,3
Grad Zagreb	31,5	33,3	34,6	36,9	37,6	296.797	1,7
Zagrebačka	22,7	23,0	22,8	22,5	22,5	71.465	-0,1
Krapinsko-zagorska	16,1	16,7	18,3	18,8	19,0	25.255	1,0
Varaždinska	18,8	19,7	20,8	21,5	22,0	38.740	2,5
Koprivničko-križevačka	15,2	15,9	16,0	17,1	19,3	22.325	13,0
Međimurska	17,5	18,4	19,1	19,1	19,3	21.918	0,8
Bjelovarsko-bilogorska	15,9	16,8	18,4	18,8	19,3	23.151	2,9
Virovitičko-podravska	13,8	13,7	14,1	14,7	19,7	16.680	33,6
Požeško-slavonska	14,7	15,7	17,4	18,1	18,4	14.349	1,9
Brodsko-posavska	15,7	16,8	17,8	19,0	19,4	30.814	2,3
Osječko-baranjska	20,6	22,0	22,9	22,8	23,0	70.266	0,8
Vukovarsko-srijemska	16,4	17,4	18,1	19,0	19,2	34.487	1,1
Karlovačka	17,6	18,6	19,8	20,1	20,5	26.417	1,9
Sisačko-moslavačka	16,9	17,7	18,5	19,0	19,2	33.051	0,8
Jadranska Hrvatska	–	–	–	–	–	429.058	2,4
Primorsko-goranska	28,5	30,2	31,8	32,2	32,9	97.518	2,3
Ličko-senjska	18,7	19,2	22,2	21,4	21,4	10.906	0,1
Zadarska	24,5	26,4	29,2	28,7	29,3	49.778	1,9
Šibensko-kninska	21,5	22,6	26,0	25,7	26,1	28.534	1,4
Splitsko-dalmatinska	25,5	27,8	28,2	29,3	30,1	136.786	2,5
Istarska	27,2	29,0	32,2	32,5	33,8	70.350	4,2
Dubrovačko-neretvanska	25,8	26,2	28,3	28,2	28,7	35.186	1,7

Izvor: HAKOM; obrada: HGK

3.5. Tržište rada

3.5.1. Zaposlenost i nezaposlenost

Tablica 10: Osiguranici HZMO, prosjek godine

Županija	2018.	2019.	Stope rasta 2019. / 2018., %
Republika Hrvatska	1.522.335	1.557.960	2,3
Kontinentalna Hrvatska	1.013.634	1.036.071	2,2
Grad Zagreb	446.567	456.752	2,3
Zagrebačka	79.314	82.359	3,8
Krapinsko-zagorska	37.194	37.769	1,5
Varaždinska	63.943	65.342	2,2
Koprivničko-križevačka	34.021	34.244	0,7
Međimurska	40.893	41.065	0,4
Bjelovarsko-bilogorska	31.077	31.542	1,5
Virovitičko-podravska	20.584	21.096	2,5
Požeško-slavonska	19.164	19.441	1,4
Brodsko-posavska	38.245	39.203	2,5
Osječko-baranjska	86.534	88.655	2,5
Vukovarsko-srijemska	41.296	42.481	2,9
Karlovačka	35.156	35.640	1,4
Sisačko-moslavačka	39.646	40.482	2,1
Jadranska Hrvatska	508.703	521.891	2,6
Primorsko-goranska	114.851	116.406	1,4
Ličko-senjska	15.475	16.036	3,6
Zadarska	55.135	57.134	3,6
Šibensko-kninska	32.093	33.126	3,2
Splitsko-dalmatinska	153.843	157.576	2,4
Istarska	90.953	93.097	2,4
Dubrovačko-neretvanska	46.353	48.516	4,7

Izvor: HZMO; izračun: HGK

Tablica 11: Broj nezaposlenih, prosjek godine

Županija	2018.	2019.	Stope rasta 2019. / 2018., %
Republika Hrvatska	153.542	128.650	-16,2
Kontinentalna Hrvatska	100.309	82.247	-18,0
Grad Zagreb	19.453	15.957	-18,0
Zagrebačka	6.658	5.582	-16,2
Krapinsko-zagorska	2.789	2.322	-16,7
Varaždinska	3.100	2.542	-18,0
Koprivničko-križevačka	2.433	1.939	-20,3
Međimurska	2.446	2.111	-13,7
Bjelovarsko-bilogorska	5.516	4.201	-23,8
Virovitičko-podravska	5.154	4.332	-15,9
Požeško-slavonska	2.873	2.389	-16,8
Brodsko-posavska	7.026	5.820	-17,2
Osječko-baranjska	19.113	16.193	-15,3
Vukovarsko-srijemska	8.782	6.642	-24,4
Karlovačka	4.438	3.342	-24,7
Sisačko-moslavačka	10.528	8.875	-15,7
Jadranska Hrvatska	53.233	46.403	-12,8
Primorsko-goranska	7.946	6.704	-15,6
Ličko-senjska	2.035	1.704	-16,2
Zadarska	4.826	4.095	-15,1
Šibensko-kninska	4.433	3.944	-11,0
Splitsko-dalmatinska	25.559	21.562	-15,6
Istarska	3.513	3.819	8,7
Dubrovačko-neretvanska	4.922	4.575	-7,1

Izvor: HZZ; obrada: HGK

Budući da se službena statistika zaposlenosti po županijama još uvijek svodi na samo jedan podatak godišnje, i to stanje na dan 31. ožujka (što iskrivljuje sliku u županijama koje imaju najizraženije sezonske oscilacije zbog velike važnosti turističke djelatnosti), područje zaposlenosti bolje oslikava podatak o broju osiguranika mirovinskog osiguranja koji se objavljuje mjesečno, iako se on ne može poistovjetiti s brojem zaposlenih.

U 2019. godini broj osiguranika nastavio je rasti na razini RH, i to istom stopom (2,3 posto) kao i prethodne godine. Godišnji je rast zabilježen kod svih županija, a najveći u Dubrovačko-

neretvanskoj (4,7 posto), Zagrebačkoj (3,8 posto) i Zadarskoj županiji (3,6 posto). U svim županijama broj osiguranika mirovinskog osiguranja kontinuirano raste posljednjih pet godina osim u Sisačko-moslavačkoj i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, gdje oporavak traje posljednje tri godine te Krapinsko-zagorskoj županiji gdje oporavak traje šest godina. U posljednje je tri godine najveći relativni rast zabilježen u Zagrebačkoj (12,4 posto), Zadarskoj (12,1 posto) te Dubrovačko-neretvanskoj županiji (12,0 posto).

S druge strane, broj nezaposlenih je nastavio padati, ali manjom dinamikom nego prethodne dvije godine. U 2019. godini godišnje stope pada broja nezaposlenih usporile su u svim županijama osim u Vukovarsko-srijemskoj gdje je zabilježen tek mali porast dinamike (za 0,3 postotna boda). Najveće je usporenje pada zabilježeno u Međimurskoj županiji (za 17,2 postotna boda), no to je županija u kojoj je stopa nezaposlenosti među najnižima (u 2019. godini četvrta najniža).

Kontinuirani trend pada broja nezaposlenih započeo je u većini županija prije šest godina, a sve županije bilježe pad posljednjih pet godina. Iznimka je Istarska županija, koja je uvijek bila među onima s najnižom stopom nezaposlenosti, u kojoj je 2019. godine broj nezaposlenih povećan nakon pet godina pada.

U statistici stope nezaposlenosti postoji isti problem kao i u statistici broja zaposlenih: na razini županija zasad se objavljuje samo jednom godišnje, i to stanje na dan 31. ožujka.

Nakon višegodišnjega pada, u svim je županijama 2019. godine zabilježena najniža stopa nezaposlenosti. Stopa nezaposlenosti bila je najniža u Gradu Zagrebu te je prvi put pala ispod 4 posto. Najviša je stopa ostala u Sisačko-moslavačkoj županiji, iako je prvi put bila ispod 20 posto. Razlika stopa između tih dviju ekstremnih županija (16,2 postotna boda) bila je najniža dosad, što znači da se razlika među županijama više homogenizirala u odnosu na prijašnja razdoblja.

Kod svih je županija u 2019. godini ostvareno godišnje smanjenje stope, relativno najviše u Bjelovarsko-bilogorskoj, a relativno najmanje u Istarskoj i Dubrovačko-neretvanskoj. No Istarska je županija ujedno i među onima s najnižom stopom nezaposlenosti, pa u tom smislu ima i manje prostora za smanjenje. Ipak, Istarska je županija bila i u malobrojnoj grupi županija (sa Šibensko-kninskom, Međimurskom i Primorsko-goranskom) u kojima je zabilježeno smanjenje broja zaposlenih (prema administrativnom podatku koji se koristi u izračunu stope nezaposlenosti), što pokazuje lošija kretanja nego u drugim županijama. Zbog

Tablica 12: Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka, u %

Županija	2018.	2019.	2019. – 2018., u post. bod.
Republika Hrvatska	11,1	9,1	-2,0
Kontinentalna Hrvatska			
Grad Zagreb	4,7	3,7	-1,0
Zagrebačka	8,0	6,3	-1,7
Krapinsko-zagorska	8,1	6,4	-1,7
Varaždinska	5,1	4,0	-1,1
Koprivničko-križevačka	8,7	6,8	-1,9
Međimurska	6,5	5,4	-1,1
Bjelovarsko-bilogorska	18,3	13,7	-4,6
Virovitičko-podravska	23,2	19,6	-3,6
Požeško-slavonska	16,5	12,7	-3,8
Brodsko-posavska	19,9	15,7	-4,2
Osječko-baranjska	21,2	17,6	-3,6
Vukovarsko-srijemska	20,5	16,0	-4,5
Karlovačka	13,2	9,9	-3,3
Sisačko-moslavačka	24,3	19,9	-4,4
Jadranska Hrvatska			
Primorsko-goranska	8,0	6,7	-1,3
Ličko-senjska	15,8	12,5	-3,3
Zadarska	10,7	9,2	-1,5
Šibensko-kninska	15,4	14,2	-1,2
Splitsko-dalmatinska	18,2	15,4	-2,8
Istarska	4,9	4,6	-0,3
Dubrovačko-neretvanska	13,0	12,7	-0,3

Izvor: DZS; obrada: HGK

usporenja dinamike smanjenja stope nezaposlenosti, Istarska je županija imala četvrtu najnižu stopu nezaposlenosti, dok je prethodnih godina imala najnižu (2017.) ili drugu najnižu (2018.). Time je vidljivo da su u Istarskoj županiji u posljednje dvije godine pozitivna kretanja na tržištu rada bila nešto tromija te je četvrta najbolja pozicija ove županije prema visini stope bila najlošija dosad. Naime, od 2000. do 2018. godine, Istarska županija i Grad Zagreb bile su županije s najnižim stopama nezaposlenosti, izmjenjujući prvu i drugu poziciju.

U 2019. godini, osim Grada Zagreba, nižu je stopu od Istarske imala Varaždinska županija koja je time prvi put postala druga županija u Hrvatskoj s najnižom stopom nezaposlenosti.

3.5.2. Pregled isplata potpora za očuvanje radnih mjesta u 2020. po županijama

Tablica 13: Korisnici i iznosi mjera pomoći gospodarstvu u 2020. po županijama

Županija	Razdoblje ožujak - svibanj 2020.			Razdoblje lipanj – kolovoz 2020.*			Sveukupno isplaćeno, u kunama	Udio u ukupnim isplata, %
	Prosječan broj poslodavaca po mjesecu	Prosječan broj radnika po mjesecu	Ukupno isplaćeno, u kunama	Prosječan broj poslodavaca po mjesecu	Prosječan broj radnika po mjesecu	Ukupno isplaćeno, u kunama		
Republika Hrvatska	95.368	529.918	5.887.927.959	8.003	29.598	660.928.833	6.548.856.792	100,0
Kontinentalna Hrvatska	4.081	25.640	3.989.270.826	210	561	227.891.084	4.217.161.911	64,4
Grad Zagreb	25.511	162.146	1.791.047.568	1.324	3.010	108.956.638	1.900.004.207	29,0
Zagrebačka	6.285	37.913	420.886.153	186	443	19.032.959	439.919.112	6,7
Krapinsko-zagorska	2.186	14.047	158.483.625	42	97	9.050.397	167.534.021	2,6
Varaždinska	2.862	25.787	289.645.492	108	188	14.320.818	303.966.310	4,6
Koprivničko-križevačka	1.446	7.102	78.875.370	84	206	3.284.891	82.160.260	1,3
Međimurska	2.020	15.602	174.900.729	108	290	6.848.057	181.748.786	2,8
Bjelovarsko-bilogorska	1.645	10.715	120.905.292	82	953	13.412.478	134.317.770	2,1
Virovitičko-podravska	1.004	6.150	68.817.861	50	150	2.609.153	71.427.014	1,1
Požeško-slavonska	1.161	7.558	83.695.318	55	111	5.810.384	89.505.702	1,4
Brodsko-posavska	2.005	12.599	140.866.303	129	385	5.104.782	145.971.085	2,2
Osječko-baranjska	4.892	26.063	289.813.375	486	1.205	18.525.382	308.338.757	4,7
Vukovarsko-srijemska	2.117	13.229	147.115.955	8	14	6.029.798	153.145.753	2,3
Karlovačka	1.864	10.290	114.985.231	151	533	8.313.094	123.298.325	1,9
Sisačko-moslavačka	2.137	9.763	109.232.553	131	264	6.592.254	115.824.807	1,8
Jadranska Hrvatska	5.462	24.422	1.898.657.133	723	3.107	433.037.748	2.331.694.881	35,6
Primorsko-goranska	8.823	38.228	421.925.953	43	68	50.294.410	472.220.363	7,2
Ličko-senjska	793	3.366	37.965.894	67	202	6.647.595	44.613.489	0,7
Zadarska	3.818	16.621	183.959.790	150	516	29.823.185	213.782.976	3,3
Šibensko-kninska	2.230	9.345	104.033.723	30	55	16.187.567	120.221.290	1,8
Splitsko-dalmatinska	11.348	53.254	592.143.372	2.436	8.074	126.223.760	718.367.131	11,0
Istarska	7.383	34.735	386.422.621	736	5.434	113.905.187	500.327.809	7,6
Dubrovačko-neretvanska	3.838	15.406	172.205.779	1.597	7.400	89.956.045	262.161.824	4,0

* obuhvaća i nove programe potpora za mikropoduzetnike i skraćivanje radnog vremena

Izvor: Mfin; obrada: HGK

Tablica 14: Usporedba udjela u mjerama pomoći i BDP-u

Županija	Udio u ukupnim isplatama, %	Županija	Udio u BDP-u, %
Republika Hrvatska	100,0	Republika Hrvatska	100,0
Kontinentalna Hrvatska	64,4	Kontinentalna Hrvatska	67,5
Jadranska Hrvatska	35,6	Jadranska Hrvatska	32,5
Grad Zagreb	29,0	Grad Zagreb	34,1
Splitsko-dalmatinska	11,0	Primorsko-goranska	8,5
Istarska	7,6	Splitsko-dalmatinska	8,4
Primorsko-goranska	7,2	Istarska	6,3
Zagrebačka	6,7	Zagrebačka županija	5,7
Osječko-baranjska	4,7	Osječko-baranjska	5,2
Varaždinska	4,6	Varaždinska	3,5
Dubrovačko-neretvanska	4,0	Zadarska	3,4
Zadarska	3,3	Dubrovačko-neretvanska	3,1
Međimurska	2,8	Sisačko-moslavačka	2,6
Krapinsko-zagorska	2,6	Vukovarsko-srijemska	2,3
Vukovarsko-srijemska	2,3	Međimurska	2,3
Brodsko-posavska	2,2	Karlovačka	2,1
Bjelovarsko-bilogorska	2,1	Koprivničko-križevačka	2,0
Karlovačka	1,9	Šibensko-kninska	2,0
Šibensko-kninska	1,8	Krapinsko-zagorska	2,0
Sisačko-moslavačka	1,8	Brodsko-posavska	2,0
Požeško-slavonska	1,4	Bjelovarsko-bilogorska	1,8
Koprivničko-križevačka	1,3	Virovitičko-podravska	1,0
Virovitičko-podravska	1,1	Požeško-slavonska	0,9
Ličko-senjska	0,7	Ličko-senjska	0,9

Izvor: Mfin; obrada: HGK

25,5 tisuća korisnika potpora po mjesecu, a Ličko-senjska županija "samo" 790 korisnika. Velika razlika uočljiva je i po udjelu u ukupno isplaćenim iznosima potpora za cijelo razdoblje do kraja kolovoza, gdje se približno 30 posto odnosilo na Grad Zagreb, a tek 0,7 posto na Ličko-senjsku županiju. Pritom treba napomenuti da su udjeli županija u ukupnim isplatama tek u manjoj mjeri odstupali od njihovog udjela i redoslijeda u BDP-u.

Radi sprečavanja snažnijih negativnih posljedica širenja pandemije izazvane koronavirusom na gospodarstvo, Vlada RH je donijela niz mjera za pomoć gospodarstvu. Među tim mjerama najviše je pozornosti izazvala mjera isplate potpora za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima Koronavirusom koja je u razdoblju "zatvaranja" gospodarstva imala velik broj korisnika i visoke troškove za proračun. Naknadno su kao dodatne mjere uvedene i potpore za mikropoduzetnike, potpore za posebno ugrožene djelatnosti te potpore za skraćivanje radnog vremena, ali je ukupan broj korisnika u kasnijim mjesecima znatno smanjen u odnosu na ožujak, travanj i svibanj.

S obzirom na već opisane razlike u snazi gospodarstava, broju poduzetnika i zaposlenih, bilo je za očekivati da će se i broj korisnika, kao i ukupno isplaćeni iznosi potpora po županijama znatno razlikovati. Tako je primjerice u razdoblju ožujak – svibanj Grad Zagreb prosječno imao

3.5.3. Neto plaće

Tablica 15: Prosječna mjesečna neto plaća u pravnim osobama, u HRK

Županija	2017.	2018.	Stopa rasta 2018./2017., u %
Republika Hrvatska	5.971	6.164	3,2
Kontinentalna Hrvatska			
Grad Zagreb	6.990	7.187	2,8
Zagrebačka	5.876	6.031	2,6
Krapinsko-zagorska	5.082	5.337	5,0
Varaždinska	4.929	5.199	5,5
Koprivničko-križevačka	5.420	5.639	4,0
Međimurska	5.018	5.379	7,2
Bjelovarsko-bilogorska	4.971	5.161	3,8
Virovitičko-podravsk	4.938	5.047	2,2
Požeško-slavonska	5.210	5.375	3,2
Brodsko-posavska	5.221	5.428	4,0
Osječko-baranjska	5.400	5.574	3,2
Vukovarsko-srijemska	5.085	5.314	4,5
Karlovačka	5.483	5.719	4,3
Sisačko-moslavačka	5.375	5.551	3,3
Jadranska Hrvatska			
Primorsko-goranska	5.979	6.180	3,4
Ličko-senjska	5.406	5.612	3,8
Zadarska	5.571	5.809	4,3
Šibensko-kninska	5.546	5.697	2,7
Splitsko-dalmatinska	5.595	5.736	2,5
Istarska	5.911	6.109	3,3
Dubrovačko-neretvanska	6.019	6.164	2,4

Izvor: DZS; obrada: HGK

ćala u odnosu na 2017. godinu: najviša je plaća u Gradu Zagrebu bila 42,4 posto viša u odnosu na najnižu u Virovitičko-podravskoj županiji (u 2017. godini 41,8 posto).

Županije Jadranske Hrvatske nalaze se među županijama s višim plaćama – među prvih deset, šest je županija iz ove regije, a Ličko-senjska je jedanaesta. Od četrnaest županija iz Kontinentalne Hrvatske, među prvih je deset uz Grad Zagreb samo Zagrebačka, Karlovačka i Koprivničko-križevačka županija.

Podaci o neto plaćama na razini županija kasne za ostalim podacima s tržišta rada, pa su posljednji dostupni oni za 2018. godinu, i to samo za stanje 31. ožujka.

Prema tim je podacima u 2018. godini prosječna plaća u Hrvatskoj prvi put prešla razinu od 6 tisuća kuna te je bila 3,2 posto viša nego godinu dana prije. Pritom je i dalje prosjek RH znatno dizao Grad Zagreb te je 18 županija imalo plaće niže od prosjeka. Iznad prosjeka ostao je tek spomenuti Grad Zagreb i Primorsko-goranska županija, dok je Dubrovačko-neretvanska imala identičnu plaću prosjeku Hrvatske.

U 2018. godini u svim je županijama realiziran godišnji rast vrijednosti neto plaća, što je bila druga uzastopna godina da je rast zabilježen baš u svim županijama. Pritom je najveći rast zabilježen u Međimurskoj (7,2 posto), Varaždinskoj (5,5 posto) te Krapinsko-zagorskoj županiji (5,0 posto). S druge strane, najniži je rast ostvaren u Virovitičko-podravskoj (2,2 posto), Dubrovačko-neretvanskoj (2,4 posto) i Splitsko-dalmatinskoj županiji (2,5 posto). Najviše su plaće ostale u istim županijama: Grad Zagreb (7.187 kuna), Primorsko-goranska (6.180 kuna) te Dubrovačko-neretvanska županija (6.164 kuna). Na suprotnom su kraju, odnosno one s najnižim plaćama, također bile iste županije kao i prijašnjih godina: Virovitičko-podravsk (5.047 kuna), Bjelovarsko-bilogorska (5.161 kuna) te Varaždinska (5.199 kuna). Pritom se razlika između najviše i najniže plaće povećala u odnosu na 2017. godinu: najviša je plaća u Gradu Zagrebu bila 42,4 posto viša u odnosu na najnižu u Virovitičko-podravskoj županiji (u 2017. godini 41,8 posto).

3.5.4. Diplomirani studenti

Tablica 16: Studenti koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij

Županija	2018.	2019.	Stopa 2019./2018., u %	Diplomirani studenti na 1000 stanovnika 2019. godine	Udio u RH 2019., %
Republika Hrvatska	32.020	32.892	2,7	8,1	100,0
Kontinentalna Hrvatska	20.236	20.915	3,4	7,8	63,6
Grad Zagreb	6 591	6 990	6,1	8,7	21,3
Zagrebačka	2 030	2 129	4,9	6,9	6,5
Krapinsko-zagorska	926	893	-3,6	7,2	2,7
Varaždinska	1 211	1 226	1,2	7,4	3,7
Koprivničko-križevačka	758	811	7,0	7,6	2,5
Međimurska	762	772	1,3	7,1	2,3
Bjelovarsko-bilogorska	719	683	-5,0	6,4	2,1
Virovitičko-podravska	517	524	1,4	7,1	1,6
Požeško-slavonska	614	642	4,6	9,7	2,0
Brodsko-posavska	1 109	1 109	0,0	8,1	3,4
Osječko-baranjska	2 102	2 197	4,5	8,1	6,7
Vukovarsko-srijemska	1 113	1 139	2,3	7,5	3,5
Karlovačka	794	789	-0,6	6,8	2,4
Sisačko-moslavačka	990	1 011	2,1	6,9	3,1
Jadranska Hrvatska	10.430	10.513	0,8	7,7	32,0
Primorsko-goranska	2 034	1 931	-5,1	6,8	5,9
Ličko-senjska	310	338	9,0	7,6	1,0
Zadarska	1 343	1 382	2,9	8,2	4,2
Šibensko-kninska	833	809	-2,9	8,2	2,5
Splitsko-dalmatinska	3 640	3 741	2,8	8,4	11,4
Istarska	1 235	1 329	7,6	6,3	4,0
Dubrovačko-neretvanska	1 035	983	-5,0	8,1	3,0

Izvor: DZS; obrada: HGK

U 2019. godini je prekinut trogodišnji trend pada broja diplomiranih studenata koji je prethodio i diplomiralo je 872 studenta više nego u prethodnoj godini. Promatrano po županijama najveći rast broja diplomiranih studenata pritom je zabilježen u Gradu Zagrebu i Splitsko-dalmatinskoj županiji dok se među županijama u kojima je pad nastavljen najviše isticala Primorsko-goranska županija. Kada se promatraju dugoročniji trendovi, broj diplomiranih studenata je viši nego prije desetak godina, ali ujedno i osjetno niži od njihovog broja 2012. godini u kojoj je diplomiralo 36,1 tisuća studenata. Premda regionalni pregled takvog dugoročnijeg pada otežava znatan broj regionalno nerazvrstanih diplomiranih studenata, na takav pad najviše je utjecalo smanjenje broja diplomiranih studenata u Gradu Zagrebu, u kojem inače diplomira oko petina svih studenata u RH, te pad u Splitsko-dalmatinskoj županiji u kojoj diplomira njih oko 12 posto.

Ne treba posebno spominjati da se broj diplomiranih studenata znatno razlikuje po županijama što je u velikoj korelaciji s brojem stanovnika. Zato je broj diplomiranih studenata Grada Zagreba očekivano 20 puta veći nego diplomiranih studenata u Ličko-senjskoj županiji. Broj diplomiranih studenata na 1000 stanovnika pokazuje puno manje razlike, a u 2019. godini se po tom pokazatelju najviše isticala Požeško-slavonska županija s 9,7 diplomiranih studenata na 1000 stanovnika, dok je začelje istodobno zauzela Istarska županija sa 6,3 diplomirana studenta na 1000 stanovnika.

Kada se Hrvatska uspoređuje s ostalim članicama EU prema udjelima visokoobrazovanih građana u dobi od 15 do 64 godine, nalazi se na samom začelju. Naime, u 2019. godini taj je udio u Hrvatskoj iznosio 22 posto (5,9 postotnih bodova niže od prosjeka EU te čak 19 postotnih bodova niže od najboljeg Luksemburga), a Hrvatska je bila bolja jedino od Rumunjske, Italije i Češke. Pozitivna je ipak činjenica da se udio visokoobrazovanih gotovo konstantno povećava te da je prošle godine bio 7,5 postotnih bodova viši nego prije deset godina.

3.6. Inozemna izravna ulaganja (FDI)

3.6.1. Inozemna izravna ulaganja (FDI) u 2019.

Pri interpretaciji podataka o inozemnim izravnim ulaganjima treba napomenuti da se ona bilježe prema sjedištu tvrtke, a ona može obavljati djelatnost i u drugim županijama. Zato podaci pokazuju veliku koncentraciju ulaganja u Gradu Zagrebu gdje su često sjedišta tvrtki, osobito velikih. Zbog takve koncentracije u Gradu Zagrebu, godišnja ostvarenja ukupnih ulaganja u RH uglavnom se kreću u skladu s onima u Gradu Zagrebu (prije ostvarena vlasnička ulaganja svake godine utječu na visinu godišnjih ulaganja visinom reinvestirane dobiti kompanija u inozemnom vlasništvu). Tako je i u 2019. godini najviša vrijednost ulaganja ostvarena u Gradu Zagrebu (oko petine od ukupnih ulaganja u RH) iako je ona bila 56% niža nego godinu prije. Unatoč manjim ulaganjima u Gradu Zagrebu, ukupna je vrijednost inozemnih izravnih ulaganja na razini RH bila viša (za 18,9%) u odnosu na prethodnu godinu. Razlog su tome veća ulaganja kod većine županija (samo u osam je zabilježen pad) te činjenica da je negativna vrijednost ulaganja zabilježena samo kod dvije županije (Karlovačke i Ličko-senjske), dok je prethodne godine negativnu vrijednost imalo pet županija. Zbrojeno, više je ulaganja priteklo u županije Jadranske Hrvatske nego Kontinentalne, suprotno nego prethodne godine. Naime, veća je vrijednost ulaganja u Kontinentalnoj Hrvatskoj ostala koncentrirana u Gradu Zagrebu i njegovome prstenu odnosno Zagrebačkoj županiji. U preostalih 12 županija Kontinentalne Hrvatske uloženo je samo 89 milijuna eura odnosno 17,4 posto ukupnih ulaganja u regiji Kontinentalne Hrvatske. Osim Karlovačke županije koja je imala negativnu vrijednost ulaganja, najniža su ulaganja zabilježena u Virovitičko-podravskoj, Bjelovarsko-bilogorskoj i Požeško-slavonskoj županiji

Tablica 17: Inozemna izravna ulaganja (FDI)

Županija	2018., mil. EUR	2019. mil. EUR
Republika Hrvatska	1.040,9	1.237,2
Kontinentalna Hrvatska	555,0	511,6
Grad Zagreb	584,8	257,0
Zagrebačka	-123,7	165,6
Krapinsko-zagorska	-4,5	10,3
Varaždinska	-8,2	48,8
Koprivničko-križevačka	6,5	12,7
Međimurska	32,6	19,8
Bjelovarsko-bilogorska	2,5	4,1
Virovitičko-podravka	-0,9	3,2
Požeško-slavonska	3,6	6,1
Brodsko-posavska	6,4	11,8
Osječko-baranjska	31,1	12,5
Vukovarsko-srijemska	6,7	14,5
Karlovačka	7,8	-62,2
Sisačko-moslavačka	10,4	7,5
Jadranska Hrvatska	494,3	541,8
Primorsko-goranska	162,2	160,0
Ličko-senjska	55,1	-20,6
Zadarska	100,1	92,2
Šibensko-kninska	26,6	36,9
Splitsko-dalmatinska	151,6	71,6
Istarska	-42,2	130,1
Dubrovačko-neretvanska	40,9	71,7
Nepoznata županija	-8,4	183,8

Izvor: HNB; obrada: HGK

(od 3,2 do 6,1 milijun eura). Nakon Zagreba i zagrebačkoga prstena, najviše je ulaganja imala Varaždinska županija.

Uspješnije su u privlačenju ulaganja 2019. godine bile županije Jadranske regije u koje je uloženo 541,8 milijuna eura. Od njih, najviše je ulaganja zabilježeno u Primorsko-goranskoj i Istarskoj županiji. Kako podaci po godinama i djelatnostima na razinama županije nisu dostupni, ne možemo zaključiti o kojim se djelatnostima radi. No može se zaključiti da općenito na visinu ulaganja u regiji Jadranske Hrvatske znatno utječu ulaganja u nekretnine odnosno kupnja nekretnina (vjerojatno kuća za odmor). To se može zaključiti po podatku da je od 1993. do 2019. godine u regiji Jadranske Hrvatske najviše ulaganja bilo kod vlasničkih ulaganja u nekretnine u ukupnoj vrijednosti od 2,1 milijardu eura (26 posto od ukupnih ulaganja u ovoj regiji). Pritom su u svih sedam županija Jadranske Hrvatske, od 1993. do 2019. godine, vlasnička ulaganja u nekretnine među prve dvije djelatnosti s najvećom vrijednosti ulaganja. Iznimka je Dubrovačko-neretvanska županija u kojoj su vlasnička ulaganja u nekretnine tek peta djelatnost s najviše ulaganja. Najviše je vlasničkih ulaganja u nekretnine koncentrirano u Istarskoj županiji (716,4 milijuna eura), zatim u Primorsko-goranskoj (483,9 milijuna eura), Splitsko-dalmatinskoj (400,1 milijun eura) i Zadarskoj (333,3 milijuna eura), dok su najmanje tih ulaganja među županijama iz Jadranske Hrvatske privukle Ličko-senjska (37,6 milijuna eura) i Šibensko-kninska županija (159,4 milijuna eura). Istodobno, kupnja nekretnina inozemnih vlasnika u županijama Kontinentalne Hrvatske gotovo je zanemariva, zapravo je samo u Gradu Zagrebu (19,2 milijuna eura) i Zagrebačkoj županiji (3,9 milijuna eura) zabilježena pozitivna vrijednost ovih ulaganja, što nije dovoljno da bi ukupna vrijednost za cijelu regiju Kontinentalne Hrvatske bila pozitivna (-50,3 milijuna eura).

Tablica 18: Inozemna izravna ulaganja (FDI), kumulativ 1993. – 2019.

Županija	Izravna ulaganja kumulativno 1993. – 2019., mil. EUR	Izravna ulaganja kumulativno 1993. – 2019. po stanovniku, u EUR
Republika Hrvatska	31.792,5	7.777,3
Kontinentalna Hrvatska	22.886,9	8.438,9
Grad Zagreb	19.093,3	23.732,9
Zagrebačka	1.800,6	5.818,3
Krapinsko-zagorska	280,2	2.235,5
Varaždinska	443,4	2.655,5
Koprivničko-križevačka	100,1	929,4
Međimurska	119,6	1.088,1
Bjelovarsko-bilogorska	90,0	834,2
Virovitičko-podravska	19,0	251,8
Požeško-slavonska	50,7	746,4
Brodsko-posavska	165,1	1.178,7
Osječko-baranjska	373,2	1.346,3
Vukovarsko-srijemska	173,2	1.122,2
Karlovačka	126,2	1.080,0
Sisačko-moslavačka	52,3	352,0
Jadranska Hrvatska	8.391,2	6.099,2
Primorsko-goranska	2.096,8	7.376,9
Ličko-senjska	153,8	3.403,9
Zadarska	665,7	3.958,8
Šibensko-kninska	272,1	2.716,9
Splitsko-dalmatinska	2.205,2	4.921,5
Istarska	2.292,8	10.982,8
Dubrovačko-neretvanska	704,7	5.814,0
Nepoznata županija	514,4	–

Izvor: HNB; obrada: HGK

3.6.2. FDI po djelatnostima i zemljama

U najvećem se broju županija među prve tri najvažnije djelatnosti ulaganja nalaze vlasnička ulaganja u nekretnine i djelatnost proizvodnje ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda (u šest županija) te financijske uslužne djelatnosti i djelatnost opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (u pet županija). Proizvodnja nemetalnih mineralnih proizvoda prva je djelatnost u nekoliko županija Kontinentalne Hrvatske: Krapinsko-zagorskoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Sisačko-moslavačkoj i Požeško-slavonskoj županiji iako je tamo ukupna uložena vrijednost (219,9

milijuna eura) samo 28 posto ukupnih ulaganja u ovu djelatnost u RH. Županija u kojoj je vrijednosno najviše uloženo u ovoj djelatnosti jest Istarska (362,5 milijuna eura, 46,6 posto ukupnih ulaganja u ovu djelatnost).

Financijske uslužne djelatnosti prva je djelatnost ulaganja u Gradu Zagrebu te u dvije županije Jadranske Hrvatske (Splitsko-dalmatinskoj i Primorsko-goranskoj) jer se u ove tri županije nalaze sjedišta četiriju najvećih poslovnih banaka u Hrvatskoj (Zagrebačka banka i PBZ na području Grada Zagreba, Erste&Steiermärkische Bank u Primorsko-goranskoj i OTP banka u Splitsko-dalmatinskoj županiji). Pritom je vrijednosno koncentracija u Gradu Zagrebu (73 posto ukupnih ulaganja u ovu djelatnost) budući da se tamo nalaze sjedišta dviju najvećih poslovnih banaka u Hrvatskoj. Zbog vrijednosti poslovnih banaka i visoke reinvestirane dobiti u pojedinim godinama, ulaganja u ovu djelatnost premoćno su prva djelatnost izravnih ulaganja u RH (22,2 posto).

Trgovina na veliko kao druga najvažnija djelatnost ulaganja u RH (9,3 posto ukupnih ulaganja) nije prva djelatnost ulaganja niti u jednoj županiji, a koncentracija je ponovno u Gradu Zagrebu (gdje je druga najvažnija djelatnost), s čak 88 posto udjela u ukupnim ulaganjima u ovu djelatnost.

I kod treće je djelatnosti s najvećom vrijednošću ulaganja u RH Grad Zagreb dominantan. Riječ je o djelatnosti Poslovanje nekretninama koja je među prve tri jedino u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (gdje je prva), Zagrebačkoj (gdje je druga najvažnija) te Međimurskoj (gdje je treća najvažnija). Iako je u Gradu Zagrebu tek četvrta najvažnija djelatnost ulaganja, vrijednosno je u ovu djelatnost u Gradu Zagrebu uloženo 63,3 posto od ukupne vrijednosti ulaganja u ovu djelatnost u RH.

Od proizvodnih djelatnosti, najviše je uloženo u djelatnosti proizvodnje koksa i rafiniranih naftnih proizvoda (1,4 milijarde eura), koje su koncentrirane u Gradu Zagrebu (primarno se odnosi na mađarsko vlasništvo u Ini). Slijede ulaganja u djelatnosti farmaceutskih proizvoda (992,4 milijuna eura) koja su realizirana samo u dvije županije – Gradu Zagrebu (888 milijuna eura) i Zagrebačkoj županiji (104,4 milijuna eura). Treća je proizvodna djelatnost u kojoj je zabilježeno najviše inozemnih ulaganja djelatnost proizvodnje ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda, koja su ravnomjernije rasprostranjena po županijama, a najviša su u Istarskoj (318,6 milijuna eura), Krapinsko-zagorskoj (119,1 milijun eura) i Splitsko-dalmatinskoj županiji (83,3 milijuna eura).

U najvećem se broju županija među prve tri zemlje ulagača s najvišim ulaganjima nalaze susjedne zemlje – Austrija, Njemačka i Slovenija (u devet županija) te Italija (u sedam županija).

Od sedam županija iz regije Jadranske Hrvatske, u pet njih se među tri najvažnije zemlje ulagača nalazi Slovenija (s ukupnom vrijednosti ulaganja od 766 milijuna eura), što se može povezati s vlasništvom kuća za odmor slovenskih državljana. Ipak, najvišu apsolutnu vrijednost ulaganja u ovoj regiji ima Austrija s 1,032 milijarde eura (12,3 posto ulaganja u ovoj regiji), što je povezano s vlasništvom velike poslovne banke (Erste&Steiermärkische Bank), zatim Mađarska s 957,6 milijuna eura (11,4 posto ulaganja u ovoj regiji), što je povezano s vlasništvom OTP banke, te Francuska s 906,2 milijuna eura (10,8 posto ulaganja u ovoj regiji). Među većim se ulagačima u ovoj regiji nalaze još Njemačka, Slovenija i Velika Britanija (povezano s vlasništvom TDR-a) koje imaju svaka oko 9 posto ukupne vrijednosti ulaganja u ovoj regiji. Zemlje koje imaju više ulaganja u županije u regiji Jadranske Hrvatske nego Kontinentalne Hrvatske su Kanada, SAD, Lihtenštajn, Francuska, Slovačka, Velika Britanija, Kina, Rusija, Poljska i Danska.

U regiji Kontinentalne Hrvatske najvišu vrijednost ulaganja imaju Nizozemska (3,8 milijardi eura), Austrija (3,5 milijardi eura), Italija (2,8 milijardi eura), Luksemburg (2,7 milijardi eura), Njemačka (2,55 milijardi eura) i Mađarska (1,8 milijardi eura). No pritom treba napomenuti da

se u podacima ulaganja po djelatnostima ubrajaju i tzv. kružna ulaganja koja zapravo predstavljaju samo prolaz kapitala, a ne ulaganje (ista vrijednost ulazi u zemlju kao izravno ulaganje, ali istodobno i izlazi iz zemlje kao ulaganje hrvatskih rezidenata u inozemstvo). Stoga je podatak, primjerice, za Nizozemsku (koja je u ovoj regiji najveći ulagač) varljiv budući da su se neke transakcije obavljale preko Nizozemske, ali nije riječ o kapitalu nizozemskog podrijetla niti ulaganjima u Hrvatsku. Tako je Nizozemska imala najveća ulaganja u RH 2014. godine (2,4 milijarde eura), ali je te godine ujedno navedeno kako su kružna ulaganja iznosila 1,5 milijardi eura te da je preko Nizozemske obavljeno Agrokorovo preuzimanje slovenskoga Mercatora. Isti su primjer i Nizozemski Antili koji imaju sedmu najvišu vrijednost ulaganja u regiju Kontinentalne Hrvatske (839 milijuna eura), i to isključivo u Gradu Zagrebu (839,3 milijuna eura), koje je realizirano 2008. godine (829,3 milijuna eura) kada je ujedno zabilježeno i kružno ulaganje u iznosu od 825,7 milijuna eura.

Tablica 19: Inozemna izravna ulaganja (FDI), najvažnije zemlje ulagači i najvažnije djelatnosti ulaganja (1993. – 2019.)

Županija	Najveći ulagači po zemljama	Vrijednost ulaganja, mil. EUR	Djelatnosti u koje je najviše uloženo	Vrijednost ulaganja, mil. EUR
Republika Hrvatska	AUSTRIJA	4.492,3	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	7.064,9
	NIZOZEMSKA	4.170,2	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	2.964,2
	NJEMAČKA	3.345,9	Poslovanje nekretninama	2.193,1
Kontinentalna Hrvatska				
Grad Zagreb	NIZOZEMSKA	3.221,1	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	5.090,4
	AUSTRIJA	3.113,7	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	2.598,8
	ITALIJA	2.555,7	Telekomunikacije	2.035,2
Zagrebačka	NJEMAČKA	532,0	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	606,0
	NIZOZEMSKA	190,2	Poslovanje nekretninama	182,9
	AUSTRIJA	146,9	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	116,1
Krapinsko-zagorska	ŠVICARSKA	91,8	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	119,1
	AUSTRIJA	70,3	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	37,1
	BELGIJA	39,7	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	25,7
Varaždinska	LUKSEMBURG	132,6	Proizvodnja odjeće	146,0
	NJEMAČKA	81,1	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	80,5
	ITALIJA	50,7	Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	49,3
Koprivničko-križevačka	MALTA	41,4	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	42,9
	DANSKA	29,9	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	14,9
	ITALIJA	13,7	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	12,2
Međimurska	LUKSEMBURG	50,1	Proizvodnja odjeće	71,2
	SAD	44,7	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	14,5
	ITALIJA	23,6	Poslovanje nekretninama	8,2
Bjelovarsko-bilogorska	AUSTRIJA	36,5	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	40,0
	SLOVENIJA	24,3	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	17,6
	BOSNA I HERCEGOVINA	11,3	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	10,9

Županija	Najveći ulagači po zemljama	Vrijednost ulaganja, mil. EUR	Djelatnosti u koje je najviše uloženo	Vrijednost ulaganja, mil. EUR
Virovitičko-podravaska	SRBIJA	11,2	Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	12,9
	NJEMAČKA	7,7	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	7,9
	SLOVENIJA	0,7	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0,9
Požeško-slavonska	ITALIJA	29,3	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	27,2
	SLOVENIJA	12,3	Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	9,4
	LUKSEMBURG	7,9	Proizvodnja električne opreme	9,1
Brodsko-posavska	BRITANSKI DJEVIČANSKI OTOCI	42,7	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	88,1
	BELGIJA	39,1	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	28,9
	AUSTRIJA	35,1	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	10,6
Osječko-baranjska	AUSTRIJA	204,5	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	89,0
	NJEMAČKA	77,5	Gradnja građevina niskogradnje	87,2
	NIZOZEMSKA	51,3	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	56,6
Vukovarsko-srijemska	ITALIJA	87,4	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. N.	67,5
	NIZOZEMSKA	25,3	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	41,1
	MAĐARSKA	15,1	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	36,2
Karlovačka	NIZOZEMSKA	339,8	Proizvodnja pića	103,9
	NJEMAČKA	43,0	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. N.	26,5
	SLOVENIJA	22,5	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	25,8
Sisačko-moslavačka	LUKSEMBURG	102,2	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	33,6
	ŠVICARSKA	96,4	Gradnja zgrada	14,3
	ITALIJA	53,7	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	9,9
Jadranska Hrvatska				
Primorsko-goranska	AUSTRIJA	1.322,5	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	1.036,7
	SLOVENIJA	206,8	Vlasnička ulaganja u nekretnine	483,9
	NJEMAČKA	119,3	Gradnja zgrada	222,5
Ličko-senjska	KINA	50,8	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	51,3
	SLOVENIJA	50,6	Vlasnička ulaganja u nekretnine	37,6
	NJEMAČKA	34,9	Gradnja građevina niskogradnje	26,2
Zadarska	SLOVENIJA	128,93	Vlasnička ulaganja u nekretnine	333,3
	AUSTRIJA	121,52	Proizvodnja metala	114,7
	NIZOZEMSKA	121,51	Vodeni prijevoz	81,8
Šibensko-kninska	NJEMAČKA	49,9	Vlasnička ulaganja u nekretnine	159,4
	SLOVENIJA	39,7	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	72,4
	AUSTRIJA	38,4	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	31,0
Splitško-dalmatinska	MAĐARSKA	892,6	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	857,5
	FRANCUSKA	872,2	Vlasnička ulaganja u nekretnine	400,1
	TURSKA	178,3	Smještaj	292,7
Istarska	VELIKA BRITANIJA	518,0	Vlasnička ulaganja u nekretnine	716,4
	NJEMAČKA	359,8	Proizvodnja duhanskih proizvoda	471,5
	SLOVENIJA	316,7	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	362,5
Dubrovačko-neretvanska	ŠVEDSKA	203,9	Poslovanje nekretninama	206,6
	LUKSEMBURG	109,4	Smještaj	201,2
	ŠVICARSKA	102,0	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	197,6

Izvor: HNB; obrada: HGK

3.7. Građevinarstvo

U posljednje je četiri godine najveći broj građevinskih dozvola izdavan na području Istarske i Zadarske županije. U 2019. godini u tim dvjema županijama izdana je gotovo četvrtina ukupno izdanih dozvola u Hrvatskoj, a pridodaju li im se Splitsko-dalmatinska i Primorsko-goranska županija te Grad Zagreb, u tim je regijama izdana polovina ukupnih građevinskih dozvola u Hrvatskoj. Iz prethodno navedenoga evidentno je da se izuzev Grada Zagreba, koji je centar gospodarske aktivnosti u Hrvatskoj, najviše dozvola izda u četiri županije Jadranske Hrvatske u kojima se bilježi snažna turistička aktivnost, što je zasigurno imalo utjecaja na takva kretanja broja izdanih građevinskih dozvola.

U posljednjih se deset godina ukupan broj izdanih građevinskih dozvola u Hrvatskoj kretao tako da je do 2015. godine taj broj imao trend pada, a zatim od 2016. godine počinje rasti. Strukturno, početak pozitivnoga trenda rezultat je znatnog rasta broja izdanih građevinskih dozvola za zgrade (koje u strukturi čine nešto više od 80 posto ukupno izdanih građevinskih dozvola, dok dozvole za "ostale građevine" čine ostatak), koji je zabilježen u 2016. godini. Broj dozvola za ostale građevine počeo je rasti godinu dana ranije.

Rast u promatranome razdoblju (ovisno o kojoj je godini riječ) postignut je u uvjetima nastavka povoljnijih kretanja gospodarske aktivnosti, rekordnih rezultata u turizmu, radova na energetskej obnovi zgrada potpomognutih financijskim sredstvima EU fondova, općenito ubrzanja dinamike iskorištenosti EU fondova i Vladina subvencioniranja stambenih kredita za mlade.

U 2019. godini izdano je 9,9 tisuća građevinskih dozvola, što je 5,6 posto više u odnosu na 2018. godinu, ali i 19,1 posto manje u odnosu na posljednju pretkriznu 2008. godinu. Više od polovine prošlogodišnjega rasta (izdano je 526 dozvola više u odnosu na 2018. godinu) odnosi se na povećanje broja građevinskih dozvola u Gradu Zagrebu (205 dozvola više) i Zadarskoj županiji (121 dozvola). Prošlogodišnji je rast zabilježen u 13 županija, u jednoj je broj ostao isti, a u sedam došlo je do pada broja izdanih građevinskih dozvola.

U strukturi građevina za koje se izdaju dozvole, u 2019. je godini rast broja dozvola za zgrade zabilježen u 16 županija, dok je kod dozvola za "ostale građevine" zabilježen u njih 11. Ipak, prošlogodišnja je razina broja izdanih dozvola za zgrade bila 24,8 posto manja u odnosu na 2008. godinu, dok je razina kod "ostalih građevina" u promatranome razdoblju bila veća za 25,1 posto.

Među spomenutih šest županija u kojima je prošle godine zabilježen pad broja izdanih građevinskih dozvola, u njih četiri je istodobno zabilježen rast predviđene vrijednosti građevinskih radova za koje su izdane prethodno spominjane dozvole. Najveća predviđena vrijednost građevinskih radova koja je sadržana u izdanim dozvolama u 2019. godini zabilježena je u Primorsko-goranskoj županiji (17,1 posto ukupne predviđene vrijednosti građevinskih radova u Hrvatskoj), Gradu Zagrebu (10,9 posto) i Istarskoj županiji (10,3 posto).

Tako je u 2019. godini predviđena vrijednost radova iznosila 36,9 milijardi kuna, što je 29,9 posto više u odnosu na 2018. godinu, a predstavlja nastavak uzlaznoga trenda koji kontinuirano traje od 2014. godine. Također, prošlogodišnji rast daleko je najveći (apsolutno i relativno) u promatranom razdoblju. Promatrano po županijama, u 2019. je godini samo u njih pet zabilježen pad predviđene vrijednosti građevinskih radova (što je manji broj županija nego u 2018. godini kada je u njih osam zabilježen pad), dok je u ostalim županijama zabilježen rast toga pokazatelja.

Tablica 20: Izdane građevinske dozvole i predviđena vrijednost radova¹⁾

Županija	2018.		2019.		Stopa rasta 2019. / 2018., u %	
	Broj dozvola	Predviđena vrijednost radova, u tis. HRK	Broj dozvola	Predviđena vrijednost radova, u tis. HRK	Broj dozvola	Predviđena vrijednost radova
Republika Hrvatska	9.406	28.428.158	9.932	36.915.621	5,6	29,9
Kontinentalna Hrvatska	4.459	11.981.366	4.834	17.582.763	8,4	46,8
Grad Zagreb	629	2.569.787	834	4.024.365	32,6	56,6
Zagrebačka	497	942.311	583	1.421.243	17,3	50,8
Krapinsko-zagorska	247	907.666	278	1.107.944	12,6	22,1
Varaždinska	376	760.024	394	900.389	4,8	18,5
Koprivničko-križevačka	281	686.478	236	2.910.275	-16,0	323,9
Međimurska	364	800.758	429	863.629	17,9	7,9
Bjelovarsko-bilogorska	286	495.209	282	525.176	-1,4	6,1
Virovitičko-podravsk	218	698.406	162	304.494	-25,7	-56,4
Požeško-slavonska	115	317.620	112	291.256	-2,6	-8,3
Brodsko-posavska	216	314.748	238	463.957	10,2	47,4
Osječko-baranjska	594	1.323.694	556	2.121.311	-6,4	60,3
Vukovarsko-srijemska	263	750.741	298	1.474.541	13,3	96,4
Karlovačka	197	470.632	242	619.830	22,8	31,7
Sisačko-moslavačka	176	943.292	190	554.353	8,0	-41,2
Jadranska Hrvatska	4.943	14.600.333	5.094	19.277.867	3,1	32,0
Primorsko-goranska	826	3.222.069	805	6.318.633	-2,5	96,1
Ličko-senjska	238	547.570	238	808.245	0,0	47,6
Zadarska	1.016	2.246.172	1.137	2.409.293	11,9	7,3
Šibensko-kninska	360	878.117	304	1.171.665	-15,6	33,4
Splitsko-dalmatinska	884	3.197.180	963	2.361.396	8,9	-26,1
Istarska	1.293	3.189.027	1.313	3.800.590	1,5	19,2
Dubrovačko-neretvanska	326	1.320.198	334	2.408.045	2,5	82,4
Bez lokacije županije ²⁾	4	1.846.459	4	54.991	0,0	-97,0

Izvor: DZS; obrada: HGK

¹⁾ građevinske dozvole za gradnju novih građevina i rekonstrukcije postojećih građevina

²⁾ građevine koje se prostiru preko područja dviju ili više županija

Najveći doprinos povećanju ukupne predviđene vrijednosti građevinskih radova u 2019. godini zabilježen je na području Primorsko-goranske županije, gdje je zabilježen rast od gotovo 3,1 milijardu kuna (podaci na web stranici naftne kompanije INA sugeriraju da je ovdje riječ o predviđenoj izgradnji postrojenja za obradu teških ostataka u Rafineriji nafte Rijeka) i na području Koprivničko-križevačke županije za 2,2 milijarde kuna (podaci na web stranici HŽ infrastruktura sugeriraju da je ovdje riječ o predviđenoj izgradnji i rekonstrukciji željezničke infrastrukture).

U strukturi predviđene vrijednosti građevinskih radova koja je sadržana u izdanim dozvolama u 2019. godini regionalno najbravnomjerniji rast bilježi se kod stambenih zgrada, gdje je samo u četiri županije zabilježen pad predviđene vrijednosti, dok je u ostalim županijama zabilježen rast.

Tablica 21: Broj i površina završenih stanova

Županija	2017.		2018.		Stopa rasta 2018. / 2017.	
	Broj stanova	Korisna površina, m ²	Broj stanova	Korisna površina, m ²	Broj stanova	Korisna površina, m ²
Republika Hrvatska	8.496	775.449	10.141	920.077	19,4	18,7
Kontinentalna Hrvatska	3.705	359.762	4.831	446.863	30,4	24,2
Grad Zagreb	1.672	123.039	2.746	204.902	64,2	66,5
Zagrebačka	452	54.612	414	51.227	-8,4	-6,2
Krapinsko-zagorska	102	12.559	138	14.489	35,3	15,4
Varaždinska	208	29.061	236	31.823	13,5	9,5
Koprivničko-križevačka	120	12.524	100	10.510	-16,7	-16,1
Međimurska	241	28.933	199	25.690	-17,4	-11,2
Bjelovarsko-bilogorska	74	8.416	102	10.634	37,8	26,4
Virovitičko-podravska	36	3.471	64	7.542	77,8	117,3
Požeško-slavonska	77	8.129	75	7.813	-2,6	-3,9
Brodsko-posavska	156	18.180	164	18.910	5,1	4,0
Osječko-baranjska	216	25.007	202	22.724	-6,5	-9,1
Vukovarsko-srijemska	138	14.625	166	16.764	20,3	14,6
Karovačka	130	12.664	124	11.749	-4,6	-7,2
Sisačko-moslavačka	83	8.542	101	12.086	21,7	41,5
Jadranska Hrvatska	4.791	415.687	5.310	473.214	10,8	13,8
Primorsko-goranska	865	83.097	756	72.648	-12,6	-12,6
Ličko-senjska	299	18.390	237	16.116	-20,7	-12,4
Zadarska	1.191	96.940	1.308	104.071	9,8	7,4
Šibensko-kninska	277	22.374	265	25.015	-4,3	11,8
Splitsko-dalmatinska	1.045	83.123	1.626	127.081	55,6	52,9
Istarska	805	78.325	736	83.620	-8,6	6,8
Dubrovačko-neretvanska	309	33.438	382	44.663	23,6	33,6

Izvor: DZS; obrada: HGK

U Hrvatskoj je u 2018. godini završeno 10.141 stanova, što je 19,4 posto više nego u prethodnoj godini i predstavlja najbržu dinamiku relativnoga rasta od 2003. godine (tj. od kada su dostupni podaci) i treći najveći apsolutni rast (veći rast u apsolutnim brojkama zabilježen je 2007. i 2006. godine). Ipak, sama razina broja završenih stanova u 2018. godini niska je, odnosno u promatranome je razdoblju (od 2003. do 2018. godine) samo u pet godina (od 2013. do 2017. godine) završeno manje stanova nego u 2018. godini, dok je u svim ostalim godinama (uključujući i četiri krizne godine) završeno više stanova (najviše stanova od 2003. do 2018. godine završeno je 2007. godine i to 25.609 stanova).

Slična kretanja bilježe se i kod korisne površine prethodno spomenutih stanova, odnosno u 2018. godini korisna površina završenih stanova (u metrima kvadratnim) bila je veća za 18,7 posto u odnosu na prethodnu godinu, što predstavlja najbržu dinamiku relativnoga rasta i treći najveći apsolutni rast u promatranome razdoblju.

Spomenuti rast broja završenih stanova u 2018. godini regionalno nije ravnomjeran, odnosno čak se u deset županija bilježi pad, a u ostalima rast i to uglavnom dvoznamenkasti rast, što je sličan slučaj kao i prethodne 2017. godine kada je pad zabilježen u 11 županija, a u ostalima rast.

3.8. Robna razmjena

Tablica 22: Robna razmjena RH s inozemstvom, 2019. godina

Županija	Vrijednosti, 000 HRK			Udio u RH, %		Najvažnija izvozna tržišta i njihov udio u ukupnom izvozu županije		
	Izvoz	Uvoz	Saldo robne razmjene	Izvoz	Uvoz	1.	2.	3.
Republika Hrvatska	112.877.765	185.197.405	-72.319.640	100,0	100,0	Italija 14,0%	Njemačka 13,2%	Slovenija 10,8%
Kontinentalna Hrvatska	79.341.817	147.053.325	-67.711.508	70,3	79,4	Njemačka 14,2%	Italija 11,5%	Slovenija 11,0%
Grad Zagreb	35.210.291	93.081.942	-57.871.651	31,2	50,3	BiH 17,1%	Slovenija 11,7%	Italija 10,5%
Zagrebačka	6.475.538	19.339.588	-12.864.050	5,7	10,4	Slovenija 14,7%	Njemačka 12,7%	Italija 10,2%
Krapinsko-zagorska	3.805.675	3.185.917	619.758	3,4	1,7	Slovenija 19,1%	Njemačka 18,0%	Italija 11,4%
Varaždinska	7.294.089	7.706.849	-412.760	6,5	4,2	Njemačka 17,6%	Italija 13,0%	Austrija 10,6%
Koprivničko-križevačka	3.136.017	2.291.527	844.490	2,8	1,2	Njemačka 11,0%	Rusija 9,6%	Slovenija 9,1%
Međimurska	5.380.686	4.477.527	903.159	4,8	2,4	Njemačka 33,4%	Austrija 15,7%	Slovenija 10,2%
Bjelovarsko-bilogorska	1.060.834	2.011.214	-950.380	0,9	1,1	Italija 18,1%	Slovenija 17,3%	BiH 17,0%
Virovitičko-podravska	1.074.379	718.382	355.997	1,0	0,4	Njemačka 19,8%	Italija 16,2%	Austrija 9,3%
Požeško-slavonska	1.127.566	785.984	341.582	1,0	0,4	Italija 31,5%	Njemačka 16,8%	UK 10,3%
Brodsko-posavska	2.386.860	1.786.490	600.370	2,1	1,0	Njemačka 26,6%	Italija 12,5%	Francuska 7,2%
Osječko-baranjska	4.433.545	4.216.586	216.959	3,9	2,3	Mađarska 15,1%	Njemačka 12,8%	Italija 11,9%
Vukovarsko-srijemska	2.132.158	3.347.393	-1.215.235	1,9	1,8	Italija 22,3%	Njemačka 18,3%	BiH 10,9%
Karlovačka	2.277.522	1.973.181	304.341	2,0	1,1	SAD 15,1%	Njemačka 10,2%	Slovenija 9,7%
Sisačko-moslavačka	3.546.657	2.130.745	1.415.912	3,1	1,2	Austrija 22,7%	Italija 16,9%	Njemačka 9,8%
Jadranska Hrvatska	18.401.735	24.970.690	-6.568.955	16,3	13,5	Italija 22,8%	Slovenija 11,6%	Njemačka 11,0%
Primorsko-goranska	4.300.930	8.162.830	-3.861.900	3,8	4,4	Italija 25,1%	BiH 15,8%	Slovenija 13,0%
Ličko-senjska	488.338	170.727	317.611	0,4	0,1	Njemačka 39,7%	Austrija 20,0%	Italija 18,7%
Zadarska	2.023.416	2.121.282	-97.866	1,8	1,1	Italija 19,1%	Slovenija 16,7%	Njemačka 15,3%
Šibensko-kninska	913.275	772.950	140.325	0,8	0,4	Njemačka 30,4%	Slovenija 15,3%	Norveška 12,5%
Splitsko-dalmatinska	4.751.125	7.510.967	-2.759.842	4,2	4,1	Maršalovi Otoci 21,1%	Slovenija 12,6%	Italija 12,3%
Istarska	5.723.591	5.762.832	-39.241	5,1	3,1	Italija 34,9%	Malta 19,5%	Slovenija 8,1%
Dubrovačko- neretvanska	201.060	469.102	-268.042	0,2	0,3	Italija 9,9%	Njemačka 9,8%	BiH 9,8%
Neraspoređeno	15.134.215	13.173.392	1.960.823	13,4	7,1	-	-	-

Izvor: DZS; obrada: HGK

Na početku treba napomenuti da se robna razmjena po županijama prati prema sjedištu tvrtke izvoznika ili uvoznika, odnosno raspoloživi podaci ne prate stvarno mjesto proizvodnje izvezenih roba ili potrošnju uvezenih roba, pa nisu u potpunosti realni. Prije svega, to se odnosi na visoku vrijednost uvoza Grada Zagreba, sjedišta niza velikih tvrtki, koji čini više od polovine ukupnog uvoza Hrvatske.

Raspoloživi podaci, poput drugih pokazatelja, pokazuju velike razlike među županijama. Primjerice, u 2019. godini vrijednost izvoza Grada Zagreba kao najvećeg izvoznika bila je 175 puta veća od izvoza Dubrovačko-neretvanske županije koja je ostvarila najmanju vrijednost izvoza. Slična je situacija zabilježena i kod uvoza, kod kojeg je, kao što je spomenuto, Grad Zagreb ostvario više od polovine ukupne vrijednosti uvoza za cijelu Hrvatsku, dok je uvoz Ličko-senjske županije činio tek 0,1 posto ukupne vrijednosti uvoza Hrvatske. S obzirom na to da su zbog velike razlike u gospodarskoj snazi, ali i drugačije strukture gospodarstva s naglaskom

na važnost turizma u županijama Jadranske Hrvatske, zanimljivije je promatrati neke druge pokazatelje nego samu vrijednost izvoza i uvoza.

U 2019. godini je tako jedanaest županija ostvarilo suficit u robnoj razmjeni s inozemstvom, a preostalih deset deficit. Najveći je suficit pritom ostvarila Sisačko-moslavačka županija, a ta je županija ujedno imala i najveći suficit u usporedbi s BDP-om županije (BDP za 2017. godinu). Po tom su se pokazatelju izdvojile još i Koprivničko-križevačka i Međimurska županija, čiji je udio suficita u BDP-u iznosio oko 11 posto. Najveći je deficit očekivano zabilježio Grad Zagreb. Također se može promatrati i veličina izvoza po glavi stanovnika gdje je na vodećem mjestu bila Međimurska županija s približno 6.580 eura izvoza *per capita*, a nakon nje Grad Zagreb te Varaždinska županija. Najmanju je vrijednost izvoza *per capita* istodobno ostvarila Dubrovačko-neretvanska županija, u kojoj je prerađivačka industrija u 2017. godini stvarala tek 1,5 posto BDP-a.

Promatrano po godinama, globalni oporavak od krize i pristupanje Hrvatske Europskoj uniji najbolje je iskoristila Ličko-senjska županija, u kojoj je najveći izvoznik ostvario snažan rast izvoza i presudno utjecao na izvoz cijele županije, zatim Zagrebačka županija koja je bilježila relativno visoku stopu rasta ukupnoga gospodarstva te Splitsko-dalmatinska županija na čiji je izvoz znatno utjecao oporavak brodogradnje.

Na kraju se može nešto reći i o najvećim izvoznim tržištima županija. Kod većine su županija to ujedno bila i najveća izvozna tržišta Hrvatske; Italija, Njemačka, Slovenija, BiH i Austrija, ali kod pojedinih su se županija pojavile i neke manje učestale zemlje. Tako je Osječko-baranjska županije najviše izvozila u susjednu Mađarsku, Karlovačka županija je zbog izvoza oružja najveći izvoz ostvarila u SAD, a Splitsko-dalmatinska i Istarska županija su zbog izvoza brodova veliku vrijednost izvoza ostvarile prema Maršalovim otocima i Malti.

3.9. Turizam

Broj ostvarenih noćenja u komercijalnim objektima u Hrvatskoj od 2010. do 2019. godine pokazuje kontinuirani rast. Promatrano po županijama, taj se trend od 2011. godine bilježi kao rezultat rasta turističkih noćenja u većini županija, odnosno otad se u prosjeku samo u tri županije godišnje bilježi pad toga pokazatelja. Obujam fizičkoga prometa u hrvatskom turizmu najvećim se dijelom (oko 95 posto) ostvari u županijama Jadranske Hrvatske. Drugim riječima, oko 95 posto turističkih noćenja ostvari se u samo sedam županija, dok se pet posto ostvari u preostalih 14 županija. Time teritorijalno veći dio Hrvatske (56,3 posto kopnene površine RH čini Kontinentalna Hrvatska) ostaje vrlo slabo turistički iskorišten. Prostorna koncentriranost jedna je od karakteristika hrvatskoga turizma, pa se tako gotovo polovina ukupnih turističkih noćenja (u 2019. godini 48,6 posto) ostvari samo u dvije županije. Strukturno, tolike razine turističkih noćenja u županijama Jadranske Hrvatske najvećim su dijelom rezultat noćenja inozemnih turista (koji čine oko 93 posto ukupnih noćenja u Hrvatskoj).

Najviše se turističkih noćenja (i među županijama Jadranske Hrvatske i na nacionalnoj razini) ostvaruje u Istarskoj, Splitsko-dalmatinskoj i Primorsko-goranskoj županiji. Istarska županija i dalje je vodeća županija prema tom pokazatelju, dok su druge dvije spomenute županije zamijenile mjesta 2014. godine. Naime, Primorsko-goranska županija bila je druga prema jačini županija, no zbog višegodišnje brže dinamike rasta turističkih noćenja, Splitsko-dalmatinska županija se od 2014. godine bilježi kao druga najjača županija prema tom pokazatelju. U skladu s brojem ostvarenih turističkih noćenja, u najjačoj županiji bilježe se i turistički kapaciteti hotela i kampova (hoteli i kampovi su, nakon privatnoga smještaja, najzastupljeniji turistički objekti prema broju ostvarenih noćenja na razini cijele godine).

Tablica 23: Turistička noćenja

Županija	2017.		2018.		2019.	
	Ukupno noćenja	Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	Ukupno noćenja	Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	Ukupno noćenja	Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %
Republika Hrvatska	86.200.261	93,1	89.651.789	92,8	91.242.931	92,2
Kontinentalna Hrvatska	4.247.515	71,5	4.723.373	71,9	4.965.225	71,5
Grad Zagreb	2.263.758	84,0	2.511.817	83,7	2.638.962	82,9
Zagrebačka	148.810	68,0	202.606	73,2	225.561	74,0
Krapinsko-zagorska	330.277	44,0	361.864	44,3	386.985	44,7
Varaždinska	141.512	43,5	167.776	45,9	184.409	46,8
Koprivničko-križevačka	38.814	42,9	40.124	44,7	35.010	46,6
Međimurska	168.146	53,3	186.736	56,7	196.922	56,3
Bjelovarsko-bilogorska	69.756	27,2	79.824	29,0	77.513	30,0
Virovitičko-podravski	33.453	29,4	46.299	28,2	44.744	29,0
Požeško-slavonska	30.611	28,3	36.134	33,1	41.486	31,1
Brodsko-posavska	50.791	55,9	55.775	59,8	60.030	57,2
Osječko-baranjska	177.677	40,9	194.904	42,1	217.692	42,4
Vukovarsko-srijemska	138.470	21,9	132.042	20,5	134.308	23,6
Karlovačka	565.298	91,9	608.366	91,3	626.231	90,0
Sisačko-moslavačka	90.142	38,7	99.106	39,0	95.372	42,0
Jadranska Hrvatska	81.952.746	94,2	84.928.416	93,9	86.277.706	97,5
Primorsko-goranska	14.897.443	92,2	15.284.346	92,2	15.314.671	91,6
Ličko-senjska	2.647.025	95,4	2.749.230	95,3	2.856.171	94,6
Zadarska	9.218.486	89,8	9.590.846	89,4	9.868.704	88,6
Šibensko-kninska	5.455.289	89,6	5.512.226	89,0	5.549.445	87,5
Splitsko-dalmatinska	16.595.717	94,7	17.561.956	94,5	17.966.287	94,0
Istarska	25.426.476	97,2	26.178.763	96,8	26.388.645	96,5
Dubrovačko-neretvanska	7.712.310	95,0	8.051.049	95,2	8.333.783	95,1

Izvor: DZS; obrada: HGK

Prema dostupnim podacima Ministarstva turizma, promatra li se stanje 3. siječnja 2020. (navedeni je datum najbliže podacima za 2019. godinu, tj. za posljednju cijelu godinu za koju postoje podaci o noćenjima), najviše je stalnih kreveta u hotelima i smještajnih jedinica u kampovima bilo u Istarskoj županiji. Što se tiče broja kreveta u hotelima, nakon Istarske slijedile su Splitsko-dalmatinska i Primorsko-goranska županija. S druge strane, prema broju hotela prednjačila je Splitsko-dalmatinska županija sa 158 hotela, a zatim Primorsko-goranska (119 hotela) i Istarska županija (104 hotela).

Tablica 24: Kategorizacija hotela u primorskim županijama

Županija	Udjeli hotela po kategorijama, u %; županija = 100%			
	2*	3*	4*	5*
Istarska	6,7	43,3	45,2	4,8
Primorsko-goranska	4,2	34,5	52,1	9,2
Ličko-senjska	16,7	33,3	50,0	0,0
Zadarska	4,3	44,7	48,9	2,1
Šibensko-Kninska	5,7	37,1	57,1	0,0
Splitsko-dalmatinska	7,6	35,4	52,5	4,4
Dubrovačko-neretvanska	7,4	43,2	28,4	21,0
Udio hotela primorskih županija u ukupnom broju hotela RH te kategorije, u %	76,0	70,0	82,1	93,2

Izvor: MINT; obrada: HGK

Struktura kategorizacije hotela u tri najjače županije pokazala je da su od ukupnoga broja hotela u pojedinoj promatranoj županiji najveći udio imali hoteli s četiri zvjezdice: Splitsko-dalmatinska 52,5 posto (svih hotela u toj županiji), Primorsko-goranska 52,1 posto i Istarska 45,2 posto. Primat hotela s četiri zvjezdice zabilježen je u gotovo svim županijama Jadranske Hrvatske izuzev u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, gdje su prevladavali hoteli s tri zvjezdice (udio 43,2 posto). Osim toga, Dubrovačko-neretvanska županija razlikovala se od ostalih primorskih županija i po tome što je imala kudikamo najveći udio hotela s pet zvjezdica (21 posto) te njihov najveći broj (17 hotela) u odnosu na ostale hrvatske županije. Općenito, prema broju najluksuznijih hotela, tj. onih s pet zvjezdica, nakon Dubrovačko-neretvanske županije nalazile su se Primorsko-goranska (11 hotela koji su činili 9,2 posto svih hotela u toj županiji) i Splitsko-dalmatinska županija (sedam hotela koji su činili 4,4 posto svih hotela u toj županiji).

Što se tiče smještajnih jedinica u kampovima, Istarska je županija, kao i kod broja stalnih kreveta u hotelima, bila vodeća, s time da je kod kampova postojala velika razlika u odnosu na ostale županije Jadranske Hrvatske. Naime, Istarska županija imala je više smještajnih jedinica u kampovima (116.260) nego sve ostale županije Jadranske Hrvatske zajedno (105.085). S druge strane, kod broja kampova nije zabilježena tolika razlika, odnosno Istarska je županija imala najviše kampova, tj. njih 57, dok je druga, Zadarska županija, imala 41 kamp. Kod strukture kategorizacije kampova nije bio uočljiv određen uzorak kao kod hotela (u gotovo je svim primorskim županijama najviše bilo hotela s četiri zvjezdice), već je situacija bila vrlo različita. Tako su u Istarskoj županiji najveći udio imali kampovi s četiri zvjezdice (36,8 posto svih kampova u toj županiji), u Primorsko-goranskoj kampovi s tri zvjezdice (35,1 posto), Ličko-senjskoj s dvije zvjezdice (50 posto), Zadarskoj s dvije zvjezdice, Šibensko-kninskoj s tri zvjezdice (61,5 posto), Splitsko-dalmatinskoj s dvije zvjezdice (39,1 posto), a u Dubrovačko-neretvanskoj županiji jednak su udio (svaki po 36,8 posto) imali kampovi s dvije i tri zvjezdice. Najluksuznijih kampova, tj. onih s pet zvjezdica nije ni bilo u čak četiri primorske županije, što znači da je najluksuznijih kampova bilo samo u Primorsko-goranskoj (dva kampa), Istarskoj (jedan kamp) i Splitsko-dalmatinskoj županiji (jedan kamp).

4. DEMOGRAFSKI PODACI PO ŽUPANIJAMA

4.1. Prirodno kretanje stanovništva

Vremenskim serijama gospodarske statistike i različitih pokazatelja o općem razvoju valja pridodati nezaobilazni i ključni čimbenik, a to je stanovništvo. Već desetljećima su u Hrvatskoj negativne sastavnice kretanja ukupnog broja stanovnika: prirodno kretanja i migracijski saldo. Od 1991. godine, svake godine Hrvatska ima prirodno smanjenje – broj umrlih nadvisuje broj živorođenih – s tendencijom porasta, a samo se u posljednjih nekoliko godina iz Hrvatske, prema podacima zemalja useljavanja, iselilo više od 200 tisuća stanovnika. Prirodna depopulacija i iseljavanje zahvatilo je gotovo sve županije. Danas Hrvatska ima regresivan tip dobne strukture, što znači da broj i udio stanovništva starog 65 i više godina nadvisuje broj i udio mladih do 14 godina starosti. Demografi su još od početka 1970-ih upozoravali da će se Hrvatska suočiti s ovakvim stanjem ako se ne bude provodila učinkovita populacijska politika kao sastavni dio ukupne razvojne politike.

Tablica 25: Projekcije stanovništva Hrvatske do 2051. godine

dob/godina	2011.	2021.	2031.	2041.	2051.
0 – 14	652.428	554.300	474.300	424.500	379.600
15 – 64	2.873.828	2.455.900	2.232.900	2.036.600	1.826.100
65+	758.633	872.500	966.100	959.500	943.800
Ukupno	4.284.889	3.882.700	3.673.300	3.420.600	3.149.500

Indeks (2011. = 100,0)

dob/godina	2011.	2021.	2031.	2041.	2051.
0 – 14	100	85	72,7	65,1	58,2
15 – 64	100	85,5	77,7	70,9	63,5
65+	100	115	127,3	126,5	124,4
Ukupno	100	90,6	85,7	79,8	73,5

Indeks (ukupno = 100,0)

dob/godina	2011.	2021.	2031.	2041.	2051.
0 – 14	15,2	14,3	12,9	12,4	12,1
15 – 64	67,1	63,3	60,8	59,5	58
65+	17,7	22,5	26,3	28,1	30
Ukupno	100	100	100	100	100

Izvor: dr. sc. Anđelko Akrap; obrada: HGK

Donedavno je demografsko pražnjenje ne samo ruralnih prostora već i manjih gradova stvaralo vojsku nezaposlenih koji su bili rezervna radna snaga. Dugogodišnja gospodarska kriza i nezaposlenost stvarala je privid obilja ljudskih radnih potencijala. Desetljećima su visoke stope nezaposlenosti stvarale sigurne rezerve radne snage. Zato su i bile moguće relativno niske plaće, posebno za zanimanja s nižim kvalifikacijama. Priljevom u radnu dob sve malobrojnijih naraštaja, dodatno okljaštrenih najnovijim iseljavanjem u inozemstvo, za samo nekoliko posljednjih godina rezerve radne snage su presušile. Hrvatska nema dugoročne strategije regionalnog razvoja i zato je bilo moguće da čitavo vrijeme ruralni prostor bude svojevrsna baza iz koje su

se izvlačili radni resursi onda kada je trebalo razvoju velikih gradova. U slučaju da se Hrvatska razvijala na čitavom prostoru, već bi odavna nedostatak radne snage postajao sve istaknutiji restriktivan čimbenik gospodarskog razvoja, ali taj problem nije postojao jer su ti prostori ostali izvan domašaja razvoja. Jednostavno: sužavao se prostor razvoja. Svi relevantni demografski pokazatelji pokazuju da, na temelju sadašnjeg dobnog sastava, slijedi iz godine u godinu sve manji priljev na tržište rada. Kao posljedica sve manjeg priljeva mladih naraštaj u radnu dob, prisutno je intenzivno starenje radnog kontingenta. Dakle, nositelji ekonomske politike trebaju voditi računa o gotovo progresivnom sužavanju demografskih okvira ponude radne snage. Da se radi o zaista radikalnom smanjenju broja stanovnika u radnoj dobi (15 – 64 godine), pokazuju projekcije stanovništva gdje su od ukupnog broja stanovnika Hrvatske oduzeti iseljeni u posljednjih nekoliko godina. Nastavljanjem sadašnjih demografskih trendova, do 2051. godine broj stanovnika u radnoj dobi (15 do 64 godine) smanjit će se za više od milijun stanovnika, broj mladih (0 do 14 godina) smanjit će se za oko 273 tisuće a, nasuprot tomu, povećat će se broj starijih od 65 i više godina za oko 185 tisuća. Dakle, brojevi neumoljivo govore o krajnje alarmantnom stanju. Valja ponoviti da su sve projekcije rađene od 1990-ih do danas pokazale da je stvarnost na kraju bila još nepovoljnija od onih koje su bile projicirane kao najnepovoljnija varijanta. Konačno, nastavljanjem sadašnjih trendova, a to znači bez koncipiranja i provedbe odgovarajuće populacijske politike, Hrvatska ne može računati na ekonomski održivi razvoj.

prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG

dr. sc. Krešimir Ivanda, mag. oec., Katedra za demografiju EFZG

4.2. Odseljeno stanovništvo

Pored demografskih projekcija koje predviđaju negativna kretanja, odnosno starenje stanovništva, i podaci o odseljenima u posljednjih nekoliko godina uglavnom prikazivali negativan trend. Naime, iako je odseljavanje stanovništva prirodan proces, destinacija odseljenog stanovništva ima negativnu konotaciju. Tako je od 2013. godine (godina kada je Hrvatska postala članica EU) pa sve do 2017. godine kontinuirano trajao trend povećanja broja odseljenih u inozemstvo. U 2018. godini taj je trend u većini županija zaustavljen, pa je u toj godini gotovo u svim županijama, izuzev Krapinsko-zagorske, Međimurske, Zadarske i Istarske, broj odseljenih u inozemstvo bio manji u odnosu na 2017. godinu.

Ipak, u 2019. godini ponovno se bilježi trend povećanja broja odseljenih. Tako je u promatranj godini povećanje broja odseljenih u drugu županiju zabilježeno u deset županija, dok je porast broja odseljenih u inozemstvo zabilježen također u deset županija.

Tablica 26: Odseljeno stanovništvo

Županija	U drugu županiju			U inozemstvo		
	2018.	2019.	Stopa 2019./2018., u %	2018.	2019.	Stopa 2019./2018., u %
Republika Hrvatska	30.384	30.518	0,4	39.515	40.148	1,6
Kontinentalna Hrvatska	22.345	22.187	-0,7	28.339	27.913	-1,5
Grad Zagreb	6.193	6.573	6,1	6.569	7.257	10,5
Zagrebačka	3.110	3.071	-1,3	2.828	2.941	4,0
Krapinsko-zagorska	802	694	-13,5	619	633	2,3
Varaždinska	794	847	6,7	1.172	1.384	18,1
Koprivničko-križevačka	814	849	4,3	827	748	-9,6
Međimurska	534	484	-9,4	1.256	1.088	-13,4
Bjelovarsko-bilogorska	1.092	1.090	-0,2	869	920	5,9
Virovitičko-podravsko	809	789	-2,5	1.009	998	-1,1
Požeško-slavonska	821	720	-12,3	1.172	1.078	-8,0
Brodsko-posavska	1.384	1.320	-4,6	2.258	2.073	-8,2
Osječko-baranjska	2.082	1.971	-5,3	3.635	3.069	-15,6
Vukovarsko-srijemska	1.574	1.482	-5,8	3.001	2.510	-16,4
Karlovačka	785	828	5,5	994	1.310	31,8
Sisačko-moslavačka	1.551	1.469	-5,3	2.130	1.904	-10,6
Jadranska Hrvatska	8.039	8.331	3,6	11.176	12.235	9,5
Primorsko-goranska	1.747	1.801	3,1	2.890	2.748	-4,9
Ličko-senjska	439	491	11,8	443	424	-4,3
Zadarska	1.086	1.110	2,2	1.370	1.917	39,9
Šibensko-kninska	899	888	-1,2	1.033	1.125	8,9
Splitsko-dalmatinska	2.010	2.028	0,9	2.872	2.714	-5,5
Istarska	996	1.145	15,0	1.852	2.582	39,4
Dubrovačko-neretvanska	862	868	0,7	716	725	1,3

Izvor: DZS; obrada: HGK

5. SREDSTVA FONDOVA EU U FUNKCIJI REGIONALNOG RAZVOJA

5.1. Sredstva fondova EU po županijama

Tablica 27: Iznos ugovorenih sredstava fondova EU*, 2017. – 2019., mil. HRK

Županija	2017.	2018.	2019.	Kumulativ	Struktura, %
Republika Hrvatska	23.289	19.498	18.415	61.202	100,0
Kontinentalna Hrvatska	14.603	12.261	13.191	40.055	65,4
Grad Zagreb	2.536	4.962	6.944	14.443	23,6
Zagrebačka	1.878	713	594	3.185	5,2
Krapinsko-zagorska	521	748	182	1.451	2,4
Varaždinska	938	358	325	1.621	2,6
Koprivničko-križevačka	1.060	378	777	2.214	3,6
Međimurska	608	340	187	1.135	1,9
Bjelovarsko-bilogorska	590	401	385	1.377	2,2
Virovitičko-podravska	669	381	345	1.395	2,3
Požeško-slavonska	734	244	241	1.219	2,0
Brodsko-posavska	532	579	345	1.455	2,4
Osječko-baranjska	2.172	1.036	1.396	4.603	7,5
Vukovarsko-srijemska	1.272	1.247	337	2.857	4,7
Karlovačka	405	349	482	1.236	2,0
Sisačko-moslavačka	687	525	651	1.863	3,0
Jadranska Hrvatska	8.686	7.237	5.224	21.147	34,6
Primorsko-goranska	1.150	3.004	693	4.847	7,9
Ličko-senjska	435	499	283	1.217	2,0
Zadarska	713	842	662	2.217	3,6
Šibensko-kninska	637	730	259	1.626	2,7
Splitsko-dalmatinska	642	1.183	2.339	4.164	6,8
Istarska	805	775	249	1.830	3,0
Dubrovačko-neretvanska	4.302	204	740	5.246	8,6

Izvor: MRRFEU; obrada: HGK

* Kohezijski fond, Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond, Europski fond za ruralni razvoj

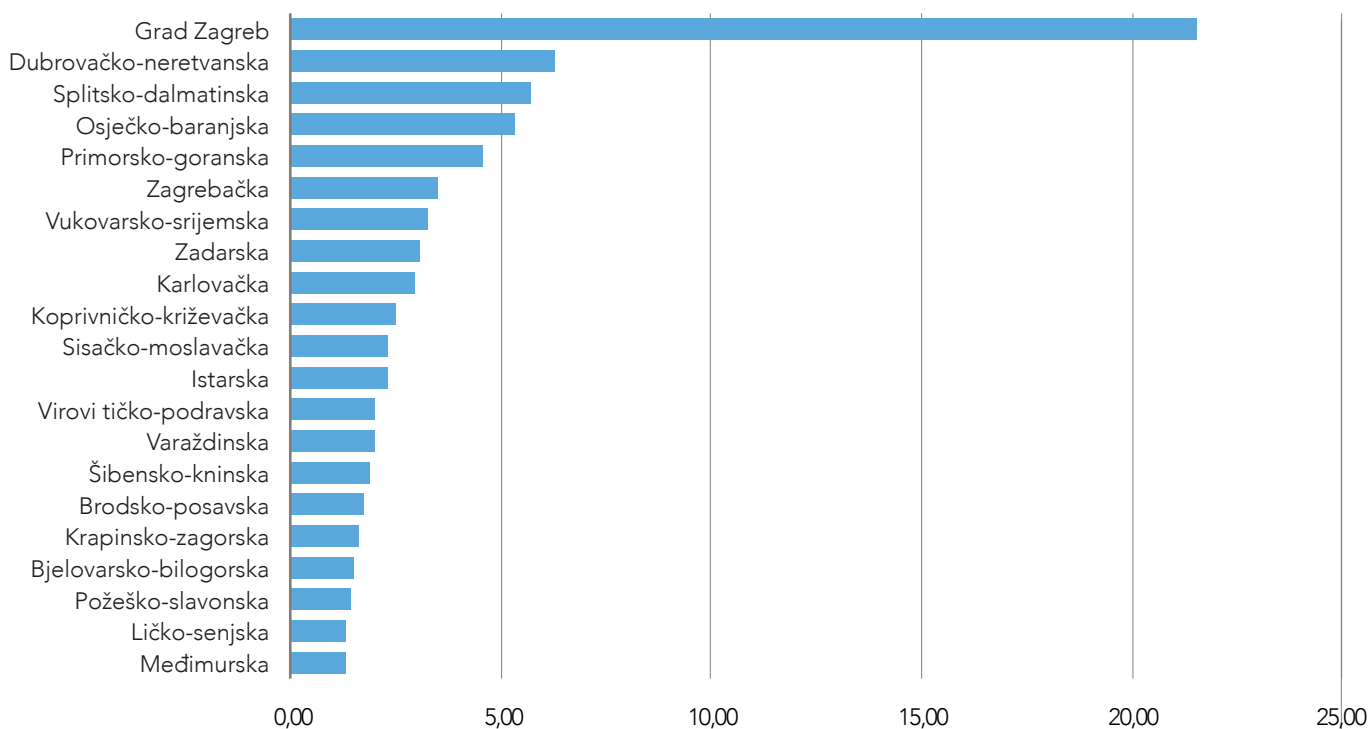
U razdoblju nakon 2016. godine snažno je povećano ugovaranje sredstava EU fondova u odnosu na razdoblje koje je prethodilo, pa je ujedno znatno povećan i postotak ugovorenih sredstava u sredstvima predviđenima za Hrvatsku u financijskoj perspektivi od 2014. do 2020. (10,7 milijardi eura). Neke su županije pritom bile uspješnije, a neke manje uspješne, što se ne može zaključiti samo na temelju ukupno ugovorenih iznosa, već je kao i kod drugih pokazatelja potrebno koristiti neke relativne pokazatelje.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije objavilo je sredinom 2020. godine sveobuhvatan pregled ugovorenih sredstava iz fondova Europske unije po županijama za sva tri operativna programa (Operativni program Konkurentnost i kohezija, Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali i Program ruralnog razvoja) u razdoblju od 2017. do 2019.

godine. Pritom se taj pregled odnosi samo na projekte koji se provode na području pojedine županije, odnosno ne obuhvaća projekte koji se provode na području nekoliko županija ili na području cijele Hrvatske. Prema objavljenim podacima, ukupan je iznos tako promatranih ugovorenih EU sredstava po županijama u razdoblju od 2017. do 2019. godine iznosio 61,2 milijarde kuna ili 8,24 milijarde eura, odnosno približno 77 posto raspoloživog iznosa za Hrvatsku.

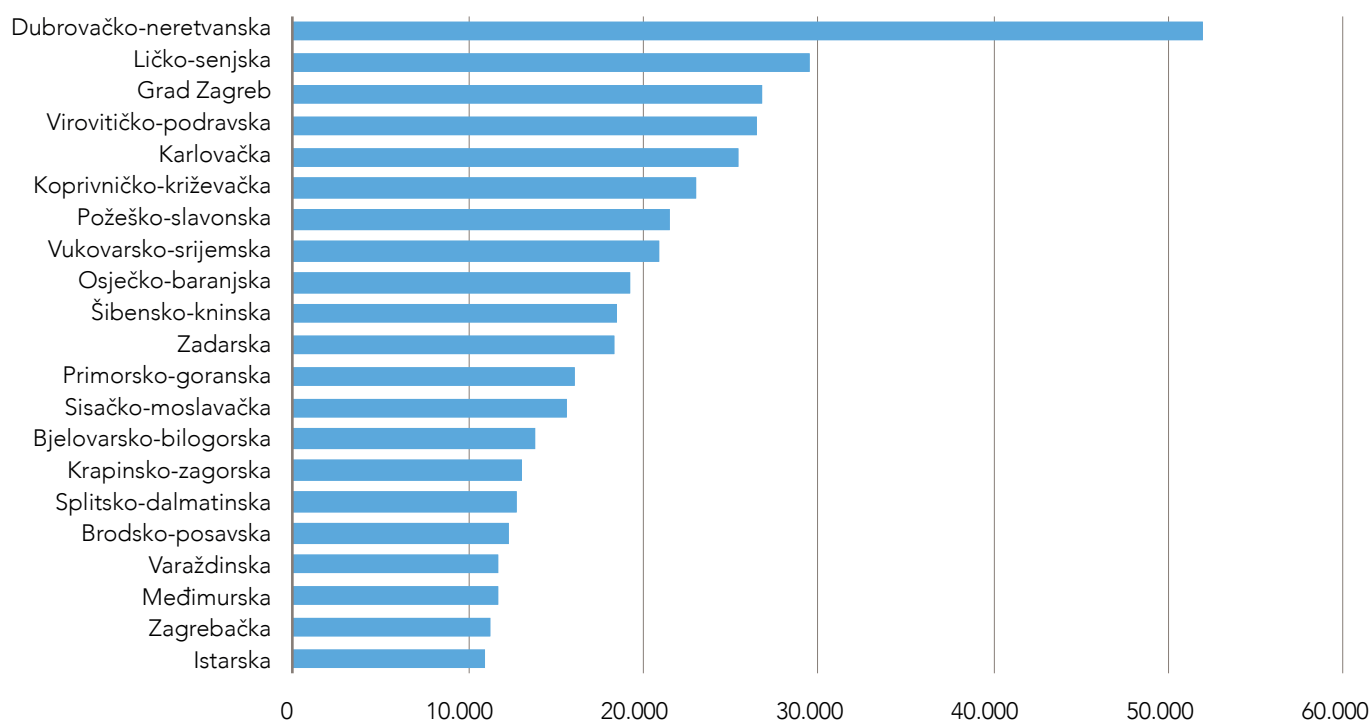
Najveći se iznos ugovorenih sredstava fondova EU (14,4 milijarde kuna) zbog veličine gospodarstva i administrativnih kapaciteta, očekivano, odnosio na Grad Zagreb. Međutim, na drugom se mjestu našla Dubrovačko-neretvanska županija s ukupno ugovorenim iznosom od 5,2 milijarde kuna. Naime, na području te županije ugovoreni su prvi i treći najveći infrastrukturni projekt u Hrvatskoj (Pelješki most i Zračna luka Dubrovnik).

Graf 1: Iznos ugovorenih sredstava EU fondova po županijama do 31. 07. 2020., u mlrd. HRK

Izvor: MRRFEU; Obrada: HGK

Graf 2: Iznos ugovorenih sredstava EU fondova po županijama do 31. 07. 2020. po stanovniku, u HRK

Izvor: MRRFEU; Obrada: HGK

Podaci o ugovorenim sredstvima fondova EU po stanovniku pružaju detaljniju sliku ugovaranja sredstava fondova EU po županijama. Pritom se Dubrovačko-neretvanska županija u razdoblju od 2017. do 2019. godine najviše isticala po ugovorenim sredstvima po stanovniku (51.891 kuna) upravo zbog navedenih dvaju projekata, a iza nje slijedi Ličko-senjska, koju karakterizira najmanji broj stanovnika među županijama RH, pa je i s gotovo najmanjim iznosom ugovorenih sredstava dosegla iznos od 29.435 kuna po stanovniku. Na posljednjem se mjestu našla Istarska županija s ugovorenih 11.017 kuna po stanovniku.

Iznos ugovorenih sredstava po županijama može se promatrati i u usporedbi s udjelom njihova BDP-a u nacionalnom BDP-u. Pritom veći udio neke županije u ukupno ugovorenim sredstvima iz fondova EU od udjela te županije u BDP-u Hrvatske znači da županija koristi fondove EU u većoj mjeri nego što je "važnost" te županije u gospodarstvu Hrvatske. Po tom je pokazatelju ponovno najuspješnija Dubrovačko-neretvanska županija, čiji BDP čini tek oko tri posto BDP-a Hrvatske, ali se na nju odnosi približno osam posto svih ugovorenih sredstava. S druge strane, najveći je "negativan" nerazmjer prisutan kod Grada Zagreba, koji stvara oko trećine BDP-a Hrvatske, a na sebe je vezao "tek" oko 27 posto svih ugovorenih sredstava fondova EU u promatrane tri godine.

Može se promatrati i odnos ugovorenih sredstava i veličine BDP-a pojedine županije (ukupan iznos za tri godine u odnosu na BDP u 2017. godini), koji pokazuje relativni utjecaj korištenja fondova na gospodarstvo županije. Po tom je pokazatelju ponovno u najboljem položaju Dubrovačko-neretvanska županija, dok su lošije pozicije zauzele županije koje obilježava veća vrijednost BDP-a. Tako Istarska županija, koja je četvrta po veličini BDP-a, ima najmanji udio ugovorenih sredstava u BDP-u, zatim slijedi Primorsko-goranska županija, a treća na začelju je Varaždinska županija koja je sedma po veličini BDP-a. S druge strane, najbolji je omjer prisutan u gospodarski slabijim županijama (Dubrovačko-neretvanska, Požeško-slavonska, Virovitičko-podravska), iz čega proizlazi da korištenje fondova znatno utječe na njihova gospodarstva.

5.2. Projekt Slavonija, Baranja i Srijem

Tablica 28: Iznos ugovorenih sredstava fondova EU*, 2017. – 2019., mil. HRK

Županija	Kumulativ	Pozicija među županijama
Iznos ugovoreni sredstava fondova EU*, 2017. – 2019., mil. HRK		
Brodsko-posavska	1.455	14.
Osječko-baranjska	4.603	4.
Požeško-slavonska	1.219	19.
Virovitičko-podravska	1.395	16.
Vukovarsko-srijemska	2.857	7.
Ugovorena sredstva fondova EU* po stanovniku, 2017. – 2019., HRK		
Brodsko-posavska	10.390	16.
Osječko-baranjska	16.605	9.
Požeško-slavonska	17.970	6.
Virovitičko-podravska	18.531	4.
Vukovarsko-srijemska	18.507	5.
Razlika udjela u ugovorenosti fondova i udjela u nacionalnom BDP-u, postotni bodovi		
Brodsko-posavska	+0,4	11.
Osječko-baranjska	+2,3	3.
Požeško-slavonska	+1,1	6.
Virovitičko-podravska	+1,3	5.
Vukovarsko-srijemska	+2,4	2.
Ugovorena sredstva fondova EU* (2017. – 2019.) u odnosu na BDP (2017.) županije, %		
Brodsko-posavska	20,3	10.
Osječko-baranjska	24,0	7.
Požeško-slavonska	35,2	4.
Virovitičko-podravska	37,6	3.
Vukovarsko-srijemska	34,3	5.
Prosječna pozicija slavonskih županija po četiri pokazatelja		
Brodsko-posavska	–	13.
Osječko-baranjska	–	6.
Požeško-slavonska	–	9.
Virovitičko-podravska	–	7.
Vukovarsko-srijemska	–	5.

Izvor: MRRFEU; obrada: HGK

* Kohezijski fond, Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond, Europski fond za ruralni razvoj

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU pokrenulo je početkom 2017. godine Projekt Slavonija, Baranja i Srijem koji se odnosi na pet slavonskih županija radi poticanja njihova gospodarskog rasta. Naime, cijelo je područje Slavonije obilježavala niska razina razvijenosti u odnosu na prosjek Hrvatske, ali i na druge regije članica EU. Točnije, četiri od pet slavonskih županija nalazile su se tek na 35 posto prosjeka razvijenosti EU (gledajući BDP po stanovniku, prema podacima Eurostata), što ih je u 2017. svrstalo među 2,5 posto najnerazvijenijih NUTS 3 regija Europske unije. Projektom je predviđeno povlačenje 2,5 milijardi eura (18,75 milijardi kuna) iz fondova EU, isključivo za projekte na području tih županija. Sredstva za ulaganja u poduzetništvo, poljoprivredu, obrazovanje, zdravstvo, istraživanje i razvoj, vodoopskrbu i odvodnju, kulturnu i prirodnu baštinu, sektor prometa, unutarnje plovne puteve i energetiku osigurana su u okviru postojećih operativnih programa i Programa ruralnog razvoja u financijskom razdoblju 2014. – 2020.

Raspoloživi su pokazatelji na kraju 2019. godine pokazivali dobru poziciju slavonskih županija u odnosu na druge županije, odnosno uspješnu provedbu Projekta Slavonija, Baranja i Srijem. To se posebno odnosi na razliku udjela u ugovorenim sredstvima fondova EU na nacionalnoj razini i udjela županija u nacionalnom BDP-u, koja pokazuje da je zajednički udio slavonskih županija u ugovorenim sredstvima od 18,8 posto bio osjetno veći od njihova udjela u BDP-u (11,4 posto). Pritom se Vukovarsko-srijemska, Virovitičko-podravaska i Požeško-slavonska županija pokazuju kao najuspješnije jer je njihov udio u ukupno ugovorenim sredstvima iz EU fondova na nacionalnoj razini dva puta veći od njihova udjela u nacionalnom BDP-u. S obzirom na to da je i kod preostale dvije slavonske županije udio ugovorenih sredstava veći od udjela u nacionalnom BDP-u, radi se o važnoj potvrdi ohrabrujuće dinamike provedbe Projekta Slavonija, Baranja i Srijem.

Struktura BDP-a slavonskih županija pokazuje da je kod Vukovarsko-srijemske županije poljoprivreda najvažnija djelatnost, u Osječko-baranjskoj i Virovitičko-podravskoj županiji druga najvažnija, a u Požeško-slavonskoj i Brodsko-posavskoj treća. Svih pet slavonskih županija u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva na nacionalnoj razini sudjeluje s 38 posto. Stoga je bitno naglasiti da su slavonske županije uspješne i po ugovaranju sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj jer je njihov udio u ugovaranju sredstava iz tog fonda znatno veći od njihova udjela u stvaranju nacionalnog BDP-a. Promatrano po različitim Operativnim programima, slavonske su županije po razini ugovorenih sredstava iz toga fonda (32,8 posto ukupnog iznosa na nacionalnoj razini) bile najuspješnije, nešto su manji udio imale u Operativnom programu Učinkoviti ljudski potencijali (28,8 posto), dok su najmanji udio u ukupno ugovorenim sredstvima imale u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija (14,3 posto).

6. MOZAIK HRVATSKIH REGIJA U VELIKOJ SLICI EU

6.1. BDP po stanovniku u regijama EU

Prema BDP-u po stanovniku po PPS-u, u razdoblju od 2016. do 2018. godine, deset najjačih NUTS 3 regija EU činile su iste regije sa određenim pomacima u rangiranju rednog broja mjesta na kojem se nalaze s time da u 2017. i 2018. godini iste tri regije (sa istim redoslijedom) čine najjače tri regije: Inner London – West, Luxembourg i Southern.

Najveći pozitivan pomak u smislu rasta BDP-a po stanovniku po PPS-u u odnosu na prosjek EU zabilježen je kod dvije irske regije Southern i Eastern Midland koje su se u 2018. godini nalazile na trećem i četvrtom mjestu prema promatranome pokazatelju.

Southern NUTS 2 regija sastoji se od tri NUTS 3 regije i iako dio podataka nije dostupan za te tri regije, prema onima koji jesu dostupni može se zaključiti da je najrazvijenija NUTS 3 regija South-West u kojoj se nalaze sjedišta nekih velikih multinacionalnih kompanija.

Također, Eastern and Midland NUTS 2 regija razvila se znatnim dijelom jer se u njoj nalazi Dublin u kojemu, među ostalim, svoje urede tj. sjedišta imaju neke velike multinacionalne kompanije. Irska je gospodarski vrlo otvorena zemlja, odnosno vrijednost izvoza roba i usluga u 2018. godini iznosila je 122% BDP-a Irske. U Hrvatskoj je taj postotak u promatranom godini bio znatno niži nego u Irskoj te je iznosio 51% BDP-a.

Uz navedeno, kao i uz nisku razinu domaće potražnje, hrvatske NUTS 2 regije, kada se promatra svih 281 NUTS 2 regija EU, u 2018. godini nalazile su se u 17 posto najlošije rangiranih NUTS 2 regija EU. Tako se u 2018. godini Jadranska Hrvatska nalazila na 61 posto prosječne razvijenosti EU, dok je Kontinentalna Hrvatska nešto razvijenija i nalazila se na 64 posto prosječne razvijenosti EU.

Promatrano prema NUTS 2 regijama EU uočljivo je postojanje vrlo izraženih razlika u gospodarskoj razvijenosti. Tako je prema podacima za 2018. godinu najslabija NUTS 2 regija (zbog bolje objektivnosti uzeta je Severozapaden, a ne Mayotte koji je prekomorski teritorij EU) bila 67 posto nerazvijenija od prosjeka EU, dok je najjača NUTS 2 regija (Inner London – West) bila 515 posto iznad prosjeka EU. Kod hrvatskih NUTS 2 regija ne uočava se većih međusobne razlike u razvijenosti, što ne daje objektivnu "sliku" situacije.

Tablica 29: BDP po stanovniku po PPS-u u 2018., EU28=100

Rang	Zemlja	NUTS 2 regija	Indeks
1.	UK	Inner London - West	615
2.	LU	Luxembourg	261
3.	IE	Southern	223
4.	IE	Eastern and Midland	209
5.	BE	Région de Bruxelles-Capitale / Brussels Hoofdstedelijk Gewest	202
6.	DE	Hamburg	196
7.	CZ	Praha	191
8.	DE	Oberbayern	177
9.	FR	Île de France	177
10.	SK	Bratislavský kraj	172
233.	HR	Kontinentalna Hrvatska	64
240.	HR	Jadranska Hrvatska	61
272.	FR	Guyane	47
273.	PL	Lubelskie	47
274.	HU	Észak-Alföld	45
275.	BG	Yugoiztochen	42
276.	BG	Severoiztochen	41
277.	RO	Nord-Est	41
278.	BG	Yuzhen tsentralen	36
279.	BG	Severen tsentralen	35
280.	BG	Severozapaden	33
281.	FR	Mayotte	30

Izvor: Eurostat; obrada: HGK

Napomena: Rangiranje u ovoj tablici napravljeno je prema NUTS 2 (verzija 2016.) regijama kojih ima 281. Kada dvije ili više NUTS 2 regija ima isti indeks, one se rangiraju prema kriteriju kodnog naziva regije.

Tablica 30: BDP po stanovniku po PPS-u u 2008. i 2017. godini, EU28=100

Rang 2017.	NUTS 3 regija	Indeks 2008.	Indeks 2017.
322.	Grad Zagreb	111	108
792.	Istarska	77	77
818.	Primorsko-goranska	77	75
942.	Dubrovačko-neretvanska	62	65
1071.	Varaždinska	52	53
1084.	Međimurska	51	52
1097.	Zadarska	54	51
1106.	Šibensko-kninska	47	48
1128.	Ličko-senjska	52	48
1136.	Splitsko-dalmatinska	51	47
1137.	Zagrebacka	48	47
1138.	Koprivnicko-krizevacka	51	47
1139.	Osjecko-baranjska	52	47
1157.	Karlovačka	47	45
1178.	Sisačko-moslavačka	45	43
1192.	Bjelovarsko-bilogorska	44	41
1202.	Krapinsko-zagorska	41	40
1214.	Vukovarsko-srijemska	39	36
1218.	Požeško-slavonska	39	35
1219.	Brodsko-posavska	36	35
1222.	Virovitičko-podravsko	40	33

Izvor: Eurostat, obrada: HGK

Napomena: Rangiranje u ovoj tablici napravljeno je prema 1.245 NUTS 3 regija EU (ukupno ih ima 1.348, ali dvije irske i 101 francuska NUTS 3 regija nisu uvrštene zbog nedostupnosti podataka). Kada dvije ili više NUTS 3 regija ima isti indeks, one se rangiraju prema kriteriju kodnog naziva regije.

Naime, Kontinentalna Hrvatska sastoji se od 14 NUTS 3 regija tj. županija, a Jadranska Hrvatska od sedam NUTS 3 regija, no ako se iz Kontinentalne Hrvatske izuzme samo jedna županija tj. Grad Zagreb kao najrazvijenija hrvatska županija onda se dolazi do izračuna koji pokazuje da je Kontinentalna Hrvatska bez Grada Zagreba ustvari znatno manje razvijena od Jadranske Hrvatske. Izračun prema podacima za 2017. godinu pokazuje da se Kontinentalna Hrvatska bez Grada Zagreba nalazila okvirno na 44% prosječne razvijenosti EU. To pokazuje da, iako na NUTS 2 razini nema velikih razlika, kada se promatra detaljnije tj. NUTS 3 razina onda se uočavaju velike regionalne razlike u gospodarskoj razvijenosti.

Tablica 31: BDP po stanovniku po PPS-u u 2017. godini, EU28=100

Rang	Zemlja	NUTS 3 regija	Indeks
1.	UK	Camden & City of London	1.430
2.	UK	Westminster	1.016
3.	DE	Wolfsburg, Kreisfreie Stadt	525
4.	UK	Tower Hamlets	425
5.	DE	Ingolstadt, Kreisfreie Stadt	390
6.	DE	München, Landkreis	340
7.	DE	Schweinfurt, Kreisfreie Stadt	324
8.	DE	Erlangen, Kreisfreie Stadt	290
9.	DE	Frankfurt am Main, Kreisfreie Stadt	290
10.	DE	Coburg, Kreisfreie Stadt	288
322.	HR	Grad Zagreb	108
792.	HR	Istarska	77
818.	HR	Primorsko-goranska	75
942.	HR	Dubrovačko-neretvanska	65
1071.	HR	Varaždinska	53
1084.	HR	Međimurska	52
1097.	HR	Zadarska	51
1106.	HR	Šibensko-kninska	48
1128.	HR	Ličko-senjska	48
1136.	HR	Splitsko-dalmatinska	47
1137.	HR	Zagrebacka	47
1138.	HR	Koprivnicko-krizevacka	47
1139.	HR	Osjecko-baranjska	47
1157.	HR	Karlovačka	45
1178.	HR	Sisačko-moslavačka	43
1192.	HR	Bjelovarsko-bilogorska	41
1202.	HR	Krapinsko-zagorska	40
1214.	HR	Vukovarsko-srijemska	36
1218.	HR	Požeško-slavonska	35
1219.	HR	Brodsko-posavska	35
1222.	HR	Virovitičko-podravsko	33
1236.	RO	Vaslui	29
1237.	RO	Giurgiu	29
1238.	BG	Pazardzhik	28
1239.	BG	Pleven	27
1240.	BG	Pernik	27
1241.	BG	Haskovo	27
1242.	BG	Kardzhali	26
1243.	BG	Vidin	25
1244.	BG	Sliven	24
1245.	BG	Silistra	23

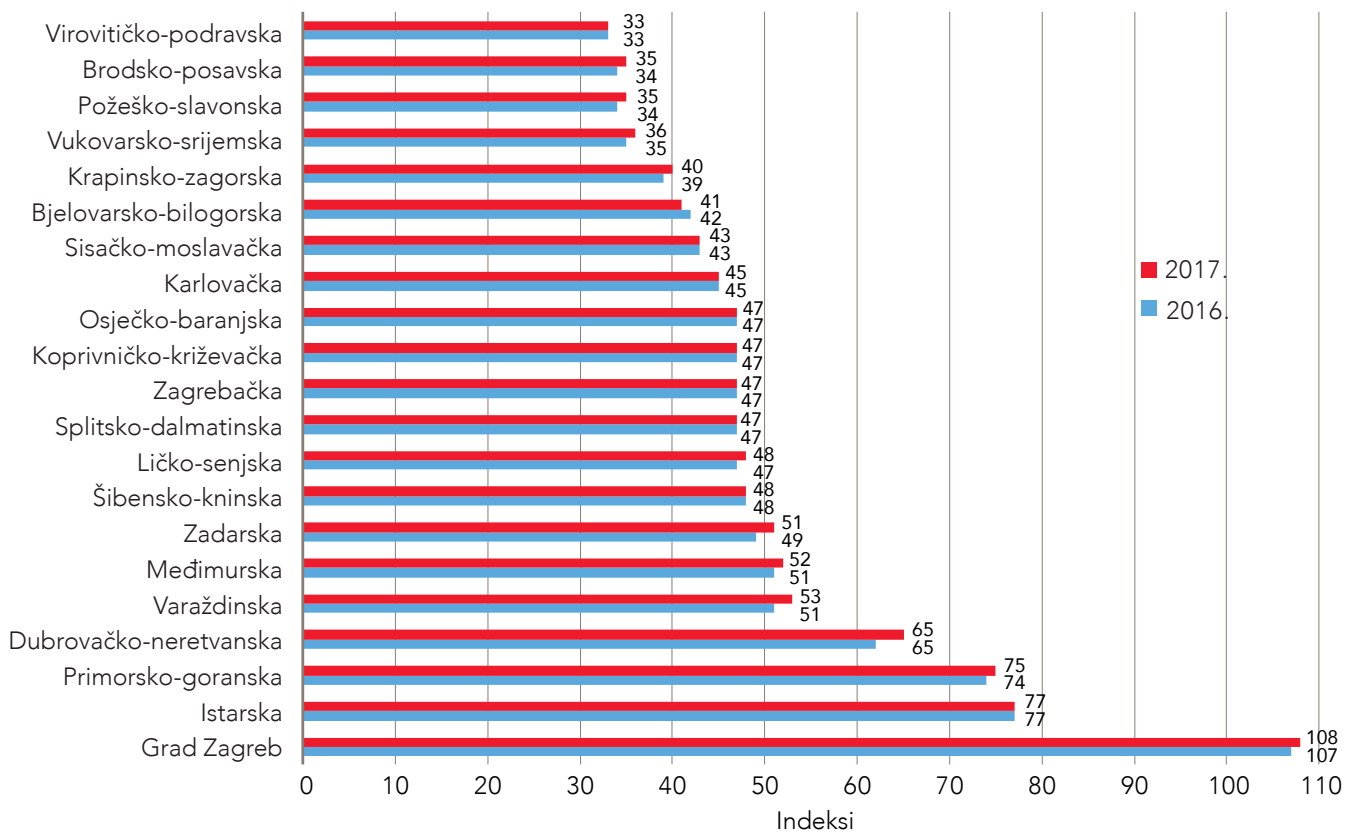
Izvor: Eurostat, obrada: HGK

Napomena: Rangiranje u ovoj tablici napravljeno je prema 1.245 NUTS 3 regija EU (ukupno ih ima 1.348, ali dvije irske i 101 francuska NUTS 3 regija nisu uvrštene zbog nedostupnosti podataka). Kada dvije ili više NUTS 3 regija ima isti indeks, one se rangiraju prema kriteriju kodnog naziva regije.

Posljednje pretkrizne, 2008. godine, većina je hrvatskih županija, tj. hrvatskih NUTS 3 regija bila rangirana ispod tisućitog mjesta. Prema novijoj podjeli NUTS 3 regija (verzija 2016.) za znatan broj NUTS 3 regija EU nisu dostupni podaci za 2008. godinu, ali prema staroj NUTS 3 podjeli (verzija 2013.) uočljivo je da su 2008. godine tri najlošije rangirane županije bile slavonske županije (od ukupno pet slavonskih županija), koje su bile među 6,4 posto najlošije rangiranih NUTS 3 regija EU. Promatrano međusobno, bile su vidljive velike razlike u razvijenosti hrvatskih regija. Tako je Grad Zagreb, kao najrazvijenija hrvatska županija, imao 3,1 put veći BDP po stanovniku po PPS-u u odnosu na Brodsko-posavsku županiju, koja je bila najlošije rangirana hrvatska županija.

Devet godina poslije, tj. prema podacima za 2017. godinu, vidljivo je da su hrvatske županije u kontekstu EU NUTS 3 regija u nepovoljnijoj situaciji nego što su bile 2008. godine. Ti su podaci u skladu i s kretanjima BDP-a na nacionalnoj razini. Tako je prema tome podatku vidljiv kontinuirani pad gospodarske aktivnosti u kriznim godinama, odnosno od 2009. do 2014. godine bilježi se kontinuirani pad realnog BDP-a. Tek od 2015. godine počinje trend njegovog realnog rasta.

Graf 3: BDP po stanovniku po PPS-u u 2016. i 2017. godini, EU28 = 100

Izvor: Eurostat; obrada: HGK

Prema podacima o BDP-u po stanovniku po PPS-u za 2017. godinu, i dalje je većina hrvatskih županija ispod tisućitog mjesta, vidljiv je pad toga pokazatelja u odnosu na onaj za 2008. godinu u većini županija, izuzev Dubrovačko-neretvanske, Varaždinske, Međimurske i Šibensko-kninske županije, gdje se bilježi nešto veća razina kao i Istarske županije, gdje se bilježi ista razina.

U promatranom je razdoblju razlika između najrazvijenije i najmanje razvijene županije nešto veća, odnosno Grad Zagreb je u 2017. godini imao 3,2 put veći BDP po stanovniku po PPS-u u odnosu na Virovitičko-podravsku županiju.

Što se tiče slavonskih županija, sada više nisu tri najlošije rangirane nego njih četiri (od ukupno pet). Četiri slavonske županije najlošije su rangirane hrvatske županije, čime pripadaju među

2,5 posto najlošije rangiranih NUTS 3 regija EU (nedostupnost podataka za 101 NUTS 3 regiju Francuske i dvije irske ne mijenja znatnije postotak tj. kada bi uključili i regije za koje podaci nisu dostupni, postotak bi iznosio 2,3 posto), što također predstavlja pogoršanje u odnosu na 2008. godinu (kada su tri slavonske županije bile među 6,4 posto najlošije rangiranih NUTS 3 regija EU, što je ipak bio bolji rezultat).

6.2. Stanovništvo EU prema dobi

Tablica 32: Najstarije i najmlađe NUTS 3 regije u EU

Rang	Zemlja	NUTS 3 regija	2019.
1.	EL	Evrytania	55,5
2.	DE	Suhl, Kreisfreie Stadt	54,7
3.	BE	Arr. Veurne	53,8
4.	DE	Spree-Neiße	53,8
5.	DE	Greiz	53,8
6.	DE	Mansfeld-Südharz	53,7
7.	DE	Altenburger Land	53,7
8.	DE	Dessau-Roßlau, Kreisfreie Stadt	53,6
9.	DE	Prignitz	53,4
10.	DE	Wittenberg	53,2
1338.	UK	Bristol, City of	32,7
1339.	UK	Hackney & Newham	32,6
1340.	UK	Coventry	32,4
1341.	UK	Southampton	32,2
1342.	UK	Leicester	31,8
1343.	UK	Tower Hamlets	31,4
1344.	UK	Manchester	30,1
1345.	UK	Nottingham	29,9
1346.	FRA	Guyane	25,9
1347.	FRA	Mayotte	18,1

Izvor: Eurostat; obrada: HGK

Napomena: Rangiranje u ovoj tablici napravljeno je prema 1.347 NUTS 3 regija EU (inače postoji 1.348 NUTS 3 regija, ali za jednu finsku regiju podaci za 2019. godinu nisu bili dostupni). Kada dvije ili više NUTS 3 regija ima istu razinu pokazatelja, one se rangiraju prema kriteriju kodnog naziva regije.

prosječnoj starosti, osam ih je u Njemačkoj, dok je među deset "najmlađih" NUTS 3 regija EU njih osam u UK. Promatrano po zemljama EU28, najstarije su stanovništvo u posljednje tri godine imale Italija, Njemačka i Portugal, dok su najmlađe imale Irska, Cipar i Luksemburg. Hrvatska je u 2019. godini prema prosječnoj starosti stanovništva imala osmo najstarije stanovništvo EU28.

Kada je riječ o hrvatskim županijama, tj. NUTS 3 regijama u razdoblju 2014. – 2019., u svima je došlo do povećanja prosječne starosti stanovništva. Najveće se starenje stanovništva u promatranome razdoblju bilježi u četiri slavonske županije, tj. u Požeško-slavonskoj (2,8 godina), Vukovarsko-srijemskoj (2,7 godina), Brodsko-posavskoj (2,5 godina) i Virovitičko-podravskoj županiji (2,2 godine). Prisutan trend povećanja prosječne starosti stanovništva djelomično je

Kod prosječne starosti stanovništva EU, u 2019. godini nije došlo do znatnijih promjena u odnosu na prethodnu godinu, no posljednjih su nekoliko godina primjetni određeni trendovi. Tako je prema podacima za razdoblje 2014. – 2019. u najvećoj mjeri prisutan trend povećanja prosječne starosti stanovništva, što je djelomično rezultat povećanja očekivanog trajanja života. Konkretno, od 1.347 NUTS 3 regija EU (za jednu finsku regiju podaci za 2019. godinu podaci nisu dostupni u trenutku izrade ove analize), u njih 1.168 bilježi se povećanje prosječne starosti stanovništva u 2019. u odnosu na 2014. godinu. U ostalih se 18 NUTS 3 regija bilježi ista prosječna starost, a u 161 regiji bilježi se smanjenje prosječne starosti stanovništva. Malta i Švedska imaju najveći postotak NUTS 3 regija u kojima je 2019. godine zabilježeno "pomlađivanje" stanovništva, tj. manja prosječna starost u odnosu na 2014. godinu. Naime, na Malti je u (100 posto) obje NUTS 3 regije te zemlje članice zabilježeno smanjenje prosječne starosti stanovništva, dok je u Švedskoj smanjenje zabilježeno u 86 posto regija, odnosno u njih 18 od ukupno 21 NUTS 3 regije. Promatrano po NUTS 3 regijama, unutar deset "najstarijih" i deset "najmlađih" NUTS 3 regija EU već nekoliko godina nema znatnijih promjena, odnosno od deset "najstarijih" regija EU prema

Tablica 33: Pozicija hrvatskih županija u odnosu na NUTS 3 regije EU28 prema medijanu dobnih skupina (srednja vrijednost RH u 2019. godini = 44 godine)

Rang 2019.	NUTS 3 regija	2017.	2018.	2019.	Razlika 2019. – 2014. (veći broj znači izraženije starenje stanovništva)
262.	Ličko-senjska	47,6	47,8	48,0	0,9
307.	Šibensko-kninska	47,0	47,4	47,7	1,4
403.	Karlovačka	46,4	46,8	47,0	1,2
430.	Primorsko-goranska	46,3	46,6	46,8	1,2
468.	Sisačko-moslavačka	45,6	46,1	46,5	1,9
574.	Istarska	45,4	45,6	45,8	1,1
651.	Bjelovarsko-bilogorska	44,5	44,9	45,2	1,8
715.	Virovitičko-podravska	43,6	44,1	44,6	2,2
723.	Krapinsko-zagorska	43,9	44,2	44,5	1,6
724.	Koprivničko-križevačka	43,7	44,1	44,5	1,7
725.	Požeško-slavonska	43,1	43,8	44,5	2,8
748.	Osječko-baranjska	43,3	43,9	44,3	2,0
749.	Vukovarsko-srijemska	42,9	43,7	44,3	2,7
781.	Zadarska	43,6	43,8	44,0	1,1
792.	Brodsko-posavska	42,7	43,4	43,9	2,5
803.	Varaždinska	43,1	43,5	43,8	1,7
839.	Dubrovačko-neretvanska	43,1	43,3	43,5	1,2
868.	Zagrebačka	42,5	42,9	43,3	2,0
903.	Splitsko-dalmatinska	42,5	42,8	43,1	1,5
989.	Međimurska	41,5	41,9	42,2	1,7
1002.	Grad Zagreb	41,7	41,9	42,1	0,7

Izvor: Eurostat, obrada: HGK

Napomena: Rangiranje u ovoj tablici napravljeno je prema 1.347 NUTS 3 regija EU (inače postoji 1.348 NUTS 3 regija, ali za jednu finsku regiju podaci za 2019. godinu nisu bili dostupni). Kada dvije ili više NUTS 3 regija ima isti indeks, one se rangiraju prema kriteriju kodnog naziva regije.

povezan i s iseljavanjem stanovništva, tj. odlaskom mladih ljudi u potrazi za boljim radnim uvjetima. Starenje stanovništva i iseljavanje mladih, tj. radno sposobnih, predstavlja pritisak na mirovinski sustav te je, primjerice, prema podacima HZMO-a, u prosincu 2019. godine odnos korisnika mirovina i osiguranika bio iznimno nepovoljan i iznosio je 1:1,25, odnosno okvirno, 125 osiguranika "financiralo" je 100 umirovljenika.

6.3. Stopa nezaposlenosti u NUTS 2 regijama EU

Tablica 34: Stope nezaposlenosti (15 do 74 godine) u 2019. godini (%)

Najniže stope		Najviše stope	
Prague (CZ)	1,3	Mayotte (FR)	30,1
Central Bohemia (CZ)	1,3	Melilla (ES)	27,0
South-West (CZ)	1,5	Ceuta (ES)	25,8
North-East (CZ)	1,7	West Macedonija (EL)	24,6
West Transdanubia (HU)	1,8	Western Greece (EL)	24,1
South-East (CZ)	1,9	Extremadura (ES)	21,6
Tübingen (DE)	1,9	Réunion (FR)	21,4
Upper Bavaria (DE)	1,9	Andalusia (ES)	21,2
Lower Bavaria (DE)	2,0	Calabria (IT)	21,0
Unterfranken (DE)	2,0	Guadeloupe (FR)	20,6
Trier (DE)	2,0	Canary Islands (ES)	20,5
Central Transdanubia (HU)	2,0	Campania (IT)	20,0
Lubuskie (PL)	2,0	Sicily (IT)	20,0

Izvor: Eurostat, obrada HGK

Na prostoru EU stopa nezaposlenosti regionalno se objavljuje samo do razine NUTS 2 regija, što za Hrvatsku znači samo za Kontinentalnu i Jadransku Hrvatsku kao cjeline.

U 2019. godini u gotovo tri četvrtine (74 posto) NUTS 2 regija EU27 smanjena je **stopa nezaposlenosti stanovništva između 15 i 74 godine**, pri čemu je gotovo polovina (48 posto) regija zabilježila smanjenje od najmanje 0,5 postotnih bodova. Među 239 regija EU27 za koje su podaci objavljeni, kod 66 je stopa nezaposlenosti iznosila 3,4% ili niže, odnosno polovinu prosjeka ili niže od prosjeka EU27 (6,7 posto). Od tih su regija dvadeset i dvije u Njemačkoj, jedanaest ih je u Poljskoj, osam u Nizozemskoj, sedam u Češkoj, pet u Austriji, četiri u Mađarskoj, tri u Rumunjskoj, po dvije u Belgiji i Bugarskoj te po jedna u Italiji i Slovačkoj.

S druge strane, 29 regija imalo je stopu nezaposlenosti od najmanje 13,4 posto, odnosno najmanje dvostruko više od prosjeka EU. Od tih je regija njih deset bilo u Grčkoj, devet u Španjolskoj te po pet u Francuskoj i Italiji.

Najniže su stope nezaposlenosti zabilježene u četiri češke regije (od 1,3 posto do 1,7 posto), jednoj mađarskoj (1,8 posto) te dvije njemačke (1,9 posto).

Na suprotnome kraju ljestvice najviše su stope nezaposlenosti zabilježene u prekomorskom dijelu Francuske Mayotteu (30,1 posto), španjolskoj regiji Melilla (27,0 posto) i Ceuta (25,8 posto) te u dvije grčke regije, Zapadna Makedonija (24,6 posto) i Zapadna Grčka (24,1 posto).

U objema hrvatskim regijama stopa nezaposlenosti ostala je viša od prosjeka EU27, ali mu se približila u odnosu na prethodnu godinu. Iako je stopa ostala niža u Jadranskoj nego u Kontinentalnoj Hrvatskoj, stope su bile više ujednačene nego prethodne godine (razlika je bila 0,3 postotna boda). U Jadranskoj Hrvatskoj stopa je iznosila 6,4 posto te je bila viša za samo 0,1 postotni bod od prosjeka EU27, a u Kontinentalnoj (6,7 posto) 0,4 postotna boda iznad prosjeka EU27.

Stope nezaposlenosti mladih (od 15 do 24 godine) bile su znatno više u svim regijama od stopa nezaposlenosti stanovništva od 15 do 74 godine. Štoviše, u 83 posto regija za koje su dostupni podaci, stopa nezaposlenosti mladih bila je najmanje dvostruko viša od nezaposlenosti stanovništva od 15 do 74 godine u istoj regiji. Prosječna je stopa nezaposlenosti mladih

Tablica 35: Stope nezaposlenosti u hrvatskim NUTS 2 regijama

	2018.	2019.
Stopa nezaposlenosti od 15 do 74 godine (%)		
Jadranska Hrvatska (HR)	9,4	6,4
Kontinentalna Hrvatska (HR)	8,0	6,7
EU27	7,3	6,3
Razlika prema prosjeku EU27, u postotnim bodovima		
Jadranska Hrvatska (HR)	+2,1	+0,1
Kontinentalna Hrvatska (HR)	+0,7	+0,4
Stopa nezaposlenosti od 15 do 24 godine (%)		
Jadranska Hrvatska (HR)	24,6	14,7
Kontinentalna Hrvatska (HR)	23,3	17,4
EU27	16,2	15,1
Razlika prema prosjeku EU27, u postotnim bodovima		
Jadranska Hrvatska (HR)	+8,4	-0,4
Kontinentalna Hrvatska (HR)	+7,1	+2,3
Stopa dugotrajne nezaposlenosti (%)		
Jadranska Hrvatska (HR)	37,8	33,9
Kontinentalna Hrvatska (HR)	41,6	36,7
EU27	44,7	41,8
Razlika prema prosjeku EU27, u postotnim bodovima		
Jadranska Hrvatska (HR)	-6,9	-7,9
Kontinentalna Hrvatska (HR)	-3,1	-5,1

Izvor: Eurostat, obrada HGK

u EU27 iznosila 2019. godine 15,1 posto, s velikim rasponom od najnižih 2,8 posto do najviših 64 posto. Najniža je stopa zabilježena u češkim i njemačkim regijama: češkoj North-East (2,8 posto) i Prague (3,3 posto), njemačkoj Upper Bavaria (3,3 posto), češkoj Central Bohemia (3,6 posto) te trima njemačkima Freiburg (4,0 posto), Swabia (4,4 posto) i Münster (4,6 posto).

I najviše stope nezaposlenosti mladih zabilježene su u istim članicama kao i kod ukupne nezaposlenosti, u španjolskim, grčkim i talijanskim regijama (uz francuske prekomorske regije). Tako je najviša stopa nezaposlenosti mladih zabilježena u španjolskoj regiji Melilla (64,0 %), a slijedile su francuska regija Mayotte (54,1 posto), Zapadna Makedonija (53,5 posto) u Grčkoj, Ceuta u Španjolskoj i francuska prekomorska regija Guadeloupe (obje 52,7 posto) te regija Sicilija (51,1 posto) u Italiji.

Stopa nezaposlenosti mladih u Jadranskoj je regiji (14,7 posto) bila niža nego u Kontinentalnoj (17,4 posto) te ispod prosjeka EU27 (15,1 posto). Iako je u Kontinentalnoj ostala viša od prosjeka EU27 za 2,3 postotna boda, znatno mu se približila u odnosu na prethodnu godinu kada je bila viša za 7,1 postotni bod. U odnosu prema prethodnoj godini, stopa je smanjena u objema regijama, u Kontinentalnoj Hrvatskoj za 5,9 postotnih bodova, a u Jadranskoj nešto više, za 9,9 postotnih bodova.

Udio **dugotrajno nezaposlenih** (duže od godinu dana) ostao je vrlo visok, u prosjeku EU27 na razini od 41,8 posto (2,9 postotna boda manje nego prethodne godine), a u gotovo petini NUTS II regija udio je bio viši od 50 posto. Najniže su udjele dugotrajno nezaposlenih, za razliku od stope nezaposlenosti, imale sjeverne članice EU27, Švedska, Finska i Danska, od najnižih 11,3 posto u švedskoj regiji Stockholm.

S druge je strane najviše nezaposlenih, više od tri četvrtine, bilo bez posla najmanje godinu dana u francuskoj prekomorskoj regiji Mayotte (84,4 posto), bugarskoj regiji North-West (83,1 posto) te grčkim regijama Zapadna Grčka (75,4 posto), Peloponez (75,3 posto) i Atika (75,2 posto).

Udio dugotrajno nezaposlenih bio je u obje hrvatske regije ispod prosjeka EU27, za razliku od stope nezaposlenosti mladih i ukupne stope nezaposlenih. Pritom je udio u Jadranskoj Hrvatskoj i ovdje bio niži (33,9 posto) nego u Kontinentalnoj Hrvatskoj (36,7 posto). U odnosu na prethodnu godinu, udio je smanjen u objema regijama, u Kontinentalnoj Hrvatskoj više (za 4,9 postotnih bodova) nego u Jadranskoj (za 3,9 postotnih bodova), za razliku od kretanja kod ukupne stope nezaposlenosti i nezaposlenosti mladih koje su više pale u Jadranskoj Hrvatskoj.

6.4. Promjena statističkih NUTS 2 regija u Hrvatskoj

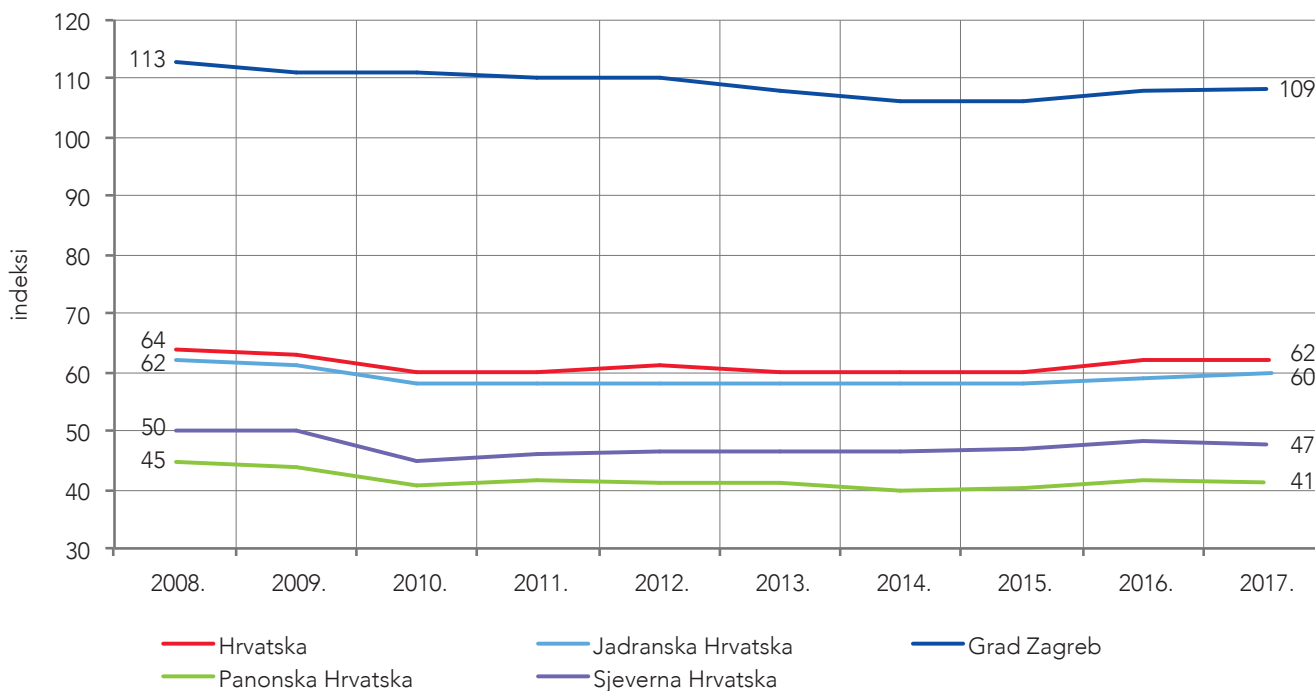
U siječnju 2019. godine predstavljen je prijedlog za izmjenu NUTS 2 statističkih regija u Republici Hrvatskoj. Zahtjev je upućen prema Eurostatu koji je u veljači i prihvaćen. Izmjenom podjele teritorija Republike Hrvatske na NUTS 2 razini žele se ostvariti tri osnovna cilja: omogućiti najveći mogući stupanj povoljnosti za što veći broj stanovnika Republike Hrvatske u pogledu pravila dodjele regionalnih potpora, osigurati što je moguće bolje uvjete za korištenje sredstava Kohezijske politike za što je moguće veće područje Republike Hrvatske te formirati što je moguće homogenije regije u pogledu stupnja razvijenosti i drugih važnih obilježja.

Glavne karakteristike ove izmjene odnose se na drukčiju klasifikaciju prostornih jedinica 2. razine koje će se kroz ovu promjenu dijeliti na 4 neadministrativne jedinice (Panonska Hrvatska, ŽUPANIJE – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali | 47 | Sjeverna Hrvatska, Grad Zagreb te Jadranska Hrvatska) u koje će biti grupirane županije kao jedinice lokalne samouprave. Kroz ovakvu novu podjelu direktno će se utjecati na poboljšanje životnog standarda pojedine županije. Također treba uzeti u obzir da će prilikom novog rangiranja, većina županija biti u mogućnosti apsorbirati te se aplicirati za veći dozvoljeni iznos bespovratnih sredstava iz fondova EU što će poboljšati gospodarsku sliku pojedine županije te osnažiti njene potencijale i sam ekonomski rast. Naime, postoje vrlo jasni pokazatelji trenutnih rastućih nejednakosti unutar regije koji su posljedica razlika u ekonomskim i demografskim kretanjima između sjeverozapadnog dijela s jedne strane te središnjeg i istočnog dijela regije Kontinentalna Hrvatska s druge strane. S obzirom na takvo stanje, regionalni statistički podaci na postojećoj NUTS 2 razini postaju sve manje značajni za potrebe regionalne politike. Podjela na 4 NUTS 2 regije dovela bi do bitno uravnoteženijih NUTS 2 regija u odnosu na broj stanovnika, gospodarski razvoj te socioekonomske trendove, uzimajući pritom u obzir i broj NUTS 3 jedinica u svakoj regiji. Statistički podaci prikupljeni na tako kreiranoj NUTS 2 razini bili bi za kreatora politike regionalnoga razvoja od mnogo većeg značaja prilikom tumačenja potreba i potencijala samih regija. Također, takva podjela bi za dijelove Republike Hrvatske koji najviše gospodarski zaostaju značila dodatne koristi kroz mogućnost većeg korištenja sredstava iz EU fondova te državnih potpora. Odvajanje glavnog grada u zasebnu NUTS 2 jedinicu dovest će do maksimiziranja homogenosti, budući da je Grad Zagreb područje koje je u mnogom najrazličitije u usporedbi s ostalim jedinicama, posebice iz razloga što se nalazi na razvijenosti većoj i od prosjeka EU, što predstavlja jedan od kriterija za dodjelu viših sredstava iz fondova EU ili nižih što je županija, odnosno regija slična ili viša od samog prosjeka EU.

Njegovo odvajanje u zasebnu NUTS 2 jedinicu omogućit će formiranje još dvije NUTS 2 regije u Kontinentalnoj Hrvatskoj, sa značajno ujednačenijom populacijom i socioekonomskim

obilježjima nego što je slučaj u sklopu postojeće. Važno je napomenuti kako će povećanje ujednačenosti u broju NUTS 3 jedinica pomoći stvarateljima politike u postizanju učinkovitije suradnje na NUTS 2 razini u odnosu na sadašnju. Konačno, predloženi model smanjit će i standardno odstupanje stanovništva između NUTS 2 jedinica na razini EU, što je sa stajališta EU značajno postignuće. Istovremeno, povećanje broja statističkih regija pridonijet će svrsishodnosti anketnih pokazatelja službene statistike, koji se sukladno posebnim propisima EU prikupljaju na razini NUTS 2 regija.

Graf 4: BDP po stanovniku u PPS-u, EU27* = 100

Izvor: Eurostat, izračuni HGK

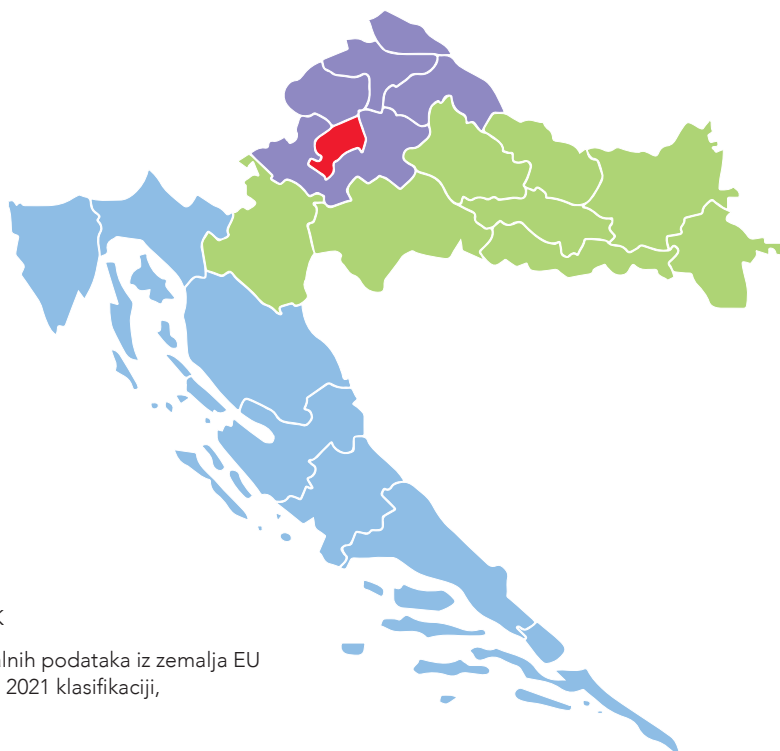
*EU bez UK

Tablica 36: Nove statističke regije Republike Hrvatske

NAZIV NUTS 2 regije	Broj stanovnika	BDP po stan. prema PKM u odnosu na EU-27	Županije obuhvaćene novom podjelom
Panonska Hrvatska	1.068.688	40,6 %	Karlovačka županija
			Sisačko-moslavačka županija
			Bjelovarsko-bilogorska županija
			Virovitičko-podravska županija
			Požeško-slavonska županija
			Brodsko-posavska županija
			Vukovarsko-srijemska županija
Osječko-baranjska županija			
Sjeverna Hrvatska	815.397	47,8 %	Međimurska županija
			Varaždinska županija
			Koprivničko-križevačka županija
			Krapinsko-zagorska županija
Jadranska Hrvatska	1.373.914	60,3 %	Zagrebačka županija
			Istarska županija
			Primorsko-goranska županija
			Ličko-senjska županija
			Zadarska županija
			Šibensko-kninska županija
Grad Zagreb	807.254	109,0 %	Splitsko-dalmatinska županija
			Dubrovačko-neretvanska županija
Grad Zagreb	807.254	109,0 %	Grad Zagreb

Izvor: Eurostat, DZS; obrada: HGK

Slika 1: Nove statističke regije Republike Hrvatske

Izvor: MRRFEU; obrada: HGK

Napomena: Dostava regionalnih podataka iz zemalja EU prema Eurostatu, a po NUTS 2021 klasifikaciji, vrši se od 1. 1. 2021.

7. OSOBNA ISKAZNICA SVAKE ŽUPANIJE

Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku, (fra. *Nomenclature des unités territoriales statistiques* – NUTS) sustav je za identifikaciju i klasifikaciju prostornih jedinica za potrebe službene statistike u zemljama članicama EU, koji je razvio Europski ured za statistiku, s ciljem uspoređivanja regija unutar Europe. NUTS služi kao podloga za određivanje prihvatljivosti prostornih jedinica za upotrebu fondova EU u okviru Kohezijske politike i kao prostorna razina prema kojoj se mogu izradivati programski dokumenti za potrebe te politike. Kohezijska politika pokriva sve regije u EU, no većina novca raspodijeljena je najpotrebitijim područjima – regijama sa BDP-om ispod 75 posto prosjeka EU.

NUTS regije u Hrvatskoj odnose se na teritorijalnu podjelu Hrvatske za statističke potrebe, a kao zemlja članica EU Hrvatska je podijeljena na 2 statističke regije razine NUTS 2:

1. Kontinentalna Hrvatska (županije označene zelenom bojom)
2. Jadranska Hrvatska (županije označene plavom bojom)

Kontinentalna Hrvatska obuhvaća prostor na kojem živi 2,74 milijuna stanovnika, s BDP-om 63 posto prosjeka EU. Regija Jadranska Hrvatska ima 1,38 milijuna stanovnika s BDP-om 59 posto EU prosjeka, prema čemu obje regije spadaju u tzv. manje razvijene regije, čiji je BDP po stanovniku manji od 75 posto prosjeka EU.

Odluka Vlade RH od 24. travnja 2014. o podjeli Hrvatske na dvije NUTS 2 regije primjenjuje se od 1. srpnja 2014. i vrijedi do 31. prosinca 2020.

GRAD ZAGREB

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	641	1,1
Broj stanovnika (2019.)	807.254	19,9
BDP (2017.), u tis. HRK	125.019.655	34,1
BDP (2017.) p/c, u HRK	155.541	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	7.187	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	456.752	29,3
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	15.957	12,4
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	3,7	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	399.898.534	50,2
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	18.509.772	59,2
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	35.210.291	31,2
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	93.081.942	50,3
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	19.093	60,1

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Na području Grada Zagreba ostvaruje se trećina hrvatskog bruto domaćeg proizvoda. To potvrđuju i sljedeći pokazatelji (2018. godina): 33,5 posto svih hrvatskih poduzetnika, 38,6 posto ukupno zaposlenih u poduzetništvu, 56,4 posto ukupno ostvarene dobiti poduzetnika. U 2018. ostvareno je i 46,9 posto ukupnih investicija RH u novu dugotrajnu imovinu.

Najveći ukupni prihod u 2018. godini u Gradu Zagrebu ostvarili su trgovina na veliko i malo, prerađivačka industrija te opskrba električnom energijom i plinom.

Što se robne razmjene tiče, Grad Zagreb kao sjedište niza velikih i srednjih tvrtki u 2018. godini čini 37,9 posto ukupnog izvoza te 59,2 posto ukupnog uvoza u RH.

Razvojnomo prednošću može se smatrati visok udio visokoobrazovanog stanovništva u ukupnom stanovništvu Grada Zagreba, o čemu zorno govori i podatak da je od ukupno 680 doktora znanosti u RH u 2018. na Sveučilištu u Zagrebu doktoriralo njih 70 posto. Kako su prihodi gradskog proračuna rasli (+10 %), od ukupnih proračunskih sredstava namjenski je najviše potrošeno na obrazovanje, 20 posto.

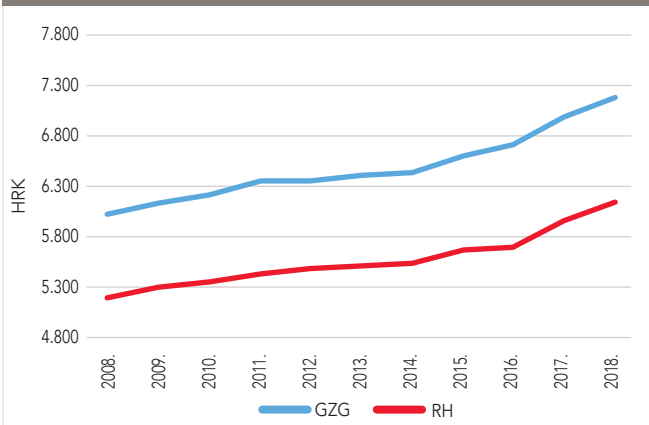
U gradskim razvojnim prioritetima naglasak je na optimalnom odnosu između proizvodnog i uslužnog sektora, poticanju svih oblika poduzetništva, investicija, izvoza te na učinkovitom korištenju domaćih resursa kao predujeta bržeg zapošljavanja umrežavanjem resursa, pametnom specijalizacijom i strateškim savezima, osobito putem industrijskih i uslužnih klastera.

Zagrebačka industrija s visokokvalificiranom radnom snagom prilika je za potencijalne investitore. Privlačan je za poduzetnike i prometni položaj Zagreba, uz dobru cestovnu povezanost tu je i moderna zračna luka koja Zagreb povezuje s glavnim europskim i svjetskim središtima. Povoljne su prilike Zagreba i Tehnološki park, poticanje razvoja znanstveno-tehnološke infrastrukture, jačanje suradnje s poduzetničkim zonama u okolici, atraktivni uvjeti za inovativne izvozno orijentirane tvrtke, što sve postaje sastavni dio njegove razvojne strategije u kojoj je naglasak i na modernizaciji komunalne infrastrukture kao bitnom čimbeniku gospodarskog razvoja.

S obzirom na posljedice potresa, u Zagrebu se u narednom razdoblju očekuje intenziviranje građevinske i pratećih djelatnosti, što bi trebalo imati višestruki učinak i na ostale industrijske grane.

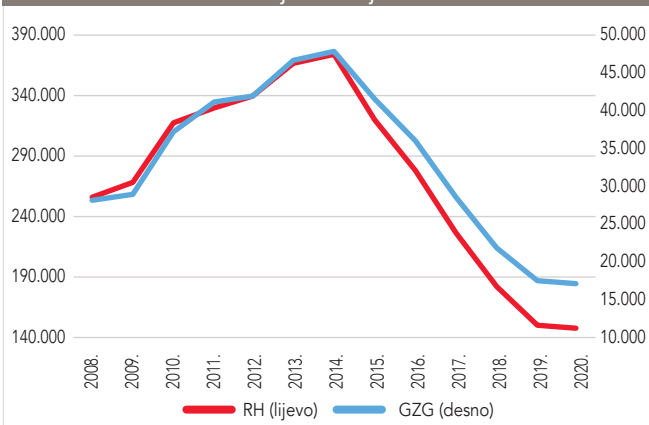
Tekst priredila: Komora Zagreb; tel.: +385 (0)1 4606 777; e-adresa: hgkzg@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

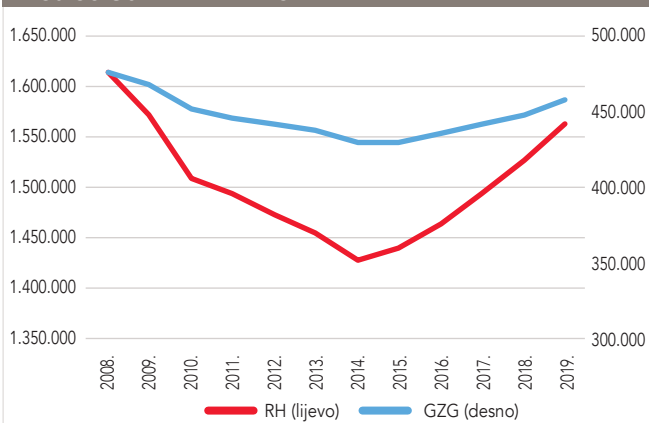
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

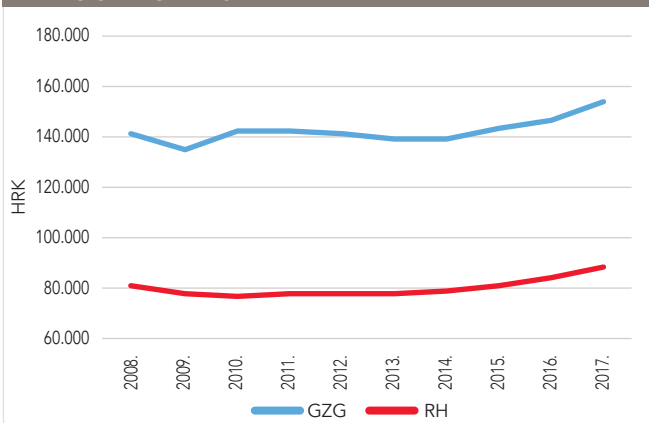
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

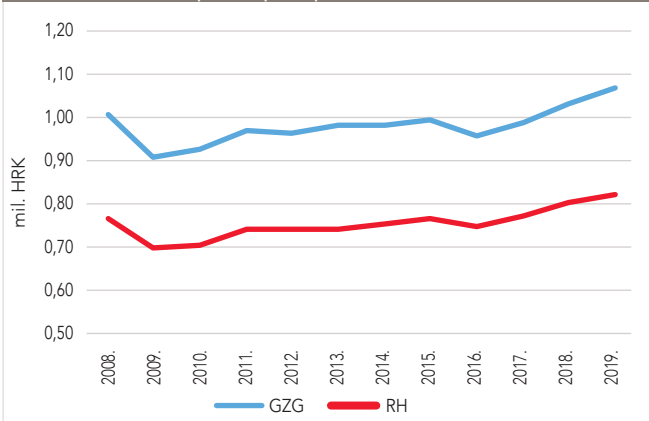
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

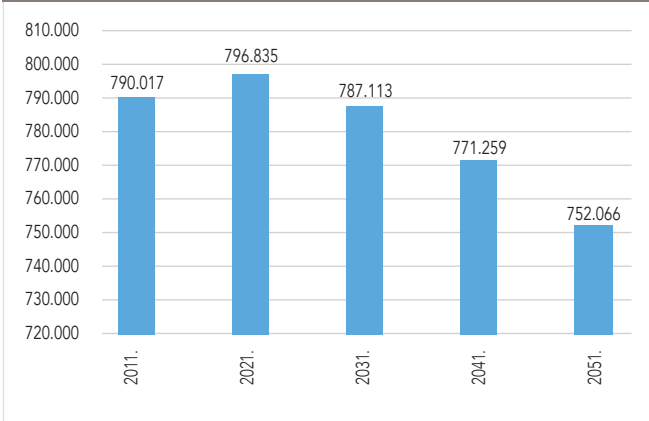
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

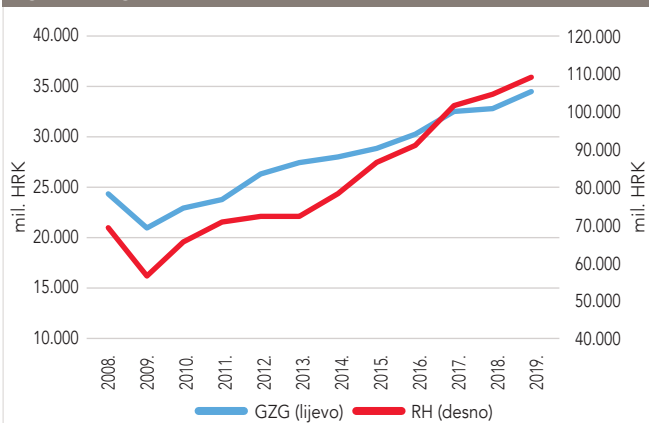
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

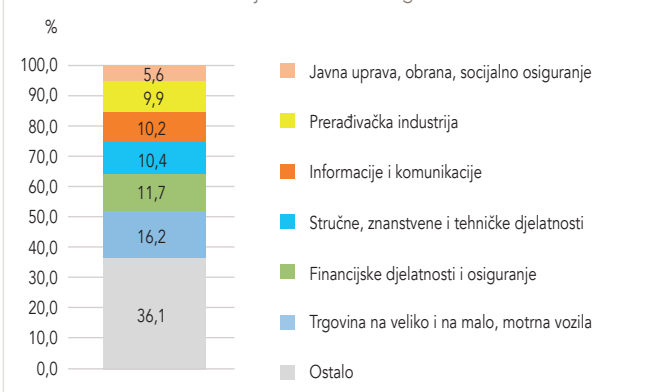
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	3.060	5,4
Broj stanovnika (2019.)	309.169	7,6
BDP (2017.), u tis. HRK	21.034.276	5,7
BDP (2017.) p/c, u HRK	67.457	-
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	6.031	-
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	82.359	5,3
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	5.582	4,3
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	6,3	-
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	57.895.420	7,3
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	2.308.292	7,4
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	6.475.538	5,7
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	19.339.588	10,4
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	1.801	5,7

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Zagrebačka županija smještena je u središnjem dijelu sjeverozapadne Hrvatske, a u njoj se nalazi devet gradova i 25 općina te živi više od 300.000 stanovnika. Upravo taj specifičan zemljopisni položaj županije koja sa zapadne, južne i istočne strane okružuje Grad Zagreb, čineći tako popularno zvani "zagrebački prsten" te blizina granice sa Slovenijom čine ovo područje važnim raskrižjem europskih prometnih putova. Zahvaljujući svemu tome, danas je to jedna od gospodarski najstabilnijih domaćih regija te u samom vrhu razvijenosti u Republici Hrvatskoj. S dvadesetak uređenih i desetak gospodarskih zona u pripremi, policentrično razmještenih, Zagrebačka je županija regija velikog investicijskog potencijala i posljednjih godina jedna od gospodarski najbrže rastućih regija u Hrvatskoj.

Zagrebačka županija je u 2018. godini bila druga po ostvarenim prihodima poduzetnika, četvrta po broju zaposlenih i šesta po broju izgrađenih zgrada u odnosu na ostale županije, a Uredbom Vlade RH svrstana je prema indeksu razvijenosti u IV. najrazvijeniju skupinu.

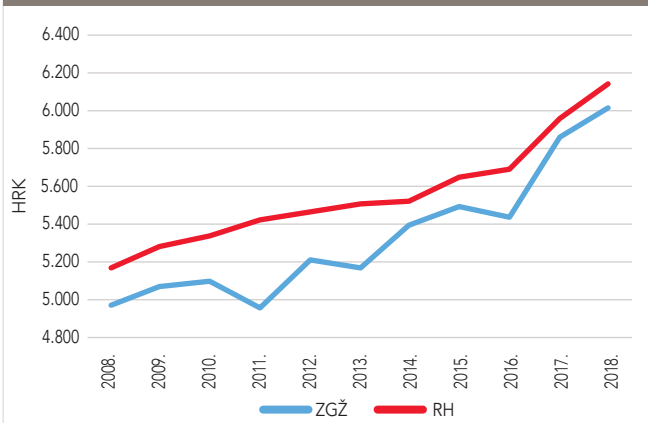
Prostor Zagrebačke županije obuhvaća vrijedne, očuvane prirodne potencijale, a kvalificirana radna snaga, razvijeno obrtništvo, dostupnost javne uprave, odlični životni uvjeti i sl., dodatne su pogodnosti za ulaganja. Prostor, uz kontinuiranu potporu regionalne samouprave, pruža mogućnosti za ulaganja u energetske sustave, prehrambenu industriju, poljoprivrednu proizvodnju te u turizam.

Nizom poticajnih mjera regionalna samouprava poduzetnicima olakšava poslovanje Zagrebačke županije, a u 2020. godini je za bespovratne potpore poduzetnicima osigurano 13 milijuna kuna, a poljoprivrednicima 7,7 milijuna kuna. Ulaganjima u komunalnu infrastrukturu Zagrebačka županija stvara preduvjete za privlačenje novih investitora, a od velikih je projekata najvažniji Regionalni vodoopskrbni sustav Zagrebačke županije – Zagreb istok vrijedan 1,3 milijarde kuna, koji se najvećim dijelom financira iz sredstava EU fondova.

Zagrebačka županija nastavlja i s kapitalnim investicijama (u školstvo, drvno-tehnološki poduzetnički inkubator u Ivanić-Gradu vrijednosti 8,3 milijuna kuna, od čega je bespovratno, iz Europskog fonda za regionalni razvoj, dobiveno 99,7 posto sredstava), čime se otvaraju i nova radna mjesta te je i to jedan od načina pomaganja gospodarstvenicima.

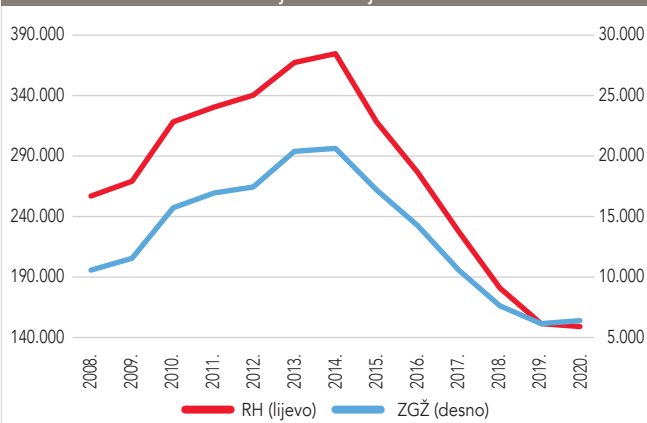
Tekst priredila: Komora Zagreb; tel.: +385 (0)1 4606 777; e-adresa: hgkzg@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

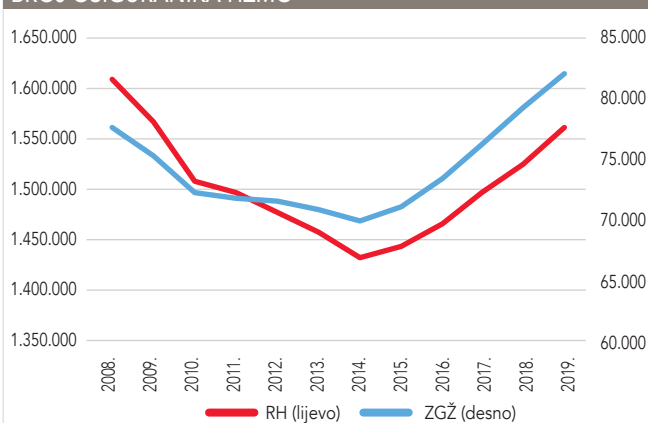
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

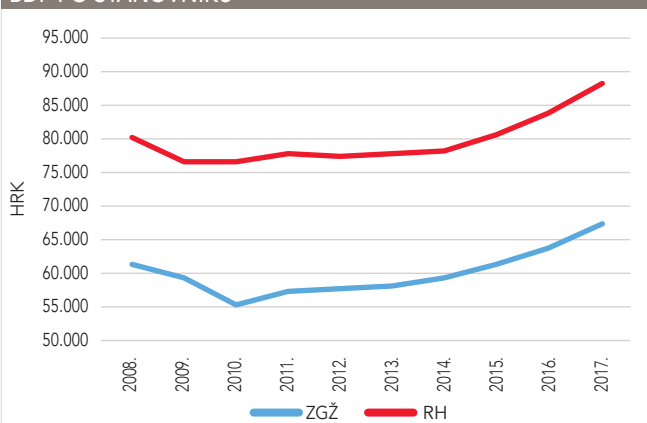
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

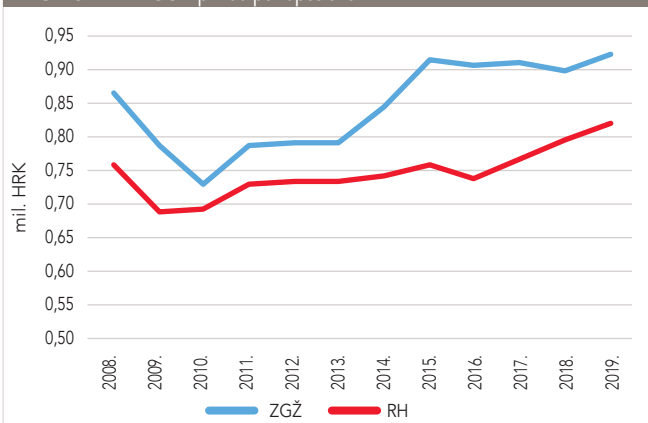
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

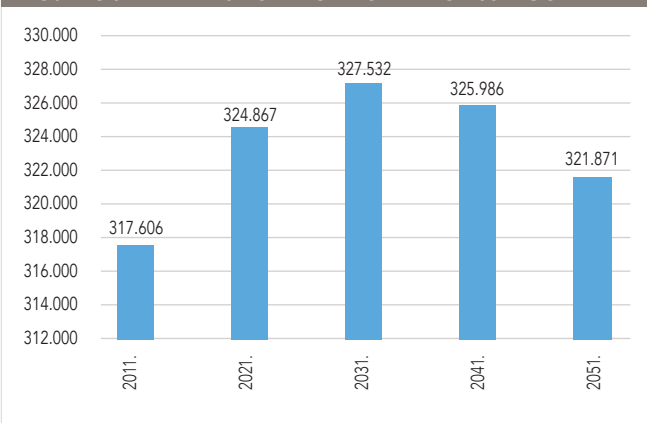
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

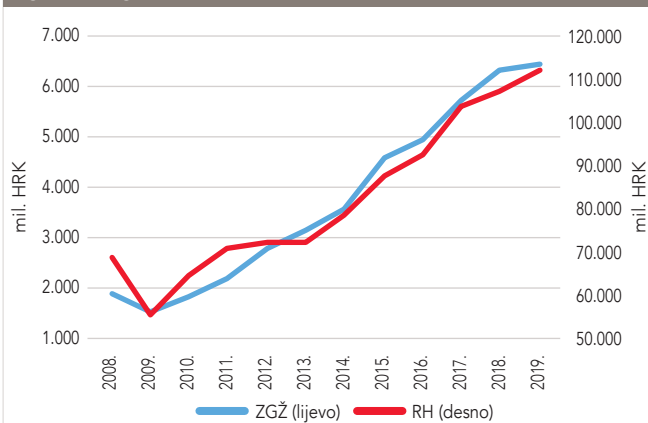
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

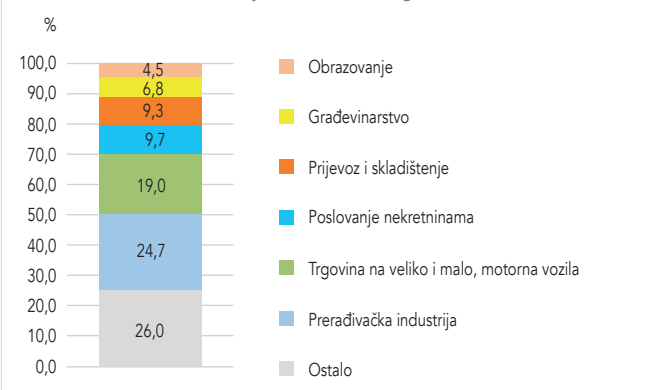
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	1.229	2,2
Broj stanovnika (2019.)	124.517	3,1
BDP (2017.), u tis. HRK	7.324.017	2,0
BDP (2017.) p/c, u HRK	57.918	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.337	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	37.769	2,4
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	2.322	1,8
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	6,4	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	13.629.266	1,7
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	661.580	2,1
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	3.805.675	3,4
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	3.185.917	1,7
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	280	0,9

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Krapinsko-zagorska županija obuhvaća sedam gradova i 25 općina, a grad Krapina je sjedište županije. Ravnomjeran razvoj svih dijelova županije uz uvažavanje različitosti osnovni je temelj razvoja Krapinsko-zagorske županije. Ujednačen razvoj nastoji se postići ulaganjem u konkurentno gospodarstvo, učinkovite ljudske potencijale, obrazovanje, jačanje komunalne infrastrukture koja jamči višu razinu kvalitete života te očuvanje prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti Krapinsko-zagorske županije.

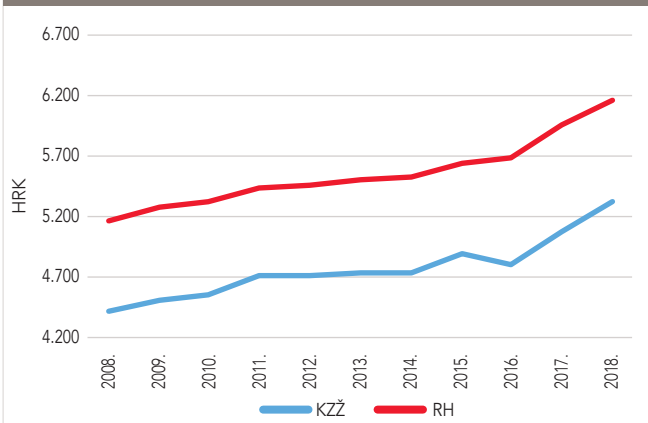
Gospodarstvo Krapinsko-zagorske županije pretežito je izvozno orijentirano te ostvaruje pozitivan saldo vanjskotrgovinske razmjene, uz kontinuirano povećanje izvoza. Čak se trećina ukupnih prihoda ostvaruje na stranim tržištima, a temelj gospodarstva čini prerađivačka industrija. S druge strane, županija obiluje mnogim prirodnim sirovinama poput termalnih izvora. Upravo se posljednjih godina bilježe sve veća ulaganja u turistički sektor. Jedan je od rezultata ulaganja otvaranje prvog kampa s 5 zvjezdica u kontinentalnoj Hrvatskoj prošlog ljeta, koji je ove godine nadograđen s tri milijuna eura vrijednom investicijom u suvremeni glamping resort. Krapinsko-zagorska županija ima konkurentsku prednost i u zdravstvenom sektoru zbog brojnih lječilišta i specijalnih bolnica.

Na području županije djeluje više tvrtki koje posluju u sklopu svjetskih grupacija te kontinuiranim ulaganjem u unapređenje poslovnih procesa pridonose iznimnim poslovnim rezultatima. Brojne su tvrtke nagrađivane kao iznimno društveno odgovorne i ekološki osviještene, stoga postaju poželjnim poslodavcem.

Najveće su prednosti za potencijalne investitore opremljene i pristupačne poduzetničke zone, kvalitetna radna snaga te povoljan geoprometni položaj.

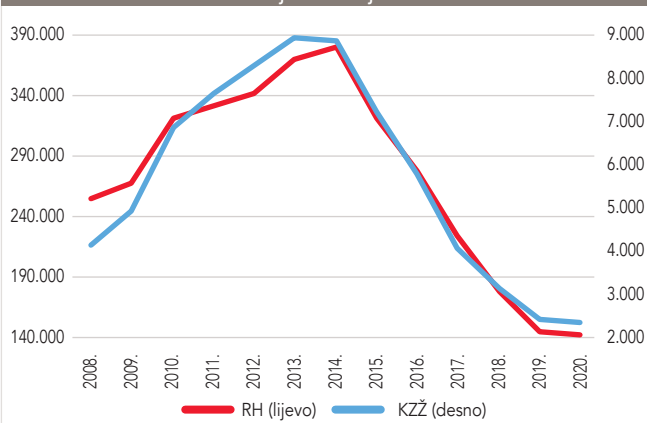
Tekst priredila: Županijska komora Krapina; tel.: +385 (0)49 371 883; e-adresa: hgkkr@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

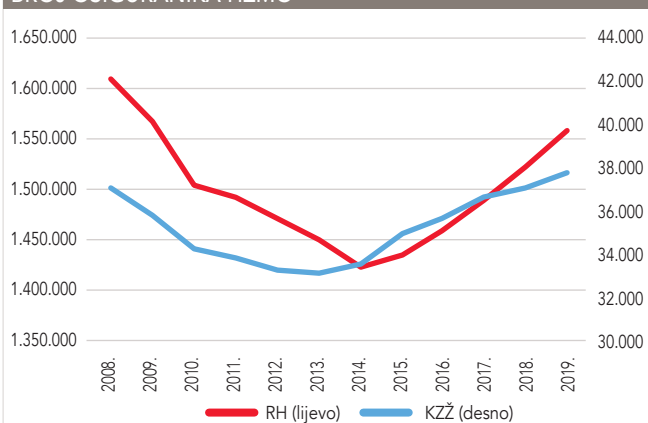
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

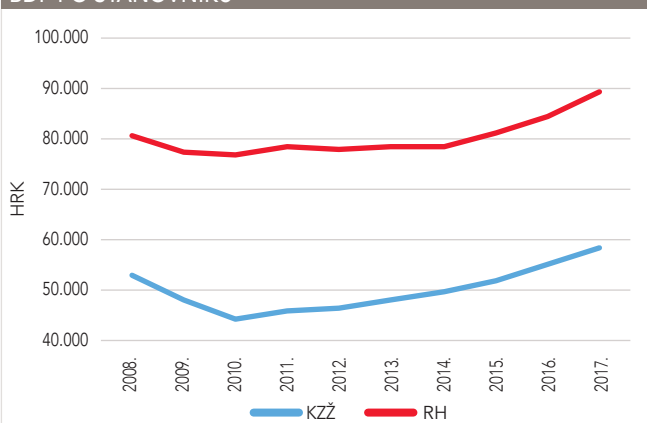
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

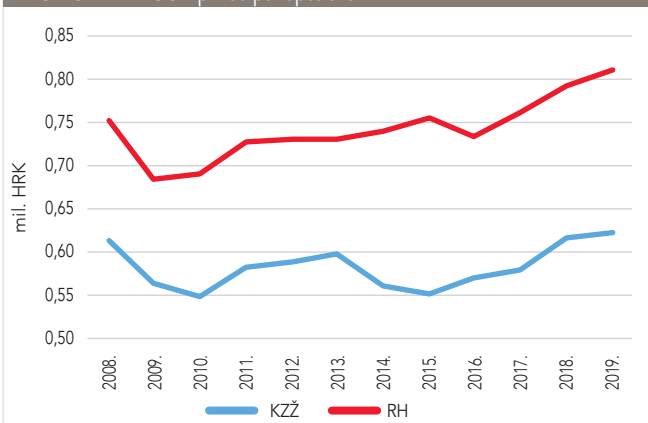
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

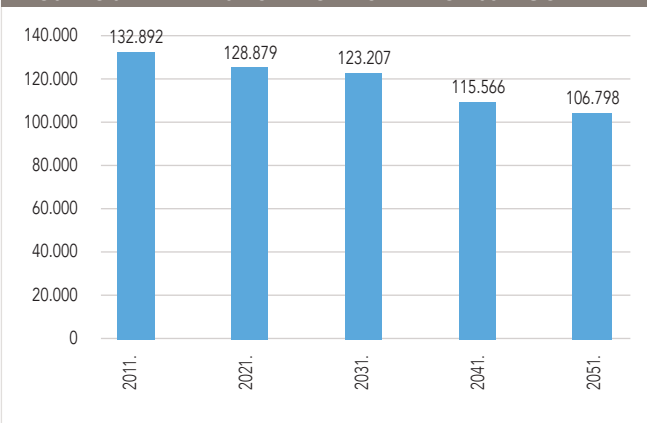
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

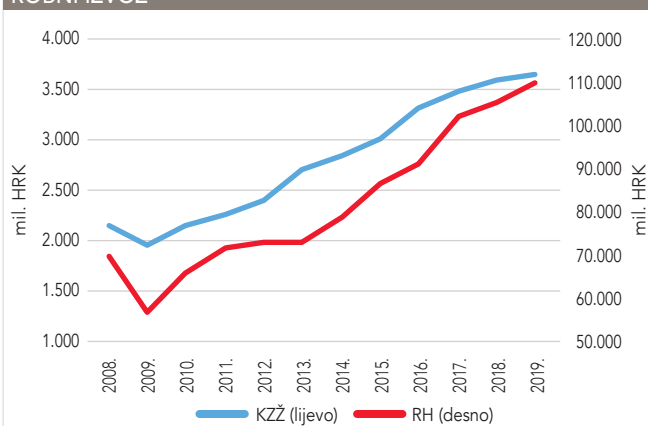
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

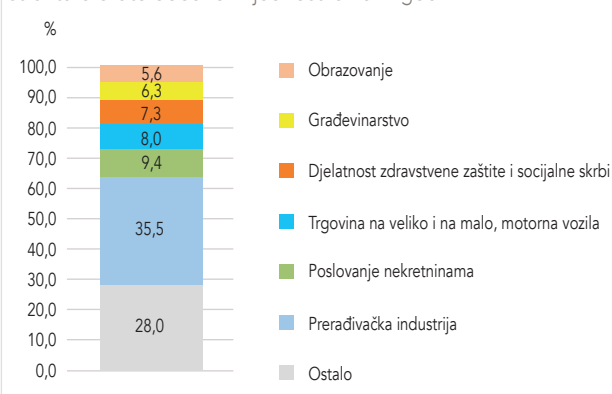
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	1.262	2,2
Broj stanovnika (2019.)	166.112	4,1
BDP (2017.), u tis. HRK	12.745.769	3,5
BDP (2017.) p/c, u HRK	75.514	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.199	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	65.342	4,2
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	2.542	2,0
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	4,0	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	27.861.609	3,5
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	1.052.909	3,4
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	7.294.089	6,5
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	7.706.849	4,2
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	443	1,4

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Varaždinska je županija svojim smještajem na sjeveru Republike Hrvatske i na važnim prometnim pravcima prema Republici Sloveniji i Republici Mađarskoj, sa svojim marljivim i educiranim ljudima te razvijenom infrastrukturom oduvijek bila dobro mjesto za gospodarsku djelatnost.

Tradicionalno razvijeno poduzetništvo, otvorenost investitorima i tradicija poslovanja s cijelim svijetom, ulaganje lokalne zajednice u stvaranje efikasnog sustava obrazovanja te orijentiranost na usvajanje novih tehnologija dovele su do toga da Varaždinska županija raspolaže jedinstvenim gospodarskim potencijalom u ljudima, tehnologijama i zemljopisnom prostoru.

U strukturi gospodarstva dominira prerađivačka industrija uz vrlo snažnu trgovinu, građevinarstvo, prijevoz te poljoprivredu. Po rezultatima izvoza Varaždinska je županija u samom vrhu u Republici Hrvatskoj, tako da tvrtke ostvaruju znatan izvozni suficit, a u posljednjih je dvadesetak godina njihov izvoz povećan četiri puta. Također, snažno se razvijaju IT sektor, svi oblici zdravstvenog i kontinentalnog turizma te niz poslovnih zona.

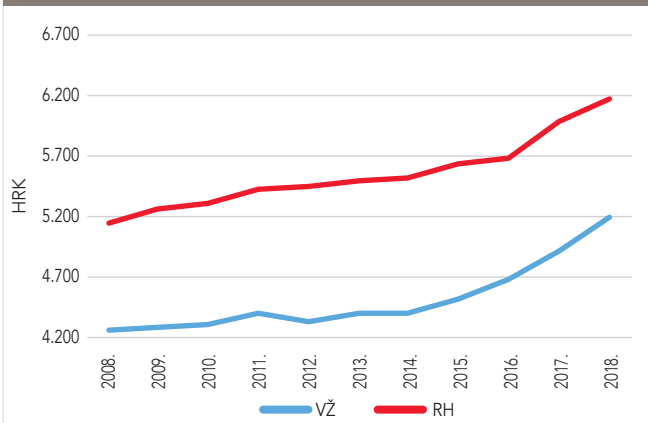
S obzirom na sveopću globalizaciju, tvrtke intenzivno ulaze u procese digitalne transformacije poslovanja, što je znatno olakšano već stečenim iskustvima u radu s cijelim svijetom. Tome pridonosi i lokalni obrazovni sustav koji se u velikoj mjeri prilagodio i osposobio ne samo za primarnu edukaciju učenika nego i za cjeloživotno učenje. U tom segmentu veliku važnost imaju poticajna sredstva lokalne zajednice, državnih institucija te fondova Europske unije.

Ukratko, težište je gospodarstva Varaždinske županije u snažnoj i izvozno orijentiranoj industriji.

Daljnji se razvoj temelji na marljivim ljudima, razvoju inovativnih proizvoda s visokim udjelom dodane vrijednosti, digitalizaciji proizvodnih procesa, razvoju novih robnih marki i širenju na države regije, investicijama i tehnološkom transferu, visokokvalitetnom obrazovnom sustavu te zaštiti okoliša.

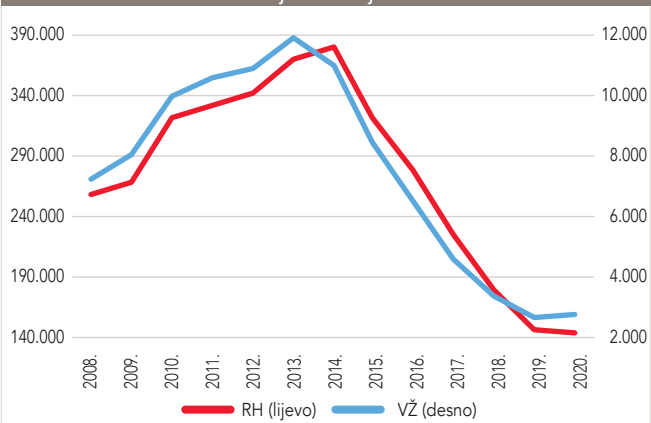
Tekst priredila: Županijska komora Varaždin; tel.: +385 (0)42 405 405; e-adresa: hgkvz@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

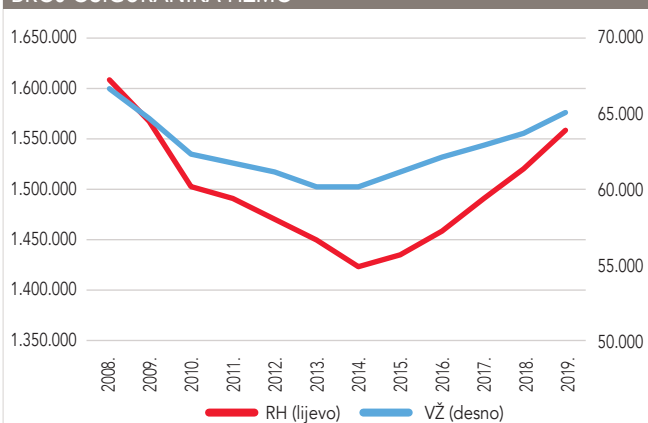
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

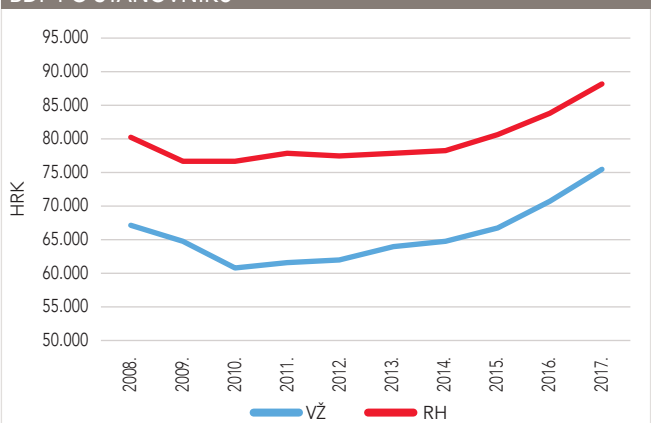
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

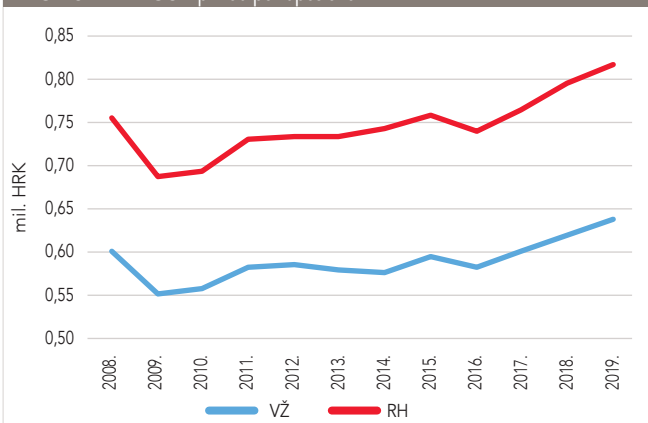
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

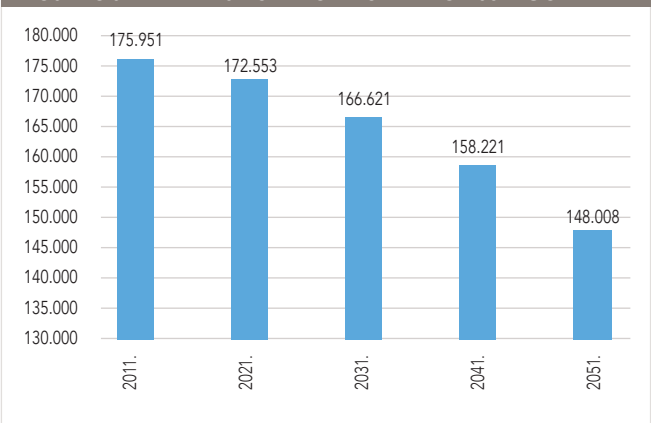
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

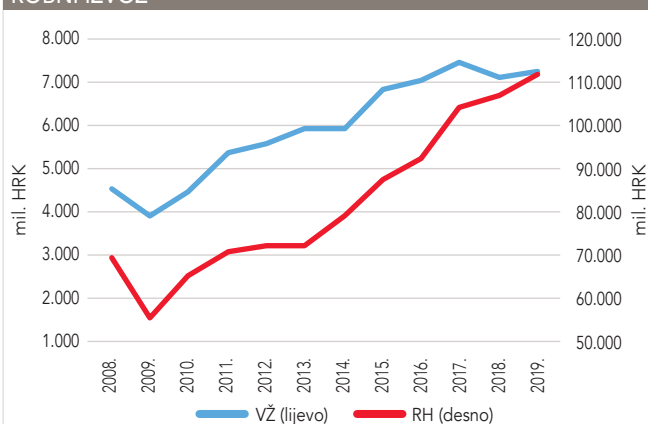
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

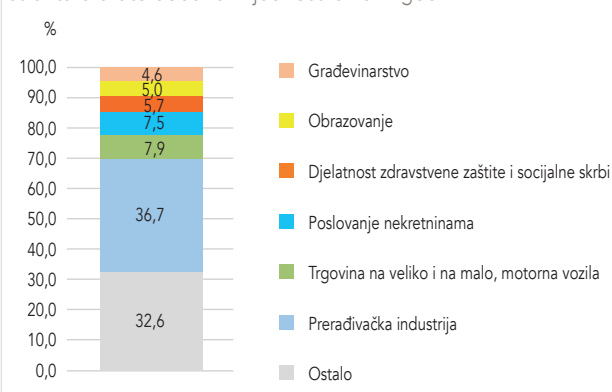
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	1.748	3,1
Broj stanovnika (2019.)	106.367	2,6
BDP (2017.), u tis. HRK	7.362.155	2,0
BDP (2017.) p/c, u HRK	67.363	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.639	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	34.244	2,2
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	1.939	1,5
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	6,8	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	12.306.131	1,5
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	466.618	1,5
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	3.136.017	2,8
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	2.291.527	1,2
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	100	0,3

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Na području Koprivničko-križevačke županije trenutno su u provedbi dva velika i važna infrastrukturna projekta.

U travnju 2020. godine započeli su radovi na projektu rekonstrukcije postojećeg i izgradnje drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Križevci – Koprivnica – državna granica, u vrijednosti od 2,42 milijarde kuna i trajat će do listopada 2023. godine. Projekt se provodi na hrvatskom dijelu Mediteranskog koridora. Hrvatski dio Mediteranskog koridora proteže se od državne granice s Mađarskom preko Zagreba do Rijeke. Realizacijom svih aktivnosti na tom projektu, osim što ćemo imati modernu željezničku infrastrukturu u rangu europske, pridonijet će se rastu gospodarstva Koprivničko-križevačke županije i rastu hrvatskoga gospodarstva u cjelini.

Drugi je projekt Grada Koprivnice i Koprivničkih voda Poboljšanje vodnokomunalne infrastrukture aglomeracije Koprivnica vrijedan 410 milijuna kuna koji se provodi na području grada Koprivnice i okolnih općina i završit će do 2023. godine. Ciljevi su projekta aglomeracije Koprivnica širenje i rekonstrukcija mreže, povećanje mogućnosti priključenja vodoopskrbe i odvodnje, povećanje sigurnosti vodoopskrbe i kvalitete zahvaćene vode te opremanje Koprivničkih voda opremom za kvalitetnije upravljanje i održavanje vodnokomunalne infrastrukture.

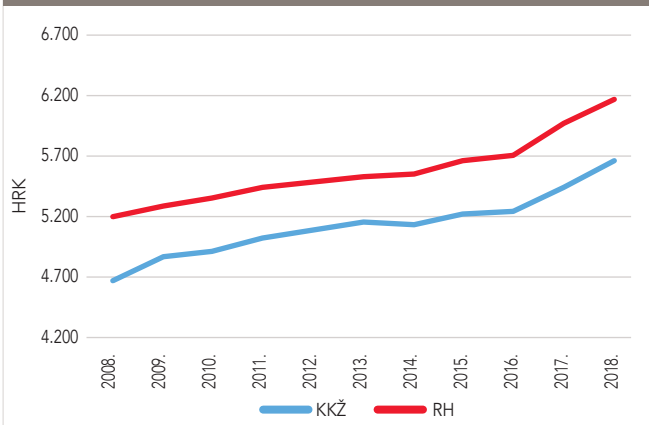
Problemi koji tište gospodarstvenike su i dalje nepovoljna demografska kretanja, smanjenje radno aktivnog stanovništva, naročito zbog blizine i otvaranja Austrije, te neusklađenost zanimanja nezaposlenih osoba u odnosu na potražnju poslodavaca.

Uz tradicionalno dominantne gospodarske grane, prerađivačku industriju, trgovinu, graditeljstvo i poljoprivredu, IT sektor razvija se uz podršku potpornih poduzetničkih institucija Entera d.o.o. Koprivnica i Razvojnog centra i tehnološkog parka u Križevcima. Od 2019. godine u prostorima RCTP-a Križevci odvija se Stručni studij Fakulteta organizacije i informatike Primjena informacijske tehnologije u poslovanju (PITUP), čime se dodatno omogućuje povezivanje studenata i tvrtki iz IT sektora.

Očekuje se nastavak gradnje brze ceste od Križevaca prema Koprivnici, što bi bio dodatni zamah razvoju gospodarstva Koprivničko-križevačke županije.

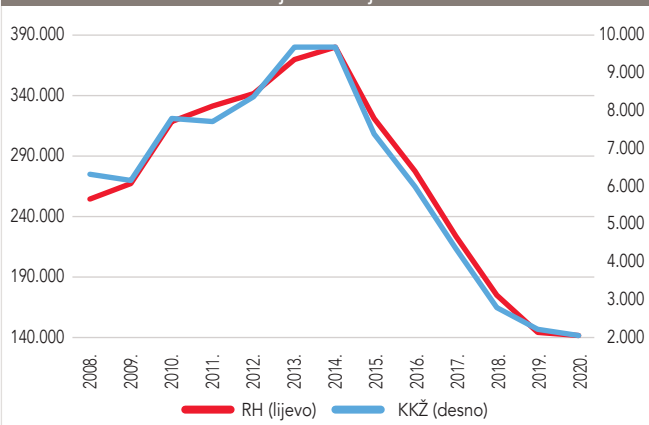
Tekst priredila: Županijska komora Koprivnica; tel.: +385 (0)48 674 560; e-adresa: hgkcc@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

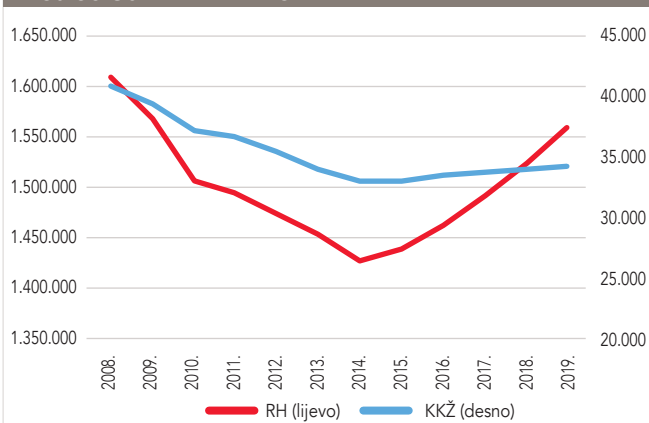
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

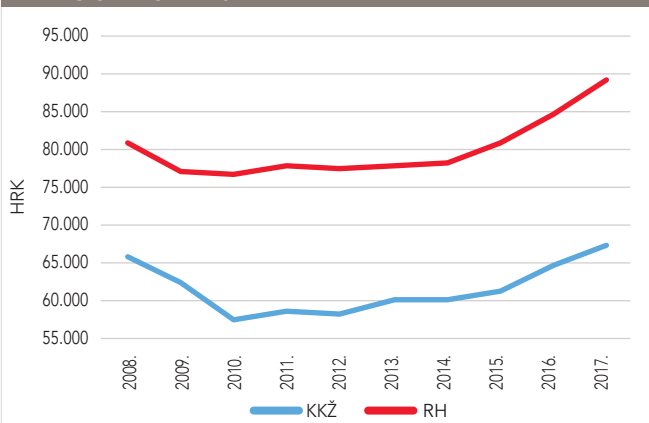
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

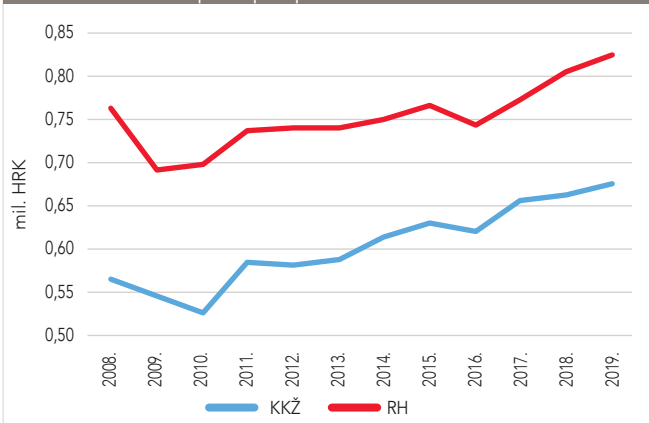
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

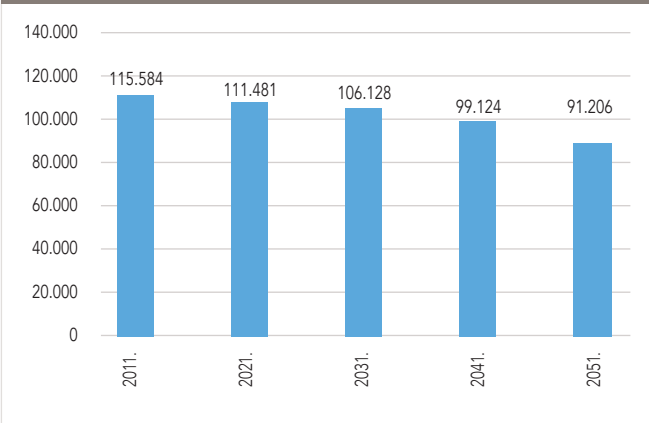
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

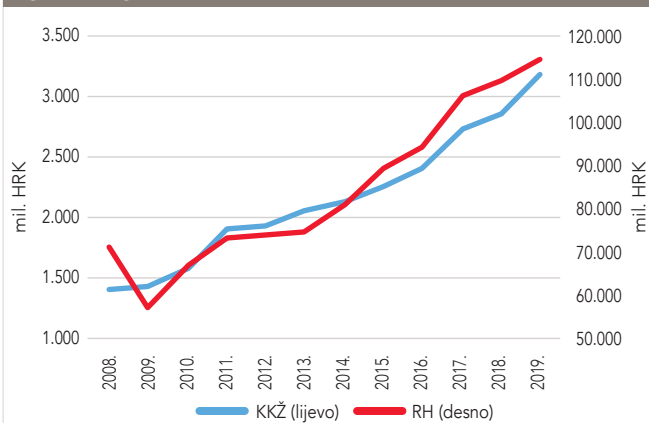
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

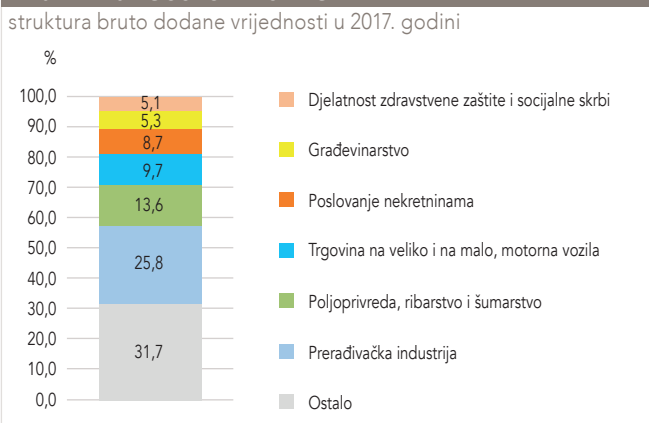
Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

Izvor: DZS; obrada: HGK

MEĐIMURSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	729	1,3
Broj stanovnika (2019.)	109.232	2,7
BDP (2017.), u tis. HRK	8.249.731	2,3
BDP (2017.) p/c, u HRK	74.280	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.379	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	41.065	2,6
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	2.111	1,6
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	5,4	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	16.301.120	2,0
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	688.131	2,2
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	5.380.686	4,8
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	4.477.527	2,4
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	120	0,4

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Međimurska županija je nakon Grada Zagreba prostorno najmanja hrvatska županija i jedan je od najgušće naseljenih dijelova naše zemlje. Smještena je na sjeverozapadu Hrvatske, na važnom geostrateškom položaju, u blizini Austrije, Slovenije i Mađarske, omeđena dvjema velikim rijekama, Murom i Dravom. Županija je administrativno podijeljena na 22 općine i tri grada, od kojih je Čakovec upravno, gospodarsko, kulturno i političko središte. Zemljopisni položaj pozitivno je utjecao na stvaranje izrazito razvijene prometne infrastrukture, osobito željezničke i cestovne.

Međimursko gospodarstvo temelji se pretežito na prerađivačkoj industriji koja ostvaruje najveće prihode i zapošljava najviše ljudi. U sklopu prerađivačke industrije najzastupljenije su metaloprerađivačka, tekstilna i odjevna, drvoprerađivačka te prehrambena industrija, zatim proizvodnja i prerada plastičnih proizvoda, nemetalnih mineralnih proizvoda, električne opreme itd. Uz prerađivačku industriju, među najrazvijenijim su djelatnostima u Međimurskoj županiji trgovina, graditeljstvo, prijevoz i skladištenje te poljoprivreda.

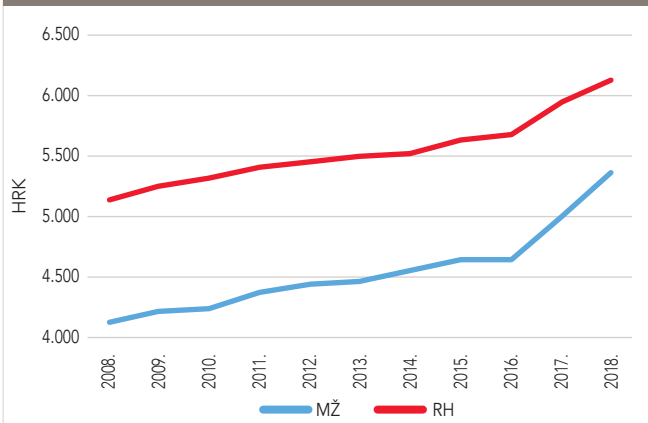
Gospodarstvo je izvozno orijentirano sa znatnim udjelom radno intenzivnih, niskoakumulativnih i tradicionalnih gospodarskih grana, uz razvitak djelatnosti s visokim tehnologijama.

U Međimurskoj županiji postoji šezdesetak poslovnih zona ukupne površine oko 11 tisuća metara kvadratnih, od kojih je većina aktivna. U većini zona infrastruktura je u potpunosti izgrađena, a jedinice lokalne samouprave nude i određene povlastice, što zone čini povoljnima za poduzetničke investicije.

U posljednje je vrijeme u Međimurskoj županiji sve izraženiji problem nedostatka radne snage, što je velika prepreka daljnjem razvoju.

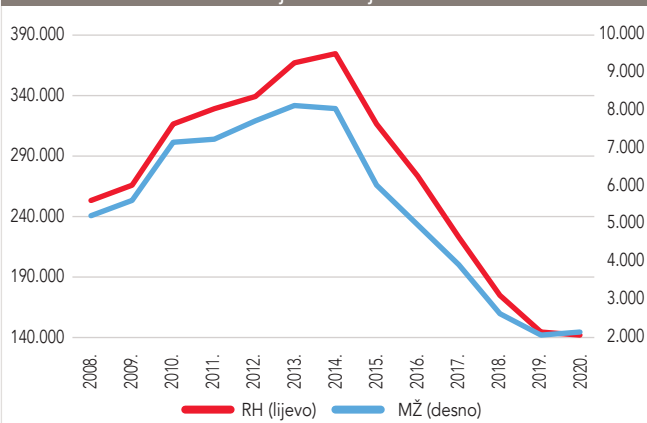
Tekst priredila: Županijska komora Čakovec; tel.: +385 (0)40 311 160; e-adresa: hgkck@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

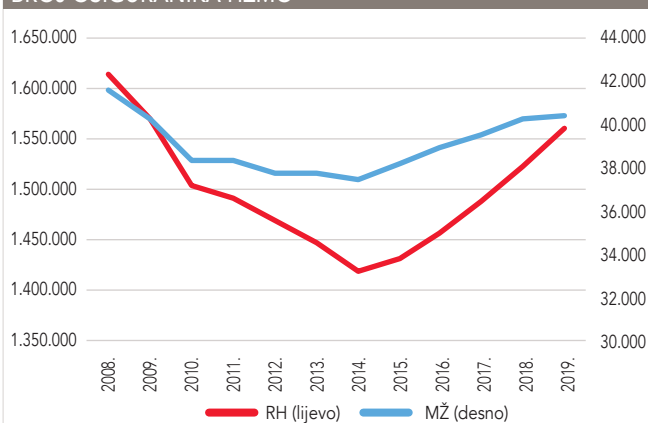
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

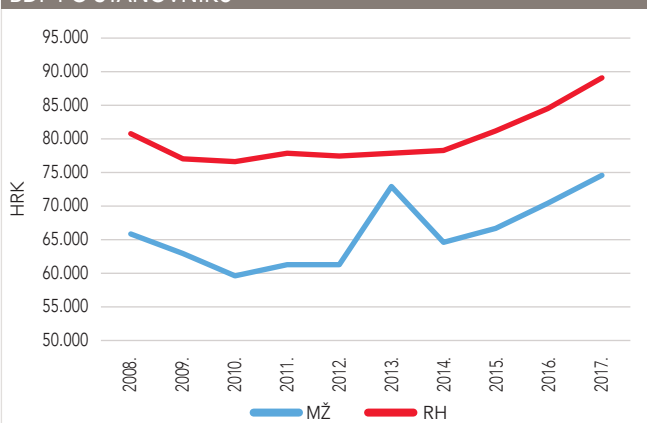
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

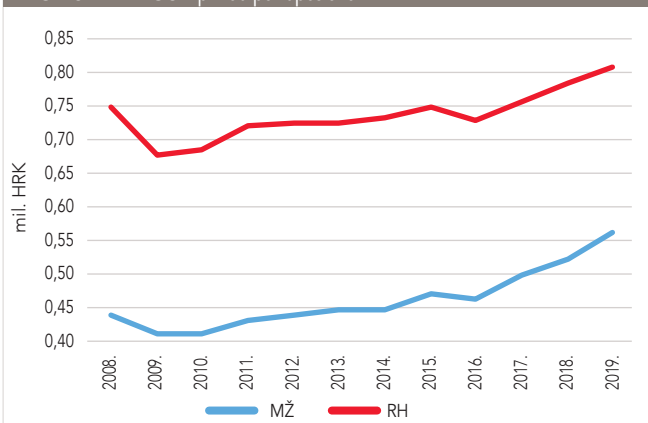
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

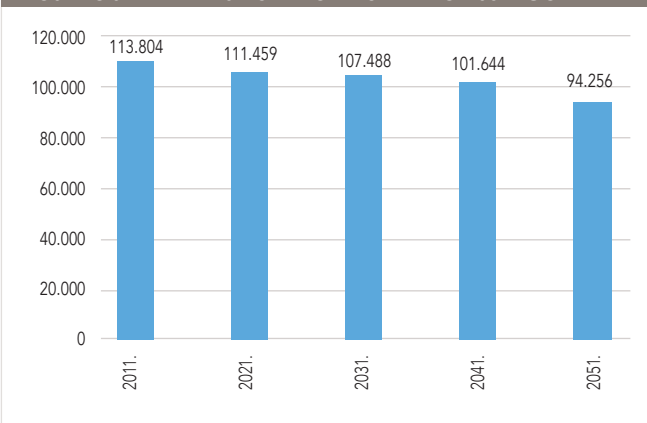
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

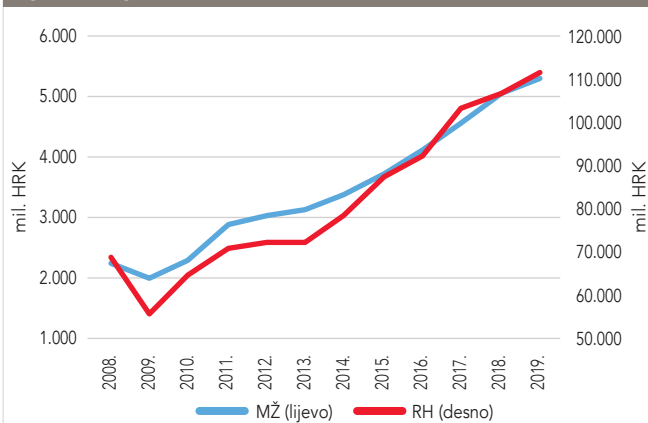
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

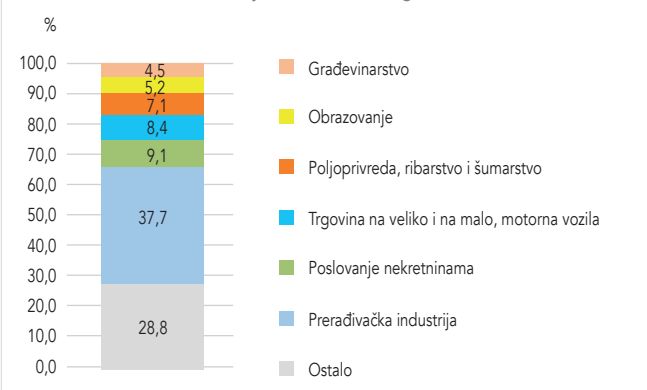
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA

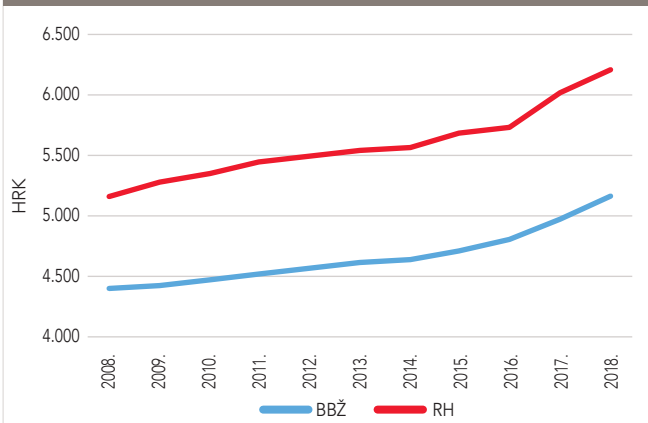
Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	2.640	4,7
Broj stanovnika (2019.)	106.258	2,6
BDP (2017.), u tis. HRK	6.503.754	1,8
BDP (2017.) p/c, u HRK	59.214	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.161	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	31.542	2,0
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	4.201	3,3
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	13,7	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	8.339.764	1,0
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	124.237	0,4
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	1.060.834	0,9
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	2.011.214	1,1
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	90	0,3

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Bjelovarsko-bilogorska županija nalazi se u istočnom dijelu skupine županija središnjega područja Hrvatske te obuhvaća prostor 18 općina i pet gradova, od kojih je Bjelovar administrativno sjedište. Županija se nalazi na povoljnom geoprometnom položaju, a dovršetkom brze ceste Zagreb – Bjelovar – Virovitica očekuju se veća ulaganja u petnaestak poslovnih zona koje su dobro teritorijalno raspoređene i poduzetnicima nude brojne olakšice i poticaje. Područje županije obiluje velikim šumskim fondom (36,6 posto ukupne površine), što je preduvjet daljnjeg razvoja drvoprerađivačke industrije, kao trenutno vrlo važne strateške grane gospodarstva s najvećim ulaganjima i perspektivom daljnjeg razvoja. Upravo je to rezultiralo time da se na području županije nalazi i sjedište najvećeg proizvođača namještaja u regiji. Uz drvoprerađivačku industriju, Bjelovarsko-bilogorska županija i tradicionalno je poljoprivredni kraj, poznat po proizvodnji mlijeka i mljekarskih proizvoda, a trend je i povećanje pčelinjeg fonda i proizvodnja meda i mednih proizvoda visoke kvalitete i prepoznatljivosti. Bogata je poljoprivredna tradicija ovog kraja rezultirala time što se u Gudovcu pored Bjelovara održavaju i dva najveća poljoprivredna i gospodarska sajma u ovome djelu Europe, a to su Proljetni i Jesenski međunarodni bjelovarski sajam na kojima je naglasak upravo na poljoprivredi i poljoprivrednoj mehanizaciji, a u sklopu Jesenskog sajma održava se i najveća stočarska izložba u državi s izlagačima i posjetiteljima iz cijele Europe. Kao nadogradnju poljoprivrednoj proizvodnji valja istaknuti i konditorsku industriju s prepoznatljivim proizvodima i brojnim izvoznim tržištima. Županija obiluje i brojnim vinogradskim područjima te su vinske ceste dio turističke prepoznatljivosti ovog područja. Svakako valja istaknuti da je Bjelovar postao i veleučilišni grad sa stručnim studijima mehatronike i računarstva, što je važno i za daljnji gospodarski razvitak, osobito u važnoj metaloprerađivačkoj industriji i IT industriji koja zauzima sve važnije mjesto, posebice u Bjelovaru. Od ulaganja valja istaknuti geotermalnu elektranu Velika 1 u Cigleni, nedaleko od Bjelovara. Riječ je o najvećoj geotermalnoj elektrani u kontinentalnoj Europi bruto snage 16,5 MW koja je s radom počela u ožujku 2019. godine kao prvi projekt eksploatacije geotermalne vode i proizvodnje električne energije u Hrvatskoj. Upravo su i brojna druga manja ulaganja u obnovljive izvore energije pokazatelj smjera i vizije daljnjega gospodarskog razvitka županije.

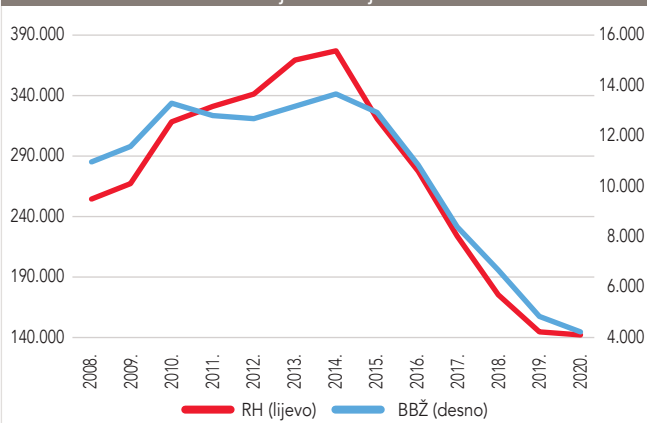
Tekst priredila: Županijska komora Bjelovar; tel.: +385 (0)43 274 060; e-adresa: hgkbj@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

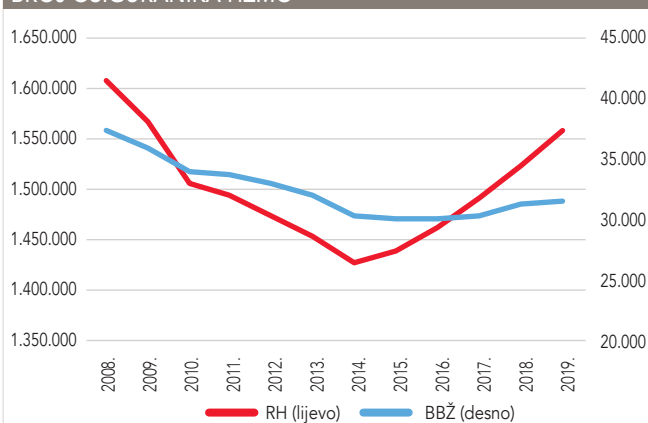
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

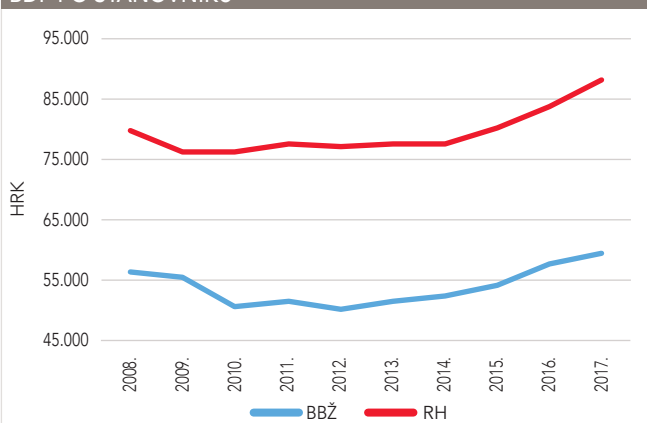
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

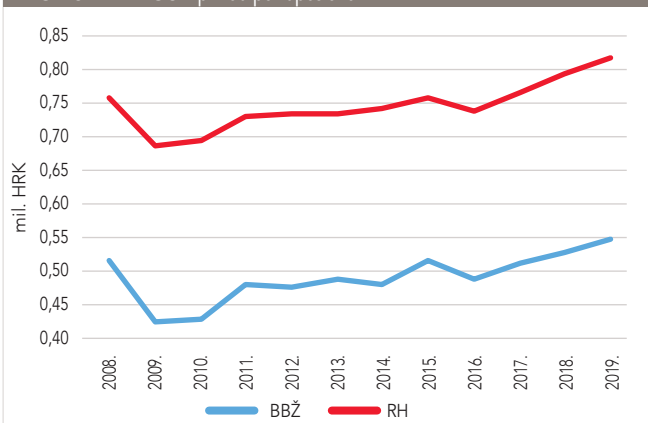
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

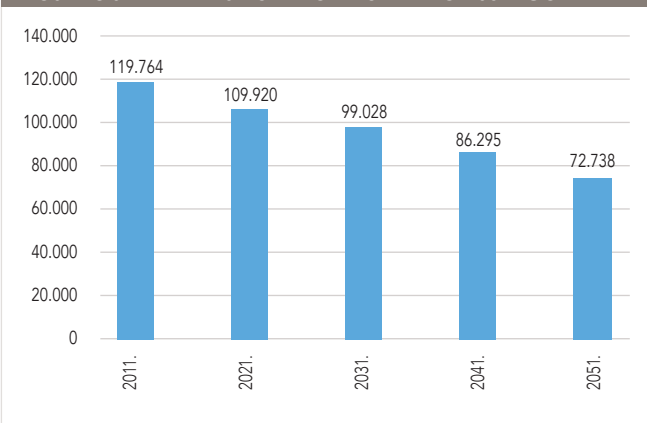
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

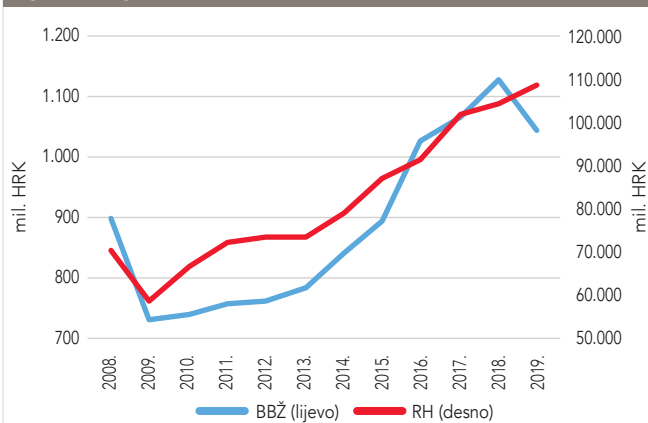
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

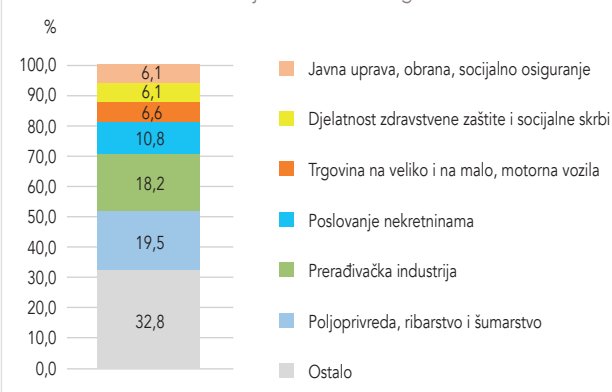
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	2.024	3,6
Broj stanovnika (2019.)	73.641	1,8
BDP (2017.), u tis. HRK	3.711.084	1,0
BDP (2017.) p/c, u HRK	48.080	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.047	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	21.096	1,4
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	4.332	3,4
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	19,6	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	4.991.086	0,6
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	128.053	0,4
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	1.074.379	1,0
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	718.382	0,4
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	19	0,1

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Virovitičko-podravska županija nalazi se u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske, uz samu granicu s Mađarskom. Gospodarstvo Virovitičko-podravske županije izvozno je orijentirano i redovito ostvaruje suficit u robnoj razmjeni, čemu pridonose kvalitetni županijski proizvodi koji su osnova dobrih rezultata robne razmjene.

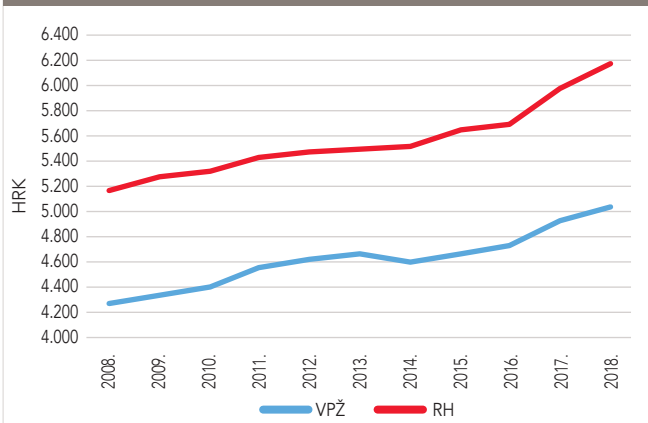
U strukturi ukupnog prihoda gospodarstva Virovitičko-podravske županije dominira prerađivačka industrija (finalna drveno-prerađivačka, prehrambena industrija, industrija nemetala i metaloprerađivačka industrija), poljoprivreda (proizvodnja ratarskih kultura, duhana, šećerne repe, ljekovitog bilja, voća, povrća, te pčelarstvo i ribnjačarstvo) te trgovina. Najvažniji su prirodni resursi županije: zemljište, šume, vodni resurs i mineralne sirovine. Na području županije nalaze se dva UNESCO područja: Park prirode Papuk i područje biosfere Drava – Mura – Dunav. Na razvoj turizma u županiji utjecalo je i ulaganje u objekte kulturne baštine (Heritage hotel Kurija Janković u Kapela Dvoru, Dvorac Pejačević u Virovitici, Dvorac Janković u Suhopolju i dr.) i prirodne baštine (Orahovačko jezero, Park prirode Papuk i Jankovac, virovitički ribnjaci, Križnica, rijeka Drava itd.).

U sklopu projekta Mreža poduzetničkih inkubatora Virovitičko-podravske županije na području Slatine, Orahovice i Pitomače rade poduzetnički inkubatori, koji s Poduzetničkim inkubatorom Virovitičko-podravske županije u Virovitici i ostalim potpornim institucijama predstavljaju znatan vjetar u leđa za razvoj poduzetništva na području Virovitičko-podravske županije. U županiji se, među ostalim, realiziraju i dva vrijedna infrastrukturna projekta, to su Centar za razvoj i istraživanje mliječnih proizvoda (Sirana) i Tehnološko-inovacijski centar te se na taj način, spajajući regionalnu samoupravu, znanost i gospodarstvo, pomaže županijskim proizvodima u poboljšanju kvalitete i dodane vrijednosti. U Virovitici se održava i Viroexpo, međunarodni sajam gospodarstva, obrtništva i poljoprivrede, koji je drugi najvažniji sajam u RH i privlači velik broj izlagača i posjetitelja.

Preduvjet će za daljnji razvoj i unapređenje konkurentnoga gospodarstva i izvozno orijentirane proizvodnje te novih investicija biti i dovršetak izgradnje brze ceste (Farkaševac – Bjelovar – Virovitica – Barcs – Szigetvar – Szentlorinc – Pecs...). Za prvu je dionicu od Virovitice do Špišić Bukovice projektna dokumentacija gotova, a uskoro se očekuje i raspisivanje postupka javne nabave te početak radova, čiji se završetak očekuje za pet godina.

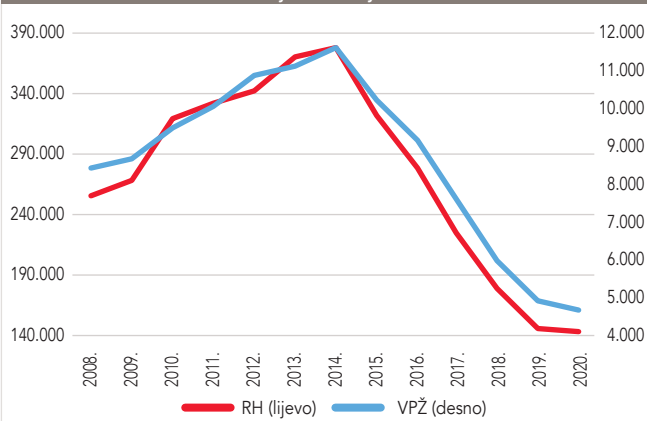
Tekst priredila: Županijska komora Virovitica; tel.: +385 (0)33 725 150; e-adresa: hgkvi@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

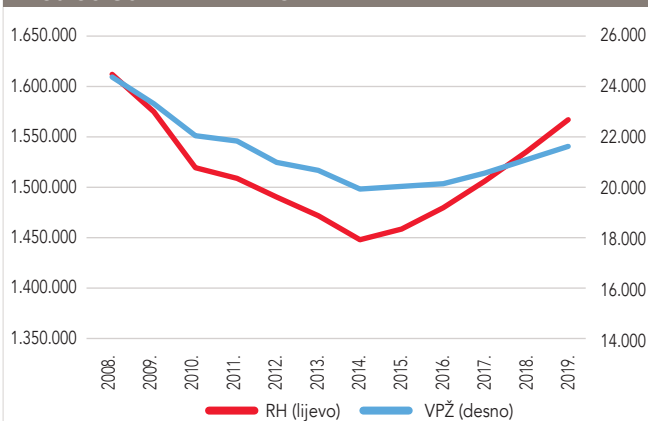
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

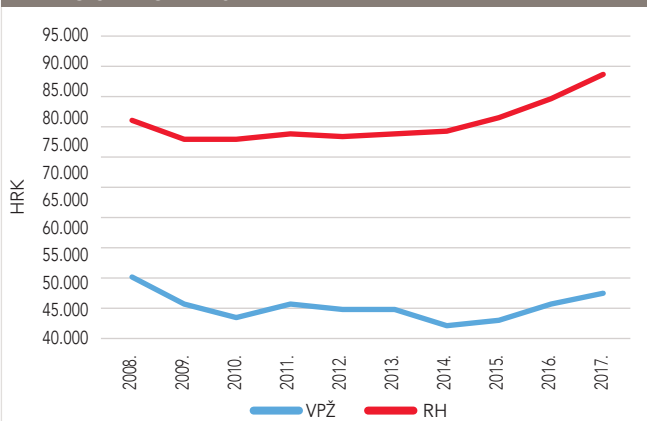
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

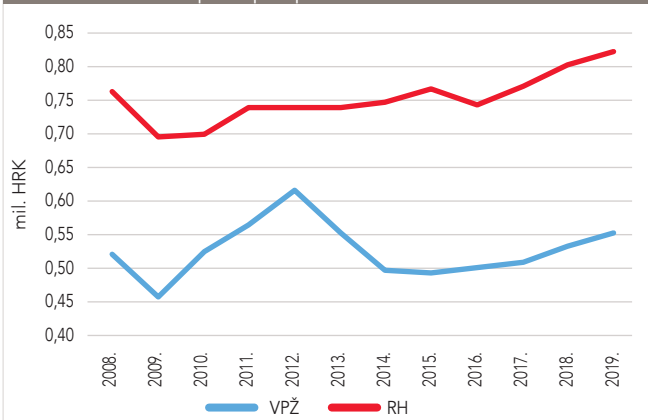
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

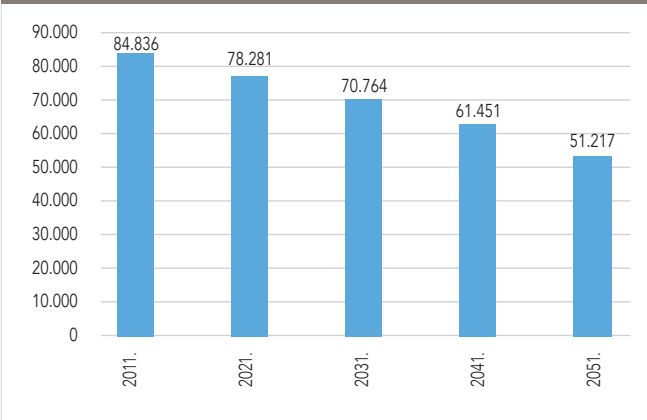
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

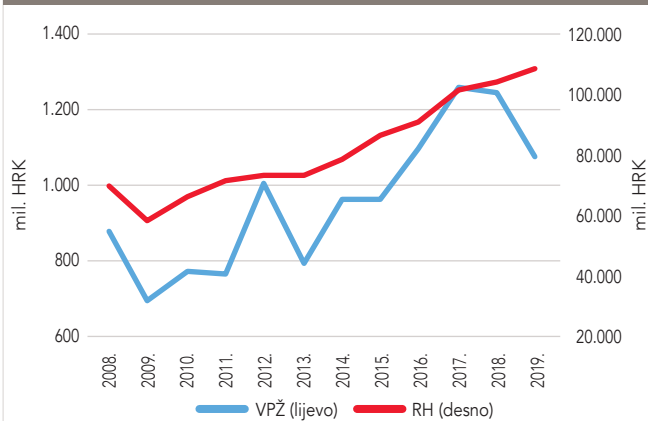
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

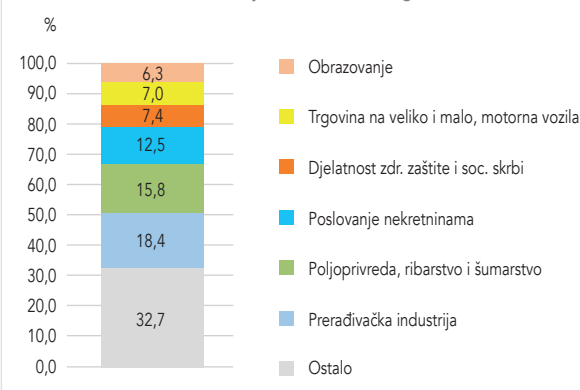
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	1.823	3,2
Broj stanovnika (2019.)	66.256	1,6
BDP (2017.), u tis. HRK	3.463.447	0,9
BDP (2017.) p/c, u HRK	49.604	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.375	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	19.441	1,2
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	2.389	1,9
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	12,7	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	4.697.540	0,6
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	137.050	0,4
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	1.127.566	1,0
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	785.984	0,4
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	51	0,2

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

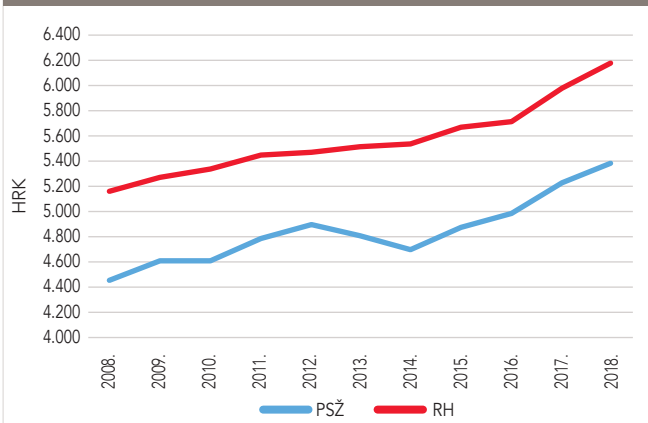
Požeško-slavonska županija smještena je u središnjem dijelu istočne Hrvatske te prostorno podijeljena na dvije cjeline – Požešku kotlinu te Pakračko-lipički kraj. Gospodarsko okruženje Požeško-slavonske županije utemeljeno je na poljoprivredi te prerađivačkoj industriji. U prerađivačkoj su industriji najzastupljenije grane metaloprerađivačka, drvoprerađivačka i prehrambena industrija, a manji udio čine tekstilna industrija te proizvodnja i prerada nemetalnih mineralnih proizvoda i električne opreme. Gospodarstvo Požeško-slavonske županije tradicionalno je izvozno orijentirano na 30-ak europskih i svjetskih tržišta. Izvozne tvrtke iz prerađivačkog sektora temelje svoj izvoz na tržište Italije, Njemačke i Austrije, dok poljoprivredni sektor svoje proizvode izvozi pretežito u BiH i Srbiju.

Potencijali ulaganja nalaze se u bogatim prirodnim resursima, tradiciji poljoprivredne proizvodnje, mogućnostima razvoja ruralnog turizma te brendiranju županije kao vinske destinacije. Također, županija može ponuditi devet poduzetničkih zona, koje se prostiru na površini većoj od 349 ha. Zone su u potpunosti opremljene adekvatnom infrastrukturom te nude povoljne uvjete ulaska investitora, od povoljne cijene zemljišta, izgradnje objekata, manjih troškova komunalne infrastrukture, izuzeća plaćanja komunalne usluge, uz državne i lokalne poticaje. Razvojni potencijal i dobra podrška investicijama prepoznaju se u izravnim stranim investicijama koje bilježe kontinuirani rast u posljednje tri godine.

Županiji je potrebna bolja prometna povezanost s ostatkom RH, a kao u cijeloj Hrvatskoj, problem je nedostatak radne snage, što je posljedica loših demografskih kretanja i emigracije, te nedostatak radnika s potrebnim vještinama i kompetencijama koje su potrebne poduzetnicima. Županija ima veliko kulturno-povijesno nasljeđe i obrazovno središte s osam samostalnih srednjih škola (Gimnazija, Katolička gimnazija, Ekonomska škola, Tehnička škola, Obrtnička škola, Poljoprivredno-prehrambena škola, Glazbena škola u Požegi i Srednja škola Pakrac) te svojim sustavom visokog obrazovanja koje se sastoji od Veleučilišta u Požegi (Vino-gradarstvo-vinarstvo-voćarstvo, Prehrambena tehnologija, Računovodstvo, Trgovinsko poslovanje, Upravni studij) i Zdravstvenog veleučilišta – dislociranog studija u Pakracu, gospodarstvu pruža preduvjet za razvoj županije i može zaustaviti negativne demografske trendove koji su prisutni posljednja dva desetljeća.

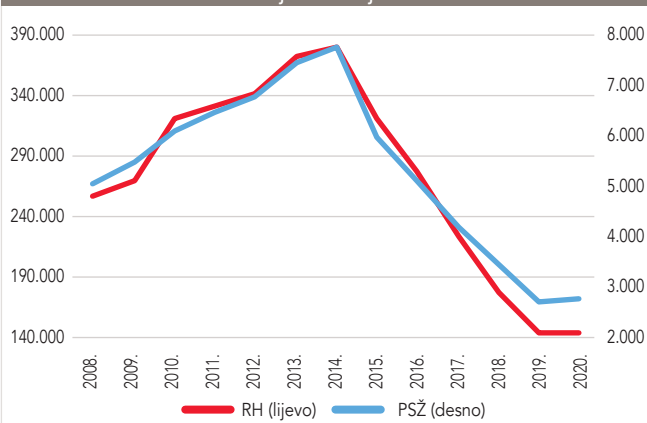
Tekst priredila: Županijska komora Požega; tel.: +385 (0)34 273 260; e-adresa: hgkpz@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

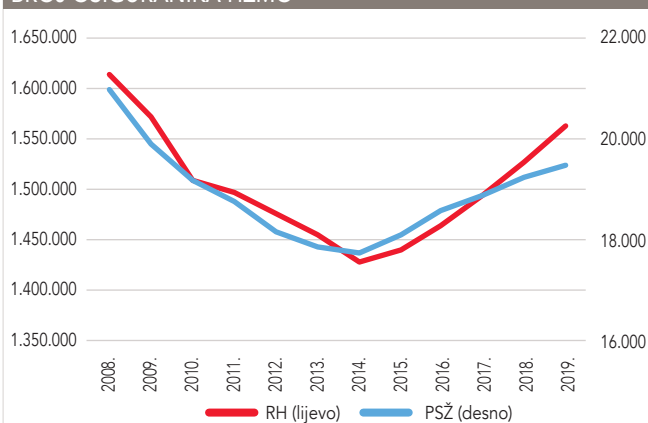
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

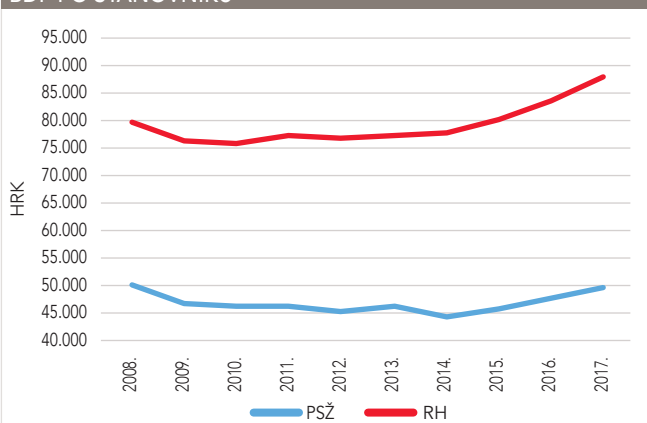
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

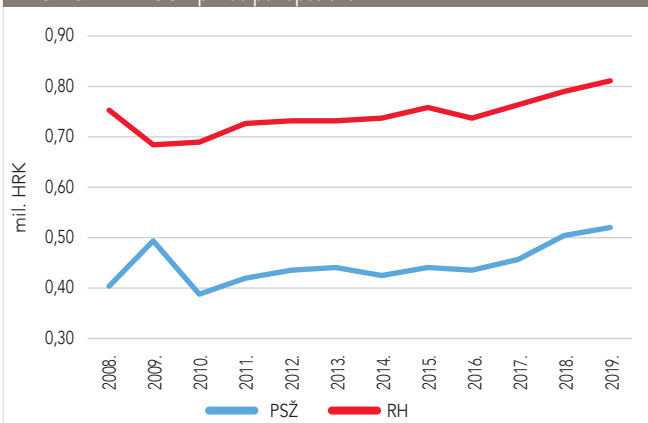
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

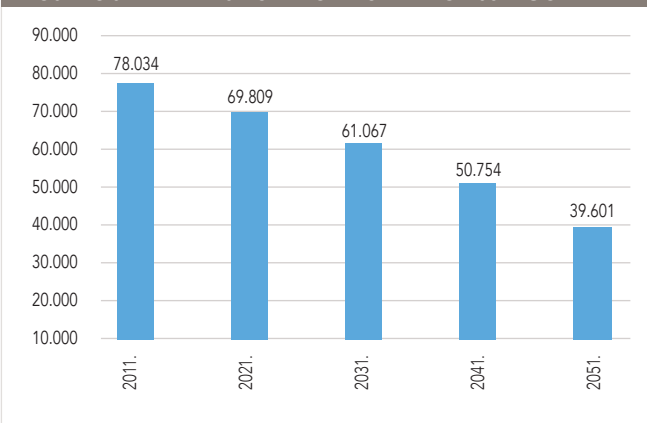
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

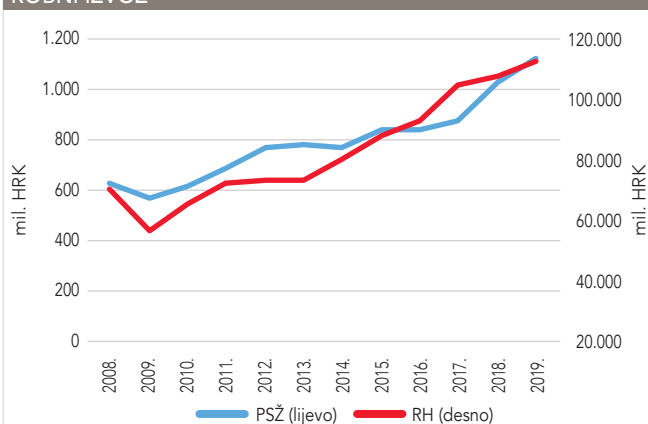
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

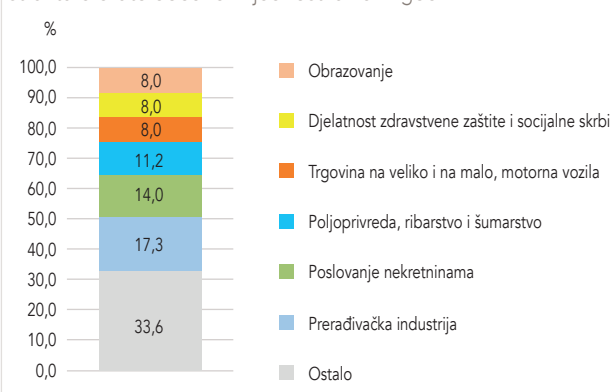
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	2.030	3,6
Broj stanovnika (2019.)	137.487	3,4
BDP (2017.), u tis. HRK	7.186.996	2,0
BDP (2017.) p/c, u HRK	49.885	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.428	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	39.203	2,5
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	5.820	4,5
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	15,7	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	10.408.562	1,3
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	252.445	0,8
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	2.386.860	2,1
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	1.786.490	1,0
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	165	0,5

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

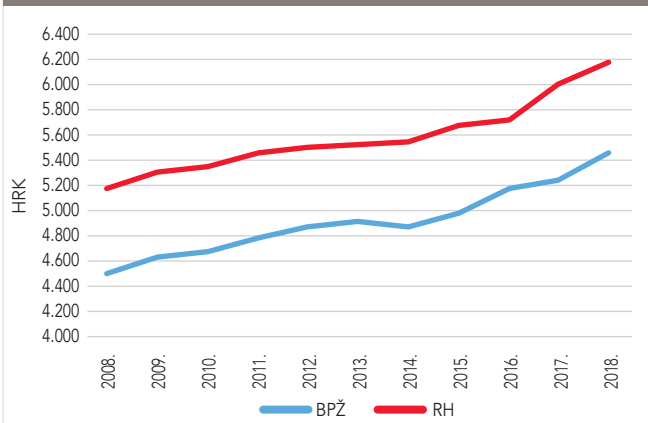
Osnove gospodarskog razvoja Brodsko-posavske županije čine: prerađivačka industrija (izvorno orijentirane: metalna, drvna, prehrambena i proizvodnja namještaja), poljoprivreda, građevinarstvo, trgovina i uslužne djelatnosti. Najvažnija je gospodarska djelatnost prerađivačka industrija koja ostvaruje 48 posto prihoda županijskoga gospodarstva, zapošljava 50 posto zaposlenih i ostvaruje 80 posto ukupnog izvoza. U prerađivačkoj industriji prevladavaju tvrtke iz metaloprerađivačke djelatnosti, prerade drva i proizvodnje namještaja, proizvodnje kemijskih te prehrambenih proizvoda. Brodsko-posavska županija ostvaruje BDP *per capita* u iznosu od 6.687 eura (2017.), koji je 44 posto niži od ostvarenog na razini RH. U posljednjih pet godina, nakon višegodišnje krize, gospodarstvo pokazuje znakove oporavka, pri čemu se posebno ističe porast izvoza. Povoljan geostrateški položaj (raskrižje X i Vc prometnog koridora), prometna infrastruktura (ceste, željeznica, plovni put), prirodna bogatstva (103.515 ha obradivog zemljišta, 60.000 ha šumskih površina, bogatstvo voda), kulturno-povijesno naslijeđe i spremnost obrazovnog sustava (12 srednjih škola) i akademske zajednice (novosnovano Sveučilište u Slavonskom Brodu, Strojarski fakultet, Veleučilište Slavonski Brod, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti – dislocirani studij u Slavonskom Brodu i Sveučilišni studij sestrinstva) da se prilagode potrebama gospodarstva, pružaju preduvjete za brži razvoj gospodarstva i ostalih djelatnosti koje utječu na razvoj županije.

U dinamičnijem razvoju gospodarstva te njegovoj bliskoj interakciji s razvojem obrazovnog sustava (koji mu se treba brže prilagođavati) vidimo mogućnost zaustavljanja negativnih demografskih trendova koji su prisutni posljednjih godina. Preduvjet je za to gospodarski model razvoja temeljen na industriji i izvozu te bržem razvoju manje razvijenih dijelova Republike Hrvatske.

Zainteresiranost poduzetnika za realizaciju greenfield investicija u Industrijskom parku Nova Gradiška i projekti usmjereni razvoju poduzetništva koji se tamo realiziraju te projekt Izgradnja i unapređenje infrastrukture u Luci Slavonski Brod na području Lučke uprave Slavonski Brod svjedoče o mogućnosti stvaranja povoljnog okružja za privlačenje investitora te o nužnosti aktivnijeg djelovanja institucija i pojedinaca u pravcu boljeg korištenja komparativnih prednosti županije i svih njezinih potencijala, ljudskih) radi njezina bržeg gospodarskog i ukupnog razvoja.

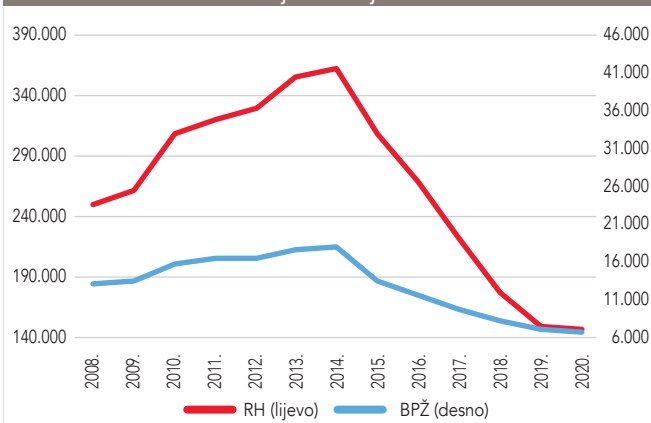
Tekst priredila: Županijska komora Slavonski Brod; tel.: +385 (0)35 448 583; e-adresa: hgksb@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

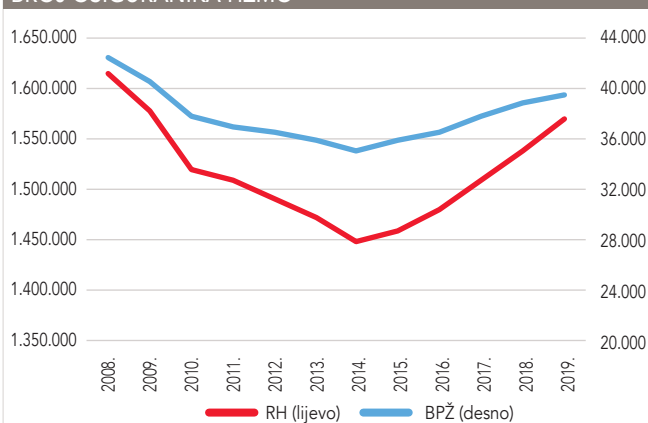
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

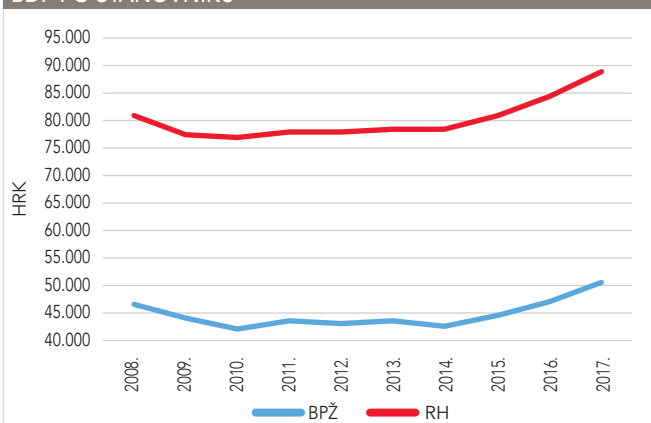
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

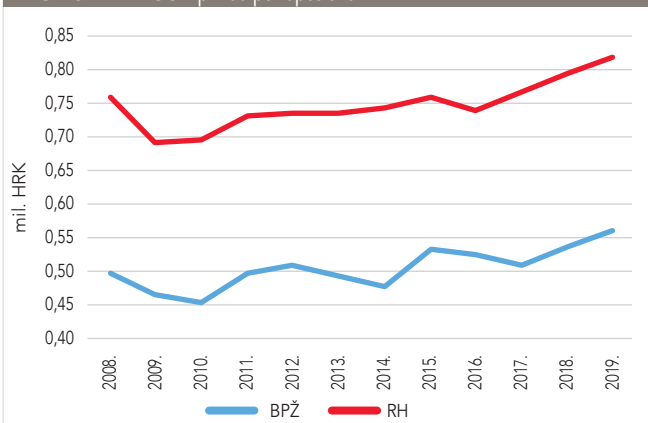
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

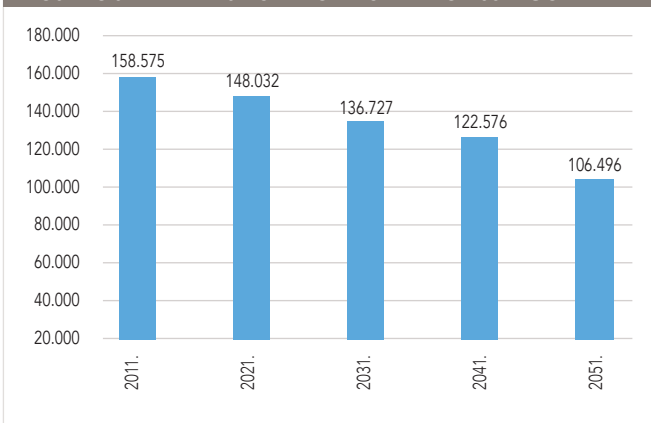
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

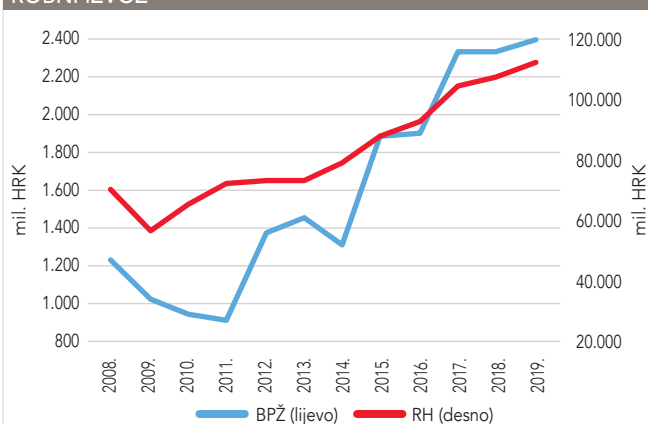
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

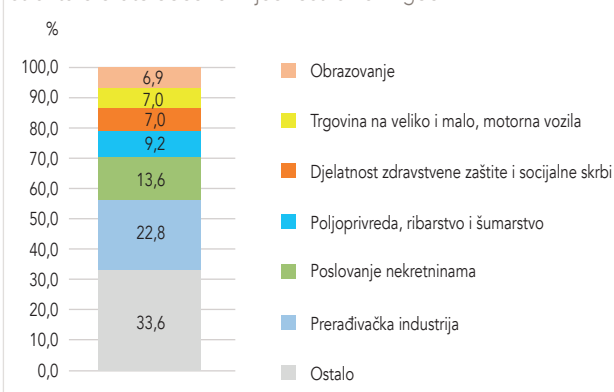
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	4.155	7,3
Broj stanovnika (2019.)	272.673	6,7
BDP (2017.), u tis. HRK	19.189.762	5,2
BDP (2017.) p/c, u HRK	67.657	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.574	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	88.655	5,7
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	16.193	12,6
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	17,6	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	28.143.650	3,5
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	527.557	1,7
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	4.433.545	3,9
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	4.216.586	2,3
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	373	1,2

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Tradicionalna poljoprivredna proizvodnja i prehrambena te preradbena industrija među najvažnijim su gospodarskim granama. Očuvanost prirode i bioraznolikost čine temelj za razvoj ruralnog turizma, a bogatstvo prirodnih resursa i povoljan prometni položaj pridonose obilježju Osječko-baranjske županije kao izvozno orijentiranom regionalnom gospodarstvu. U novije vrijeme sve važniju ulogu u gospodarstvu županije zauzimaju IT sektor i kontinentalni turizam, a županija postaje i sve atraktivnija destinacija za dolazak turista s velikih riječnih kruzera.

Najvažnije su se investicije u gospodarstvu Osječko-baranjske županije u protekle tri godine odnosile na sektor poljoprivrede, a riječ je o investicijama u podizanje gospodarskih objekata u funkciji stočarske proizvodnje, modernizaciji poljoprivredne mehanizacije, navodnjavanju, proizvodnji energije iz biomase od raznih ostataka u ratarstvu i proizvodnji bioplina od stajskog gnojiva kao nusproizvoda stočarske proizvodnje. Važne su investicije u prehrambenoj industriji greenfield investicije u mesnu industriju, a znatna su bila i ulaganja u proizvodnji keksa, čokolade, bombona i dr.

U prerađivačkoj su industriji važnije investicija bile u djelatnosti proizvodnje papira i proizvoda od papira, strojeva i uređaja, namještaja, proizvodnji građevnog materijala, kemijskoj industriji itd.

U tijeku su velika ulaganja u području vodoopskrbe, navodnjavanja, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, za što se do kraja 2022. godine planira investirati 2,3 milijarde kuna.

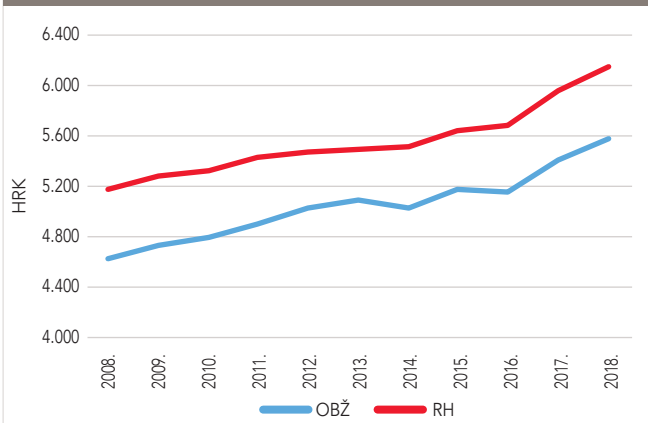
U narednom će se razdoblju na području županije uložiti 145 milijuna kuna u dva regionalna centra kompetentnosti, i to u Elektrotehničkoj i prometnoj školi Osijek u sektoru elektrotehnike i računarstva te Ugostiteljsko-turističkoj školi Osijek u sektoru ugostiteljstva i turizma.

Na području Osječko-baranjske županije osnovano je više od 80 poduzetničkih zona, od čega je tridesetak u potpunosti infrastrukturno opremljeno, a ostale su u fazi pripreme. Uz četiri postojeća poduzetnička inkubatora na području županije, 2019. godine otvoren je poduzetnički inkubator i akcelerator u Gospodarskoj zoni općine Antunovac.

Nedostatak radnika s potrebnim znanjima, vještinama i kompetencijama sve je izraženiji problem županije, a velik je problem i pitanje raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem.

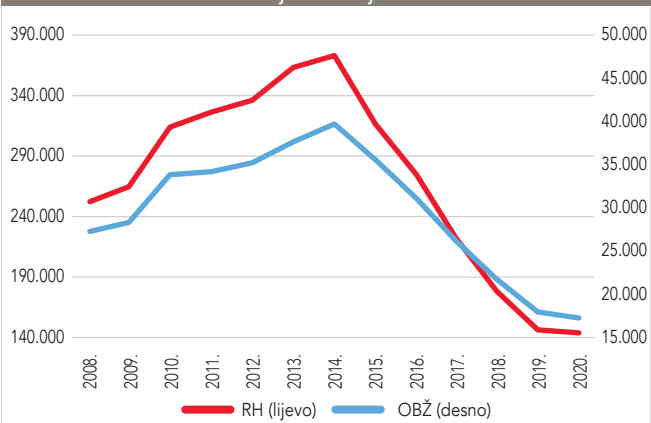
Tekst priredila: Županijska komora Osijek; tel.: +385 (0)31 223 800; e-adresa: hgkos@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

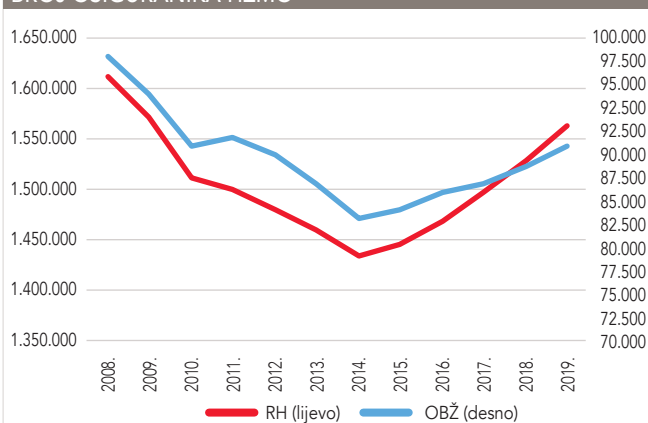
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

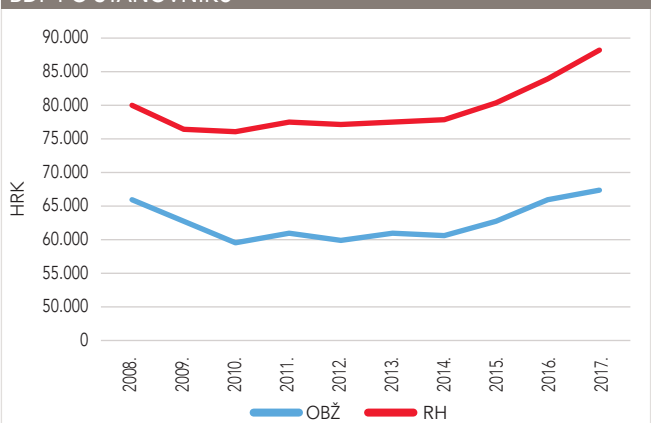
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

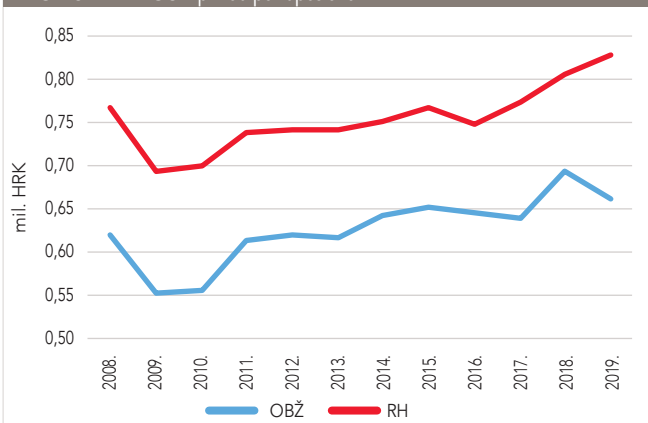
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

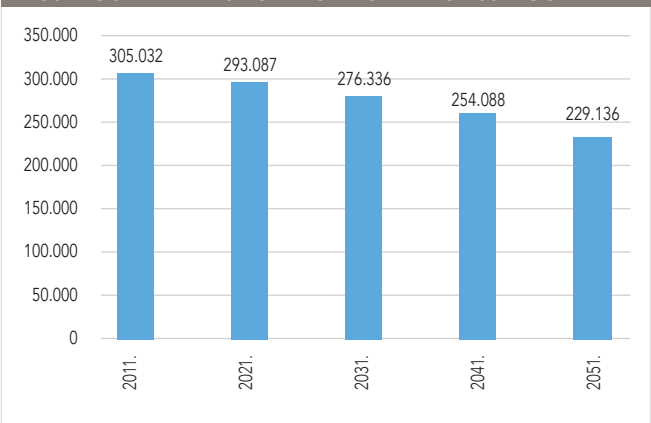
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

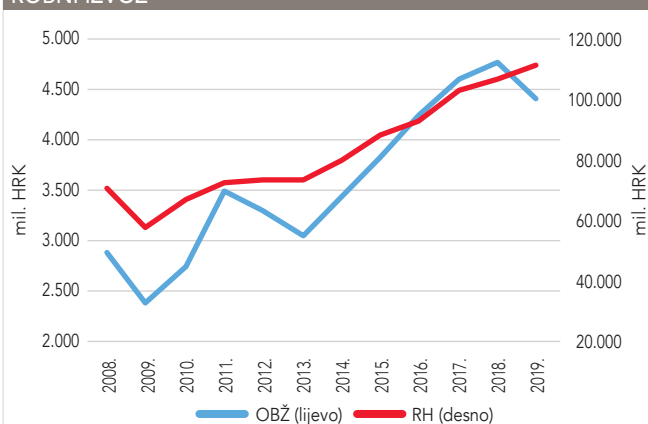
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

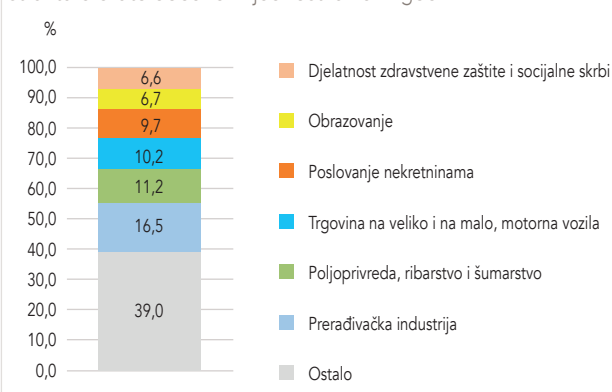
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	2.454	4,3
Broj stanovnika (2019.)	150.985	3,7
BDP (2017.), u tis. HRK	8.322.099	2,3
BDP (2017.) p/c, u HRK	52.026	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.314	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	42.481	2,7
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	6.642	5,2
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	16,0	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	19.573.362	2,5
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	604.636	1,9
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	2.132.158	1,9
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	3.347.393	1,8
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	173	0,5

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

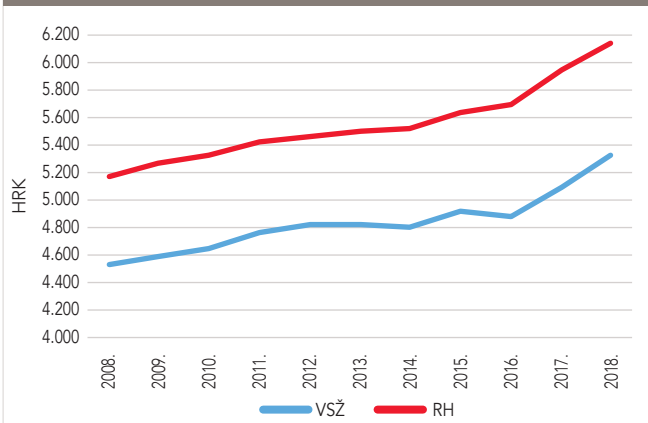
Vukovarsko-srijemska županija najistočnija je županija u RH. Ukupna površina iznosi 2.448 km², što je 4,33 posto ukupne površine RH, a na području županije živi nešto više od 180 tisuća stanovnika, što je 4,2 posto stanovništva RH. Na području županije nalaze se međunarodno važna čvorišta cestovnih, željezničkih i plovnih pravaca (paneuropski koridori X i Vc, autocesta Zagreb – Beograd i željeznički pravac Ljubljana – Beograd). Luka Vukovar prometno je čvorište na Dunavu, a Vinkovci su jedno od ključnih željezničkih pretovarnih središta u ovom dijelu Europe. U krugu manjem od 50 km nalazi se i Zračna luka Osijek.

Ključne su gospodarske grane poljoprivreda i industrija (primarno drvoprerađivačka). Tlo, blaga kontinentalna klima i povoljan godišnji raspored oborina omogućuju kvalitetnu poljoprivrednu proizvodnju, a na poljoprivredne površine otpada 149.703 hektara (61 posto površine), od čega je najveći dio oranica (93%). Veliko bogatstvo čini 70.000 ha šume, i to pretežito šume hrasta lužnjaka (Spačvanski bazen koji se svrstava među najveće šume u Europi). Temeljeni na prirodnim potencijalima, ključni su razvojni potencijali u drvnom i prehrambenom sektoru, a odličan geoprometni položaj dodatno pruža velike mogućnosti razvoja u segmentu transporta i logistike. Dodatne faktore pogodne za daljnji razvoj gospodarstva čine niži troškovi poslovanja u odnosu na druga područja RH (niža cijena radne snage, porezne olakšice itd.) te postojeći kapaciteti poduzetničkih potpornih institucija i devet poduzetničkih zona.

Razvojnou strategijom za razdoblje do 2020., usvojenom 2018. godine, definirano je 10 strateških projekata koji su iznimno važni za razvoj cjelokupnog gospodarstva, a najvažniji su Agrotehnološki centar za skladištenje i doradu povrtlarskih i voćarskih kultura, izrada projektne dokumentacije i izgradnja sustava navodnjavanja, Istraživanje i eksploatacija geotermalnog potencijala, Drvno-tehnoški centar, Dogradnja i rekonstrukcija infrastrukture Luke Vukovar – Nova luka Istok uz rekonstrukciju ulaza u lučko područje, Srijemska granična transverzala Ilok – Šarengrad – Bapska – Tovarnik – Nijemci – Lipovac – Strošinci, Transportno-logistički centar i Autopark Lipovac. Većina je tih projekata u nekoj od faza realizacije, a samo je manji broj ostao za realizaciju u sljedećem razdoblju.

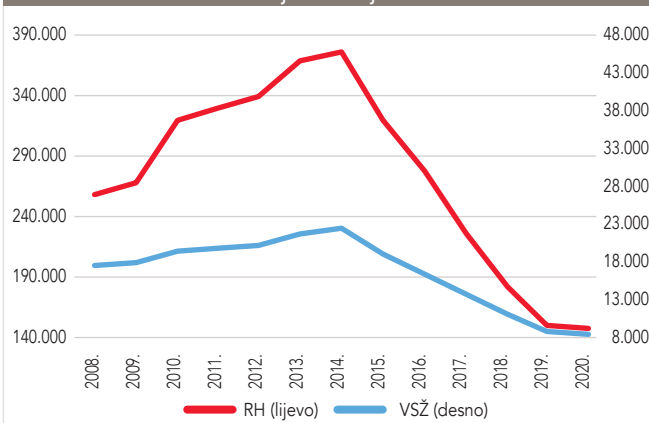
Tekst priredila: Županijska komora Vukovar; tel.: +385 (0)32 441 157; e-adresa: hgkvu@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

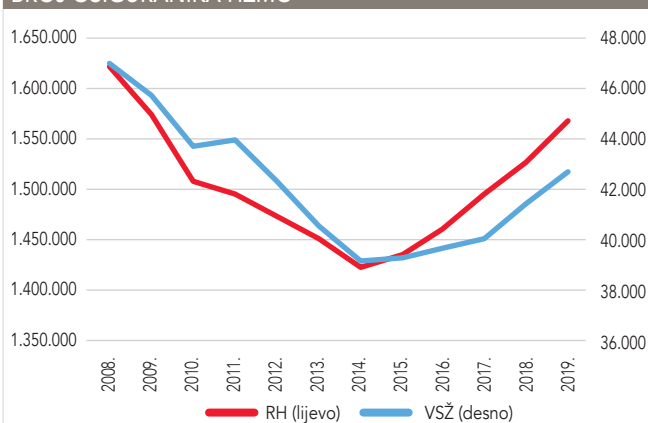
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

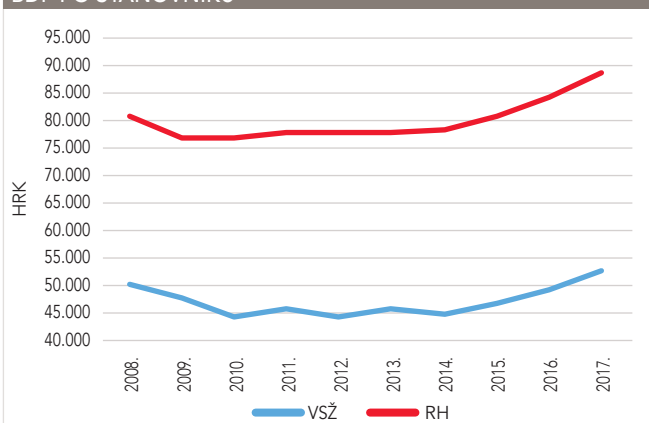
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

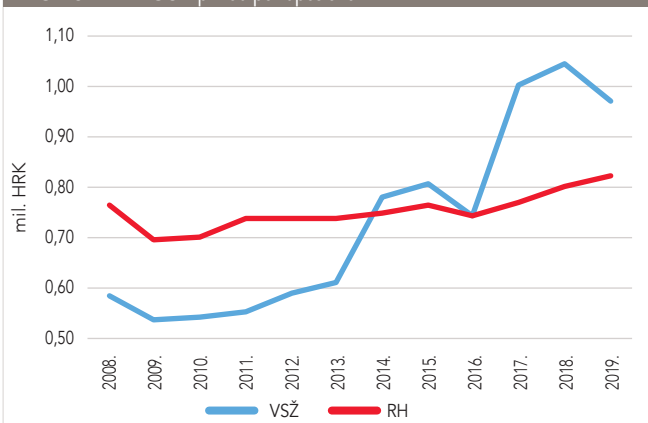
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

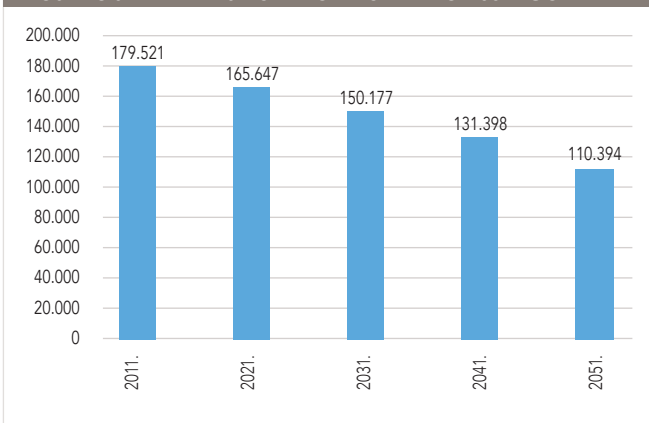
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

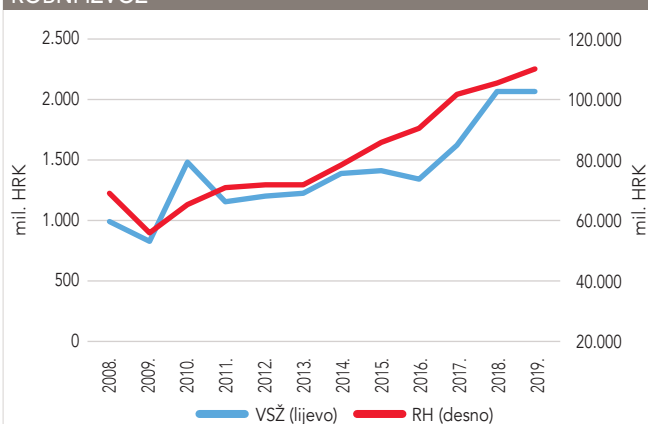
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

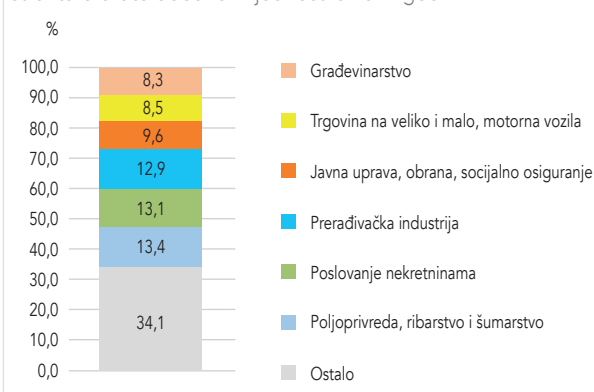
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

KARLOVAČKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	3.626	6,4
Broj stanovnika (2019.)	115.484	2,8
BDP (2017.), u tis. HRK	7.660.466	2,1
BDP (2017.) p/c, u HRK	64.668	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.719	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	35.640	2,3
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	3.342	2,6
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	9,9	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	10.326.191	1,3
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	375.391	1,2
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	2.277.522	2,0
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	1.973.181	1,1
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	126	0,4

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Karlovačka županija nalazi se u središnjoj Hrvatskoj, na prostoru dodira kontinentalne i obalne Hrvatske te povezuje Europu s jadranskom obalom. Gospodarsku sliku karakterizira razvijeno poduzetništvo u kojem je glavni nositelj razvoja prerađivačka industrija s djelatnostima proizvodnje hrane i pića, gotovih metalnih proizvoda, strojeva i uređaja, proizvoda od gume i plastike, prerade drva i proizvodnje tekstila. Važno mjesto zauzimaju još i trgovina i graditeljstvo, uz vrijedne kulturne i prirodne resurse za razvoj turizma. Karlovačka županija nalazi se u središnjoj Hrvatskoj i graniči s dvjema državama: Republikom Slovenijom i Republikom Bosnom i Hercegovinom. Takav položaj omogućuje znatnu komparativnu prednost za poslovanje i investiranje jer su najvažnije poslovne zone u županiji modernim autocestama prosječno udaljene oko 95 kilometara od Luke Rijeka, 280 kilometara od Luke Split ili 55 kilometara od Zračne luke Franjo Tuđman u Zagrebu.

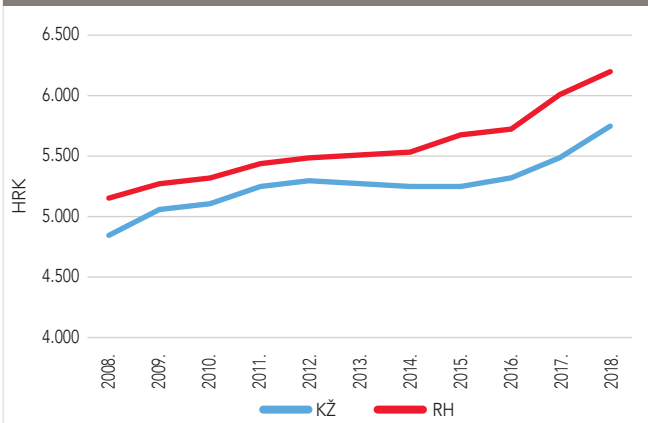
Sve je to, uz dugu tradiciju obrta i industrije, stvorilo presudnu lokacijsku konkurentnost naglašenu izrazitom kompetencijom radne snage te prijateljskim ozračjem lokalne sredine u kojoj se poduzetnik u svakome trenutku osjeća dobrodošao, a pristupa mu se kao partneru lokalne zajednice. Izvrsna prometna povezanost, uz kulturne i prirodne znamenitosti, prije svega povezane s četirima rijekama – Mrežnicom, Koranom, Kupom i Dobrom te uz blizinu Plitvičkih jezera i jadranske obale, rezultira i trendom rasta turističkih pokazatelja, prema kojima je Karlovačka županija, uz Grad Zagreb, najuspješnija kontinentalna županija.

Pogodnosti koje pruža poduzetničko okružje prepoznale su mnogobrojne renomirane tvrtke u domaćem i stranom vlasništvu, primjerice HS Produkt, PPK – Karlovačka mesna industrija, KIM – Mljekara Karlovac, General Electric Hrvatska, Heineken Hrvatska, Lana – Karlovačka tiskara, Bjelin, AB gradnja, Wienerberger, Semmelrock, Infosys, neke su od najvećih.

Već spomenute grane prerađivačke djelatnosti, uz graditeljstvo i u posljednje vrijeme turizam, područja su najintenzivnijeg investiranja. Brži je razvoj limitiran ponajviše pronalaskom odgovarajuće radne snage, što se može riješiti reformom školstva tako da se kurikulum približi potrebama poduzetništva i uvođenjem dvojnog obrazovanja.

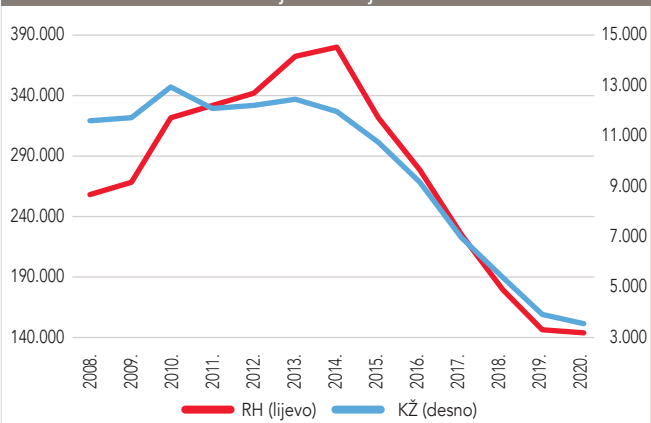
Tekst priredila: Županijska komora Karlovac; tel.: +385 (0)47 612 111; e-adresa: hgkka@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

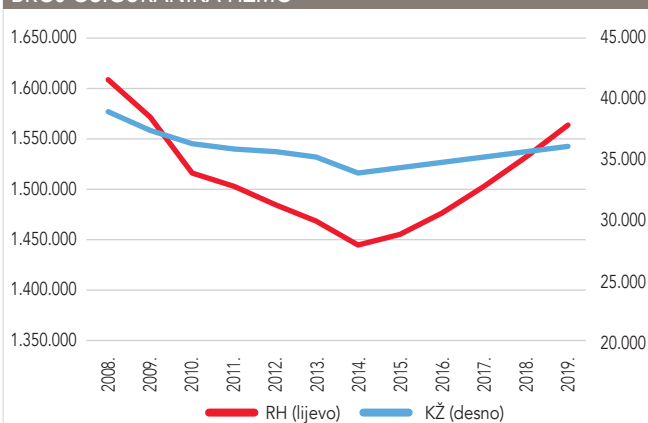
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

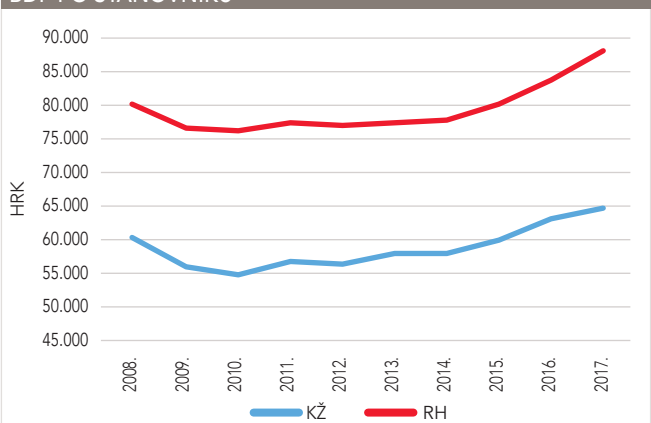
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

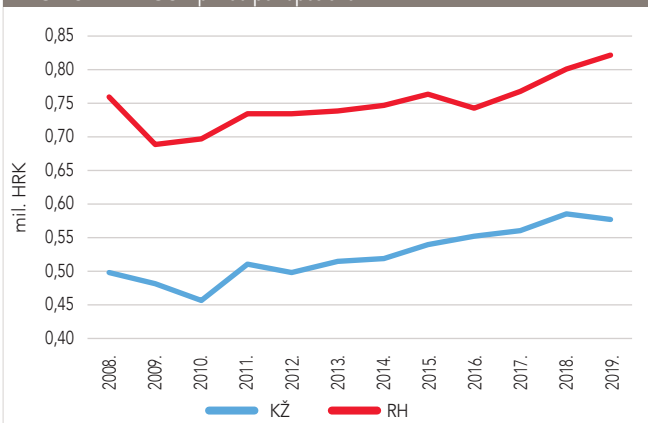
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

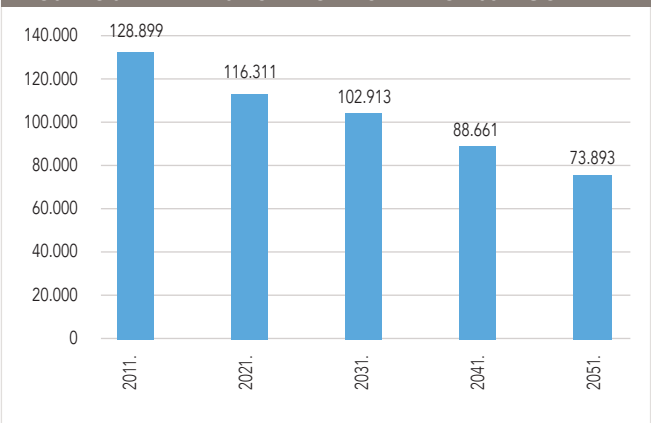
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

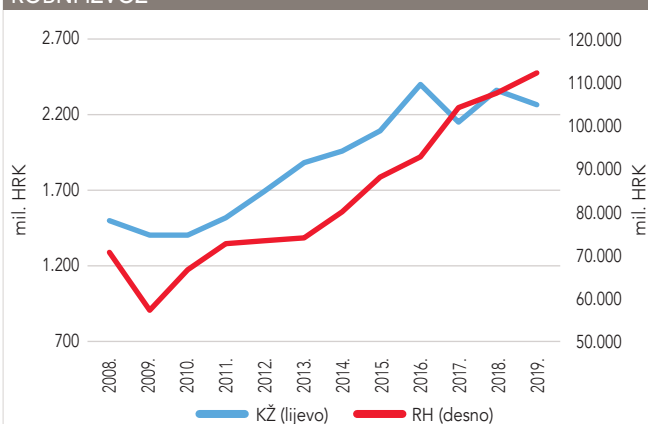
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

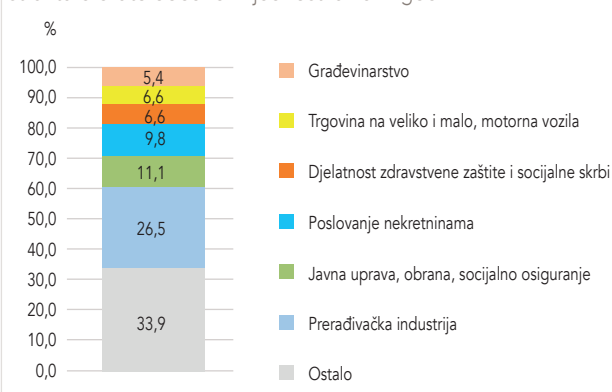
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	4.468	7,9
Broj stanovnika (2019.)	145.904	3,6
BDP (2017.), u tis. HRK	9.414.295	2,6
BDP (2017.) p/c, u HRK	61.593	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.551	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	40.482	2,6
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	8.875	6,9
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	19,9	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	10.955.131	1,4
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	348.863	1,1
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	3.546.657	3,1
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	2.130.745	1,2
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	52	0,2

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Sisačko-moslavačka županija ima izvrstan geostrateški položaj. Čvorište je cestovnih pravaca te željeznice. Rijeka Sava plovna je do Siska i ovdje postoje velike mogućnosti razvoja logistike od luke Rijeka, željeznicom preko Karlovca do buduće luke Sisak te dalje Savom i Dunavom do srednje i istočne Europe.

Sisačko-moslavačka županija je proizvodno-izvozna županija, s aktivnih više od 2000 tvrtki i 2000 obrta. Glavna je gospodarska djelatnost prerađivačka industrija, te je županija bila među industrijski najrazvijenijima županijama RH, ali dosadašnja ulaganja u poduzetničku infrastrukturu te postojeću tradicionalnu industriju posljednjih godina nisu rezultirala znatnijim razvojem županije.

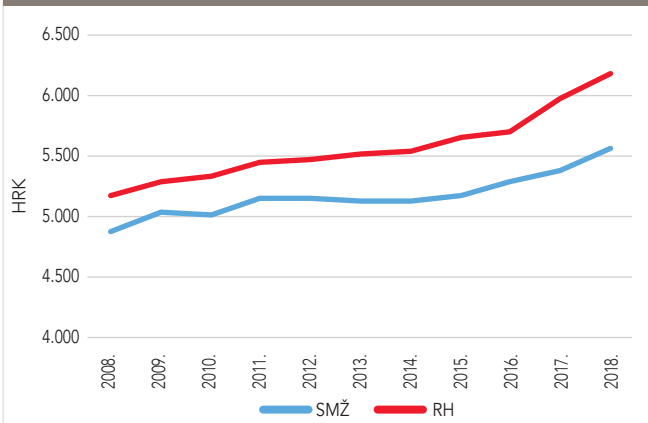
Primjena istraživanja i razvoja, tehničkih inovacija zajedno s visokom proizvodnom tehnologijom dijelom ipak omogućuje prilagodbu i razvoj postojećih gospodarskih subjekata, ali je stvaranje povoljnog poduzetničkog okruženja aktivacijom poduzetničkih zona, otvaranjem poduzetničkih inkubatora te poticanjem otvaranja startup tvrtki nužno za daljnji rast gospodarstva. Dobar primjer korištenja EU sredstava i stvaranja povoljnog poduzetničkog okruženja u županiji je otvaranje Poduzetničkog inkubatora PISMO u Novskoj u kojem se razvija *gaming* industrija, kao dio IT sektora koji ima rast na svjetskoj razini. U planu je i izgradnja kampusa za *gaming* industriju te bi na taj način postala središte *gaming* industrije. Time se otvara prostor novim oblicima poduzetništva, novim proizvodima, uslugama i radnim mjestima.

Od tradicionalnih djelatnosti prevladava poljoprivredna proizvodnja ratarskih kultura i stočarstva. Županija je prepoznatljiva po uzgoju autohtonih pasmina konja hrvatski posavac i hrvatski hladnokrvnjak, proizvodnji voća te autohtonih sorti vinove loze, među kojima je najpoznatiji škrlat.

Očuvanost prostora, rijetka naseljenost županije i očuvana tradicijska graditeljska baština daju velike razvojne mogućnosti u razvoju selektivnih oblika turizma. Županiju karakteriziraju vrlo bogati i raznoliki prirodni krajebrazi, kao što je Park prirode Lonjsko polje, te graditeljska baština, a velik su ekonomski potencijal geotermalni izvori u Topuskom te neiskorištene jodne vode u Sisku. Međutim, turistička ponuda nije dovoljno osmišljena i turistički potencijali nisu dovoljno iskorišteni.

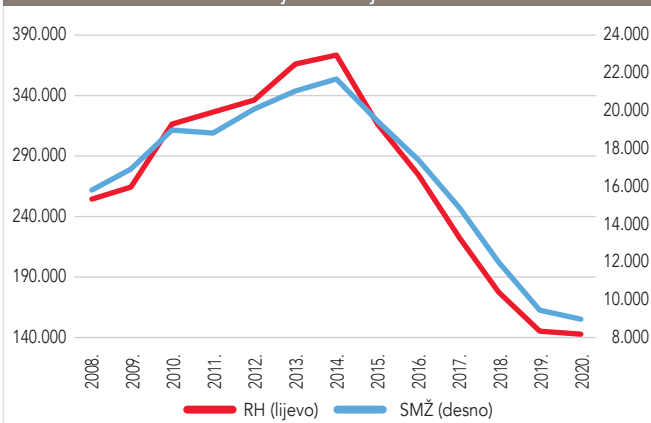
Tekst priredila: Županijska komora Sisak; tel.: +385 (0)44 522 583; e-adresa: hgksk@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

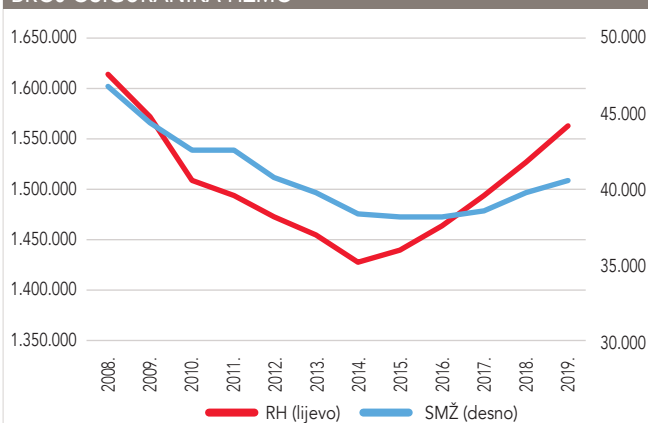
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

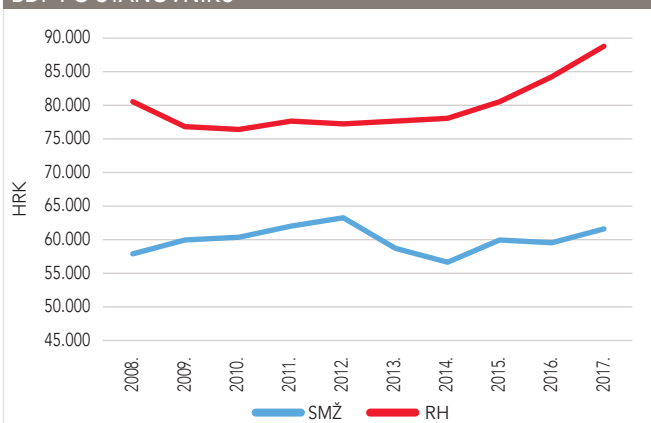
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

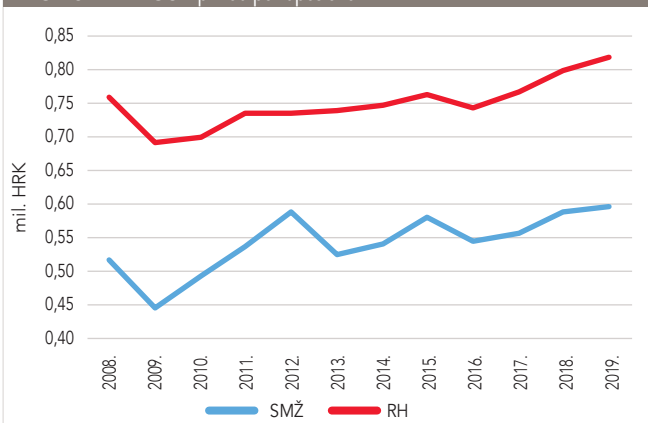
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

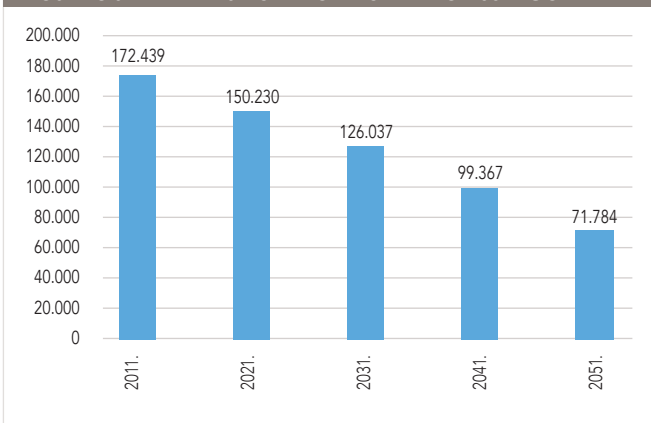
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

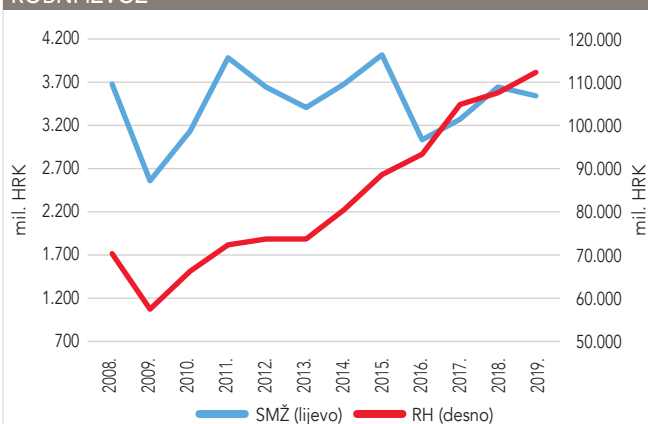
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

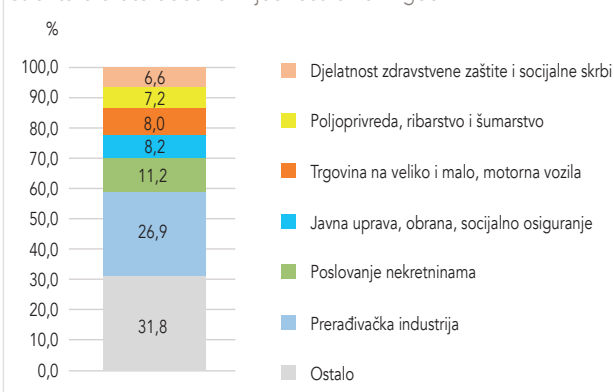
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	3.588	6,3
Broj stanovnika (2019.)	282.730	7,0
BDP (2017.), u tis. HRK	31.087.676	8,5
BDP (2017.) p/c, u HRK	108.365	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	6.180	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	116.406	7,5
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	6.704	5,2
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	6,7	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	40.959.589	5,1
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	1.036.721	3,3
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	4.300.930	3,8
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	8.162.830	4,4
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	2.097	6,6

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Primorsko-goranska županija teritorijalno obuhvaća 14 gradova i 22 općine, a geografski Grad Rijeku s priobaljem (37 posto površine), planinski Gorski kotar (35 posto) te najveće otoke Cres, Lošinj, Krk i Rab (28 posto).

Gospodarsku aktivnost obavlja 11.000 trgovačkih društava sa 63.740 zaposlenih i 8000 obrta s 14.650 zaposlenih. Ukupni su prihodi tvrtki dostignuli 39,2 milijarde kuna (5,3 milijarde eura), a investicije u dugotrajnu imovinu iznosile su 1,3 milijarde kuna (182 milijuna eura).

Najvažnije su gospodarske djelatnosti trgovina, prerađivačka industrija, prijevoz i skladištenje, građevinarstvo, smještaj i priprema hrane i pića, stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti te administrativne djelatnosti. One čine 82 posto broja tvrtki, zapošljavaju 85 posto radnika te ostvaruju 89 posto prihoda.

Prema ostvarenom BDP-u, ukupnom i po stanovniku, županija se ubraja u ekonomski najrazvijenije regije u Republici Hrvatskoj te po regionalnom indeksu konkurentnosti drži status jedne od najkonkurentnijih županija.

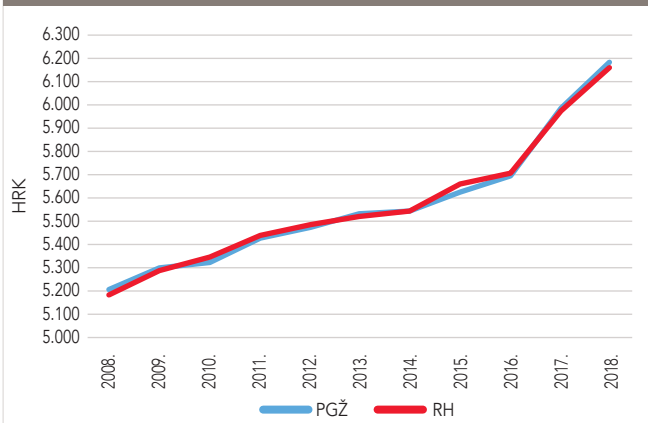
Primorsko-goranska županija s 296.195 stanovnika obuhvaća 3.582 km² kopnene i 4.344 km² morske površine. Grad Rijeka je najvažnija morska luka i važno administrativno, poslovno, financijsko, sveučilišno i kulturno središte.

Povoljan geostrateški položaj pridonosi globalnoj konkurentnosti prometnih pravaca – morskih, kopnenih cestovnih i željezničkih te zračnih, uvelike utječući na razvoj gospodarskih djelatnosti.

Prednosti i potencijale ulaganja u županiju znatno potenciraju konstantna ulaganja u razvijenostrukturu, kapaciteti i broj poduzetničkih zona, uređen sustav prostornog planiranja i dokumentacije, otvorenost gospodarske i regionalne suradnje, razvoj poduzetništva pametnom specijalizacijom, suvremeno sveučilište te mogućnosti razmjene i transfera znanja i novih tehnologija.

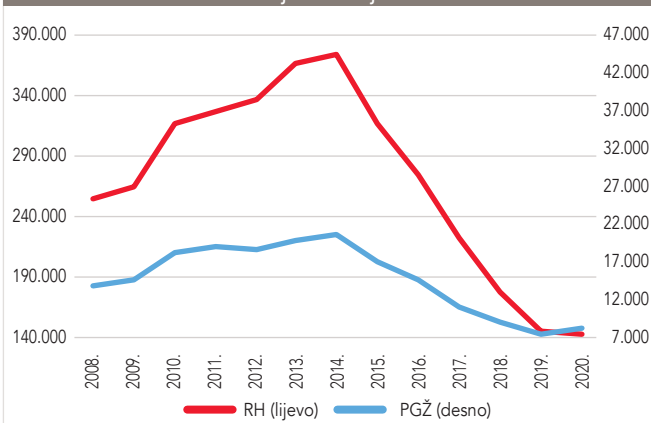
Tekst priredila: Županijska komora Rijeka; tel.: +385 (0)51 209 111; e-adresa: hgkri@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

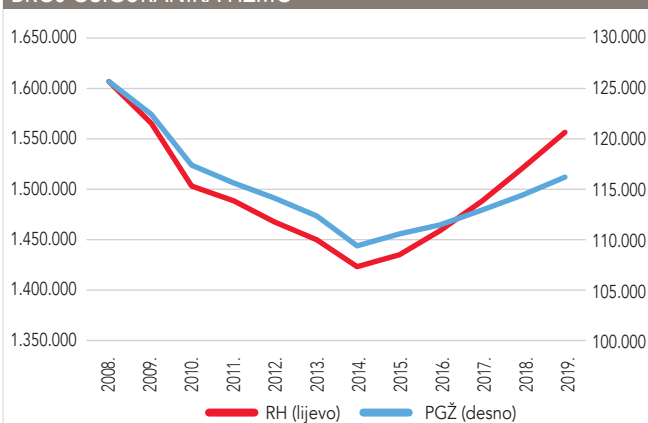
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

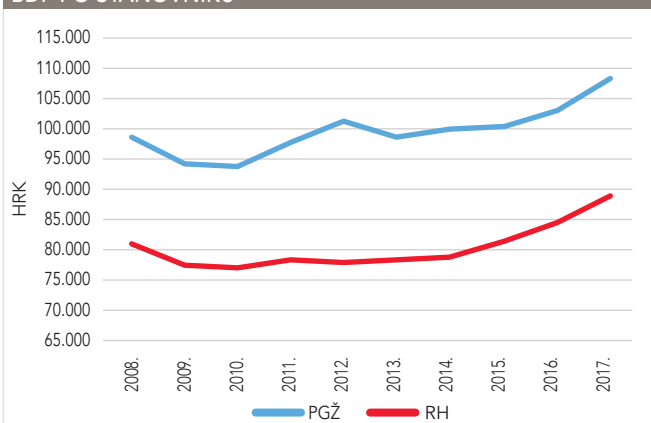
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

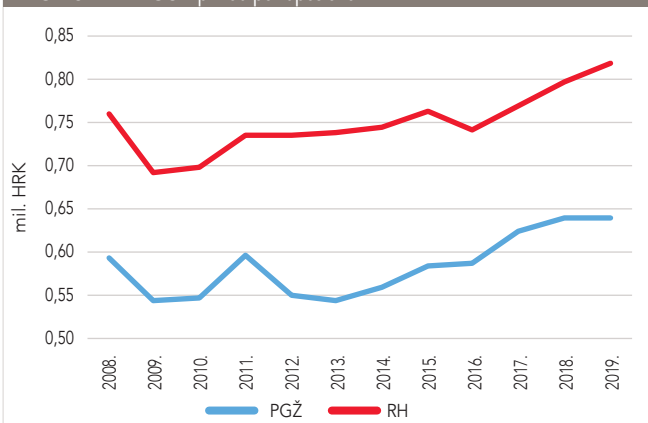
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

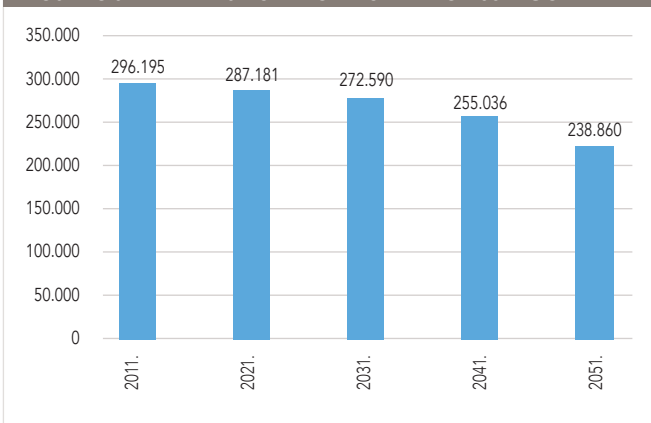
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

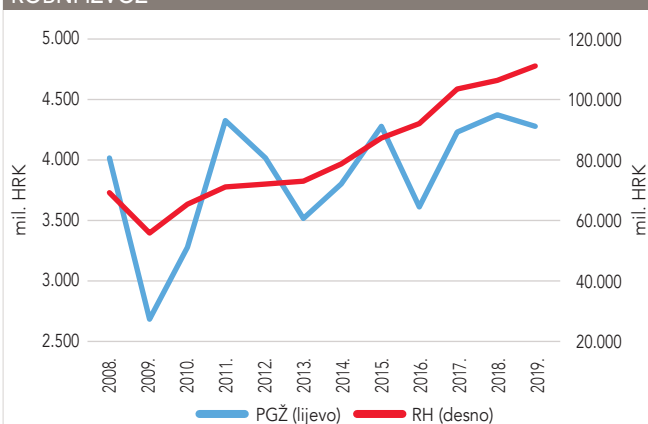
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

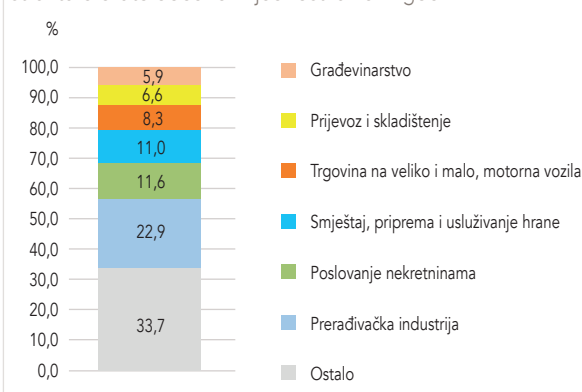
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	5.353	9,5
Broj stanovnika (2019.)	44.625	1,1
BDP (2017.), u tis. HRK	3.181.012	0,9
BDP (2017.) p/c, u HRK	69.201	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.612	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	16.036	1,0
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	1.704	1,3
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	12,5	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	2.638.348	0,3
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	32.259	0,1
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	488.338	0,4
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	170.727	0,1
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	154	0,5

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

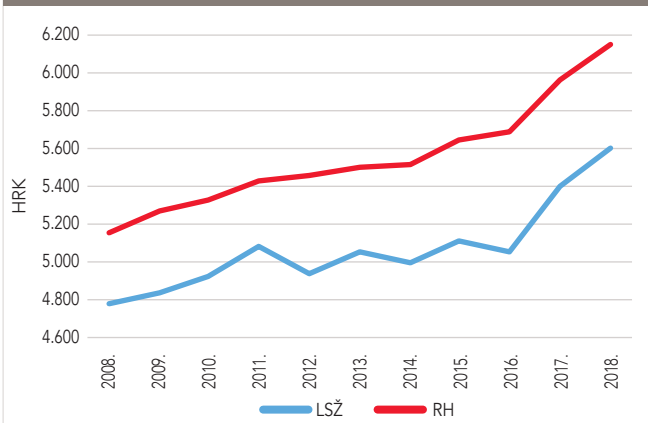
Ličko-senjska županija s površinom od 5.350,50 km² obuhvaća oko 9,5 posto cjelokupnog teritorija Republike Hrvatske. To je brdsko-planinsko područje u kojemu kopneni dio (Gacka, Lika, Krbava) zauzima oko 80 posto teritorija, dok ostalih 20 posto županije čini Hrvatsko primorje, Podgorje i dio otoka Paga. Klima je mediteranska, umjereno kontinentalna i planinska. Šume pokrivaju 57 posto površine županije, ostalo su poljoprivredne površine, od kojih je 42 posto obradivo. Ima velike rezerve pitke vode, a hidroenergetski potencijal rijeka Gacke i Like omogućuje proizvodnju više od 12 posto ukupno proizvedene električne energije u državi. Gotovo je 150.000 ha ili 28 posto teritorija županije pod određenim oblicima zaštite, što uključuje i tri nacionalna parka: Plitvička jezera, Sjeverni Velebit i dio Nacionalnog parka Paklenica. Gospodarski i demografski to je devastiran prostor, a zbog visokog stupnja centraliziranosti države sve je veće iseljavanje radno aktivnog, naročito mlađeg, stanovništva.

U gospodarskoj strukturi Ličko-senjske županije dominiraju mali poduzetnici, koji čine gotovo 98 posto ukupnog broja poduzetnika županije. To i nije nedostatak, već često može biti i prednost budući da im omogućuje veću fleksibilnost u poslovanju, brže i lakše prilagođavanje promjenama na tržištu. Poslovna povezanost nije dovoljno razvijena, uglavnom se odnosi na poslovno povezivanje putem različitih grupacija kao što su npr.: drvoprerađivači ili privatni iznajmljivači, koji su poslovno povezani uglavnom u HGK – Županijskoj komori Otočac. Poduzetnička aktivnost posljednjih se godina uspješno razvijala, izvoz je rastao, ali su prosječne plaće gotovo za trećinu zaostajale za neto plaćama u gospodarstvu Hrvatske.

Kulturno-povijesna baština i krajobrazna vrijednost prostora potencijali su na kojima treba graditi gospodarski razvoj ugostiteljstva, turizma i ekološke poljoprivrede. Osobito treba voditi brigu o smještaju poslovnih subjekata čija bi aktivnost mogla naštetiti ekološkom prostoru Gacke, Like, Krbave jer je to prostor koji je velik vodonosnik pitke vode za Hrvatsko primorje, Podgorje te otoke Pag i Rab. Poslovne zone, kojima upravljaju jedinice lokalne samouprave, omogućuju kvalitetan prihvata investitora i mogućnost za smještaj poslovnih subjekata bez štetnog utjecaja na okoliš.

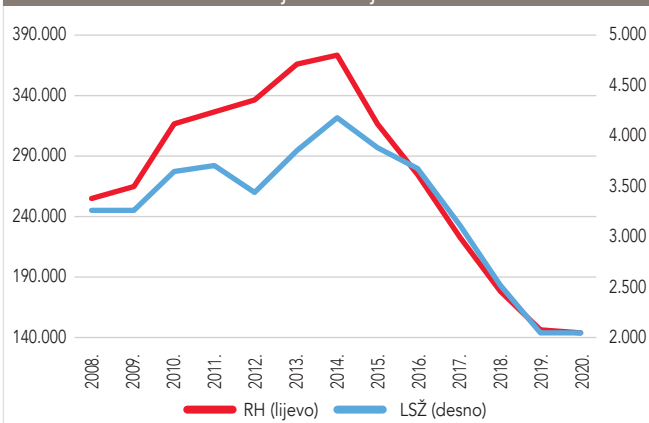
Tekst priredila: Županijska komora Otočac; tel.: +385 (0)53 771 001; e-adresa: hgkot@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

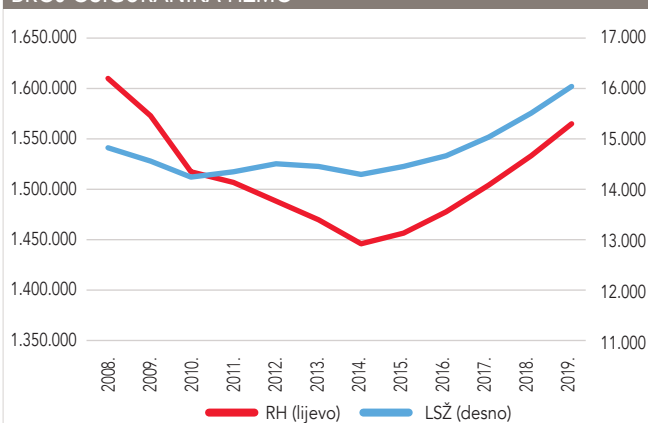
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

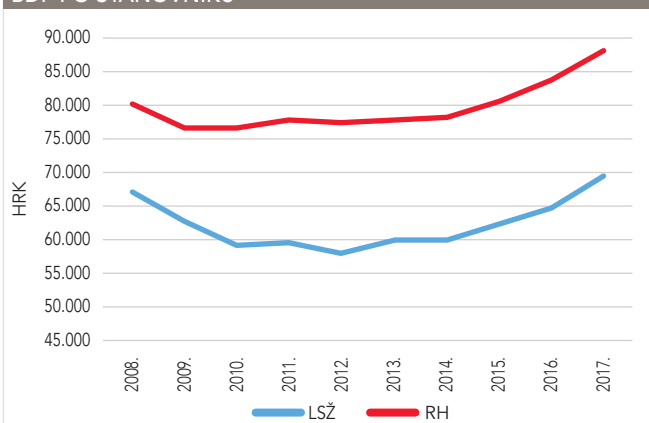
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

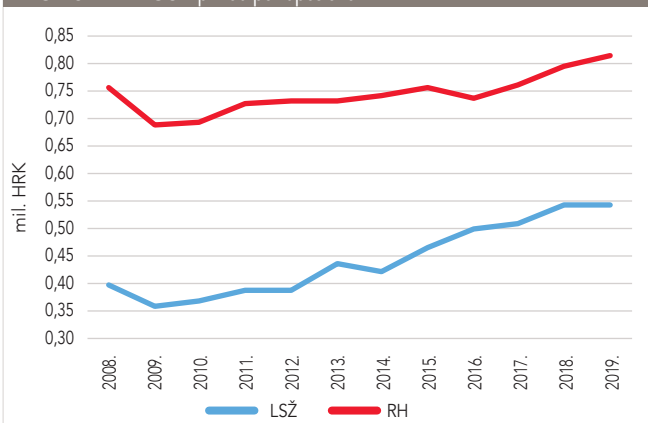
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

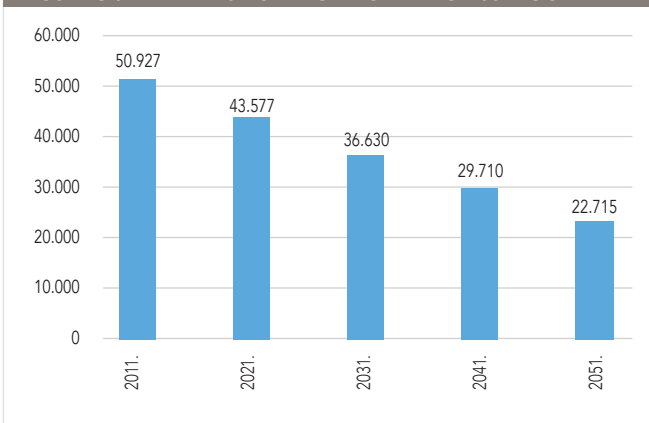
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

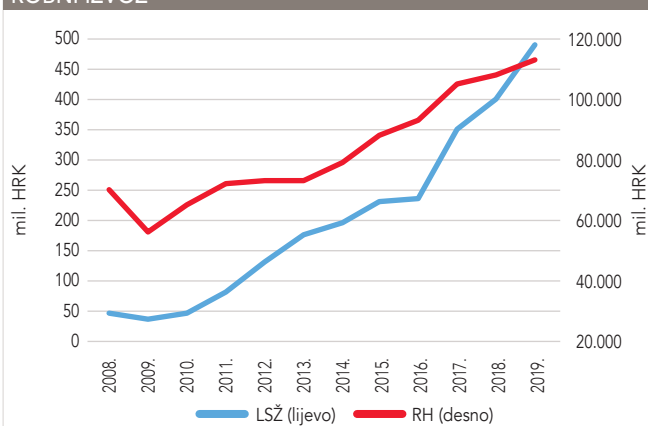
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

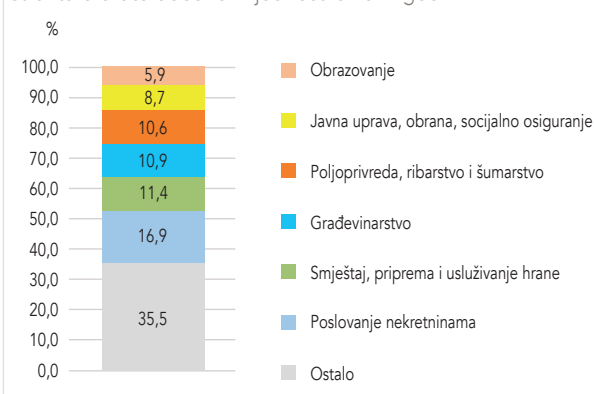
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

ZADARSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	3.646	6,4
Broj stanovnika (2019.)	168.213	4,1
BDP (2017.), u tis. HRK	12.424.221	3,4
BDP (2017.) p/c, u HRK	73.601	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.809	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	57.134	3,7
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	4.095	3,2
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	9,2	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	16.034.413	2,0
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	823.377	2,6
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	2.023.416	1,8
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	2.121.282	1,1
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	666	2,1

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Značajke gospodarstva Zadarske županije dominantno su povezane s tri stupa tzv. plave ekonomije: brodarstvom, marikulturom i ribarstvom te turizmom. Ti sektori imaju posebnu vrijednost za cijelu zemlju zbog visokog udjela u navedenim djelatnostima na državnoj razini.

Strukturu gospodarstva Zadarske županije prema ukupnom prihodu, uz ostale djelatnosti, dominantno čine: trgovina, prerađivačka industrija, turizam, ribarstvo i marikultura te brodarstvo.

U Zadru je sjedište najveće brodarske tvrtke u zemlji, najvećih uzgajivača bijele ribe i tune, a u županiji je registrirana i najveća ribolovna flota. Turistički su kapaciteti znatni i brzorastući zahvaljujući prirodnom potencijalu ove regije. U strukturi gospodarstva, uz ove djelatnosti i nezaobilaznu trgovinu, važna je i prerađivačka industrija, i to metaloprerađivačka (aluminijske folije, dijelovi za automobilsku industriju, visokobrzinska vretena) i prehrambena (proizvodi na sirovinskoj bazi mora i plodne zemlje). Zadarska je županija jedna od rijetkih s nešto povoljnijim demografskim kretanjima i iznadprosječnim kontinuiranim rastom zaposlenosti ne samo u turističkoj sezoni. Izvozno orijentirano gospodarstvo održava pozitivnu bilancu razmjene roba s inozemstvom u većini proteklih godina, a izvozom usluga turističkog i brodarskog sektora ta je izvozna orijentacija još naglašenija.

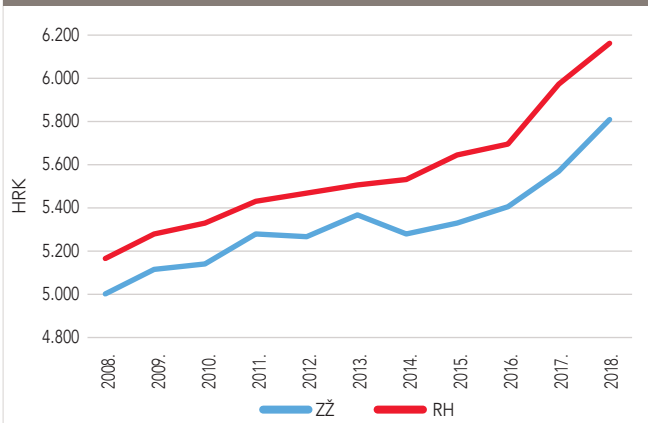
Znatna infrastrukturna investicija u Luku Gaženica i završetak putničkog terminala te višenamjenskog ro-ro terminala osiguravaju uvjete za povećan prihvat putnika i roba, uz dodatnu zaposlenost u popratnim djelatnostima. Niz je manjih investicija realiziran na unapređenju ponude u hotelskom smještaju, kampovima i marinama te u prerađivačkoj industriji i energetici (energija vjetra, sunca i postrojenja na biomasu).

Najveći je potencijal gospodarstva Zadarske županije u turizmu i djelatnostima koje ga nadopunjuju. Primjetan je manjak hotela visoke kategorije, međutim kriza izazvana koronavirusom povećat će oprez investitora u sljedećim godinama. Uz to, moguće je povećanje proizvodnje hrane iz mora i iz zasad slabo iskorištenih Ravnih kotara te veće iskorištenje energije vjetra i sunca.

Uz neravnomjernu raspoređenost stanovništva na području županije, glavni je problem nedostatak kvalificirane radne snage za potrebe sadašnje strukture visoko sezonalnog županijskoga gospodarstva.

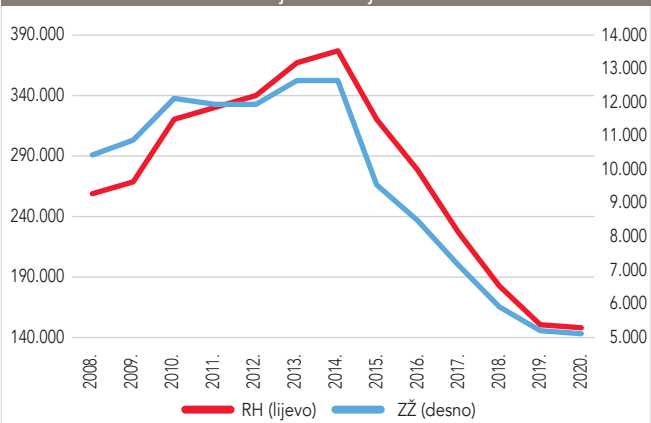
Tekst priredila: Županijska komora Zadar; tel.: +385 (0)23 211 747; e-adresa: hgkzd@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

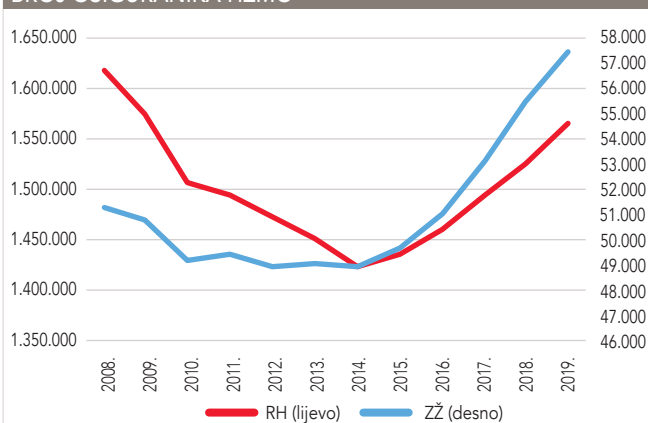
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

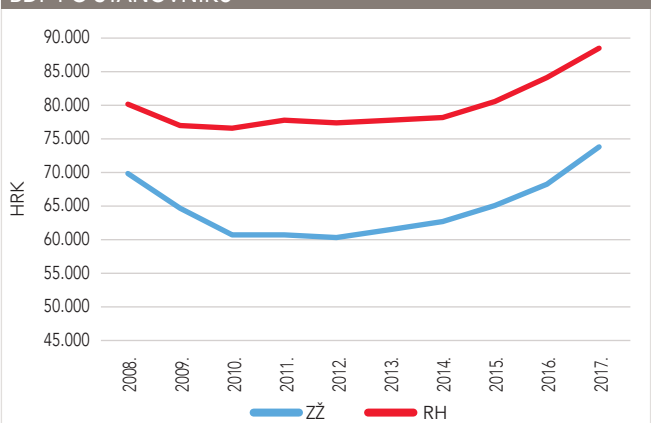
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

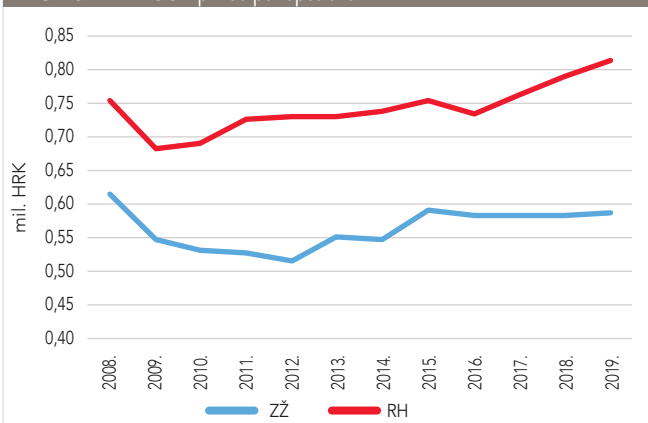
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

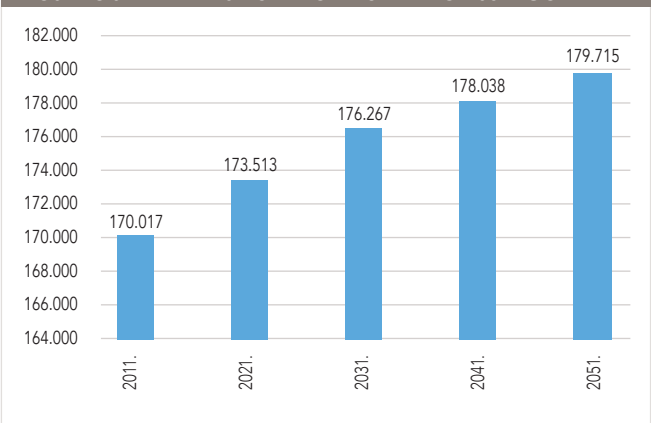
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

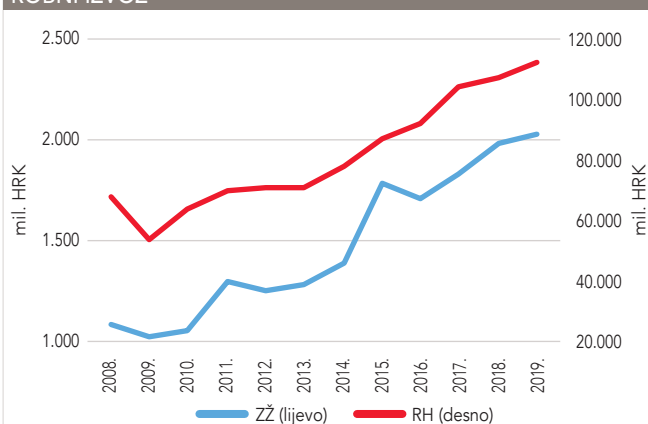
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

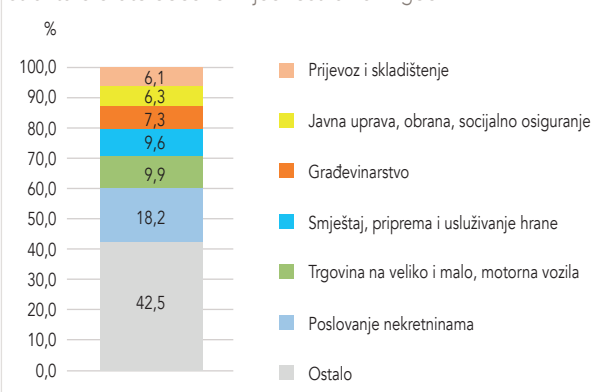
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	2.984	5,3
Broj stanovnika (2019.)	99.210	2,4
BDP (2017.), u tis. HRK	7.352.828	2,0
BDP (2017.) p/c, u HRK	72.466	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.697	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	33.126	2,1
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	3.944	3,1
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	14,2	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	8.809.919	1,1
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	171.536	0,5
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	913.275	0,8
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	772.950	0,4
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	272	0,9

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Temeljne su grane gospodarstva u Šibensko-kninskoj županiji prerađivačka industrija, trgovina, turizam i graditeljstvo, koje ostvaruju oko 75 posto ukupnog prihoda, a kao strateška djelatnost gospodarstva županije izdvaja se prerađivačka industrija, koja se uglavnom temelji na prerađi metala. Bogatstvo prirodnim potencijalima (klima, nezagađen okoliš i dva nacionalna parka) i kulturno-povijesnom baštinom, dobra prometna povezanost te pozicija vodeće regije nautičkog turizma, predstavlja mogućnost integrirane multisektorske suradnje kao turističkog resursa, čime postaje sve zanimljivija županija za investiranje te bilježi pozitivna gospodarska kretanja.

Gospodarstvo je izvozno orijentirano na zapadnoeuropska tržišta Njemačke, Italije, Slovenije, Austrije, ali izvozi i prema BiH, Srbiji i dr. Nakon nekoliko godina uzastopnog negativnog salda, županija u 2019. godini bilježi pozitivan vanjskotrgovinski saldo u vanjskotrgovinskoj razmjeni.

Projekti kao što su Adriatic Business Centre, projekt osnaživanja malih i srednjih poduzeća u sektoru metala i plastike – Compete Plamet, zatim projekt Centar kompetentnosti u strojarstvu, projekt uređenja Poljane u Šibeniku, gradnja vjetroelektrana Krš – Pađene u vrijednosti od 1,8 milijardi kuna, što je druga po veličini investicija u RH, pokazuju da je županija uspješna po iznosu ugovorenih i povučenih sredstava iz fondova EU po glavi stanovnika, i to po pitanju svih operativnih programa.

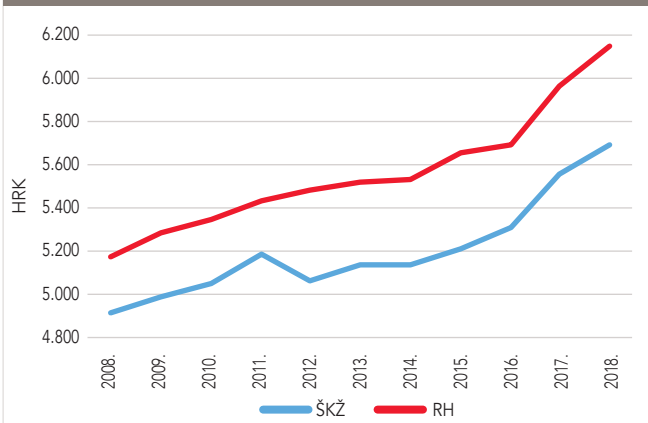
Revitalizacijom fortifikacijskog sustava, obnavljanjem i valorizacijom šibenskih tvrđava, ali i drugim projektima na razini županije daje se podrška razvoju gospodarstva i poduzetništva. Potencijali poduzetničkih zona u zaleđu županije nedovoljno su iskorišteni, što bi bio preduvjet za ravnomjerniji razvoj Šibensko-kninske županije.

Potencijali ulaganja nalaze se u bogatstvu prirodnih resursa, a već i ulaganjima javnog sektora u komunalnu infrastrukturu županija postaje sve atraktivnija turistička destinacija.

Međutim, kod izgradnje infrastrukture, bilo da je riječ o niskogradnji ili visokogradnji, javljaju se problemi neuređenih i neriješenih imovinsko-pravnih odnosa, što predstavlja prepreku u provedbi projekata, i nedostatak adekvatne radne snage, čime se dovode u pitanje rokovi u kojima je moguće povući sredstva iz EU fondova te konačno i ostvarenje pojedinog projekta.

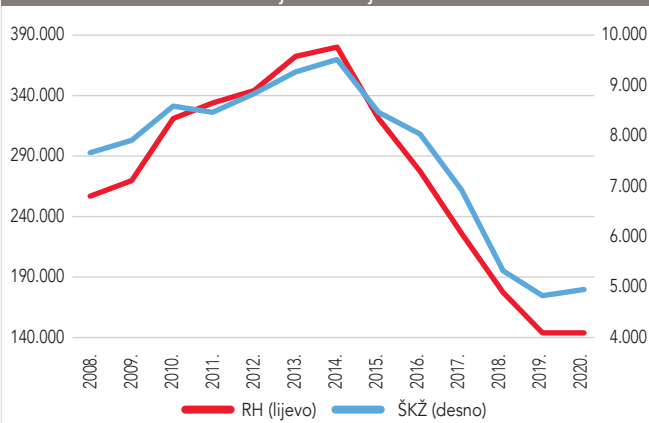
Tekst priredila: Županijska komora Šibenik; tel.: +385 (0)22 311 600; e-adresa: hgksi@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

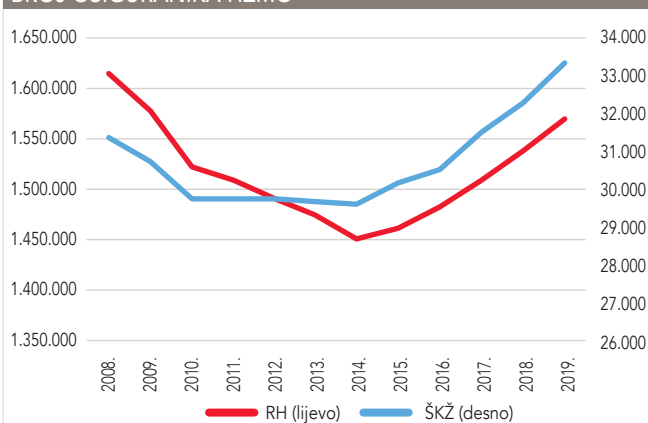
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

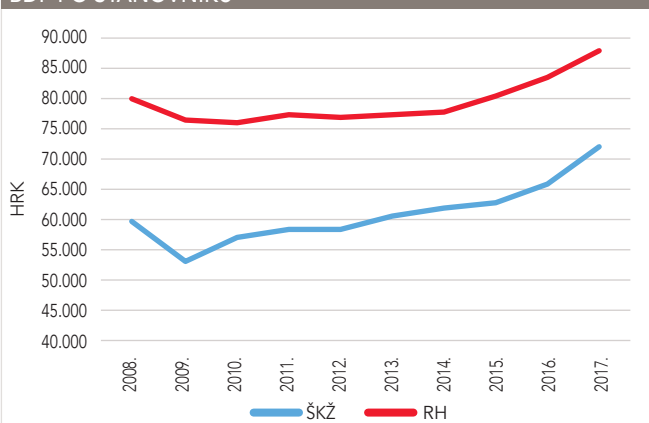
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

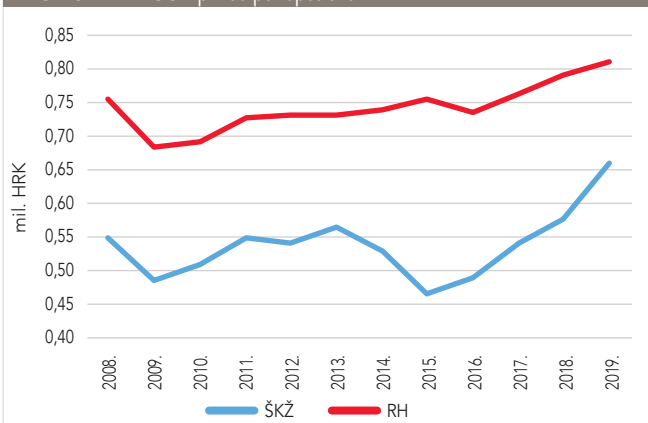
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

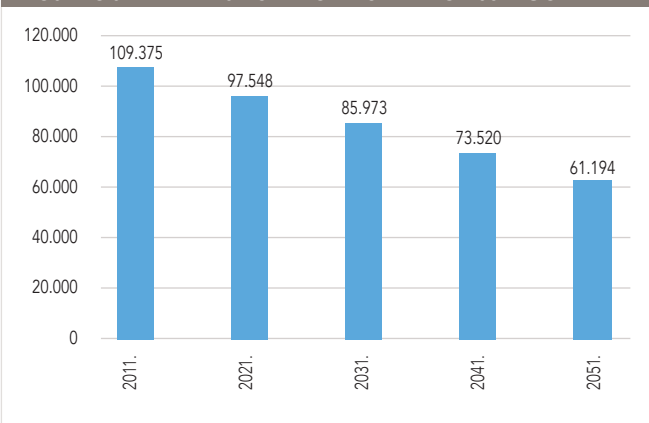
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

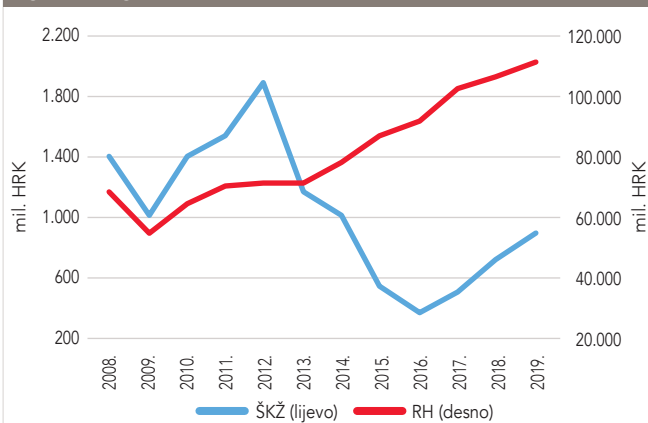
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

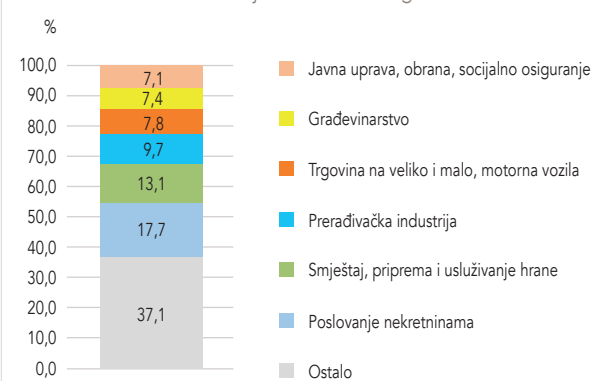
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	4.540	8,0
Broj stanovnika (2019.)	447.747	11,0
BDP (2017.), u tis. HRK	30.702.904	8,4
BDP (2017.) p/c, u HRK	68.226	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	5.736	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	157.576	10,1
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	21.562	16,8
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	15,4	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	53.584.066	6,7
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	875.496	2,8
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	4.751.125	4,2
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	7.510.967	4,1
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	2.205	6,9

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Splitsko-dalmatinska županija prostorno je najveća hrvatska županija, u kojoj kopno čini trećinu teritorija, a ostatak je morska površina. Karakterizira je raznolikost prostornih, klimatskih, ekonomskih, demografskih i kulturno-povijesnih značajki.

U gospodarskoj strukturi najzastupljenije su uslužne djelatnosti, prednjače trgovina i turizam, ali izrazito važnu ulogu imaju i prerađivačka industrija te graditeljstvo. U posljednjih nekoliko godina gospodarstvo županije karakterizira rast broja tvrtki u gotovo svim djelatnostima, od prijevoza i turizma do graditeljstva i IT-ja. Porast broja tvrtki pratio je i rast gotovo svih ekonomskih pokazatelja.

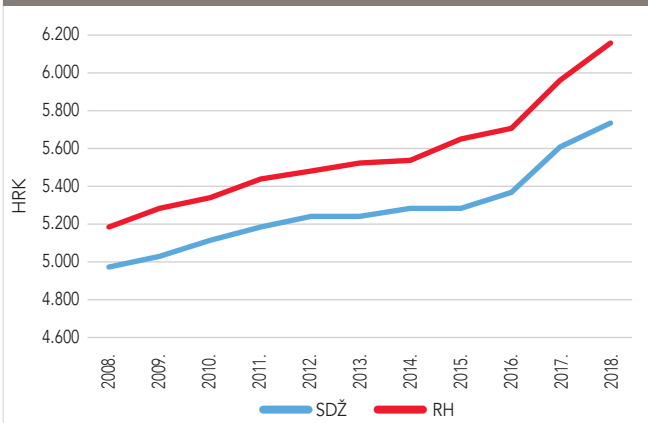
Istovremeno se s rastom gospodarstva, ili bolje rečeno, upravo zbog njega, realizira i velik broj investicija domaćih i stranih investitora. Izvršni su turistički rezultati među glavnim razlozima i motivima za investiranje uglavnom u smještajne kapacitete, ali i u ostale djelatnosti koje su izravno ili neizravno povezane s turizmom. Također, radi prilagodbe razvojnim potrebama županije, uložena su znatna sredstva u infrastrukturu, a niz ulaganja je u najavi. Najveće su investicije ostvarene u prometnu infrastrukturu, a važni su i energetske te projekti ulaganja u komunalnu infrastrukturu. Posebno raduje povećan interes proizvodnih tvrtki za gradnju pogona u nekoj od poduzetničkih zona u Splitsko-dalmatinskoj županiji, čime bi se osigurao intenzivniji razvoj zaobalja.

Pozornost svakako treba usmjeriti i na velike potencijale županije u tradicionalnim djelatnostima poput poljoprivrede, ribarstva i prerade ribe. Okrupnjavanje posjeda i uređenje poljoprivrednog zemljišta pritom su preduvjeti za razvoj raznovrsnije i konkurentnije poljoprivredne proizvodnje i revitalizaciju ruralnog prostora.

Zbog navedenog rasta gospodarstva i investicija upravo su se prerađivačka industrija i graditeljstvo, uz turizam, suočili s nedostatkom stručne radne snage, što je prepoznato na svim razinama te se koordiniranim akcijama i projektima radi na dugoročnim rješenjima. Nažalost, izrazito pozitivni trendovi u gospodarstvu su u drugom kvartalu 2020. zaustavljeni, pri čemu su pokazatelji u prvom kvartalu najavljivali rekordne rezultate. Realizacija započetih projekata, kao i onih najavljenih, bi ipak trebala pomoći u očuvanju gospodarskih subjekata i radnih mjesta.

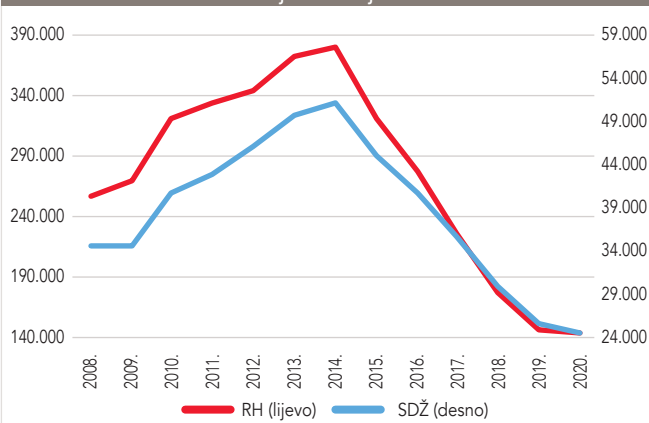
Tekst priredila: Županijska komora Split; tel.: + 385 (0)21 321 100; e-adresa: hgkst@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

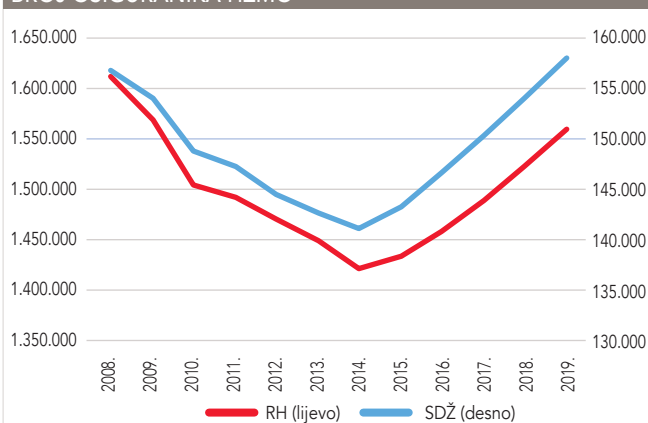
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

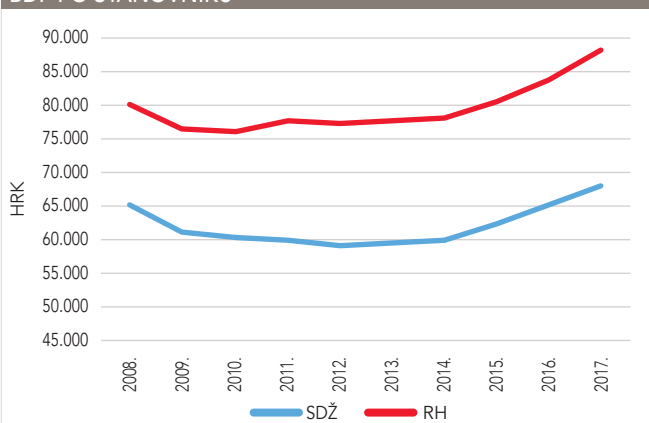
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

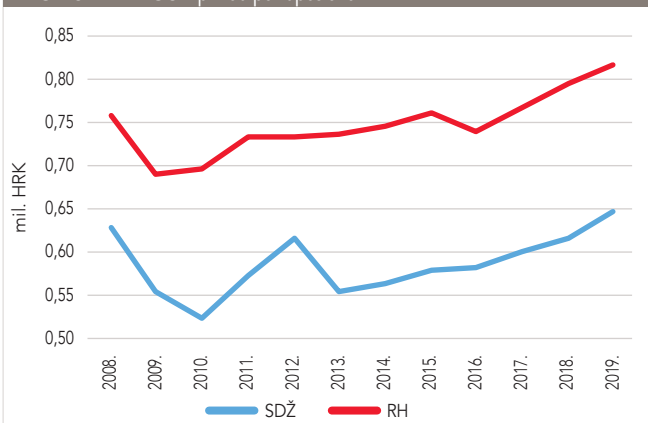
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

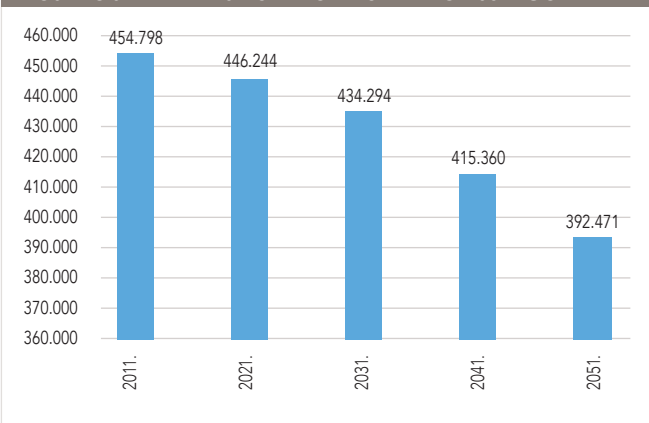
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

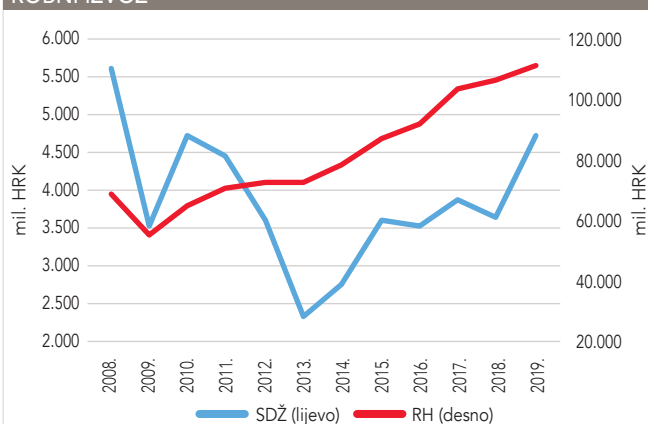
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

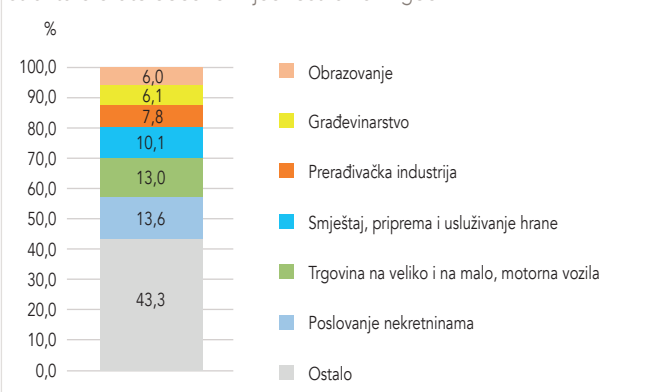
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

ISTARSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	2.813	5,0
Broj stanovnika (2019.)	209.573	5,2
BDP (2017.), u tis. HRK	23.092.305	6,3
BDP (2017.) p/c, u HRK	110.906	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	6.109	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	93.097	6,0
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	3.819	3,0
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	4,6	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	35.696.725	4,5
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	1.353.340	4,3
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	5.723.591	5,1
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	5.762.832	3,1
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	2.293	7,2

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Nakon prošlogodišnjeg šoka zbog otvaranja stečajnog postupka nad Uljanik grupom, trenutno je glavno obilježje istarskoga gospodarstva traženje izlaza iz krize koja je nastala zatvaranjem države pred naletom epidemije. Prognoze su početkom godine bile obećavajuće u gotovo svim sektorima, a to je pratio i entuzijazam investitora.

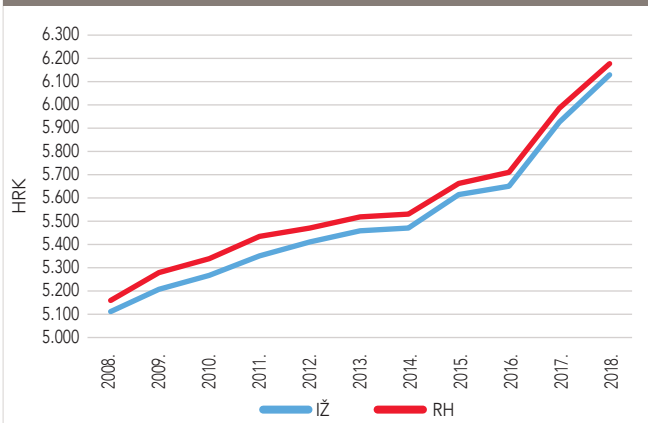
Najveća se investicija koja je trenutno u tijeku odnosi na završnu fazu izgradnje cestovnog Istarskog ipsilona, a prva dionica bi uskoro trebala biti puštena u promet. Nastavljena je i izgradnja novih maloprodajnih kapaciteta, proširuju se i grade novi trgovački centri. Očekujući dobre trendove, i u turizmu je investirano u obnovu ili izgradnju novih smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta. Neke velike turističke kompanije najavljuju kako ne odustaju od planiranih investicija unatoč neizvjesnosti koju aktualna pandemija donosi uslužnim djelatnostima.

Smjer budućeg razvoja istarskoga gospodarstva ovisit će o tome hoćemo li se moći vratiti modelima rada i života kakvi su bili uobičajeni prije zdravstvene krize ili će trebati provesti znatnu i skupu prilagodbu novim okolnostima, što može dodatno iscrpiti gospodarstvo i pokrenuti recesiju. Otvorenost istarskoga gospodarstva europskom i svjetskom tržištu dodatni je razlog zabrinutosti ako se pojave negativni trendovi.

U Istarskoj županiji nastavlja se s poticanjem proizvodnje hrane, pa je tako predviđena gradnja županijskog skladišno-distribucijskog centra za voće i povrće koji će se financirati najvećim dijelom europskim sredstvima. Još uvijek nije došlo do pomaka oko stavljanja u funkciju prostora bivšeg brodogradilišta Uljanik, a ako se ostvare najave o ponovnom pokretanju brodogradnje, to bi barem statistički umanjilo prevagu turizma i uslužnih djelatnosti nad prerađivačkom industrijom.

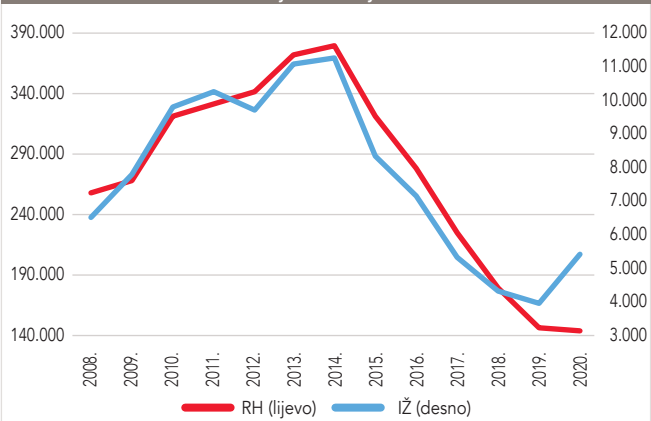
Tekst priredila: Županijska komora Pula; tel.: +385 (0)52 378 100; e-adresa: hgkpu@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

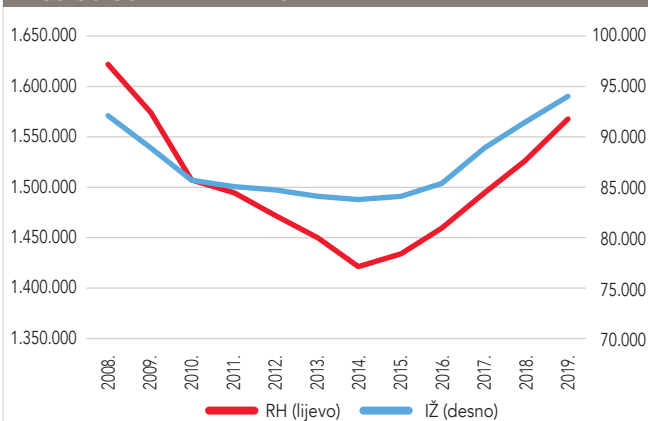
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

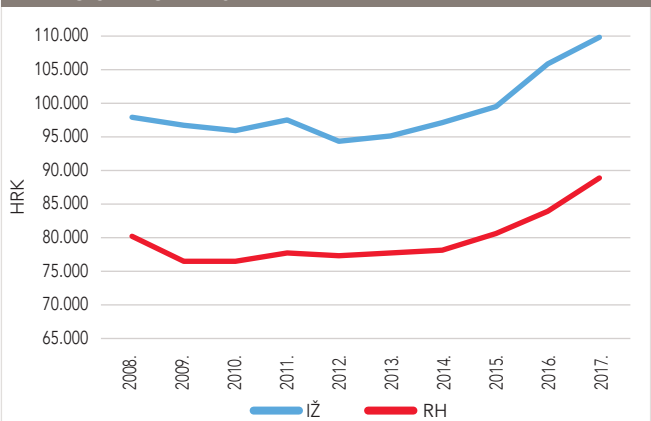
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

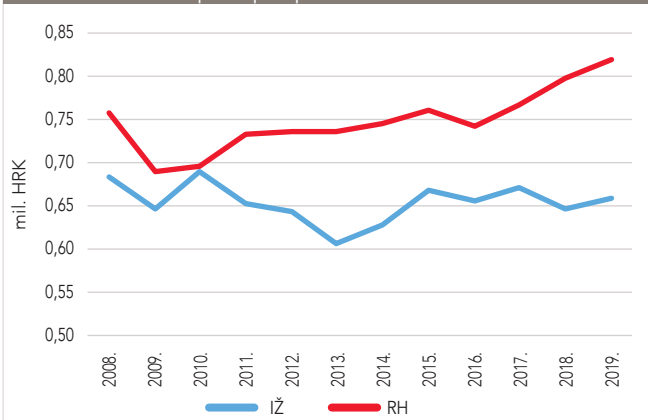
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

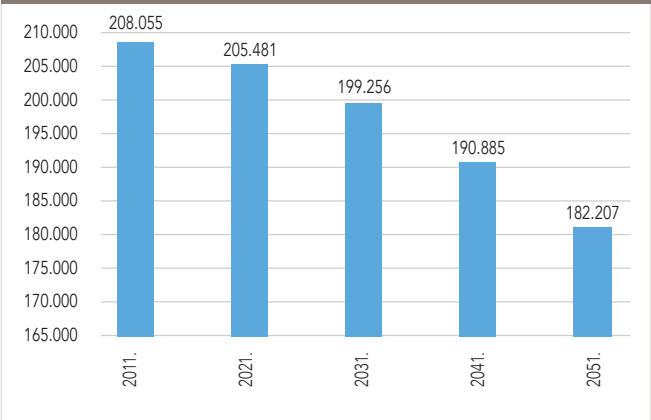
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

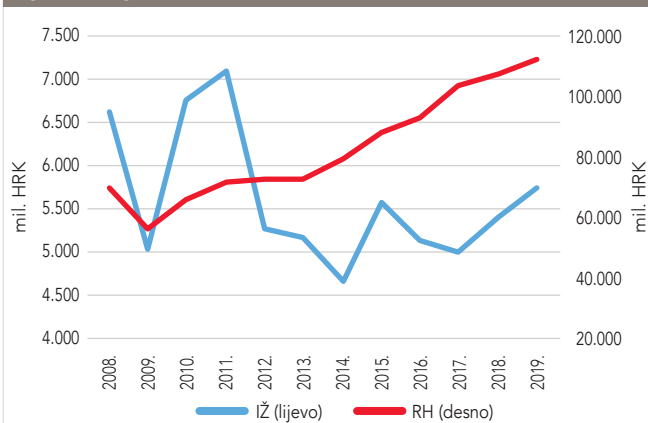
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

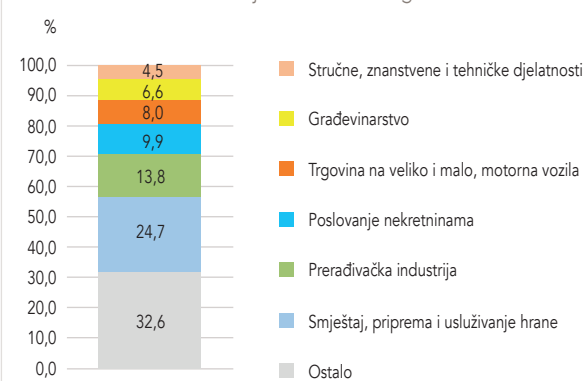
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA

Pokazatelj	Vrijednost	Udio u RH, u %
Površina, u km ²	1.781	3,1
Broj stanovnika (2019.)	121.816	3,0
BDP (2017.), u tis. HRK	11.397.675	3,1
BDP (2017.) p/c, u HRK	93.810	–
Prosječna mjesečna neto plaća (2018.), u HRK	6.164	–
Broj osiguranika HZMO (prosjeak 2019.)	48.516	3,1
Broj nezaposlenih (prosjeak 2019.)	4.575	3,6
Stopa nezaposlenosti (31. ožujak 2019.), u %	12,7	–
Prihodi poduzetnika (2019.), u tis. HRK	13.075.910	1,6
Dobit poduzetnika (2019.), u tis. HRK	803.071	2,6
Robni izvoz (2019.), u tis. HRK	201.060	0,2
Robni uvoz (2019.), u tis. HRK	469.102	0,3
FDI (1993. – 2019.), u mil. EUR	705	2,2

Izvor: DZS, HNB, FINA, HZMO; obrada: HGK

Dubrovačko-neretvanska županija nalazi se na samom jugu Hrvatske. Sa svojim specifičnim uskim obalnim područjem čini 3,1 posto kopnenog teritorija Hrvatske, dok je u isto vrijeme druga po veličini županija prema morskoj površini. Prostor županije prekinut je državnom granicom s BiH, a jedino je područje Neretve prirodno povezano s ostatkom zemlje. Županija je među manjim županijama, s 122.568 stanovnika prema popisu iz 2011. godine, što čini 2,9 posto ukupnog stanovništva Hrvatske.

Dubrovačko-neretvanska županija najuspješnija je županija po ugovaranju sredstava iz EU fondova. Tome su svakako najviše pridonijeli gradnja Pelješkog mosta te rekonstrukcija Zračne luke Dubrovnik. Centar kompetencija u turizmu te izgradnja Županijskog centra za gospodarenje otpadom na lokaciji Lučino razdolje dva su projekta financirana EU sredstvima, koja će u narednom razdoblju pridonijeti investicijskim ciklusima krajnjeg juga.

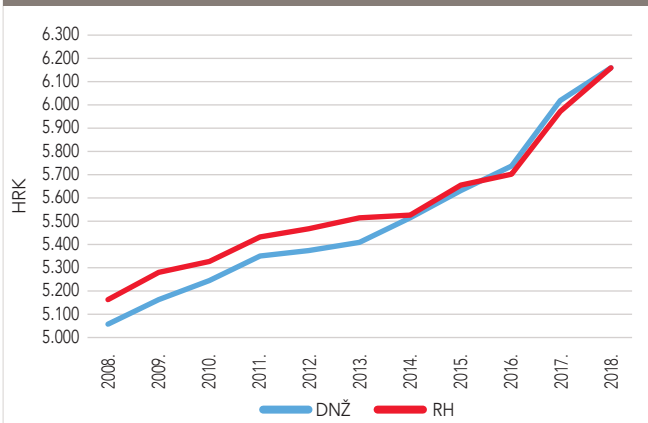
Kao najvažnija se grana gospodarstva županije ističe turizam. Poljoprivreda i ribarstvo predstavljaju velik, ali nedostatno iskorišten potencijal. Poljoprivredna područja, koja su po kvaliteti na drugome mjestu u državi, nalaze se u delti Neretve, Konavoskom polju, poluotoku Pelješcu i na otoku Korčuli. Proizvodnja agruma u dolini Neretve najvažnija je u RH, dok je ribarstvo razvijeno u Malostonskom zaljevu, Neretvanskom kanalu i području otoka Mljeta. Na poluotoku Pelješcu i Korčuli znatan udio imaju djelatnosti vinogradarstva, maslinarstva i brodogradnje. Tradicija proizvodnje vina u županiji predstavlja povijesnu i turističku vrijednost. Osim poljoprivrede, županija zbog svog geografskog položaja raspolaže resursima obnovljive energije.

Dubrovačko-neretvanska županija razvija se kao važna turistička aviodestinicija, čemu svjedoči porast broja putnika u zrakoplovnom prometu. Lučki teretni promet odvija se u lukama Ploče i Dubrovnik.

Pojavom koronakrize došla je do izražaja osjetljivost turizma. Više nego ikad prije stvorila se svijest o razvoju drugih potencijala županije: razvoj marikulture i ribarske infrastrukture, ulaganje u maslinike, vinograde, voćnjake i povrtnjake, poticanje proizvodnih aktivnosti, uključujući ribopretrađivačke, agroprerađivačke i farmakopretrađivačke djelatnosti, razvoj kreativnih industrija, korištenje obnovljivih izvora energije zbog izuzetnih uvjeta te razvoj specifičnih oblika turizma.

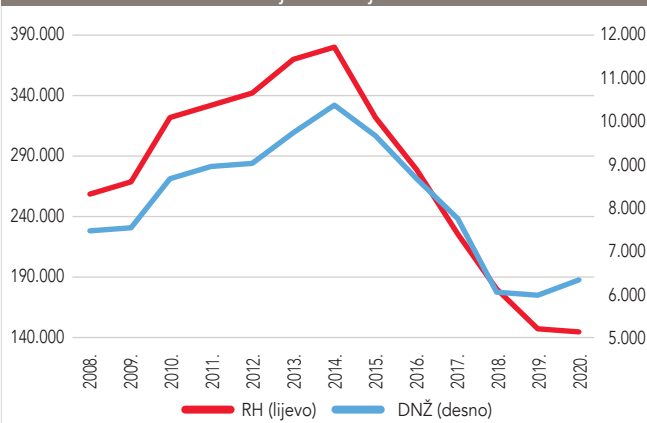
Tekst priredila: Županijska komora Dubrovnik; tel.: +385 (0)20 312 090; e-adresa: hgkdu@hgk.hr

PROSJEČNE MJESEČNE NETO PLAĆE

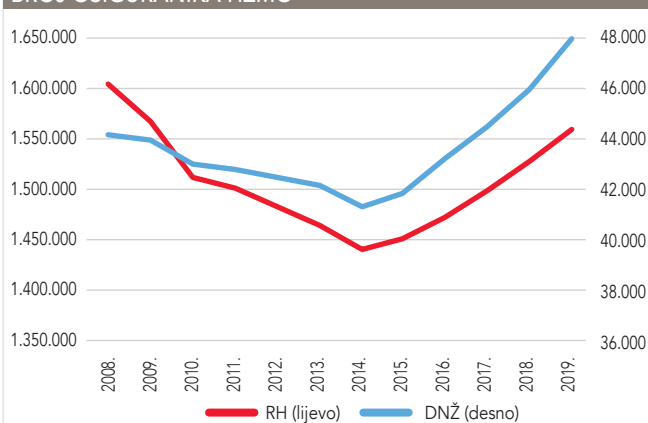
Izvor: DZS; obrada: HGK

BROJ NEZAPOSLENIH stanje 31. ožujka

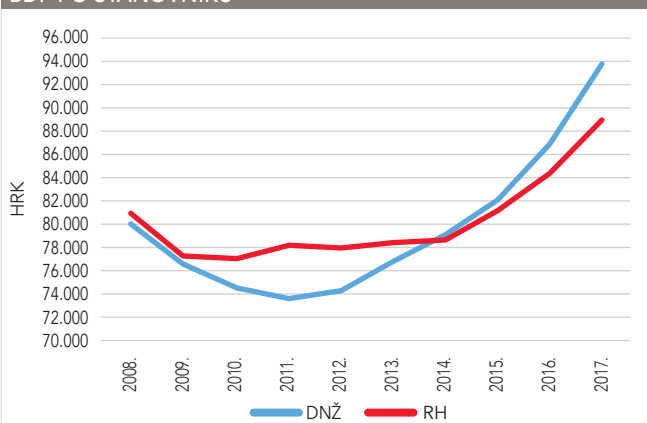
Izvor: DZS, HZZ; obrada: HGK

BROJ OSIGURANIKA HZMO

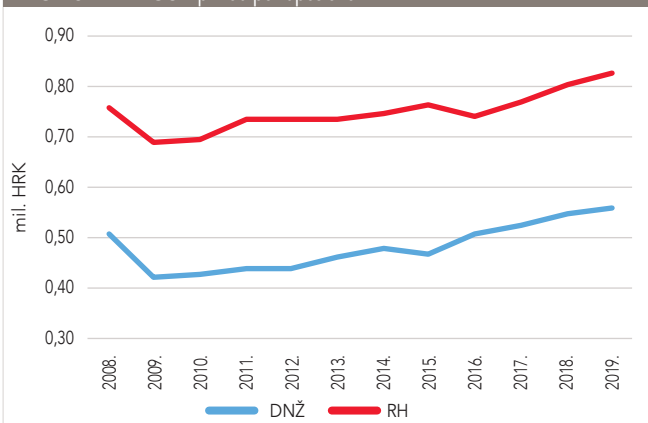
Izvor: HZMO; obrada: HGK

BDP PO STANOVNIKU

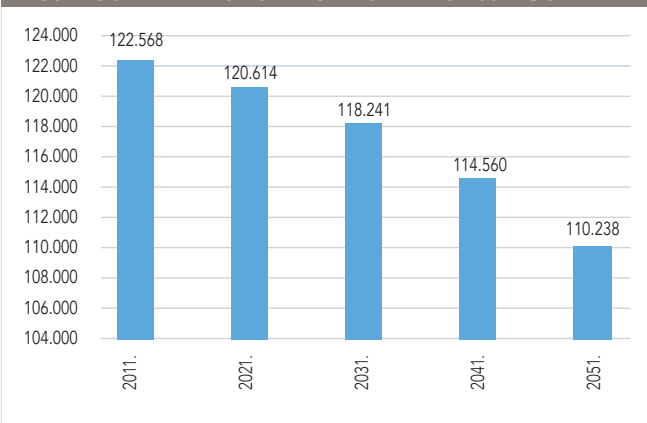
Izvor: DZS; obrada: HGK

PRODUKTIVNOST prihod po zaposlenom

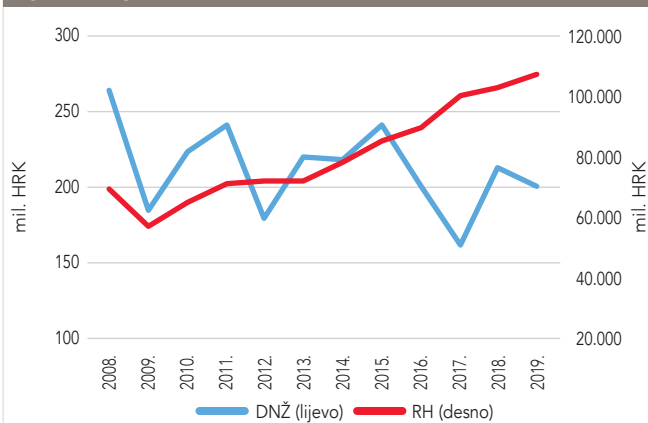
Izvor: FINA; izračun: HGK

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Podatke pripremio prof. dr. sc. Anđelko Akrap, Katedra za demografiju EFZG; obrada: HGK

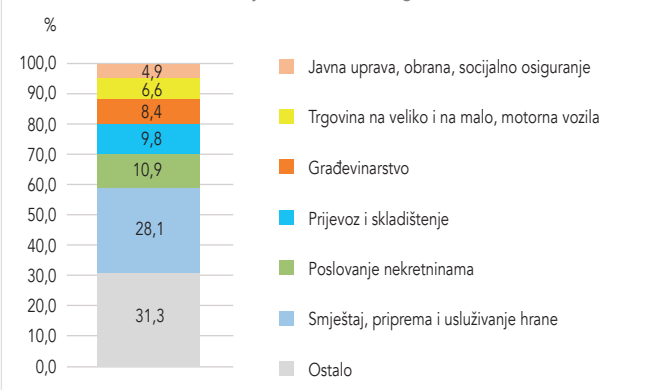
ROBNI IZVOZ

Izvor: DZS; obrada: HGK

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2017. godini

Izvor: DZS; obrada: HGK

Metodološka pojašnjenja grafova u poglavlju “Osobna iskaznica svake županije”

U grafu “Prosječne mjesečne neto plaće” prikazani su iznosi (u kunama) prosječnih mjesečnih neto plaća po zaposlenom (po godinama) u pravnim osobama svih oblika vlasništva, tijela državne vlasti i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Republike Hrvatske. Podaci o prosječnim mjesečnim neto plaćama dobiveni su na temelju godišnjeg istraživanja koje se provodi sa stanjem 31. ožujka

U grafu “Broj nezaposlenih” prikazan je broj nezaposlenih po godinama na dan 31. ožujka. Izvor podataka je DZS koji napominje da su te brojke preuzete iz Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Na lijevoj strani grafikona prikazane su vrijednosti za Republiku Hrvatsku, dok su na desnoj strani prikazane vrijednosti za županije.

U grafu “Broj osiguranika HZMO” prikazan je broj osoba koje uplaćuju doprinose u HZMO. Na lijevoj strani grafikona prikazane su vrijednosti za Republiku Hrvatsku, dok su na desnoj strani prikazane vrijednosti za županije.

U grafu “BDP po stanovniku” prikazan je omjer vrijednosti bruto domaćeg proizvoda i procjene broja stanovnika za pojedinu godinu iskazan je u kunama.

U grafu “Produktivnost” (ukupan prihod po zaposlenom) prikazan je omjer ukupnog prihoda poduzetnika i broja zaposlenih iz godišnjih izvještaja FINA-e, a iskazan je u milijunima kuna.

U grafu “Projekcije kretanja stanovništva do 2051. godine” prikazani su podaci studije projekcije kretanja stanovništva RH prema svakoj pojedinoj županiji do 2051. godine, koju je izradio demograf dr. sc. Anđelko Akrap.

U grafu “Robni izvoz” prikazani su podaci o robnom izvozu iskazanom u milijunima kuna. Na lijevoj strani grafikona prikazane su vrijednosti za županiju, dok su na desnoj strani prikazane vrijednosti za Republiku Hrvatsku.

U grafu “Najvažnije gospodarske grane” prikazani su podaci iz strukture bruto dodane vrijednosti, a podijeljeni su na šest najznačajnijih gospodarskih grana u svakoj pojedinoj županiji. Pod “ostalo” iskazan je udio značajnosti svih preostalih grana.

8. HGK INDEKS GOSPODARSKE SNAGE

Tablica 37: Poredak županija prema odabranim pokazateljima i HGK-ovom indeksu gospodarske snage županija

Županija	BDP po stanovniku, prosjek 2015.-2017., indeksi, RH=100	Prosječne neto plaće po zaposlenom, prosjek 2016.-2018., indeksi, RH=100	Ukupni prihodi poduzetnika po zaposlenom, prosjek 2017.-2019., indeksi, RH=100	Neto dobit poduzetnika po zaposlenom, prosjek 2017.-2019., indeksi, RH=100	Prihod na inozemnom tržištu po zaposlenom, prosjek 2017.-2019., indeksi, RH=100	Stopa nezaposlenosti, prosjek, 2017.-2019., indeksi RH u odnosu na županiju	Demografija – indeks promjene broja stanovnika 2021./2011.	HGK indeks gospodarske snage, RH=100
Grad Zagreb	176,8	117,3	129,8	137,5	100,6	230,2	100,9	151,9
Istarska	125,4	99,1	81,2	100,1	137,1	217,1	98,8	127,3
Varaždinska	83,9	83,2	77,6	57,7	139,3	213,0	98,1	108,1
Primorsko-goranska	123,0	100,1	78,8	71,9	85,6	138,6	97,0	106,4
Zagrebačka	75,8	97,3	112,1	94,2	96,1	133,6	102,3	98,5
Međimurska	83,2	84,4	67,1	58,2	116,0	158,0	97,9	96,4
Vukovarsko-srijemska	58,0	85,5	125,0	93,9	239,8	55,4	92,3	94,4
Dubrovačko-neretvanska	103,4	100,5	69,6	102,4	66,5	80,9	98,4	92,2
Krapinsko-zagorska	64,6	85,4	76,5	75,9	122,5	136,5	97,0	90,8
Koprivničko-križevačka	76,6	91,3	83,0	62,2	107,7	120,0	96,5	90,3
Zadarska	81,2	94,1	73,3	88,6	87,1	102,7	102,1	89,8
Karlovačka	73,9	92,6	72,3	80,6	79,2	86,0	90,2	81,5
Osječko-baranjska	77,5	90,4	83,4	73,6	88,3	53,6	96,1	79,6
Splitsko-dalmatinska	77,2	93,6	77,3	83,7	60,1	62,1	98,1	79,0
Šibensko-kninska	79,4	92,7	74,4	75,4	62,7	69,0	89,2	78,5
Ličko-senjska	77,1	90,1	66,7	62,5	67,8	71,6	85,6	75,8
Sisačko-moslavačka	71,6	90,9	72,3	44,5	114,1	46,6	87,1	74,1
Brodsko-posavska	55,5	88,6	67,2	55,7	112,2	58,9	93,4	72,2
Bjelovarsko-bilogorska	67,4	83,8	65,6	42,5	54,8	62,4	91,8	68,3
Požeško-slavonska	56,2	87,2	61,7	49,3	64,3	70,9	89,5	67,5
Virovitičko-podravska	54,3	82,6	65,5	48,9	73,0	47,7	92,3	64,6

Izvor: DZS, FINA; izračun: HGK

Napomena: Polja sa zelenom podlogom pokazuju dvije najbolje rangirane županije po pojedinom pokazatelju (stupcu), dok polja s crvenom podlogom pokazuju dvije županije najlošije rangirane po tom istom pokazatelju (stupcu).

Hrvatska gospodarska komora provela je postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih županija u Republici Hrvatskoj prema indeksu gospodarske snage.

HGK indeks gospodarske snage kompozitni je pokazatelj koji se računa kao zbroj ponderiranih osnovnih gospodarskih pokazatelja u trogodišnjim prosjecima te demografske projekcije radi mjerenja stupnja gospodarske snage i gospodarskog potencijala županija u odstupanju od prosjeka Republike Hrvatske (indeks gospodarske snage iznad 100 pokazuje da je pojedina županija iznad prosjeka, dok vrijednost niža od 100 znači da je pojedina županija ispod prosjeka Republike Hrvatske). Time se realnije definira međusobno pozicioniranje županija te se pridonosi aktiviranju razvojnih resursa pojedine županije. Konačno, ovim se

sustavom ocjenjivanja i razvrstavanja dobiva analitička podloga za praćenje promjena u stupnju gospodarske razvijenosti županija (indeks se može ažurirati novim podacima).

HGK indeks gospodarske snage županija kompozitni je indeks koji se izračunava kao zbroj ponderiranih rangova šest gospodarskih pokazatelja te projekcije kretanja stanovništva:

- BDP po stanovniku
- ukupni prihod poduzetnika po zaposlenom
- prosječne neto plaće
- neto dobit poduzetnika po zaposlenom
- prihod na inozemnom tržištu poduzetnika po zaposlenom
- stopa nezaposlenosti
- projekcija rasta stanovništva 2021. u odnosu na 2011. godinu

Indeks je napravljen radi pozicioniranja županija u odnosu jedne prema drugima, a izražen je kao odnos prema prosjeku Republike Hrvatske. Njime se još jednom naglašava velika neusklađenost u razvijenosti koju je potrebno sagledati kroz potencijale i komparativne prednosti oko kojih treba graditi razvoj pojedinih županija, a time i države u cjelini.

Prema podacima iz tablice 37. vidljivo je da se od ukupno 21 županije samo njih četiri nalaze iznad prosjeka Republike Hrvatske, dok su ostale ispod tog prosjeka. Takva situacija prisutna je posljednje tri godine, odnosno prije su samo tri županije bile iznad prosjeka Republike Hrvatske. U spomenuto je društvo (četiri županije iznad prosjeka Hrvatske) posljednja ušla Varaždinska županija koja se iznad prosjeka Hrvatske nalazi tek od 2018. godine.

Prema ovogodišnjem HGK indeksu gospodarske snage, najniže su pozicionirane Bjelovarsko-bilogorska, Požeško-slavonska i Virovitičko-podravska županija, čiji se indeksi nalaze na razini od oko 2/3 prosjeka Republike Hrvatske.

U tablici 38. uočljivo je da je većina županija zadržalo svoju poziciju u odnosu na 2019. godinu.

Upravo u županijama s nižim indeksom gospodarske snage postoji potencijal za gospodarski razvoj jer su upravo tim županijama potrebne znatne investicije zbog smanjivanja razlika u gospodarskoj razvijenosti, što bi u konačnici moglo povoljno utjecati na ukupni gospodarski razvoj Republike Hrvatske.

Tablica 38: Promjene rangiranja županija prema HGK indeksu gospodarske snage u razdoblju 2019. – 2020.

Županija	Promjena pozicije prema indeksu, 2020./2019.	
	Smjer promjene	Broj mjesta promjene
Grad Zagreb	●	0
Istarska	●	0
Varaždinska	●	0
Primorsko-goranska	●	0
Zagrebačka	●	0
Međimurska	●	0
Vukovarsko-srijemska	↑	+1
Dubrovačko-neretvanska	↓	-1
Krapinsko-zagorska	↑	+1
Koprivničko-križevačka	↑	+1
Zadarska	↓	-2
Karlovačka	●	0
Osječko-baranjska	●	0
Splitsko-dalmatinska	●	0
Šibensko-kninska	●	0
Ličko-senjska	●	0
Sisačko-moslavačka	●	0
Brodsko-posavska	●	0
Bjelovarsko-bilogorska	●	0
Požeško-slavonska	●	0
Virovitičko-podravska	●	0

Izvor: HGK

9. ZNAKOVI KVALITETE HGK

Brendirajte kvalitetu hrvatskih proizvoda i usluga bespovratnim sredstvima iz EU fonda

U tijeku je natječaj MGPO (do 31. prosinca 2020.) za stjecanje prava uporabe znakova kvalitete namijenjen mikro, malim i srednjim tvrtkama do 250 zaposlenika. Maksimalni iznos bespovratnih sredstava do 75.000,00 kuna namijenjen je za troškove provođenja obrade zahtjeva i troškove naknade za trogodišnje korištenje prava uporabe znaka kvalitete.

Više informacija dostupno je na stranicama:

<https://znakovi.hgk.hr/>

<https://znakovi.hgk.hr/kako-steci-pravo-uporabe-znaka/>

Vizualni identitet hrvatskih proizvoda i usluga označenih znakovima kvalitete "Hrvatska kvaliteta" / *Croatian Quality* i "Izorno hrvatsko" / *Croatian Creation* doprinosu podizanju konkurentnosti hrvatskog gospodarstva na domaćem i međunarodnom tržištu, a ujedno su i sinonim za zemlju podrijetla na globalnoj razini.

Hrvatska kvaliteta

Znak **Hrvatska kvaliteta** nose proizvodi proizvedeni u Republici Hrvatskoj ili usluge koje se pružaju u Republici Hrvatskoj, a udovoljavaju višoj razini kvalitete od one koja je utvrđena zakonodavnim okvirom i standardima za vrstu i kategoriju proizvoda/usluge.

Znak kvalitete jest priznanje proizvođaču i pružatelju usluge u Republici Hrvatskoj te je jamstvo kvalitete potrošaču kako na domaćem tako i izvoznom tržištu.

Znak **Izorno hrvatsko** nose visokokvalitetni proizvodi koji su nastali u Republici Hrvatskoj, kao rezultat

- razvojno istraživačkog rada
- invencije, inovacije
- dugogodišnje tradicije.

Znak **Izorno hrvatsko** priznanje je hrvatskom proizvođaču i proizvodu za dugogodišnji istraživački rad, ostvarenje stvaralačke ideje i novog, kreativnog, izvorno hrvatskog proizvoda na tržištu.

Izorno hrvatsko

PRILOG

10. Izabrani pokazatelji po županijama za posljednjih pet godina (2015. – 2019.)

GRAD ZAGREB, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	799.565	802.338	802.762	804.507	807.254
Broj odseljenog stanovništva	11.512	11.059	12.755	12.762	13.830
Saldo ukupne migracije	2.132	2.706	1.003	3.242	3.697
Saldo migracije s inozemstvom	-2.288	-1.546	-3.099	-171	388
Saldo migracije s drugim županijama	4.420	4.252	4.102	3.413	3.309
Prirodni prirast stanovništva	-782	-408	-750	-801	-803
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	57.108	58.447	59.756	60.563	61.231
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	8.294	8.001	7.975	6.591	6.990
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	115.730,7	119.096,3	125.019,7	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	144.542	148.407	155.541	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	106,3	107,0	108,2	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	35.089	38.127	40.120	43.927	45.608
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	328.040	311.878	329.092	374.962	399.899
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	9.241	13.720	12.481	15.927	18.510
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	491	493	487	482	494
Osiguranici HZMO, prosjek godine	428.328	434.068	440.658	446.567	456.752
Broj nezaposlenih, prosjek godine	39.206	32.810	25.362	19.453	15.957
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	9,6	8,2	6,4	4,7	3,7
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	9.742	9.896	10.050	10.382	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	6.626	6.740	6.990	7.187	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	-885,8	-154,6	-138,3	584,8	257,0
Broj izdanih građevinskih dozvola	556	667	774	629	834
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	1.718,1	2.965,8	3.573,4	2.569,8	4.024,4
Broj završenih stanova	1.798	1.065	1.672	2.746	–
Robni izvoz, u mil. HRK	29.099,6	30.636,8	33.284,0	33.381,3	35.210,3
Robni uvoz, u mil. HRK	73.014,4	74.099,1	80.129,7	86.104,1	93.081,9
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	-43.914,8	-43.462,3	-46.845,7	-52.722,9	-57.871,7
Broj noćenja turista, u tisućama	1.804,3	2.016,1	2.263,8	2.511,8	2.639,0
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	80,0	81,1	84,0	83,7	82,9

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	316.506	314.549	311.416	309.469	309.169
Broj odseljenog stanovništva	5.720	6.331	6.298	5.938	6.012
Saldo ukupne migracije	-1.366	-1.794	-1.640	-419	1.040
Saldo migracije s inozemstvom	-1.624	-2.200	-2.371	-1.087	-7
Saldo migracije s drugim županijama	258	406	731	668	1.047
Prirodni prirast stanovništva	-980	-663	-871	-836	-735
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	25.700	25.636	25.586	25.529	25.474
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	2.404	2.366	2.300	2.030	2.129
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	19.397,3	19.949,0	21.034,3	-	-
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	61.248	63.471	67.457	-	-
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	45,1	45,8	46,9	-	-
Broj poduzetnika (FINA)	6.529	7.206	7.721	8.589	9.019
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	43.975	45.703	49.878	54.048	57.895
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	1.231	1.803	2.019	1.867	2.308
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	74	68	76	78	83
Osiguranci HZMO, prosjek godine	70.414	73.301	75.800	79.314	82.359
Broj nezaposlenih, prosjek godine	15.803	12.495	9.053	6.658	5.582
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	18,2	15,1	11,3	8,0	6,3
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	7.720	7.658	8.188	8.431	-
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	5.492	5.444	5.876	6.031	-
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	174,3	-59,5	131,3	-123,7	165,6
Broj izdanih građevinskih dozvola	408	486	510	497	583
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	899,5	1.050,9	1.360,0	942,3	1.421,2
Broj završenih stanova	414	393	452	414	-
Robni izvoz, u mil. HRK	4.646,3	5.002,8	5.761,0	6.379,8	6.475,5
Robni uvoz, u mil. HRK	13.061,4	14.349,3	16.422,3	17.955,3	19.339,6
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	-8.415,1	-9.346,5	-10.661,3	-11.575,5	-12.864,1
Broj noćenja turista, u tisućama	111,6	128,3	148,8	202,6	225,6
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	58,9	64,7	68,0	73,2	74,0

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	128.905	127.748	126.334	125.357	124.517
Broj odseljenog stanovništva	1.225	1.380	1.321	1.421	1.327
Saldo ukupne migracije	-271	-626	-434	-267	311
Saldo migracije s inozemstvom	-291	-511	-401	-305	222
Saldo migracije s drugim županijama	20	-115	-33	38	89
Prirodni prirast stanovništva	-807	-783	-777	-796	-690
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	9.715	9.635	9.604	9.461	9.402
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	935	930	916	926	893
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	6.596,5	6.985,4	7.324,0	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	51.132	54.674	57.918	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	37,6	39,4	40,3	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	1.829	1.975	2.033	2.267	2.344
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	10.128	11.054	11.756	13.011	13.629
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	391	531	578	586	662
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	15	16	18	20	19
Osiguranici HZMO, prosjek godine	34.929	35.871	36.602	37.194	37.769
Broj nezaposlenih, prosjek godine	6.648	5.168	3.689	2.789	2.322
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	17,7	14,6	10,5	8,1	6,4
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	6.673	6.543	6.854	7.242	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	4.887	4.803	5.082	5.337	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	8,6	22,6	16,4	-4,5	10,3
Broj izdanih građevinskih dozvola	182	253	305	247	278
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	390,0	502,8	532,8	907,7	1.107,9
Broj završenih stanova	115	101	102	138	–
Robni izvoz, u mil. HRK	3.109,1	3.426,4	3.618,5	3.724,9	3.805,7
Robni uvoz, u mil. HRK	2.455,9	2.638,7	2.904,8	2.988,9	3.185,9
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	653,2	787,7	713,7	736,0	619,8
Broj noćenja turista, u tisućama	215,8	283,4	330,3	361,9	387,0
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	38,1	42,3	44,0	44,3	44,7

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	171.879	170.563	168.560	166.982	166.112
Broj odseljenog stanovništva	1.665	1.819	2.192	1.966	2.231
Saldo ukupne migracije	-544	-834	-1.183	-366	18
Saldo migracije s inozemstvom	-597	-826	-1.003	-454	24
Saldo migracije s drugim županijama	53	-8	-180	88	-6
Prirodni prirast stanovništva	-911	-681	-854	-744	-791
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	13.771	13.772	13.660	13.423	13.290
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	1.249	1.128	1.144	1.211	1.226
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	11.456,1	12.052,5	12.745,8	-	-
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	66.587	70.663	75.514	-	-
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	49,0	51,0	52,5	-	-
Broj poduzetnika (FINA)	3.202	3.488	3.670	3.947	4.150
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	22.643	23.515	25.227	26.528	27.862
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	224	611	541	677	1.053
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	40	40	42	41	40
Osiguranici HZMO, prosjek godine	61.251	62.350	63.133	63.943	65.342
Broj nezaposlenih, prosjek godine	7.441	5.771	4.135	3.100	2.542
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	12,4	9,5	6,9	5,1	4,0
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	6.176	6.407	6.634	7.046	-
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	4.545	4.705	4.929	5.199	-
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	2,6	-13,1	-25,8	-8,2	48,8
Broj izdanih građevinskih dozvola	325	429	396	376	394
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	894,5	1.009,4	916,7	760,0	900,4
Broj završenih stanova	162	339	208	236	-
Robni izvoz, u mil. HRK	6.881,4	7.110,7	7.556,9	7.213,0	7.294,1
Robni uvoz, u mil. HRK	7.410,4	7.266,1	7.787,8	7.588,2	7.706,8
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	-528,9	-155,4	-230,9	-375,1	-412,8
Broj noćenja turista, u tisućama	129,9	128,6	141,5	167,8	184,4
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	42,3	36,6	43,5	45,9	46,8

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	112.357	110.976	109.137	107.711	106.367
Broj odseljenog stanovništva	1.234	1.685	1.731	1.641	1.597
Saldo ukupne migracije	-621	-1.001	-1.028	-838	-652
Saldo migracije s inozemstvom	-284	-762	-804	-556	-380
Saldo migracije s drugim županijama	-337	-239	-224	-282	-272
Prirodni prirast stanovništva	-616	-652	-647	-540	-538
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	8.995	8.895	8.774	8.641	8.508
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	817	832	746	758	811
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	6.958,1	7.220,7	7.362,2	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	61.905	65.077	67.363	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	45,5	46,9	46,8	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	1.467	1.688	1.731	1.892	1.993
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	9.572	10.094	11.046	11.612	12.306
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	515	420	241	469	467
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	15	14	16	15	14
Osiguranici HZMO, prosjek godine	32.932	33.399	33.663	34.021	34.244
Broj nezaposlenih, prosjek godine	6.463	4.944	3.578	2.433	1.939
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	19,7	16,7	13,0	8,7	6,8
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	7.112	7.159	7.326	7.686	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	5.190	5.224	5.420	5.639	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	-1,7	23,6	-15,5	6,5	12,7
Broj izdanih građevinskih dozvola	189	256	263	281	236
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	997,8	545,1	491,1	686,5	2.910,3
Broj završenih stanova	141	125	120	100	–
Robni izvoz, u mil. HRK	2.186,7	2.337,6	2.664,1	2.803,9	3.136,0
Robni uvoz, u mil. HRK	1.739,8	1.885,6	2.060,4	2.128,2	2.291,5
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	447,0	451,9	603,7	675,6	844,5
Broj noćenja turista, u tisućama	28,0	39,7	38,8	40,1	35,0
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	40,7	41,9	42,9	44,7	46,6

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

MEĐIMURSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	112.576	112.089	110.999	109.921	109.232
Broj odseljenog stanovništva	916	1.258	1.674	1.790	1.572
Saldo ukupne migracije	-422	-717	-1.086	-890	-308
Saldo migracije s inozemstvom	-212	-593	-984	-744	-221
Saldo migracije s drugim županijama	-210	-124	-102	-146	-87
Prirodni prirast stanovništva	-65	15	-127	-29	-99
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	9.646	9.543	9.450	9.362	9.278
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	820	710	782	762	772
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	7.497,7	7.863,6	8.249,7	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	66.578	70.198	74.280	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	49,0	50,6	51,6	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	2.626	2.983	3.114	3.367	3.498
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	12.074	12.831	14.148	15.247	16.301
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	344	533	667	629	688
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	30	28	28	25	25
Osiguranici HZMO, prosjek godine	38.842	39.725	40.185	40.893	41.065
Broj nezaposlenih, prosjek godine	5.576	4.665	3.538	2.446	2.111
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	14,7	12,1	9,7	6,5	5,4
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	6.311	6.317	6.764	7.272	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	4.652	4.653	5.018	5.379	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	-10,7	7,0	-8,7	32,6	19,8
Broj izdanih građevinskih dozvola	285	375	411	364	429
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	729,9	804,1	960,2	800,8	863,6
Broj završenih stanova	158	268	241	199	–
Robni izvoz, u mil. HRK	3.785,5	4.155,7	4.627,0	5.151,5	5.380,7
Robni uvoz, u mil. HRK	3.198,3	3.425,1	3.860,9	4.249,8	4.477,5
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	587,2	730,6	766,1	901,8	903,2
Broj noćenja turista, u tisućama	127,2	110,0	168,1	186,7	196,9
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	48,8	52,5	53,3	56,7	56,3

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	113.746	111.867	109.822	107.909	106.258
Broj odseljenog stanovništva	1.867	2.119	2.028	1.961	2.010
Saldo ukupne migracije	-1.115	-1.308	-1.234	-988	-1.026
Saldo migracije s inozemstvom	-504	-855	-854	-652	-626
Saldo migracije s drugim županijama	-611	-453	-380	-336	-400
Prirodni prirast stanovništva	-842	-699	-778	-655	-606
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	8.956	8.858	8.699	8.534	8.417
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	745	677	718	719	683
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	6.155,9	6.438,4	6.503,8	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	54.081	57.565	59.214	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	39,8	41,5	41,2	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	1.629	1.776	1.819	2.074	2.202
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	7.225	6.540	6.984	7.681	8.340
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	127	125	152	204	124
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	14	12	12	11	12
Osiguranici HZMO, prosjek godine	29.982	30.023	30.241	31.077	31.542
Broj nezaposlenih, prosjek godine	11.559	9.448	7.416	5.516	4.201
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	31,0	27,5	22,7	18,3	13,7
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	6.407	6.537	6.664	6.947	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	4.720	4.814	4.971	5.161	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	2,1	-9,2	-1,6	2,5	4,1
Broj izdanih građevinskih dozvola	227	313	304	286	282
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	527,2	596,2	482,2	495,2	525,2
Broj završenih stanova	101	116	74	102	–
Robni izvoz, u mil. HRK	890,9	1.042,2	1.087,5	1.155,9	1.060,8
Robni uvoz, u mil. HRK	1.084,6	1.371,1	1.457,3	1.844,3	2.011,2
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	-193,8	-328,9	-369,8	-688,5	-950,4
Broj noćenja turista, u tisućama	62,9	67,7	69,8	79,8	77,5
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	22,1	22,8	27,2	29,0	30,0

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	80.610	79.111	77.086	75.257	73.641
Broj odseljenog stanovništva	1.699	1.760	2.111	1.818	1.787
Saldo ukupne migracije	-1.172	-1.224	-1.590	-1.221	-1.166
Saldo migracije s inozemstvom	-705	-798	-1.155	-829	-730
Saldo migracije s drugim županijama	-467	-426	-435	-392	-436
Prirodni prirast stanovništva	-440	-423	-518	-389	-512
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	6.406	6.307	6.181	6.033	5.910
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	513	465	492	517	524
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	3.502,6	3.651,6	3.711,1	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	43.407	46.186	48.080	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	31,9	33,3	33,4	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	881	1.000	1.064	1.129	1.147
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	3.470	3.881	4.248	4.647	4.991
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	12	108	49	145	128
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	7	10	7	6	5
Osiguranici HZMO, prosjek godine	19.311	19.450	19.952	20.584	21.096
Broj nezaposlenih, prosjek godine	9.179	8.146	6.559	5.154	4.332
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	35,8	32,7	28,8	23,2	19,6
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	6.291	6.373	6.566	6.721	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	4.667	4.737	4.938	5.047	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	0,5	3,5	-0,4	-0,9	3,2
Broj izdanih građevinskih dozvola	191	166	210	218	162
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	769,9	484,1	231,3	698,4	304,5
Broj završenih stanova	46	80	36	64	–
Robni izvoz, u mil. HRK	949,4	1.100,7	1.282,4	1.266,3	1.074,4
Robni uvoz, u mil. HRK	504,8	625,5	704,1	523,5	718,4
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	444,6	475,2	578,3	742,8	356,0
Broj noćenja turista, u tisućama	28,9	30,8	33,5	46,3	44,7
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	28,7	28,3	29,4	28,2	29,0

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	73.473	71.920	69.583	67.862	66.256
Broj odseljenog stanovništva	1.932	1.988	2.402	1.993	1.798
Saldo ukupne migracije	-1.243	-1.462	-1.835	-1.264	-972
Saldo migracije s inozemstvom	-903	-1.113	-1.398	-873	-705
Saldo migracije s drugim županijama	-340	-349	-437	-391	-267
Prirodni prirast stanovništva	-440	-370	-394	-416	-442
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	6.087	5.956	5.775	5.562	5.418
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	605	534	571	614	642
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	3.346,2	3.411,5	3.463,4	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	45.458	47.479	49.604	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	33,4	34,2	34,5	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	727	828	844	923	962
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	3.472	3.635	3.955	4.442	4.698
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	-340	88	25	76	137
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	11	12	12	11	9
Osiguranici HZMO, prosjek godine	18.033	18.599	18.843	19.164	19.441
Broj nezaposlenih, prosjek godine	5.287	4.411	3.646	2.873	2.389
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	26,2	22,8	19,0	16,5	12,7
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	6.584	6.732	6.966	7.200	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	4.875	4.971	5.210	5.375	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	1,8	12,1	2,6	3,6	6,1
Broj izdanih građevinskih dozvola	101	96	138	115	112
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	96,2	284,6	317,5	317,6	291,3
Broj završenih stanova	46	102	77	75	–
Robni izvoz, u mil. HRK	834,0	830,4	872,8	1.023,2	1.127,6
Robni uvoz, u mil. HRK	603,0	558,4	651,3	751,3	786,0
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	231,0	272,0	221,5	271,9	341,6
Broj noćenja turista, u tisućama	24,4	25,9	30,6	36,1	41,5
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	21,0	24,4	28,3	33,1	31,1

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	151.012	148.373	143.827	140.072	137.487
Broj odseljenog stanovništva	3.173	3.689	4.663	3.642	3.393
Saldo ukupne migracije	-2.254	-2.751	-3.701	-2.238	-1.577
Saldo migracije s inozemstvom	-1.271	-1.879	-2.923	-1.451	-889
Saldo migracije s drugim županijama	-983	-872	-778	-787	-688
Prirodni prirast stanovništva	-811	-730	-730	-815	-798
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	12.640	12.219	11.780	11.469	11.158
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	1.083	1.021	982	1.109	1.109
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	6.689,5	6.903,8	7.187,0	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	44.213	46.638	49.885	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	32,5	33,6	34,7	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	1.660	1.849	1.917	2.042	2.085
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	7.941	8.423	8.659	9.781	10.409
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	43	142	265	162	252
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	16	17	15	18	16
Osiguranici HZMO, prosjek godine	34.855	35.919	36.988	38.245	39.203
Broj nezaposlenih, prosjek godine	12.700	10.591	8.545	7.026	5.820
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	30,8	27,1	22,4	19,9	15,7
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	6.753	7.066	7.032	7.333	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	4.964	5.150	5.221	5.428	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	1,8	20,7	12,4	6,4	11,8
Broj izdanih građevinskih dozvola	185	190	287	216	238
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	373,0	410,5	286,4	314,7	464,0
Broj završenih stanova	103	246	156	164	–
Robni izvoz, u mil. HRK	1.878,9	1.897,2	2.323,1	2.329,5	2.386,9
Robni uvoz, u mil. HRK	1.273,6	1.342,4	1.454,7	1.747,2	1.786,5
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	605,3	554,8	868,4	582,3	600,4
Broj noćenja turista, u tisućama	42,9	46,0	50,8	55,8	60,0
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	49,6	54,1	55,9	59,8	57,2

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	294.233	290.412	283.035	277.227	272.673
Broj odseljenog stanovništva	4.458	5.744	7.223	5.717	5.040
Saldo ukupne migracije	-2.634	-3.952	-5.460	-3.542	-2.557
Saldo migracije s inozemstvom	-1.742	-3.112	-4.496	-2.756	-1.844
Saldo migracije s drugim županijama	-892	-840	-964	-786	-713
Prirodni prirast stanovništva	-1.557	-1.418	-1.519	-1.547	-1.622
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	22.283	21.849	21.246	20.776	20.503
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	2.131	2.007	2.111	2.102	2.197
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	18.539,7	19.151,2	19.189,8	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	62.934	66.082	67.657	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	46,3	47,7	47,0	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	4.561	4.764	5.103	5.551	5.787
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	24.299	24.337	24.839	28.567	28.144
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	152	505	-273	1.081	528
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	43	48	41	41	38
Osiguranici HZMO, prosjek godine	81.998	84.212	84.821	86.534	88.655
Broj nezaposlenih, prosjek godine	32.467	28.062	23.453	19.113	16.193
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	31,9	28,8	24,9	21,2	17,6
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	7.077	7.034	7.300	7.574	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	5.166	5.141	5.400	5.574	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	-15,9	32,0	10,6	31,1	12,5
Broj izdanih građevinskih dozvola	330	596	581	594	556
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	1.420,3	1.795,9	1.530,4	1.323,7	2.121,3
Broj završenih stanova	274	295	216	202	–
Robni izvoz, u mil. HRK	3.795,7	4.263,6	4.636,8	4.835,5	4.433,5
Robni uvoz, u mil. HRK	3.368,0	3.922,5	3.896,9	3.966,0	4.216,6
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	427,7	341,1	739,9	869,5	217,0
Broj noćenja turista, u tisućama	158,2	172,9	177,7	194,9	217,7
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	34,8	37,6	40,9	42,1	42,4

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	169.224	165.799	159.213	154.371	150.985
Broj odseljenog stanovništva	3.877	4.676	6.821	4.575	3.992
Saldo ukupne migracije	-2.712	-3.526	-5.665	-3.101	-2.105
Saldo migracije s inozemstvom	-1.533	-2.269	-4.644	-2.181	-1.346
Saldo migracije s drugim županijama	-1.179	-1.257	-1.021	-920	-759
Prirodni prirast stanovništva	-962	-871	-1.060	-1.004	-900
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	14.336	13.650	13.153	12.629	12.097
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	1.124	1.016	1.023	1.113	1.139
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	7.847,4	8.096,2	8.322,1	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	46.281	48.913	52.026	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	34,0	35,3	36,2	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	1.617	1.755	1.887	2.104	2.180
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	13.870	12.936	17.797	20.702	19.573
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	412	520	619	467	605
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	24	20	21	20	22
Osiguranci HZMO, prosjek godine	39.275	39.739	39.930	41.296	42.481
Broj nezaposlenih, prosjek godine	17.047	14.351	11.569	8.782	6.642
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	33,6	29,7	25,1	20,5	16,0
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	6.587	6.529	6.739	7.076	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	4.908	4.853	5.085	5.314	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	34,0	28,8	17,9	6,7	14,5
Broj izdanih građevinskih dozvola	226	290	298	263	298
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	529,6	788,8	581,6	750,7	1.474,5
Broj završenih stanova	378	137	138	166	–
Robni izvoz, u mil. HRK	1.426,1	1.361,3	1.653,1	2.137,7	2.132,2
Robni uvoz, u mil. HRK	3.027,8	2.632,8	3.213,1	3.533,5	3.347,4
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	-1.601,7	-1.271,5	-1.560,0	-1.395,8	-1.215,2
Broj noćenja turista, u tisućama	94,5	102,2	138,5	132,0	134,3
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	27,5	26,3	21,9	20,5	23,6

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

KARLOVAČKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	121.840	120.321	118.263	116.829	115.484
Broj odseljenog stanovništva	1.835	1.936	2.054	1.779	2.138
Saldo ukupne migracije	-664	-995	-1.087	-316	-462
Saldo migracije s inozemstvom	-644	-677	-773	-314	-377
Saldo migracije s drugim županijama	-20	-318	-314	-2	-85
Prirodni prirast stanovništva	-1.075	-802	-924	-971	-900
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	8.661	8.564	8.470	8.388	8.231
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	815	753	734	794	789
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	7.310,1	7.584,3	7.660,5	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	59.855	63.012	64.668	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	44,0	45,4	45,0	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	1.931	2.027	2.093	2.269	2.323
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	8.361	9.028	9.488	10.324	10.326
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	654	617	488	625	375
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	11	12	11	11	10
Osiguranici HZMO, prosjek godine	33.448	33.992	34.622	35.156	35.640
Broj nezaposlenih, prosjek godine	9.592	7.872	5.931	4.438	3.342
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	24,0	21,2	16,6	13,2	9,9
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	7.223	7.311	7.444	7.825	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	5.244	5.310	5.483	5.719	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	11,7	17,9	20,0	7,8	-62,2
Broj izdanih građevinskih dozvola	237	204	260	197	242
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	422,4	353,4	759,4	470,6	619,8
Broj završenih stanova	113	133	130	124	–
Robni izvoz, u mil. HRK	2.099,5	2.422,7	2.156,7	2.390,6	2.277,5
Robni uvoz, u mil. HRK	1.474,8	1.863,8	2.042,5	2.236,6	1.973,2
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	624,7	558,9	114,2	154,0	304,3
Broj noćenja turista, u tisućama	395,3	466,4	565,3	608,4	626,2
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	90,1	90,8	91,9	91,3	90,0

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	160.292	157.204	152.546	148.589	145.904
Broj odseljenog stanovništva	3.358	3.743	4.841	3.681	3.373
Saldo ukupne migracije	-2.186	-2.535	-3.596	-1.925	-1.399
Saldo migracije s inozemstvom	-1.387	-1.820	-2.709	-1.335	-836
Saldo migracije s drugim županijama	-799	-715	-887	-590	-563
Prirodni prirast stanovništva	-1.348	-1.025	-1.211	-1.303	-1.218
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	11.961	11.754	11.457	11.188	10.941
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	1.044	932	953	990	1.011
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	9.656,9	9.382,5	9.414,3	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	60.138	59.749	61.593	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	44,2	43,1	42,8	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	1.819	1.925	1.995	2.162	2.308
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	9.298	8.630	9.358	10.266	10.955
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	20	3	-37	-314	349
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	11	9	10	11	12
Osiguranci HZMO, prosjek godine	38.053	37.956	38.243	39.646	40.482
Broj nezaposlenih, prosjek godine	18.261	16.051	13.431	10.528	8.875
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	34,4	32,3	29,0	24,3	19,9
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	7.055	7.210	7.265	7.509	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	5.173	5.274	5.375	5.551	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	-1,2	16,0	12,4	10,4	7,5
Broj izdanih građevinskih dozvola	152	199	196	176	190
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	2.175,9	371,6	437,1	943,3	554,4
Broj završenih stanova	94	88	83	101	–
Robni izvoz, u mil. HRK	4.027,7	3.031,9	3.253,9	3.671,5	3.546,7
Robni uvoz, u mil. HRK	2.145,8	1.808,2	2.042,3	2.400,6	2.130,7
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	1.881,9	1.223,7	1.211,6	1.271,0	1.415,9
Broj noćenja turista, u tisućama	82,2	84,3	90,1	99,1	95,4
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	38,7	30,8	38,7	39,0	42,0

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	291.654	289.479	286.677	284.239	282.730
Broj odseljenog stanovništva	4.557	4.579	4.569	4.637	4.549
Saldo ukupne migracije	-1.153	-922	-1.102	-381	229
Saldo migracije s inozemstvom	-1.500	-1.381	-1.483	-612	184
Saldo migracije s drugim županijama	347	459	381	231	45
Prirodni prirast stanovništva	-1.440	-1.329	-1.794	-1.646	-1.689
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	18.861	18.924	19.063	19.107	19.295
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	2.532	2.294	2.190	2.034	1.931
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	29.342,5	29.844,5	31.087,7	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	100.531	103.106	108.365	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	74,0	74,4	75,3	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	9.436	9.689	10.189	10.974	11.261
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	34.763	34.992	38.277	39.220	40.960
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	731	1.191	1.381	1.226	1.037
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	58	57	58	56	52
Osiguranici HZMO, prosjek godine	110.615	111.805	113.174	114.851	116.406
Broj nezaposlenih, prosjek godine	15.518	12.888	9.774	7.946	6.704
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	14,9	13,0	9,9	8,0	6,7
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	7.863	7.971	8.272	8.604	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	5.620	5.690	5.979	6.180	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	-80,0	184,7	85,3	162,2	160,0
Broj izdanih građevinskih dozvola	657	674	817	826	805
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	2.674,1	2.041,6	2.852,6	3.222,1	6.318,6
Broj završenih stanova	741	831	865	756	–
Robni izvoz, u mil. HRK	4.305,0	3.590,0	4.261,2	4.388,8	4.300,9
Robni uvoz, u mil. HRK	6.558,7	6.642,7	7.225,9	8.186,9	8.162,8
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	-2.253,7	-3.052,7	-2.964,7	-3.798,2	-3.861,9
Broj noćenja turista, u tisućama	12.960,5	13.902,6	14.897,4	15.284,3	15.314,7
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	90,9	91,5	92,2	92,2	91,6

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	47.634	46.888	45.943	45.184	44.625
Broj odseljenog stanovništva	1.068	945	1.189	882	915
Saldo ukupne migracije	-404	-259	-557	-131	11
Saldo migracije s inozemstvom	-366	-217	-430	-115	38
Saldo migracije s drugim županijama	-38	-42	-127	-16	-27
Prirodni prirast stanovništva	-533	-469	-478	-485	-499
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	3.346	3.300	3.241	3.213	3.089
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	298	302	336	310	338
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	2.952,3	3.023,7	3.181,0	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	61.917	64.541	69.201	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	45,5	46,5	48,1	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	703	765	817	904	950
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	1.856	2.059	2.250	2.540	2.638
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	42	126	37	107	32
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	0	2	1	1	2
Osiguranci HZMO, prosjek godine	14.295	14.575	14.819	15.475	16.036
Broj nezaposlenih, prosjek godine	3.461	3.148	2.631	2.035	1.704
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	23,3	22,3	19,4	15,8	12,5
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	6.989	6.864	7.305	7.578	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	5.114	5.053	5.406	5.612	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	58,8	9,0	13,5	55,1	-20,6
Broj izdanih građevinskih dozvola	177	240	234	238	238
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	419,0	1.699,6	555,1	547,6	808,2
Broj završenih stanova	271	196	299	237	–
Robni izvoz, u mil. HRK	226,2	231,9	349,4	396,5	488,3
Robni uvoz, u mil. HRK	83,8	107,5	150,6	148,0	170,7
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	142,4	124,4	198,8	248,5	317,6
Broj noćenja turista, u tisućama	2.198,3	2.322,8	2.647,0	2.749,2	2.856,2
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	94,9	95,0	95,4	95,3	94,6

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

ZADARSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	170.168	169.581	168.672	168.153	168.213
Broj odseljenog stanovništva	2.801	2.393	2.564	2.456	3.027
Saldo ukupne migracije	-618	-168	-377	176	419
Saldo migracije s inozemstvom	-930	-538	-635	-81	228
Saldo migracije s drugim županijama	312	370	258	257	191
Prirodni prirast stanovništva	-504	-379	-627	-447	-395
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	13.462	13.487	13.418	13.533	13.530
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	1.321	1.341	1.302	1.343	1.382
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	10.999,4	11.499,9	12.424,2	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	64.545	67.814	73.601	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	47,5	48,9	51,2	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	3.597	3.918	4.273	4.755	5.144
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	12.548	12.695	13.752	14.996	16.034
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	241	492	681	449	823
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	18	18	20	18	18
Osiguranici HZMO, prosjek godine	49.476	50.962	52.863	55.135	57.134
Broj nezaposlenih, prosjek godine	8.107	6.965	5.792	4.826	4.095
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	17,7	16,0	13,3	10,7	9,2
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	7.350	7.449	7.586	7.927	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	5.330	5.404	5.571	5.809	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	17,0	18,7	109,0	100,1	92,2
Broj izdanih građevinskih dozvola	505	713	834	1016	1137
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	1.262,8	1.572,4	1.989,8	2.246,2	2.409,3
Broj završenih stanova	950	1154	1191	1308	–
Robni izvoz, u mil. HRK	1.789,6	1.711,1	1.834,2	1.973,0	2.023,4
Robni uvoz, u mil. HRK	1.760,6	1.693,2	1.866,5	1.912,6	2.121,3
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	29,0	17,9	-32,3	60,5	-97,9
Broj noćenja turista, u tisućama	7.816,9	8.209,9	9.218,5	9.590,8	9.868,7
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	89,6	89,8	89,8	89,4	88,6

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	104.315	103.021	101.436	100.153	99.210
Broj odseljenog stanovništva	1.945	1.888	2.182	1.932	2.013
Saldo ukupne migracije	-658	-612	-777	-386	-82
Saldo migracije s inozemstvom	-514	-508	-712	-263	60
Saldo migracije s drugim županijama	-144	-104	-65	-123	-142
Prirodni prirast stanovništva	-775	-758	-766	-676	-652
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	7.368	7.311	7.237	7.152	7.161
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	987	876	780	833	809
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	6.565,7	6.802,4	7.352,8	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	62.936	66.092	72.466	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	46,3	47,7	50,4	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	2.052	2.228	2.298	2.504	2.583
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	5.381	5.734	6.655	7.438	8.810
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	-227	-129	14	-287	172
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	8	7	7	10	9
Osiguranici HZMO, prosjek godine	29.618	30.041	30.974	32.093	33.126
Broj nezaposlenih, prosjek godine	7.122	6.571	5.455	4.433	3.944
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	23,3	22,5	19,9	15,4	14,2
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	7.092	7.224	7.489	7.740	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	5.198	5.292	5.546	5.697	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	35,8	12,6	29,1	26,6	36,9
Broj izdanih građevinskih dozvola	184	254	289	360	304
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	425,7	478,6	601,7	878,1	1.171,7
Broj završenih stanova	337	133	277	265	–
Robni izvoz, u mil. HRK	541,5	371,8	501,6	721,2	913,3
Robni uvoz, u mil. HRK	584,9	463,4	589,7	799,7	773,0
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	-43,4	-91,6	-88,1	-78,5	140,3
Broj noćenja turista, u tisućama	4.822,5	4.988,3	5.455,3	5.512,2	5.549,4
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	87,9	89,1	89,6	89,0	87,5

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	453.155	452.035	449.610	448.071	447.747
Broj odseljenog stanovništva	4.329	4.722	5.029	4.882	4.742
Saldo ukupne migracije	-346	-828	-1.274	-259	1.286
Saldo migracije s inozemstvom	-327	-658	-1.008	80	1.700
Saldo migracije s drugim županijama	-19	-170	-266	-339	-414
Prirodni prirast stanovništva	-1.042	-787	-1.140	-830	-856
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	36.714	36.793	36.386	36.613	36.247
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	4.004	3.954	3.773	3.640	3.741
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	28.251,2	29.463,4	30.702,9	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	62.291	65.180	68.226	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	45,8	47,0	47,4	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	11.957	12.725	13.211	14.518	15.077
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	40.559	43.326	45.990	48.040	53.584
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	825	1.135	1.681	1.954	875
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	58	65	66	65	66
Osiguranici HZMO, prosjek godine	143.094	146.307	149.773	153.843	157.576
Broj nezaposlenih, prosjek godine	40.044	35.383	30.458	25.559	21.562
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	26,1	24,1	21,4	18,2	15,4
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	7.301	7.418	7.662	7.903	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	5.270	5.354	5.595	5.736	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	75,9	77,9	85,0	151,6	71,6
Broj izdanih građevinskih dozvola	423	535	801	884	963
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	1.746,6	1.958,1	2.480,5	3.197,2	2.361,4
Broj završenih stanova	999	858	1045	1626	–
Robni izvoz, u mil. HRK	3.603,6	3.512,7	3.866,2	3.637,1	4.751,1
Robni uvoz, u mil. HRK	4.859,1	4.967,7	5.749,2	6.249,8	7.511,0
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	-1.255,5	-1.454,9	-1.882,9	-2.612,7	-2.759,8
Broj noćenja turista, u tisućama	13.288,8	14.880,9	16.595,7	17.562,0	17.966,3
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	93,3	94,0	94,7	94,5	94,0

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

ISTARSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	208.180	208.105	208.229	208.765	209.573
Broj odseljenog stanovništva	2.410	2.426	2.517	2.848	3.727
Saldo ukupne migracije	390	855	999	1.399	1.757
Saldo migracije s inozemstvom	-204	183	316	913	1.395
Saldo migracije s drugim županijama	594	672	683	486	362
Prirodni prirast stanovništva	-713	-685	-785	-702	-822
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	14.606	14.791	14.976	15.193	15.255
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	1.364	1.182	1.339	1.235	1.329
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	20.903,0	22.184,9	23.092,3	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	100.447	106.646	110.906	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	73,9	76,9	77,1	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	9.552	9.984	10.222	11.006	11.291
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	30.746	31.596	33.866	34.818	35.697
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	2.379	1.247	-310	1.520	1.353
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	45	41	40	44	40
Osiguranici HZMO, prosjek godine	83.938	85.372	88.232	90.953	93.097
Broj nezaposlenih, prosjek godine	6.665	5.404	4.144	3.513	3.819
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	9,9	8,4	6,2	4,9	4,6
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	7.830	7.908	8.194	8.511	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	5.608	5.647	5.911	6.109	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	585,9	67,4	97,9	-42,2	130,1
Broj izdanih građevinskih dozvola	559	785	1188	1293	1313
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	1.365,9	2.185,5	3.056,6	3.189,0	3.800,6
Broj završenih stanova	588	775	805	736	–
Robni izvoz, u mil. HRK	5.542,4	5.084,4	4.961,4	5.382,9	5.723,6
Robni uvoz, u mil. HRK	5.707,3	6.160,7	6.573,7	5.989,1	5.762,8
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	-164,9	-1.076,4	-1.612,2	-606,2	-39,2
Broj noćenja turista, u tisućama	20.966,6	23.128,2	25.426,5	26.178,8	26.388,6
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	96,8	96,8	97,2	96,8	96,5

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	122.280	121.970	121.381	121.215	121.816
Broj odseljenog stanovništva	1.488	1.808	1.621	1.578	1.593
Saldo ukupne migracije	-84	-498	-175	229	1.116
Saldo migracije s inozemstvom	-119	-371	-233	300	1.300
Saldo migracije s drugim županijama	35	-127	58	-71	-184
Prirodni prirast stanovništva	-59	-88	-171	-129	-92
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	9.395	9.513	9.629	9.735	9.713
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	951	928	888	1.035	983
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	9.997,3	10.563,0	11.397,7	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	81.725	86.607	93.810	–	–
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	60,1	62,5	65,2	–	–
Broj poduzetnika (FINA)	3.705	3.783	3.960	4.213	4.348
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	9.428	10.225	11.131	12.289	13.076
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	120	247	586	679	803
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	11	11	12	16	14
Osiguranici HZMO, prosjek godine	41.609	43.326	44.548	46.353	48.516
Broj nezaposlenih, prosjek godine	7.763	6.717	5.810	4.922	4.575
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	20,5	18,3	16,5	13,0	12,7
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	7.838	8.022	8.309	8.557	–
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	5.628	5.738	6.019	6.164	–
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	30,2	33,1	-32,5	40,9	71,7
Broj izdanih građevinskih dozvola	224	296	317	326	334
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	958,2	1.392,5	1.729,8	1.320,2	2.408,0
Broj završenih stanova	230	374	309	382	–
Robni izvoz, u mil. HRK	247,0	201,1	156,9	214,4	201,1
Robni uvoz, u mil. HRK	547,9	553,8	442,0	551,6	469,1
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	-300,8	-352,6	-285,1	-337,2	-268,0
Broj noćenja turista, u tisućama	6.135,9	6.827,8	7.712,3	8.051,0	8.333,8
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	93,4	94,4	95,0	95,2	95,1

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

REPUBLIKA HRVATSKA, osnovni pokazatelji

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	4.203.604	4.174.349	4.124.531	4.087.843	4.065.253
Broj odseljenog stanovništva	29.651	36.436	47.352	39.515	40.148
Saldo ukupne migracije	–	–	–	–	–
Saldo migracije s inozemstvom	-17.945	-22.451	-31.799	-13.486	-2.422
Saldo migracije s drugim županijama	–	–	–	–	–
Prirodni prirast stanovništva	-16.702	-14.005	-16.921	-15.761	-15.659
Broj učenika upisan u osnovne škole, početak školske godine	320.017	319.204	317.541	316.104	314.148
Broj studenata koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij	34.036	32.256	32.055	32.020	32.892
Bruto domaći proizvod, u mil. HRK	339.696,1	351.168,7	366.426,1	382.965,2	400.102,2
Bruto domaći proizvod po stanovniku, u HRK	80.792	84.164	88.726	93.398,6	98.420,0
Bruto domaći proizvod po stanovniku po SKM (EU28=100)	59	61	62	63	65
Broj poduzetnika (FINA)	106.569	114.483	120.081	131.117	136.260
Ukupan prihod poduzetnika, u mil. HRK	639.648	633.109	678.395	751.160	796.126
Dobit / gubitak razdoblja, u mil. HRK	17.140	24.035	21.885	28.250	31.281
Broj tvrtki među 1000 najvećih po ukupnim prihodima u Hrvatskoj	–	–	–	–	–
Osiguranici HZMO, prosjek godine	1.434.295	1.460.992	1.488.063	1.522.335	1.557.960
Broj nezaposlenih, prosjek godine	285.906	241.860	193.967	153.542	128.650
Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka u %	19,3	16,9	13,9	11,1	9,1
Prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	7.610	7.752	8.055	8.448	8.766
Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u pravnim osobama, HRK	5.594	5.685	5.985	6.242	6.457
Inozemna izravna ulaganja (FDI), u mil. EUR	30,1	370,0	437,3	1035,9	1233,7
Broj izdanih građevinskih dozvola	6.328	8.018	9.418	9.406	9.932
Predviđena vrijednost građevinskih radova, u mil. HRK	20.865,7	23.312,7	26.016,4	28.428,2	36.915,6
Broj završenih stanova	8.059	7.809	8.496	10.141	–
Robni izvoz, u mil. HRK	87.772,4	92.763,2	104.601,0	107.913,0	112.878,0
Robni uvoz, u mil. HRK	140.747,8	148.474,5	163.313,0	176.216,0	185.197,0
Saldo robne razmjene, u mil. HRK	-52.975,3	-55.711,3	-58.712,0	-68.303,0	-72.319,0
Broj noćenja turista, u tisućama	71.437,0	77.919,0	86.200,0	89.652,0	91.243,0
Udio noćenja stranih turista u ukupnim noćenjima, u %	92,0	92,5	93,1	92,8	92,2

Izvor: DZS, HNB, HZMO; obrada: HGK

11. DEFINICIJE POJMOVA

BDP (bruto domaći proizvod) – makroekonomski indikator koji pokazuje vrijednost finalnih dobara i usluga proizvedenih u zemlji tijekom jedne godine.

BDP per capita/po stanovniku – omjer vrijednosti BDP-a i broja stanovnika (jedan od osnovnih pokazatelja razvijenosti neke države ili regije).

BDP po stanovniku po standardu kupovne moći (SKM) – pokazatelj je kojim se mjeri gospodarska razvijenost regija EU kao postotak prosjeka EU (EU28=100). Pokazuje koliko je neka regija više ili manje razvijena od prosječne razvijenosti EU odnosno opću razinu ekonomske razvijenosti pojedine regije. Iskazuje se po standardu kupovne moći što je umjetna valutna jedinica koja eliminira razlike između razina cijena između zemalja.

BDV (bruto dodana vrijednost) – Bruto dodana vrijednost kao povećanje vrijednosti proizvodnje jednaka je razlici između bruto vrijednosti proizvodnje i međufazne potrošnje. Dodana vrijednost u bazičnim cijenama jednaka je zbroju sredstava zaposlenih, ostalih poreza na proizvodnju, umanjenoj za ostale subvencije na proizvodnju, zbroju bruto poslovnog viška i bruto mješovitog dohotka.

FDI (engleski: *Foreign Direct Investments*) ili **Inozemna izravna ulaganja** obuhvaćaju vlasnička ulaganja, zadržanu dobit i dužničke odnose između vlasnički povezanih rezidenata i nerezidenata.

EUROSTAT – statistički ured Europske unije

KOHEZIJSKA (REGIONALNA) POLITIKA EU – jedna je od najvažnijih politika koje provodi EU, nastojeći putem fondova EU unaprijediti ekonomsko i socijalno povezivanje, s krajnjim ciljem smanjivanja razvojnih razlika između NUTS 2 regija unutar EU.

MEDIJAN – srednja vrijednost izražena kao sredina distribucije. Pola vrijednosti skupa (distribucije) nalazi se iznad medijana, a pola ispod.

NEZAPOSLENI – osobe koje ne rade i aktivno traže posao, prema administrativnom izvoru prijavljeni na Hrvatski zavod za zapošljavanje.

NUTS (francuski: *Nomenclature des unités territoriales statistiques*) – Statistička nomenklatura prostornih jedinica koju je definirao Europski statistički ured (Eurostat) kako bi primijenio jedinstveni statistički standard u EU. Koristi se od 1988. godine, a za potrebe korištenja sredstava Kohezijske (regionalne) politike EU.

NUTS 2 REGIJA – statističke regije uglavnom sa 800.000 do 3.000.000 stanovnika, u Hrvatskoj Kontinentalna i Jadranska Hrvatska.

NUTS 3 REGIJA – statističke regije uglavnom sa 150.000 do 800.000 stanovnika (u Hrvatskoj 20 županija i Grad Zagreb).

PPS (engleski: *Purchasing Power Standard*) ili **Standard kupovne moći (SKM)** je umjetna valutna jedinica za koju se može kupiti ista količina iste robe u različitim zemljama.

PRODUKTIVNOST – je odnos između količine proizvoda /ili usluga/ i količine bilo kojeg čimbenika koji je sudjelovao u proizvodnom /ili uslužnom/ procesu (primjerice odnos vrijednosti prihoda i broja zaposlenih).

OSIGURANICI – radnici kod pravnih osoba (osobe koje u radnom odnosu obavljaju određene poslove za poslodavca-pravnu osobu i s njima, prema posebnim propisima, radnici na bolovanju, zaposleni u Hrvatskoj vojsci, detaširani radnici, osobe na profesionalnoj rehabilitaciji, nezaposleni s pravom na mirovinsko osiguranje i dr., osobe izabrane ili imenovane na određene dužnosti u tijelima vlasti, volonteri i dr.), radnici kod fizičkih osoba, samostalne profesionalne djelatnosti, obrtnici, poljoprivrednici, osiguranici zaposleni u međunarodnim organizacijama u inozemstvu i hrvatski državljani zaposleni na teritoriju RH kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu, produženo osiguranje.

12. POPIS KRATICA, TABLICA, GRAFOVA I SLIKA

Popis kratica

RH	Republika Hrvatska	EU	Europska unija
GZG	Grad Zagreb	DZS	Državni zavod za statistiku
ZGŽ	Zagrebačka županija	HGK	Hrvatska gospodarska komora
KZŽ	Krapinsko-zagorska županija	FINA	Financijska agencija
VŽ	Varaždinska županija	NUTS	<i>Nomenclature des unités territoriales statistiques</i> (Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku)
KKŽ	Koprivničko-križevačka županija	BDP	Bruto domaći proizvod
MŽ	Međimurska županija	PPS	<i>Purchasing power standard</i>
BBŽ	Bjelovarsko-bilogorska županija	HRK	Hrvatska kuna
VPŽ	Virovitičko-podravska županija	HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
PSŽ	Požeško-slavonska županija	ESA 2010	<i>European System of National and Regional Accounts</i>
BPŽ	Brodsko-posavska županija	EUR	Euro
OBŽ	Osječko-baranjska županija	SKM	Standard kupovne moći
VSŽ	Vukovarsko-srijemska županija	PKM	Paritet kupovne moći
KŽ	Karlovačka županija	EFZG	Ekonomski fakultet Zagreb
SMŽ	Sisačko-moslavačka županija	MRRFEU	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
PGŽ	Primorsko-goranska županija	UK	Ujedinjeno Kraljevstvo
LSŽ	Ličko-senjska županija	LU	Luksemburg
ZDŽ	Zadarska županija	IE	Irska
ŠKŽ	Šibensko-kninska županija	DE	Njemačka
SDŽ	Splitsko-dalmatinska županija	CZ	Češka
IŽ	Istarska županija	SK	Slovačka
DNŽ	Dubrovačko-neretvanska županija	FR	Francuska
		HU	Mađarska
		RO	Rumunjska
		BG	Bugarska
		EL	Grčka
		BE	Belgija
		SAD	Sjedinjene Američke Države
		BiH	Bosna i Hercegovina
		HAKOM	Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
		HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
		HNB	Hrvatska narodna banka
		MGPO	Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta

Popis tablica, grafova i slika

Tablica 1:	Površina i stanovništvo
Tablica 2:	Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske po županijama, tekuće cijene, u mil. HRK
Tablica 3:	Bruto domaći proizvod po stanovniku Republike Hrvatske po županijama, u HRK
Tablica 4:	Najzastupljenije djelatnosti po BDV-u po županijama, 2017. godina
Tablica 5:	Poslovanje poduzetnika u 2018. i 2019. godini prema financijskim izvještajima za tu godinu
Tablica 6:	Najveće tvrtke u županijama po ukupnom prihodu i položaj među 1000 najvećih
Tablica 7:	Depoziti kućanstava, stanje krajem godine
Tablica 8:	Poslovne jedinice i bankomati u 2019. godini (prosinac)
Tablica 9:	Broj i gustoća širokopojasnih priključaka u nepokretnoj komunikacijskoj mreži
Tablica 10:	Osiguranici HZMO, prosjek godine*
Tablica 11:	Broj nezaposlenih, prosjek godine
Tablica 12:	Stopa registrirane nezaposlenosti, stanje 31. ožujka, u %
Tablica 13:	Korisnici i iznosi mjera pomoći gospodarstvu u 2020. po županijama
Tablica 14:	Usporedba udjela u mjerama pomoći i BDP-u
Tablica 15:	Prosječna mjesečna neto plaća u pravnim osobama, u HRK
Tablica 16:	Studenti koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij
Tablica 17:	Inozemna izravna ulaganja (FDI)
Tablica 18:	Inozemna izravna ulaganja (FDI), kumulativ 1993. – 2019.
Tablica 19:	Inozemna izravna ulaganja (FDI), najvažnije zemlje ulagači i najvažnije djelatnosti ulaganja (1993. – 2019.)
Tablica 20:	Izdane građevinske dozvole i predviđena vrijednost radova ¹⁾
Tablica 21:	Broj i površina završenih stanova
Tablica 22:	Robna razmjena RH s inozemstvom, 2019. godina
Tablica 23:	Turistička noćenja
Tablica 24:	Kategorizacija hotela u primorskim županijama
Tablica 25:	Projekcije stanovništva Hrvatske do 2051. godine
Tablica 26:	Odseljeno stanovništvo
Tablica 27:	Iznos ugovorenih sredstava fondova EU*, 2017. – 2019., mil. HRK
Tablica 28:	Iznos ugovorenih sredstava fondova EU*, 2017. – 2019., mil. HRK
Tablica 29:	BDP po stanovniku po PPS-u u 2018., EU28=100
Tablica 30:	BDP po stanovniku po PPS-u u 2008. i 2017. godini, EU28=100
Tablica 31:	BDP po stanovniku po PPS-u u 2017. godini, EU28=100
Tablica 32:	Najstarije i najmlađe NUTS 3 regije u EU
Tablica 33:	Pozicija hrvatskih županija u odnosu na NUTS 3 regije EU28 prema medijanu dobnih skupina (srednja vrijednost RH u 2019. godini = 44 godine)
Tablica 34:	Stope nezaposlenosti (15 do 74 godine) u 2019. godini (%)
Tablica 35:	Stope nezaposlenosti u hrvatskim NUTS 2 regijama
Tablica 36:	Nove statističke regije Republike Hrvatske
Tablica 37:	Poredak županija prema odabranim pokazateljima i HGK-ovom indeksu gospodarske snage županija
Tablica 38:	Promjene rangiranja županija prema HGK indeksu gospodarske snage u razdoblju 2019. – 2020.

Graf 1:	Iznos ugovorenih sredstava EU fondova po županijama do 31. 07. 2020., u mlrd. HRK
Graf 2:	Iznos ugovorenih sredstava EU fondova po županijama do 31. 07. 2020. po stanovniku, u HRK
Graf 3:	BDP po stanovniku po PPS-u u 2016. i 2017. godini, EU28 = 100
Graf 4:	BDP po stanovniku u PPS-u, EU27* = 100
Slika 1:	Nove statističke regije Republike Hrvatske

Opće napomene:

Ovu analizu izrađuje i za nju je odgovorna HGK. Informacije, mišljenja, analize i zaključci koji se iznose temelje se na javnim statističkim i ostalim informacijama koje potječu iz izvora u čiju se potpunost i točnost HGK pouzdaje, ali za koje ne jamči. Utoliko su informacije, mišljenja, analize i zaključci izneseni u ovoj publikaciji podložni promjenama koje ovise o promjenama izvora informacija te o promjenama koje nastupe od trenutka pisanja teksta do njegova čitanja. Ova publikacija ili njeni dijelovi ne mogu se kopirati ili bilo kako drukčije reproducirati bez navođenja izvora.

